

Questiones public hearing - Budapest -

**KÉRDÉSEK ÉS ÉSZREVÉTELEK, AMELYEK A VERESPATAKON TERVEZETT
BÁNYANYITÁSSAL KAPCSOLATBAN TARTOTT NYILVÁNOS FÓRUMON
HANGZOTTAK EL**

BUDAPEST, 2006. 08. 29.

Olajos Péter:

- Köszönet a cégnek, a Rosia Montana-nak, hogy eljött, ez egy nagyon fontos lépés a környezeti demokrácia szempontjából.
- Én mint magyar állampolgár fogok felszólalni, de európai uniós parlamenti képviselő is vagyok, tagja a környezetvédelmi bizottságnak és annak a sokat emlegetett bányászati irányelvnek az egyik alkotója, ami többször említésre került. Ennek az irányelvnek köszönhetően Romániában több tucat bányát bezárni terveznek, és többek között a Roscia Montana tervezését is jelentősen megnehezítette.
- Többször említésre került John részéről is, hogy az Espoo-i Egyezmény a jogalapja ennek a közmeghallgatásnak. Szerintem a vitának az alapja nem ez az egyezmény, hanem a közös felelősségünk kell, hogy legyen a Föld bármely pontján tervezendő hasonló beruházásokkal kapcsolatban. Itt nem az számít, hogy a határtól milyen messze folynak az utak, hogy a folyók mennyi utat tesznek meg, hanem arról, hogy Európában, a Földön a közös örökségünket fenyegeti veszély egy esetleges katasztrófa esetén. Ez jelenti az alapot ebben a vitában, és nem az, hogy két szomszédos ország van jelen.
- Három rövid kérdést tennék fel. Az első kettő a román minisztérium megjelent képviselőihez szól.
- A jegyzőkönyv számára szeretném rögzíteni a kérdéseimet.
- Áttanulmányoztam én is a hatástanulmánynak a rendelkezésünkre álló, interneten olvasható változatát, és külön szeretném megköszönni a cégnek, hogy a Minisztérium helyett is elvégzett bizonyos fordítási munkákat.
- Kérdésem a következő: ebben az anyagban havária-terv nem szerepel. A magyar törvény szerint ilyen jellegű beruházás esetén ilyen tervet kell készíteni, nem tudom, hogy a román törvények szerint kell-e ilyen készíteni. Ha kell, akkor mikor lehet egy ilyen tervbe betekinteni? Ez nagyon fontos lenne az egész projekt megítélése szempontjából, mivel hallhattuk, hogy földrengés-veszélyes övezetben tervezik a projektet.
- A második kérdésem a bányászati direktívával kapcsolatos, amit, mint hallottuk, a nagybányai katasztrófa után készítettek el. Ez előír egy pénzügyi biztosítékot, ha egy esetleges baleset bekövetkezne, akkor abból a pénzből egy harmadik fél - tehát nem a cég, hanem egy állami szerv - meg tudja kezdeni a balesetből eredő károk elhárítását, a hatások mérséklését, illetve a kárpótlást, kártalanítást. Ez a cég szempontjából is egy nagyon fontos pont, valamint a bányászati direktívának az egyik része. Ezt a pénzügyi összeget a román Környezetvédelmi Minisztériumnak kell megállapítani, és ezt a cégnek a működés megkezdése előtt letétbe kell helyezni. Mekkora lesz ez az összeg? Ez nem mellékes, hiszen a cégnek költségvetést kell készítenie, tudnia kell üzleti szempontból, hogy mekkora összeg lehet az. Mindenki tudja, hogy jelenleg 29 milliárd forint az, amit Magyarország perel az ausztrál-román cégtől a nagybányai katasztrófa kapcsán.
- A harmadik kérdésem a céghez szól. Nagyon imponáló az a magabiztosság, ahogy dollármilliókat investálnak az egyébként hivatalosan még semmilyen formában nem támogatott projektbe, ezért a kérdésem: ha nem kapnák meg a hivatalos engedélyt, akkor a birtokukba került földdel mit terveznek csinálni. Köszönöm szépen.

Morvay Kálmán:

- Nyugdíjas vagyok, de hozzászólásomat mint a volt Tisza-Szamos Kht. volt ügyvezetője teszem meg, valamint Magyarországi képviselője voltam a Baia Mare Bizottságban, melyet az EU környezetvédelmi biztosa hozott létre a nagybányai katasztrófa kivizsgálása céljából. Olyan municiókat kívánok szolgáltatni a magyar képviselőknek, melyeket figyelembe kéne venniük a hatásvizsgálat elbírálása szempontjából. Anyagaimat az RMGC által közreadott adatokból, a műszaki tervekből, és a KvVM által közzétett 9. fejezetből szereztem.
- Előljáróban elmondom, hogy egy független ország nagy beruházásait egy másik független ország nem akadályozhatja, de az Espoo-i Egyezmény jogot formál számunkra arra, hogy a szomszédos országban megvalósuló beruházás a lehető legnagyobb környezeti biztonsággal menjen végbe.
- Meg kell említenem, hogy milyen nemesfém-kivonási technológiák léteznek. Az első a mechanikai kioldás, mely jelen esetben nem valósítható meg. A második a higanyos kioldás, amely ugyanolyan mérgező és veszélyes, mint a cianos.
- A cianid technológiát Európába az EUROMINES (?), az európai nagy bányászati vállalatok szövetsége hozta be, amely szervezet elküldött nekem egy tájékoztatót. Ilyen cianid technológia van Észak-Svédországban, Észak-Spanyolországban, illetve DNY-Törökországban. A lényege, hogy a cianid-oldószer az üzemben belül kerül semlegesítésre, a zagy tározóba és a meddőhányóra csak minimális koncentrációjú zagy illetve folyadék kerül ki. Ezek a megfelelő paraméterek, gondolom, mind a beruházónak, mind a KvVM-nek rendelkezésére állnak.
- A KvVM által megjelentetett észrevételekkel 100%-ig egyet tudok érteni, de kérem a minisztériumot, hogy szerezzen is érvényt azoknak az észrevételeknek, amelyeket megtettek. Ehhez megfelelő nemzetközi jogászra lesz szükség, valamint olyan szakemberekre, akik az adott témában gyakorlattal illetve tapasztalattal rendelkeznek.
- Az RMGC környezeti hatástanulmányához fűzném a következő gondolataimat, ezen belül ahhoz a 93 oldalas, "Nem technikai összefoglalóhoz", amit közzétettek. Én teljes elismeréssel adózom annak a 38, név szerint említett szakértőnek, valamint annak a 18 céget felvonultató team-nek, akik ezt a munkát kidolgozták. De hiányosságot érzek abból a szempontból, hogy az a három cég, amely az előbb említett technológiával dolgozik, egyetlenegy szakértőt sem delegált ebbe a team-be, akik elmondták volna a saját tapasztalataikat, fel tudták volna hívni a figyelmet azokra a problémákra, amelyek egy ilyen nagy beruházás kivitelezésével és üzemeltetésével kapcsolatban felmerülnek.
- Szabadjon megjegyezni, hogy a BAT-ra (elérhető legjobb technika) és az európai irányelvekre hivatkozni mindig jól hangzik, de pl. Svédországban sokkal magasabb a szakmai színvonal, mint Romániában: a nagybányai katasztrófa után 14 órával történtek az első beavatkozások a következmények elhárítására. Tehát hiába állunk a legjobb elérhető technika talaján, ha nem lesz mögötte megfelelő fegyelem, akkor nem sokat tettünk ebben a kérdésben.
- Kritikával szeretném illetni a nem technikai összefoglalót: a 26. oldalon egy mondat foglalkozik a cianid technológiával. Ez nagyon kevés ahhoz, hogy megítélhessük annak a biztonságát. Ugyanezen az oldalon, a 7.3. boxban olyan általános megállapítások vannak, amelyek csak arra jók, hogy elfedjék ennek a technológiának a problémáit.
- A 8. fejezetben, a 30. Oldalon - ami a legfontosabb lenne a téma szempontjából - csak annyi szerepel, hogy a megszabott 10 mg/l ciántartalom alatt fog a zagy illetve a meddő tartalma a tározóba kijutni.
- Egészen kis ábra foglalkozik a cian-detoxikálással, ami nagyon kevés ahhoz, hogy megfelelő döntést lehessen hozni.
- A tározó kialakításával kapcsolatban - 8.1. fejezet - John Ashton úr párhuzamot vont a nagybányai és a verespataki tározó között. Itt elfelejtjük megemlíteni, hogy ugyanebben az

évben, két héttel később, a Viso völgyben egy ugyanilyen konstrukciójú tározó szakadt át. A Viso völgyben egy völgyzárógátas tározó volt, alatta egy szintén völgyzárógátas biztonsági tározó, az ár mégis nagyon könnyen elsöpörte. A szennyezőanyag a Viso-ba, onnan pedig a mellékfolyóba, majd a Tiszába ömlött.

- Nagyon kevés információt tartalmaz a hatástanulmány a cián-technológiáról. Az a hivatkozás, miszerint 80 egyéb bányánál is hasonló technológiát alkalmaznak, megítélésem szerint kevés.
- Nincs megfelelő adatokkal alátámasztva a cián-detoxikálás, nincs kockázatelemzés, nincs havária-terv, ezekben mind csatlakozom a KvVM álláspontjához.
- A Minisztériumnak kívánok hatásos érdekérvényesítést. Köszönöm.

Hoffer Erik:

- Jó napot kívánunk, Hoffer Erik vagyok, környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozom. Két rövid kérdésem volna.
- Az önök hatástanulmányában az áll, hogy a tározó alapköze nem egységes, repedéseket tartalmaz. Ez egy ekkora tározónál természetes, de miért nem szigetelik le teljesen elszivárgás-mentesen a tározót?
- Mi történik a felhasznált nehézfémekkel, amelyek visszamaradnak? Erre vonatkozóan nem láttam semmilyen tanulmányt. Volt egy olyan nyilatkozat még régebben, hogy a higany elég kis mértékben lesz felhasználva, a programban itt évente 2340 kg-ot említene, ez a teljes időtartam alatt nagyjából 37 tonna higanyt jelentene. Ezekkel kapcsolatos a két technikai jellegű kérdésem, köszönöm szépen.

Török Róbert:

- A hatástanulmány 10. fejezetében lévő egyik állítással kapcsolatban szeretném feltenni a következő kérdést: azt írja, hogy önök az üzem területét a bányászatot megelőző állapotba visszaállítják. Azt szeretném megtudni, hogy ez mit jelent. Arra gondolnak, hogy hasonlóan visszahordják a lefaragott hegyoldalakat, visszatelepítik a növényeket és az állatfajokat erre a területre? Erre én egy pontos választ szeretnék kapni.

Hoffer Erik:

- Félreértés történt, ugyanis Ashton úrral ugyanazokat a számokat közöltük mind a ketten, csak esetleg tolmácsolási hiba történhetett, tehát ugyanazt mondtuk, hogy évente 2300 kg higany kerül felhasználásra, ami nagyjából 37 tonnát jelent az üzem működése során. Jelzem, hogy a kérdéseimre nem is kaptam választ, mivel én nem a töltésen átszivárgó anyagra vonatkozóan tettem fel a kérdésemet, hanem a talajra, ami repedésekkel bír, és ezáltal nem egységes, tehát ott nyugodtan elszivároghat mind a zagy, mind az abból származó egyéb anyag, illetve elszivároghatnak nehézfémek is. Konkrétan erre szerettem volna rákérdezni.

Tolnai Gergely:

- A verespataki egyházak kijelentették, hogy Verespatak nem eladó. Ha jól tudom, a földek 2,3%-a van egyházi tulajdonban, a lakóingatlanok eddig mindössze 41%-át tudta megszerezni az RMGC, és 17%-át a földtulajdonoknak. Mi a terv? Ha jól tudom, több százan nem fogják eladni a földtulajdonukat, illetve a lakóingatlanukat. Szeretnék egy pontos tervet hallani, hogy mi történik, ha egy cián-katasztrófa bekövetkezik; hogy fogják kártalanítani az ott lakókat?

Stachó László:

- Budapesti pszichológus vagyok. A továbbiakban egy elsősorban technikai jellegű kérdésem lenne, tehát én nem a kulturális örökségünk részéről szeretnék beszélni, hanem egy matematikus hozzászólását szeretném tolmácsolni önöknek, aki bíróság által felkért szakértő volt két ipari baleset ügyében.
- Az RMGC adatai közt megjelenik, hogy egy nagyon súlyos természeti katasztrófa bekövetkezési valószínűsége 1 a 100.000.000-hoz. Úgy jutottak ehhez a számhoz, hogy összeszorozták annak a valószínűségét, hogy egy 8-as Richter erősségű földrengés legyen, annak a valószínűségével, hogy 880 mm csapadék hulljon a területre. Attól eltekintve, hogy itt két egymástól független folyamatot kell tekintetbe vennünk, egy katasztrófa valószínűségét messze nem egy ilyen primitív metodikával kell megbecsülnünk. Erre megvannak a szakemberek, a legjobbak az angolszász államokban, pl. a glasgow-i egyetemen. Kérdésem: milyen vizsgálatokon alapulnak a vállalatnak a kárbecslési adatai? El kell még mondanunk, hogy ezek a kis értékű valószínűségi adatok a felelősségbiztosítás sarokpontjai, és ehhez még számtalan hozzáadandó érték van, a technológiai folyamat és az építkezési konstrukció részletes elemzése alapján. A várható kárértéket a káresemények valószínűsége és az okozott károk szorzatainak összegéből kell kiszámolni. Az RMGC felelőtlenül azt sugallja, hogy a várható kárérték 100.000.000,- euró kárra $1/100.000.000 \times 100.000.000$ -val, tehát egy euró volna. Ki hinné el, hogy van olyan teljesítésre kötelezhető biztosítási konzorcium, amely ezen az alapon hajlandó az RMGC-vel felelősségbiztosítást kötni.
- A Védjegylet a tegnapi, szegedi fórumon felvetette az anyagi felelősség fedezetének a kérdését. Az RMGC erre csak részleges választ adott, azt, hogy csőd esetére van letét egy független bankban. Ez nem azonos egy joggal elvárható felelősségbiztosítási konstrukcióval, amit követelnünk kell még a meglévő biztosítékok mellett is. Köszönöm a felszólalási lehetőséget.

Jávor Benedek:

- A Védjegylet szóvivője vagyok. Olyan kérdéseket fogok feltenni, amelyeket a tegnapi közmeghallgatáson is feltettem, és a mai fórumon is többen feltettek, de eddig még semmiféle választ nem kaptunk rájuk. Addig fogom ezeket a kérdéseket feltenni, amíg választ nem kapunk, mert olyan problémákról van szó, amelyek egyáltalán nem elhanyagolhatóak a verespataki bánya sorsát illetően.
- Én vagyok az, aki tegnap a pénzügyi garanciákra vonatkozó kérdést feltettem. Olajos Péter Képviselő Úr kérdésére John Ashton úr azt a választ adta, hogy holnap egy megbeszélés keretében fogják pontosítani, hogy egy esetleges csőd esetére milyen összeget fognak letétbe helyezni. Ugyanakkor azt is mondta, hogy bizonyos becsléseket végeztek arra vonatkozóan, hogy ez kb. milyen összeg. Szeretnénk tudni, hogy a cég maga, milyen összegre becsüli ennek a lehetőségnek az összegét, mi várható, mekkora összeget fognak letétbe helyezni?
- A rehabilitációval kapcsolatos a következő kérdésem. A hatástanulmány 70 millió dollárt irányoz elő a bánya bezárása utáni rekultivációra. Az USA Környezetvédelmi Ügynökségének egy publikációja, a "Costs of Remediation of Mine Sites" 1997-ből származik, gondolom azóta nem lettek olcsóbban a bányabezárások. Az abban publikált adatok alapján a verespataki méretű bánya technikai bezárása - mely pusztán az ülepítő tó bezárása, földborítás létrehozása a bányagödörben; mely még nem tartalmazza a környezeti rehabilitációnak a költségeit - az USA Környezetvédelmi Bizottságának publikált adatai alapján 200 és 900 millió dollár közé becsülhető. Mi magyarázza a rehabilitációs költségek nagyságrendi eltérését az EPO által publikált adatoktól?
- A hatástanulmányban megjelenik a bánya-rehabilitáció költségének az előteremtése, ezek szerint 16 év alatt, tehát a bánya működése alatt, fokozatosan töltik fel ezt az állapot

amelyet a rekultivációra fordítanak majd. Mi történik, ha például az aranyár hullámváltozásai vagy a működési költségek emelkedése miatt a bánya a működésének első éveitől kezdve csődöt jelent, amikor még ez az alap nincs feltöltve, de a bánya már meg van nyitva? Mi a biztosítéka annak, hogy a cég által becsült rekultivációs költségek, melyek még nem fognak abban az alapon megjelenni, elegendőek lesznek a rehabilitáció végrehajtására?

- A biztosítással kapcsolatban azt szeretném mondani, hogy szeretnénk a hatástanulmányhoz csatolva látni egy olyan dokumentumot, amely becslést ad arra vonatkozóan, hogy körülbelül milyen biztosítási eszközöket tart készen a Roscia Montana Gold Corporation, tehát milyen árajánlatok alapján becsüli az RMGC ennek a több milliárd dolláros projektnek a biztosítási összegét?
- Utolsó kérdésem: miért nem szerepel havária-terv a hatástanulmányban? Egy olyan terv, amely arra vonatkozik, hogy egy esetlegesen bekövetkező baleset esetén milyen tervvel rendelkezik a cég, ennek a balesetnek a bekövetkezése esetén a következményeit milyen technikai eszközökkel hárítja el? Erre vonatkozóan a 4500 oldalas hatástanulmányban nincs semmilyen információ, sem havária terv, sem security report nem található benne. Az a kockázatbecslés (discussesment report), amire rendszeresen hivatkoznak, az nem havária-terv, az lehet, hogy a földrengések valószínűségével foglalkozik, de nem felel meg a havária-terv elkészítésére vonatkozó előírásoknak. Tehát szeretnénk tudni, hogy hol van a havária-terv, hol van a security report, és mit tartalmaz. Köszönöm szépen.

Farkas István:

- Farkas István vagyok a Magyar Természetvédők Szövetségétől, és nagyon örülök, hogy a román kormány részéről is itt vannak a közmeghallgatáson, és láthatják, hogy az RMGC nagyon sokszor nem válaszol a kérdésekre. Az előző kérdésnél sem hallhattunk semmilyen szám adatot, csak azt, hogy hány oldalasak a különböző dokumentumok, ez is mutatja, hogy az RMGC most nem akarja megválaszolni az éles kérdéseket.
- Láthattuk, és tegnap is bemutatta a vállalat, hogy milyen típusú amerikai PR-gépezetet működtet, hogyan győzték meg a különböző világban dolgozó régészeket, hogy milyen jó ez a vállalkozás. Reméljük, hogy ezzel szemben ki fog állni a román kormány a romániai és magyarországi emberek érdekében, és elutasítja ezt a beruházást.
- Verespatak igazából nem is magyar, hanem romániai ügy. Ha egy baleset történik, akkor elsősorban román emberek fognak meghalni, csak másodsorban fogja a térséget elszennyezni egy esetleges baleset, és a romániai és magyarországi lakosok ivóvízbázisát, természeti környezetét elszennyezni.
- Beszéltünk arról, hogy mi a valószínűsége a balesetnek. Itt láthattuk, hogy a tervezők, milyen magabiztosak. Ugyanúgy, ahogy a Titanic tervezői is. Elnevezhetjük a verespataki zagyártározót Titanic-zagyártározónak. Mennyi az esélye annak Önök szerint, hogy augusztus 20-án, Magyarország nemzeti ünnepén, pontban kilenc órakor, amikor egy milliós tömeg van a rakparton és várja a tűzijátékot, lecsap egy 100-120 km/h-ás orkán? Mennyi az esélye ennek? A klímaváltozás, klíma-káosz korában hogyan lehet időjárást becsülni?
- A zagyártározóról akarok kérdezni. Ön azt mondta, hogy nincs cianid a zagyártározó mögött. A hatástanulmány 4.1. fejezetének 60. oldalán van egy táblázat, ami a geokémiai összetételét tartalmazza a zagnak. Ebben benne van a teljes cianidnak a koncentrációja, de Ön feltette a táblára az Aurul összehasonlítását, az Aurul zagyártározó és a verespataki zagyártározó összehasonlítását, ott láthatjuk, hogy 5 és 7 GTM(?) között lesz a zagyban a cianid. Tehát lesz benne cianid vagy nem lesz benne cianid?
- Önök a kockázatokról szóló fejezet 6.4.3-as 116-118. oldalán beszéltek egy esetleges gátszakadásról, egy 60 méteres gátszakadást becsültek meg, amivel 1,6 km-re jutna el a zagy. Azt szeretném kérni, hogy végezzék el a számításokat, ha nem 60 méteres, hanem 100 méteres gát szakad át. Végezzék el a számításokat, ha az egész 185 méteres gát szakad át.

átszakad. Nem kell most elvégezni, én nagyon örülnék, ha a szakértők megbecsülnék most ezt, de csatolják a dokumentumhoz, hogy 1 a 100.000. millióhoz lesz a valószínűsége ennek, csak tudjuk azt, hogy mi lesz, hogyha az a gát teljes mértékben átszakad. Köszönöm szépen.

- Arra nem válaszoltak, hogy egy 60 méteres gátszakadás helyett egy 100 méteresnél, vagy egy 185 méteresnél mi történne. Egy modellbe többféle adatot be lehet táplálni, miért pont 60 méter? Be lehet táplálni más bemeneti adatokat a modellbe, és más kimeneti adatok fognak kijönni. Nem fontos most megválaszolni, hanem csatolják majd a válaszokhoz, amit ehhez a környezeti hatástanulmányhoz készítenek.
- Másrészt nem tette föl azt az ábrát, amin szerepel a cianid-koncentráció.

Márkus Ferenc:

- A WWF Magyarország nemzetközi természetvédelmi szervezet vezetője, és a Körös-Maros Nemzeti Park tanácsának elnöke vagyok.
- Szemtanúja vagyok a 2000-ben történt hatásnak, a katasztrófát követő nehézfém-hatásnak, ami a Tiszán végbement.
- A megjegyzésem a környezeti hatástanulmány biológiai sokféleségre vonatkozó részéhez kapcsolódik. A hozzáférhető anyagok áttanulmányozása kapcsán az a meglátásunk, hogy mind a vegetációra, mind a víziszervezetekre - makroszkópikus gerincesekre, a gerinctelenekre és a halakra - vonatkozóan nagyon sekélyesnek tűnik a biológiai sokféleségre vonatkozó része a hatástanulmánynak.
- Kérdésem a Körös-Maros Nemzeti Parkra vonatkozik, amely egy határon átnyúló közvetlen hatással érintett. A Maros egy szakasza Magyarországon természetvédelmi terület. Az a kérdésem, hogy ilyen ökológiai tapasztalatokon keresztül garanciát adnak-e arra, hogy akár a cian szállítása során, akár az üzemben történő felhasználás során történt baleset, terrortámadás során nem egy ugyanolyan hatásnak leszünk tanúi, mint 2000-ben.
- Milyen ökológiai tapasztalatokon alapján állítható vissza egy ilyen havária-esetben a Marosnak az élővilága? Nem pusztán halfajra, hanem egy ökológiai rendszerre vonatkozik a kérdésem. Eddig pénzről beszéltünk, és technológiáról, de maga mint egy érhálózat, úgy fogja körül Verespatakat a vízrendszer, melyből minden a Marosba ömlik, melynek az alján ott található a Körös-maros Nemzeti Parknak egy része, amelynek az élővilága az egész folyóból táplálkozik
- Milyen csapat, milyen rendszer alapján állítható vissza a eredeti állapot egy hasonló helyzetben, mint amit 2000-ben tapasztalhattunk? Köszönöm szépen.

Gál Georgina:

- A biodiverzitással kapcsolatos kérdést szeretnék feltenni. Sajnálattal tapasztaltam, hogy a hatástanulmányban nincsenek egzakt adatok a területen található flórát és faunát alkotó fajokról, és a fajok által alkotott populációk méretéről, valamint arról, hogy mely területeken milyen területnagyságokat foglalnak el ezek a populációk. Csupán azt tartalmazza, hogy az életközösségeket alkotó egyes fajok ritka, kevésbé ritka, illetve közepesen ritka fajok.
- A hatástanulmány biodiverzitás-jelentésének 8. oldalán látunk egy listát a területen élő növényfajokról, de a felsoroláson kívül semmilyen arra utaló paraméter nincsen, hogy az adott fajok milyen gyakorisággal rendelkeznek, és az élőhely nagyságáról sincs adat, pedig ezek a pontos adatok kellene, hogy képezzék a hatástanulmány alapját.
- A biodiverzitás-jelentés elkészítése során miért nem vették figyelembe a már többször hivatkozott Gönczi-Bódis-féle "Környezeti monitoring jelentés Verespatakat és Abrud-bánya

környékéről” című tanulmányát, amely jóval naprakészebb információkat tartalmaz, és eszköz lehetne arra, hogy bizonyítsák, hogy a terület nem is olyan értéktelen, mint ahogy a beruházók láttatni szeretnék.

- A 2006 júliusában készült felmérés adatait sem olvashatjuk a hatástanulmányban, amely felsorol nyolc olyan orchidea-fajt, melyek közül hat “vörös listás” megtalálható Romániában. Számos olyan endemikus és unikárius faj is található a verespataki területen, amely az EU-s élőhely-védelmi irányelv I. számú függelékében magas természeti értékkel bíró élőhelyként szerepel. Miért nem használták fel ezeket az anyagokat?

Daniel Nita:

Romániából érkeztem Aradról, melyet szennyeződés ért. Pontosan értem a magyarországi közösség félelmeit és fenntartásait a szennyeződéssel kapcsolatosan, ugyanilyen fenntartásaink vannak Aradon. A cég képviselőit arról kérdezem, hogy amennyiben a román hatóságoktól megkapják a véleményeket és engedélyeket amit a törvény előír, a cég elfogadja-e, hogy a civil szervezetek monitoring vizsgálatot végezzenek az ígéretek betartása vonatkozásában az értékekre vonatkozóan. Ezt azért mondom, mert nem bízom abban, hogy a román hatóságok megfelelő monitoringot fognak alkalmazni. Szeretném megkérdezni, hogy nyitott-e a beruházó cég, hogy megengedje a civil társadalmi szerveződéseknek és nemcsak a zöldeknek, hogy ezt a monitorozást lefolytassák.

Pálffy András:

Jó estét kívánok, Pálffy András egyetemi hallgató vagyok. Előttem már elhangzott, hogy 2000-ben nem csak cian szennyezés, hanem nehézfém szennyezés is érte a Tiszát, mely szintén jelentős környezeti és anyagi károkat okozott. Ehhez kapcsolódóan lenne egy kérdésem. A cég képviselői is hangoztatták, hogy komoly probléma Verespatakon a nehézfém szennyezés, viszont sajnálatos hogy a megbízásukból készült tanulmány határokon átívelő környezeti hatásokat tárgyaló fejezetében ennek annál kevesebb teret szentelnek. Ezért szeretném megkérdezni hogy a nevezett rész miért csak a cian ügyletek tárgyalására szorítkozik, a nehézfém szennyezés okozta problémákat miért nem említették meg a határokon átívelő környezeti hatásokat tárgyaló fejezetben.

Újszászi Györgyi:

Jó estét kívánok, teljesen civil szempontból szeretnék kérdést feltenni. Azt szeretném, ha RMGC nyilvánosságra hozná azt a megállapodást, amelyet a Román Kormányval kötött, vagy legalább azon pontját, hogy a Román Kormány mennyit fog részesedni a bánya bevételeiből. Illetve bármilyen bánya bezárás esetén a bánya rekultivációjának, veszélymentesítésének felelőssége visszazáll-e a Román Kormányra, vagy akkor ez hol fog elsülyedni?

Dönsz Teodóra:

Köszönöm szépen. Dönsz Teodóra vagyok a Magyar Természetvédők Szövetségétől. Két dolog előljáróban: az egyik, hogy elismerésem szeretném kifejezni azért, hogy tegnaptól mára Aston úrnak a diáit lefordították magyarra, de megjegyezném azt, hogy ha a gátról, a zagytározóról szóló diákat is lefordították volna, akkor számos ma felmerült félreértés nem történt volna meg. A másik Aston úrnak egy korábbi ma elhangzott válaszára reagálna: szeretném hogyha a mai közmeghallgatáson az Alburnus Maior tagjairól nem hangzanának el olyan kijelentések - gondolok itt az ingatlanok, házak, földek árával esetleg spekulálni akarnának - amelyekre vonatkozólag ők nem tudnak nyilatkozni. Nincsenek jelen, nem tudják ezt az állítást megcáfolni vagy egyáltalán reagálni rá, akár igazak akár nem. Kérdésem: A tegnapi feltejtett kérdésemhez kapcsolódna, illetve egy felvetésem volt, amire akkor nem kaptam választ. Akár az angol, akár a magyar nyelven nyilvánosságra hozott információk hiányosak a

környezeti, egészségügyi, szociális hatásokra vonatkozóan, ezáltal úgy vélem, hogy nem alkalmasak ezek az információk arra, hogy a cég által felajánlott kompromisszumokat reálisan megítéljük. Mondom ezt azért, mert a fenntartható közösség fejlesztési terv a célcsoportot a teljes hatásterület, plusz Abrudbánya és Topánfalva lakosságában határozza meg. Ehhez képest a 4.8 fejezet számos elemzése nem tér ki mindezen közösségekre, és ezért megkérdőjelezhető, hogy ezen megállapításai mennyiben érvényesek ezen közösségek mindegyikére. A másik pedig, hogy a 14. fejezet vagy kötet 4.6 táblázata, amely a Verespataki egészségügyi kockázatokról szól, az akut kockázatok kifejlődése részben nem tartalmaz adatot. Ez alapján nem jelenthető ki úgy gondolom, hogy idézem: "az egészségügyi feltételek Verespatakon várhatóan javulni fognak a környezeti körülmények javulása nyomán." Mi alapján mondjuk hogy javulni fognak bizonyos körülmények, hogyha nicsen mérhető viszonyítási alap. Köszönöm.

Eugen Gurzau:

A környezet gondozásával kapcsolatos szakorvos vagyok, és a romániai orvostudományi egyesület tagja vagyok. Nagyon sok környezeti és egészségügyi projekten dolgoztam Magyarországon is. Ami az egészségügyet illeti: ennek a felmérését szakemberek bevonásával végeztük. Minden olyan lépést nyomon követnek, amit szükséges nyomon követni ezzel kapcsolatosan. A kolléganő a bukaresti Közegészségügyi Intézettől jött, és Ő pontosan tudja, hogy melyek ezek a lépések, amiket figyelni kell. A tanulmányra vonatkozólag két kommentárt szeretnék elmondani. A létesítmény körüli lakosságra gyakorolt hatás nem téma a határon átnyúló hatás vonatkozásában amennyiben kimutatásra került az, hogy a környezetre káros határértékek hol helyezkednek el. Másodsorban arra a kérdésre szeretnék a hölgynek válaszolni, aki azt mondta hogy az egészségre vonatkozó kockázatok léteznek – bár ismétlem hogy ez nem része határon átnyúló hatásvizsgálatnak - mégis válaszolok erre a kérdésre. Felmértük ezeket a kockázatokot, az egészségre felléphető kockázatokot, de nem lehet úgy megítélni hogy ezek éles kockázatok, hiszen nincs ilyen megbetegedés. Ez szakorvosi kérdés, és nem tudunk olyan betegségekről, megbetegedésekről beszélni vagy olyanokat kitalálni amelyeket eddig a szakirodalom nem írt le. Minden ami heveny és krónikus betegség - abban a térségben amelyet felmértünk - ez a földrajzi felmérés keretén belül tájékoztatásul szerepel. Az adott térségben a betegségek megoszlását feltérképeztük és ebből egy nagyon fontos dolog látszik: a Verespataki lakosság egészségügyi állapota sokkal gyengébb mint a Verespatak közvetlen környezetében lévő települések lakóinak egészségügyi állapota. Ha Románia vagy Fehér (Alba) megye vonatkozásában megnézzük a betegségek gyakoriságát, akkor azt tudom mondani azoknak a személyeknek akik esetleg Romániából tettek fel ilyen kérdést, hogy nem a betegek, hanem a betegségek számát vették figyelembe. Arra a hihetetlen következtetésre jutnak, hogy 2000 betegség több mint 20 ezer beteg, és folytatni szeretném azt a kijelentést, amit az előbb hallottak tőlem: több hivatalos nyilvántartás létezik országunkban, és ezekből három nagyon fontos megállapítás vonható le: a népességi mutatókból az látszik, hogy az átlagéletkor időtartam, valamint a település elhalálozási ráta és a születési ráta adatok azt mutatják, hogy Verespatakon ezek az adatok a legalacsonyabbak összehasonlítva a környéken lévő többi településsel. Összehasonlítva Alba megye adataival és összehasonlítva az egész Romániára vonatkozó adatokat. Ebből a kb. 200 oldalas tanulmányból a konklúzió: a Verespataki lakosság jelenlegi egészségügyi állapota az összes közegészségügyi hivatalos nyilvántartási adat alapján sokkal gyengébb mint a környező falvak, települések lakosságának egészségügyi állapota, a megye vagy az egész ország lakosságának egészségügyi állapota.

Antal Miklós:

Jó estét kívánok, Antal Miklós vagyok a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Zöldkörének a vezetője. Egy globálisan gondolkodó embernek egy ilyen beruházásnál

monumentalitása miatt figyelembe kell vennie azokat az externális költségeket is, melyek a beruházás során jönnek létre, tehát a felhasznált anyagok előállítás, a felhasznált energia, benzin. Gondolni kell arra is, hogy az akkor kibocsátott széndioxidot senki sem fogja már hatástalanítani, tehát egy hatástanulmánynak mindenképp ezt is tartalmazni kell. A másik legfontosabb kérdés, amiről eddig nem beszéltünk, és most a politikusokhoz szeretnék szólni az az, hogy miért van egyáltalán szükségünk a nemesfémekre? Ismert, hogy az aranyfelhasználás adatai alapján az ékszer üzletág teszi ki az aranyfelhasználás legnagyobb részét. Azt gondolom, hogy a magyar és a román politikusoknak is felelőssége, hogy ezt a felhasználást próbálják meg csökkenteni. Azt gondolom, hogy a szőrméhez hasonlóan az arany és ezüst ékszerek viselését is társadalmilag is elfogadhatatlanná kell tenni, és ekkor lépünk a helyes irányba, és nem akkor, mikor környezetileg nehezen vagy sehogy sem megindokolható beruházásokat hozunk létre. Köszönöm.

Nemes Noémi:

Térjünk vissza az úrkutatásról a ciánszennyező aranybányákra. Egy észrevételem lenne a két kérdésem előtt. A közmeghallgatás elején hallhattunk egy nagyon érdekes projekt bemutatót, mely elmesélte nekünk, hogy ennek a projektnek fantasztikusan jó hatása lesz a környezetre, illetve az egyik kedvenc mondatom felolvastam a vízről szóló 4-es fejezet 65. oldaláról, ami azt írja hogy a projekt egyik legfontosabb hatása a vízi környezetre jelentett pozitív hatás. Egy féreértést szeretnék elosztani, ugyanis a Mindvest Diva verespataki aranybányának törvényi kötelezettsége van a környezeti rehabilitációra. Tudomásunk szerint a Román Kormány már összegeket fordított arra és tett félre, hogy átutalja ezeket, illetve a román Környezetvédelmi Minisztérium már jelentős összeget át is utalt a román aranybánya vállalatnak, hogy a törvényi kötelezettségeit véghez vigye. Szánalmasnak tartom az RMGC-től, hogy azzal szépíti a projektjét ami a román törvények szerint amúgy is meg kell hogy történjen. A másik kérdésem: hogy ha itt lenne a román minisztériumtól valaki, nagyon szívesen feltenném kérdést, hogy mennyi az a pénz, illetve hogy átutalták-e, és a rekultivációs periódus elkezdődött-e? Mivel nincsen itt, ezért folytatnám a kérdéseimet. Az RMGC legérzékenyebb pontja a földek kisajátítása. Verespataki barátainknak ott van földterülete ahol a zagytározó lenne. Aston úr mondta, hogy ők "design around" - nem tudom ezt hogy értik - tehát valahogy körül tudnák ezt a területet tervezni, meg tudnák úgy oldani hogy a barátaim területét körbeveszik a zagytározóval. Kérdésem, ez hogyan lehetséges, ezt hogyan oldanák meg? A másik kérdésem: az is elhangzott, hogy a bányászati hulladékokról szóló irányelvet milyen szépen fogja ez a bányaterv betartani, több irányelvről azonban nem esett szó. Pl. a hulladék lerakókról szóló irányelvről egy szó sem esett. Ezt az irányelvet a román jogrendbe átültették a 349/2005-ös Kormány rendelettel, tehát 2005. óta Romániában is előírás az, hogy nem szabad zagytározót építeni vízbázisok pufferzónájában - tudni kell hogy Abrud vízbázisa beleesik a pufferzónába - , repedezett alapkőzeten - a hatástanulmány is elismeri, hogy a Szarvaspatak völgy közege repedezett, illetve kulturális és természeti kincsek közelében sem lehetne - itt van a Kirnik hegynek a galériái - , tehát három olyan részlet van, ami által zagytározót ide tilos lenne román törvény és európai jogszabály szerint építeni. Kérdésem: honnan veszi az RMGC a bátorságot, hogy egy ilyen fontos európai jogszabályt megsért? Köszönöm szépen.

Toplak Zoltán:

Jó estét kívánok. Ez az érdekes vita úgy gondolom arra talán elég, hogy bizonyos szakmai éhséget kielégítsen és bizonyos gőzt leeressen pár emberben. Megtudhattuk, hogy 1 szál elszívott cigarettában több cián van, mint az Önök előírása által megengedett érték szerinti, a környezetterhelési irányelvekhez képest. A szakmai kérdések után egy emocionális kérdést tennék fel John Aston úr számára. Beleképzelte- e már magát egy olyan helyzetbe, hogy saját lakókörnyezetében - ahová kötődik - egy hasonló beruházást hajtának végre.

gondolom, hogy - ezt most nem sértésből mondom - az ír büszkeség ezt nem engedné meg. Nem csak ír büszkeség létezik, hanem román és magyar is, és számos nemzet büszke a saját múltjára. Nem gondolom, hogy egy ilyen beruházásnak - mely elsősorban a beruházó érdekét szolgálja - mindenképp utat kell engedni. Utat kell engedni annak árán is, hogy templomokat romboljanak le, engedjenek víz alá, temetők felszámolása vagy fel nem számolása révén. Arra szeretnék választ kapni, hogy Ön szerint egyensúlyban van egy ilyen beruházás az ilyen értékek elvesztésével? Láttam Magyarországon egy dokumentum filmet, a címe ha jól emlékszem Új Eldorádó. A filmbeli történetek, élethelyzetek számomra nagyon szívszorítóak voltak. Erőszakos nyomás gyakorlást alkalmaztak az ott élőkre - zaklatás, pszichés ráhatás -, mely emlékeztetett a régi kommunista rendszerre. Egyetért-e Ön egy ilyen módszerrel, tud-e azonosulni egyáltalán egy ilyen módszerrel?

Haranghy Csaba:

Haranghy Csaba vagyok, úgy gondolom hogy úgy fair, ha ma tettem egy nyilatkozatot, akkor azt megismertetném Önökkel, utána kérdést szeretnék feltenni. Mint Magyarország legnagyobb ivóvíz szolgáltató társaságának vezérigazgatója és a Magyar Víziközmű Szövetség Vizellátás Tagozatának a vezetője, és a Duna-völgyi Víziközművek Nemzetközi Szövetségének igazgatója tagja úgy érzem, hogy hangot kell adnom aggodalmamnak. Meggyőződésem, hogy ma még talán felmérhetetlen veszélyt jelent Románia és Magyarország élővizei számára is a hazánktól 400 km-re, Verespatakon tervezett aranybánya. Az érintett folyók mentén tevékenykedő víziközmű szolgáltató társadalom több millió ember ivóvízellátásáért felelős, ezért kiemelt feladatának tekinti környezetünk védelmét. Fel kell hívni a figyelmet régióink víztisztaságának fontosságára, a környezet és vízszennyezés sokszor visszafordíthatatlan következményeire. A Verespatakra tervezett arany és ezüst kitermelés olyan ciános technológiával valósítható meg, mely károsítja a bányakörnyéki tájat, és komolyan veszélyezteti Románia és Magyarország élővizeinek – főként a Maros és Tisza vidékének tisztaságát – de hatással lehet az Al-Duna vízminőségére is. Felmerül a kérdés: a beruházó által remélt üzleti haszon egyensúlyban áll-e azokkal a veszélyekkel, amit egy 17 éven át folyamatosan működő aranybánya hordoz, és arányban áll-e a ráfordítással, amely a kockázatcsökkentéshez szükséges. A nagyságrendjében sokkal kisebb 6 évvel ezelőtti tiszai ciánszennyezés a mai napig helyrehozhatatlan károkat okozott a folyó élővilágában, melyek valószínűleg csak töredékei annak a környezetszennyező hatásnak, ami most bekövetkezhet. Az utóbbi időben tapasztalhattuk hogy mit jelent, amikor ivóvízbázisaink sérülnek, szennyeződnek. Szerencsére ezek ritka, rendkívüli időjárás hatására bekövetkező, átmeneti események voltak. Azonban elegendő volt arra, hogy ráirányítsa a figyelmet arra, hogy hazánkban is fokozottabban kell óvnunk szerencsés természeti adottságainkat, környezetünk épességét. Mindennapi életünk során akaratlanul is folyamatosan terheljük környezetünket vegyszerekkel, melyek hosszútávon is veszélybe sodorhatják természeti kincseinket. Különösen fontos, hogy mindenki, aki felelősséggel gondolkodik a vízellátásról, felemelje szavát hogy megakadályozzon egy esetlegesen visszafordíthatatlan természeti kockázatot. Azért tettem a nyilatkozatot, és jön a kérdés, mert ilyen formán a vízbázisvédelem, ha jogászai megközelítést alkalmaznak, amit én erősen etikátlannak tartanék, az nem vonatkozik ebben a szűk megközelítésben a hivatkozott nemzetközi egyezségekre. Azonban mint környezetszennyeződés nagyon is vonatkozik, és meg szeretném kérni John Aston urat, hogy ne emocionálisan kezelje a kérdést - sosem találkoztunk még - azt gondolom, semmilyen okunk nem lenne erre, de mégiscsak fel kell tegyem a kérdést a haváriakezelési kézikönyvekre. Ezt azért teszem, mert erre egyrészt igenis vonatkozik, másrészt jórészt magyar ajkú honfitársaink jobban ismernek minket, cégünket illetve személyemet erről, Romániában is kaptam, kaptunk kitüntetést azért, mert természeti katasztrófák után cégünk nyújtott többször segítséget ivóvízellátás helyreállításában és szolgáltatásában. Ezért merem vindikálni

jogot – nemcsak nemzetközi vizsgabizonyítvány birtokában - hogy egy kicsit értünk a katasztrófák utáni vízellátás helyreállításához. Önök is nagyon szakszerűen azt mondták többször is a prezentációban és válaszaikban - körbeírva a fogalmat - 100 %-os biztonság nincs, és ezért olyan kifejezéseket jól használtak hogy legjobb elérhető technológia, vagy például a szivárgásokkal nagyon is törődtek, tehát nem mondták azt a nem professzionális megközelítést: márpedig tökéletes műszaki biztonságú lesz ez a helyzet. Valamilyen másodlagos védelmi eszközöket használtak, azonban itt már nem pontosan használtak kifejezéseket: pl. redundancia szót többször használták és ha megkérhetném hogy például azt a slide-t ami a védőgát keresztmetszetére vonatkozik kivetítenék, akkor mindannyian látnánk - ha ennyi segítséget kérhetnék - hogy ugyanis ott azt a szót használták, hogy redundancia. Redundancia az azt jelenti, hogy van egy második ugyanilyen is. Darabszámát tekintve ez igaz volt. Jól fogják látni hogy redundanciáról nincs szó, mert ez bizony csak egy csurgalékvizek összegyűjtésére alkalmas második gát - látják a méretezést - ugyanis ezt méretezés tekintetében a gátat úgy kell venni, hogy itt bizony a második, a redundánsnak mondjuk dinamikus erőhatásnak kéne meglennie. Ez itt nem áll fenn, nem is erről van szó. Rátérnék a kérdésem lényegére, a havária tervek: egyetértünk abban, hogy valamilyen valószínűséggel szerepel, nagyon kicsi. Azonban azon meg kell egyeznünk, hogy ha fennáll valamilyen kicsi valószínűséggel ez a lehetőség, akkor bizony havária tervet kell készíteni. Az is ennek a szakmának az alapelve, hogy havária tervet - ahogy az angol mondja - worst case esetére kell készíteni. A worst case-re kell elkészült anyagnak lennie. Ha én lennék az Önök helyében és több bányát üzemeltetnék, akkor elő kéne venni azokat az egyéb terveket és rendelkezésünkre bocsátani. Biztos megnyugodnánk e tekintetben, gondolom sokkal egyszerűbb adoptálni ezeket a terveket. Én azt gondolom, hogy nem súlyra és oldalszámra kell egy ilyen tervet mérni, - de elfogadva amit Önök mondtak - hogy ez bizony 137 oldal meggyőző anyag. Én ezt olvasva nem győződtem meg ebben, sok a kockázatmegközelítés, de a haváriaterv az egy forgatókönyv jellegű. Ha és amennyiben ez bekövetkezik, akkor X elvtársnak ezt kell csinálni, Y elvtársnak azt, A helyet kell értesíteni, B pótfelszerelésnek kell rendelkezésre állni stb. A mi cégünk, a Fővárosi Vízművek esetében ez kb. 1500 oldalas. Ki kell térni ilyen esetben nyilvánvalóan gátszakadásra, üzemzavarra, tűzre, robbanásra stb. A legnagyobb kockázat szerintem az emberi tényező, az önök jövőbeni legnagyobb kockázata ez lesz, erre bizony ki kell térni. Másik téves megközelítés a worst case-re való tervezésen túlmenően - amit említettek, és bízom benne hogy korrigálni fogják, mert nagyon sok pozitív attitűdöt láttam pl. monitoring tekintetben - az érintett lakosságszám. Lehet azt mondani hogy elsődlegesen igen, másodlagosan több millió embert érint és nem 6000 embert ivóvízbázis tekintetében, főleg román területen sokkal nagyobb a kockázat e tekintetben mint Magyarországon. Szomorú kérdés, hogy ez miért nem merül fel a helyi szakma részéről ez markánsabban? Ott is bizony a vízbázis védelmet – mert végig a folyóparton lefelé a Duna völgyben egészen a Fekete-tengerig - a fő folyót tekintve veszélyeztethetik. Azért érdemes ezzel foglalkozni (tervek szintjén) - játékelméletnek hívják a matematikában, le kell modellezni - ha és amennyiben mégiscsak elszabadul ez a szennyezés - mekkora a kritikus mennyiség és mi a kritikus anyag. Azt gondolom, szintén nem helyes az a megközelítés, hogy az üzemeltetési engedélynél kell ezt megtenni. Ez nagyon is a környezetvédelmi logikához tartozó, és azt gondolom kevesebb energia ezt elkészíteni, mint sokáig húzni ezeket a dolgokat. Köszönöm szépen, és továbbra is várnám a megnyugtató havária elhárítási kézikönyvet.

Alexandru Ozunu:

Jó estét kívánok. Dr. Alexandru Ozunu vagyok, a környezeti biztonság és kockázati felmérés területén professzor. A kolozsvári Ipari Balesetek Megelőzésének Regionális Központjának igazgatója vagyok. Sürgősségi és katasztrófa helyzeteket elemzünk. Az ISZPRA keretében is dolgozom, egy EU-s szervezet keretében. A Közép-Kelet-Európai stabilitási paktum keretében

foglalkozom a nagy katasztrófák megelőzésével. Ezelőtt egy hónappal, július 25-én Budapesten jártam és munkamegbeszélésen vettem részt az Önök kollégáival a katasztrófák kezelése kérdésében. Ezzel azt akartam illusztrálni, hogy felelősségteljesen kell beszélnünk a katasztrófák megelőzése, kezelése kérdéséről. Magyarországon vagyunk, mely az EU tagállama és Románia is szeretne taggá válni, ezért be kell tartanunk bizonyos EU-s előírásokat. A Seveso irányelvvel fogom kezdeni, amiről eddig itt nem esett szó. Magyarországra EU-s tagállamként vonatkoznak ezen irányelv előírásai. Magyarországon több mint 40 létesítmény van, amelyeknek nagyon magas a kockázati mutatója, és több mint 60 olyan létesítmény van, amelyeknek kis kockázati mutatója van. Az Önök országából a szakértő ma nagyon nagy felelősségtudattal nyilatkozott. Mindent meg kell tennünk állampolgáraink biztonsága érdekében. (Az állampolgárvédelmi Hivatal keretében működik az ISZPRA.) Jelen projekttel kapcsolatban elmondanám, hogy ez egy Seveso projektnek számít. Röviden tudok kapcsolódni ahhoz a havária kezelési kézikönyvhöz, amiről Ő beszélt, a sürgősségi tervekhez. Megpróbálok leegyszerűsítve beszélni, hiszen tudom hogy az országban sincs túl sok Seveso szakember. Olaszországban, 1976-ban történt egy dioxin szennyeződés Seveso-ban. A legnagyobb gond ezzel kapcsolatban az volt, hogy az esemény kapcsán a lakosságot nem tájékoztatták megfelelően arról, hogy dioxin szennyeződés történt, csak 10 nappal később történt meg a tájékoztatás. Amikor a szakértők felhívták a helyhatóság figyelmét, akkor értesítették a lakosságot is a dioxin szennyeződésről.

Ezt a pontosítást Sevesoval kapcsolatban azért mondtam, mert a Seveso irányelv előírja a belső és külső sürgősségi terv elkészítését. Csak ezután beszélhetünk a véletlenszerű szennyeződés megelőző vagy elkerülő tervekről, amiről a kollégánk beszélt az előbbieken. A véletlenszerű szennyeződést megelőző, elkerülő terv létezik a mi esetünkben, mert ezt kérték tőlünk. A törvény előírja, hogy egy ilyen tervet úgy kell elkészíteni, hogy az operatív legyen, adott esetben használható legyen. Már megalkottuk ezt a tervet, és a törvénynek megfelelően ezt a belső sürgősségi tervet most dolgozzuk ki, hiszen sürgősségi esetekre vonatkozóan egy központi igazgatóság állt fel. A helyhatóságok és a regionális hatóságok a törvénynek megfelelően alkalmazzák a külső sürgősségi tervet, mint ahogy ez Európában történni szokott. Ha nem volt világos, akkor részleteiben is beszélhetünk erről a bizonyos sürgősségi tervről.

Fehér Sándor:

Tisztelettel köszöntök mindenkit. Fehér Sándor vagyok és magánszemélyként szeretnék hozzászólni. Nem gondolom, hogy csak szakmai és szakértői dolgokról beszélhetünk, mivel olyan dolgról van szó, mely egyértelműen természetpusztítás lenne, és több falut érintő műemlék épületeket, lakóházakat tüntetnének el. Évszázadok óta az arany már eddig is óriási károkat okozott az emberi kapzsiság miatt. Minden vitát és egyeztetést komolytalannak tartok, mert nincs joga senkinek hogy legalizáljon egy ilyen agyszüleményt, befektetést, amely anyagi érdekek miatt letaposna mindent és mindenkit. Tisztelettel kérem az illetékes kormányokat, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy megőrizzük ezt a gyönyörű országot. Választ nem kérek, köszönöm szépen a lehetőséget.

Szabó Dénes:

Szabó Dénes vagyok és a robbanóanyagokkal kapcsolatban szeretnék kérdéseket feltenni. Az egyik: Mi történik, ha felrobban a robbanóanyagot tároló épület – mely a leírás szerint elég közel van a zagyatózóhoz – és milyen erősségű rezgések keletkeznek, és ezek milyen hatást idéznek elő a zagyatózóban? Másik kérdés: A fűvön és a három fán kívül amit a képeken láthattunk, milyen állatfajokat telepítenek vissza a rekultiváció során? Végezetül szeretném meghívni az RMGC tagjait a ciánzagyban alig mérgező tározó vízkészletéből egy pohár vízre, amit együtt elfogyasztanánk szívesen. Köszönöm.

Hajtman Ágnes:

A víz állapotfelmérésből hiányzik, vagy legalábbis mi nem találtuk, hogy a jelenlegi helyzetben a felszíni, ill. felszín alatti vizekben mennyi a nitrát, az ammónia, a klór, mennyi a különböző szerves összetevők, radioaktív anyagok, stb. Hogyan lehet akkor megállapítani a beruházás előtti alapállapotot? Ha ezek az adatok – kiegészítve a ma már számtalanszor emlegetett cianiddal – pontosan megvannak, akkor csak a táblázatot szeretném hallani. Tehát a beruházás előtti alapállapot pontos megvilágítását. A nap elején még úgy hallottuk, hogy 80 civil szervezettel beszélnek, a nap végére már 18-ból 5-en jeleztek vissza. Kíváncsi lennék, hogy akkor pontosan melyik is az az 5 a romániai több tízezer civil szervezetből aki kapcsolatban áll Önökkel? Arra is kíváncsi vagyok - mint egy igen jelentős magyarországi környezetvédő szervezet elnökhelyettese - hogy akkor hogy is gondolták ezt az egyeztetést a magyarországi civil szervezetekkel, mert mi ennek nagyon szívesen állunk elébe. Természetesen a beruházó, mert a törvényi kötelezettségnek a közmeghallgatással ma eleget tettek, tehát itt más a kérdés. Az egyházak és ezen belül a román ortodox egyház határozottan kijelentette 2003-ban, hogy a templomunkat nem adjuk. Most ilyen inkorrektnek nevezett lebegtetéssel Aston úr többször elmondta, hogy hát azóta van más vélemény. Hol az a más vélemény, és vajon hol nyilvános? Érdekelne, hogy a szarvaspataki templom hogy fogja érezni magát a zagytározó alatt? Valóban nagy különbség, hogy 450 foci pályányi zagytározó helyett Önök csak 367 foci pályányi zagytározót képzelnek el. Akkor most megkérdezem, hogy mi is van abban a zagyban? A végén még kiderül, hogy annyira jó, hogy gyógyvíz is, nem? Örülnék, ha megcáfolná, hogy az elején arról volt szó, hogy az egész régióban összesen 8000 embert érint ez a projekt. Ezért a rettenetes nagy pénzért hát én azt gondolom, hogy gazdaságosabban is lehetne munkához juttatni a régióban azt a 8000 embert. Ha 8000 munkavállalóról van szó, és az ő családjaikkal együtt talán 20 ezren vannak - mint az egészségügyi szakértő úr mondta - akkor érdekelne, és pontosan azért, hogy a beruházás előtti alapállapotot megtudjuk, hogy vajon milyen volt a lakosság egészségi állapota Verespatakon három évvel ezelőtt. Talán nem a legrosszabb egész Románia szerte. Különösen a stressz egészségkárosító hatásaira gondolok. Ez valóban nem a határokon túli szennyezés kérdése, hanem ez az emberek közötti szolidaritás. Nagyon szeretném, hogy ha Magyarországon valami hasonló rettenet történne, akkor romániai barátaink nagy tömegben jönnének segíteni nekünk hogy ez ne következzen be. Ennek kapcsán azt szeretném, hogy minél több adatot, információt kérjenek a Magyar Kormánytól hogy ha úgy gondolják hogy valami itt nem tökéletes. Mi úgy gondoljuk, hogy ennél a 40 nagy kockázatú ipari üzemnél több van nálunk, és szorongassák meg a magyar kormányt minden lehetséges esetben. Utolsó kérdésem: az őszi kikericsnek júniusban van levele.

Szabó Zsuzsa:

Jó estét kívánok, Szabó Zsuzsa vagyok, környezetgazdálkodási agrármérnök. A büszke román hölgyhöz mondanék egy mondatot, aki magyarul beszélt. Gondoljon bele, hogy ez a cég most munkát adott, de ez a cég el is veszi azt a munkát, ha 17 vagy 20 év múlva elmegy, és otthagyja a falut kizsákmányolva és munka nélkül hagyva az embereket. Ez csak egy megjegyzés, szerintem el lehet ezen gondolkodni. Önök mindig elfogadható határértékekről beszélnek, de én úgy érzem, hogy természetvédelemben nincs ilyen hogy elfogadható határérték, valamint mindig kompenzációról is beszélnek. Én úgy vélem, hogy a természetet nem lehet kompenzálni ha egy flóra vagy fauna fajta kihal teljes mértékben. A természet nem megvásárolható, nem úgy mint az emberek. Még egy hozzászólás a román kollégához, aki a biodiverzitás megőrzéséért felelős. Bírálta a két angol kollégát, akik 2006. júliusában végeztek egy felmérést, miszerint ők 8 orchidea fajt találtak, melyből 6 vöröslistás faj. A kolléga azt mondta hogy a két angol kolléga nem ismeri Románia biodiverzitását. Valószínű, ez igaz.

viszont úgy érzem hogy a 6 vöröslistas orchidea fajt akár képről is felismerik és be tudják azonosítani, hogy igenis él azon a vidéken. Önök azt mondták, hogy a bányabezárás után azonnal megkezdik a rekultivációs munkákat, és a tanulmány szerint az eredeti állapotot állítják vissza. Megkérdezném, hogy mégis hogy gondolták a flóra és fauna esetében? Az elköltözött madarakat egyenként viszik vissza, vagy a letaposott és kihalt flórát újraültetik? Ezen is el kell gondolkodni. Beszéltünk a határokról, a vízről, az emberekről, valamint a cianidos katasztrófáról, viszont nem beszéltünk taposási károkról, zajszennyezésről és légszennyezésről. Erre is ki kellene terjednie a tanulmánynak. Köszönöm.

Tömöri Balázs:

Egy szót szeretnék még mondani azzal kapcsolatban, hogy John megemlítette, hogy klórt használunk az ivóvíz tisztításhoz Budapesten. Azért említem ezt meg, mert egészen más az összehasonlítási alap, hiszen mi az ivóvizünk megtisztításához használjuk a klórt, ami a köz javát szolgálja, ti pedig az aranyat innen nagyon messzire fogjátok elvinni Kanadába és a világban a dúsgazdag részvényeseknek. Úgy hogy ez teljesen más téma. Engedjék meg, hogy egy csekély epizódszereplője legyek ennek a színi előadásnak. Színi előadásnak nevezem a két magyar közmeghallgatás alapján, hiszen a szakmai kérdések elől John rendre ügyesen kitértél. John, úgy tűnik, hogy a beruházásokat terve mindennek megfelel. Legyenek ezek román törvények, EU-s direktívák. Sokakat meggyőztök arról is, hogy a cianidkatasztrófa esélye nem nagyobb mint 1:1000000 vagy 1:10000000 vagy 1:100000000-nál. Egy valamiben azonban nem sikerül évek óta eredményt elérnetek, a beruházás által érintett lakosságot 100 %-ban a projekt mögé állítani. Vegyétek észre John, hogy egy bányakomplexumot nem lehet úgy megépíteni, hogy a helyi lakosság 100 %-a azt nem támogatja. Márpedig ezt a projektet nem támogatja. A tegnapi reklámod sikeres volt John. A szegedi közmeghallgatáson megemlítette, hogy az Alburnus Maior tagjai 350 család, akik nem szeretnék földjeiket nektek eladni semmi pénzért, földet árulnak, de nem nektek, hanem olyanoknak akik nem az aranyát, hanem a megmentését akarják. Tegnap este óta - mikor ezt megemlítette a közmeghallgatáson - 37 földvásárlási szándékot jelezték felém 4 országból. Konkrét kérdésem a következő: mennyi pénzt vagy aranyat pazaroltok el még PR-ra, mikor veszitek észre, hogy itt az idő feladni. Egy kommentárt szeretnék az általam tisztelt, de a termet már elhagyó verespataki asszonnyal kapcsolatban megtenni: egy független verespataki asszonyt hallottunk, aki saját maga mondta el itt nekünk, hogy fiának egyetemét az RMGC fizeti. Remélem e tanulmány készítői, elbírálói ennél sokkal függetlenebbek lesznek. Köszönöm szépen.

Annyit még hadd tegyek hozzá, hogy azért nincsen alternatívája ennek az RMGC projektnek, mert a településen semmiféle engedélyt semmiféle vállalkozási tevékenységre nem lehet kapni, nem lehet turizmussal, kereskedelemmel foglalkozni. A bányászathoz kapcsolódó tevékenységet lehet végezni, mást nem. Így valóban nincsen alternatíva, de nem gondolom, hogy ezt a kártyát most jól játszottad ki John.

Zmeskál Zita:

Jó napot kívánok, Zmeskál Zita vagyok. Kettő kérdésem lenne. Az elsőt a mai napon többször feltették, de konkrét válasz nem született rá, illetve erre a kérdésre sem. Most megkérdezem, pontosan mit jelent a hulladéklerakók rekultivációja, pontosan milyen vastagságú anyaggal, földdel, illetve milyen növényekkel burkolják majd a zagyatározót és a meddőhányókat, illetve ha a rekultiváció után valamilyen toxikus szennyeződést találnának, pl. a talajvízben, akkor mit tesznek, illetve mi a garancia, hogy tesznek is valamit.

A másik kérdésem az lenne, hogy mi történik a zagyatározó lecsapolása után. Valószínű, hogy ez a terület nem lesz szilárd. Hány évet kell arra várni, hogy ez az anyag megszilárduljon a 600 ha-on. Köszönöm.

Friedrich Róbert:

Jó estét kívánok. A Magyar Természetvédők Szövetségének programvezetője vagyok. Korábbiakban Johntól hallottam jó példákat, hogy különböző civil szervezetek tapsolnak a verespataki beruházásnak. Minket is hívott, hogy nézzük meg milyen csodálatos beruházás lesz. Köszönöm a meghívást, én többször is jártam Verespatakon, ismerem a környéket, láttam, milyen gazdag az élővilág, nekem nem kell bemagyarázni, hogy ez egy teljesen halott vidék, nincs jövője az aranybánya beruházás nélkül. Erre nincs szükségem, mert az elmúlt években sokat foglalkoztam a zöldre festés szakirodalmával, tudom azt, hogy nagy cégek milyen trükköket követnek el azért, hogy PR cégeken keresztül olyan ál-civil szervezeteket hozzanak létre, akik azt mondják, hogy milyen gyönyörű beruházásokat készítenek. Egyéb technikákat is alkalmaznak, amiket a két közmeghallgatás során is tapasztaltunk: hogyan nem válaszolnak a kérdésekre, stb. Nem kívánok Önökhöz még egyszer elmenni, hogy személyesen lássam, mert tudom, hogy ezt hogyan kell csinálni. Önök ezt tökéletesen csinálják. És akkor néhány kérdés és megjegyzés:

Elhangzott, hogy Verespatakon csak a bányászatnak van jövője, múltja is az volt. Ha az RMGC 2002-ben elfogadta a helyi rendezési tervben elfogadta azt a szabályt, hogy Verespatak egy monoindusztriális övezet, tehát semmi olyan gazdasági tevékenységet nem lehet végezni, amely nem a bányaberuházáshoz kötődik, nem lehet panziót nyitni, ökoturizmussal foglalkozni, mezőgazdálkodni vagy boltot nyitni, akkor ki lehet jelenteni, hogy nincs a beruházáson kívül más lehetőség. Az, hogy minden egyéb gazdasági tevékenységet megtiltanak ezen a településen, az nem ellentétes a román alkotmánnyal, vagy a vállalkozás szabadságával?

A mai nap 3-szor hallottuk, hogy a cianidot nem a zagyttározóban tárolják, hanem a feldolgozóüzemben. Többször hallottuk, hogy ami ott lesz, az nem is cián, nem is veszélyes. Ismételten emlékeztetnék arra, hogy a hatástanulmány 4.1. fejezet 60. oldalán van egy táblázat, amely a tervezett zagyttározóba kerülő zagy geokémiai vizsgálatainak eredményeit tartalmazza és eszerint a zagyttározóban a teljes cianidtartalom 1,13-5,15 mg/l koncentrációig terjed, ugyanebben a táblázatban szerepel a vad cianid különféle koncentrációja. Ne akarják velünk elhítenni, hogy itt csak olyan ciánról van szó, ami a népmesékben létezik. Ezeknek van határértéke és pl. a teljes cianid esetében a táblázatban is szerepel, hogy 0,1 mg a felszíni vizekre terjedő határérték. Ha van egy határérték, és a tanulmány is közli, hogy ezt a határértéket jelentősen meghaladja ami a zagyttározóba van, ne akard velünk elhítenni, hogy ez nem mérgező cianid. Köszönöm.

Továbbmennék egy másik dologra a hatástanulmányban. Ha lenne egy gátszakadás, akkor a magyar határra érkező szennyezés az 1,3 mg/l körüli koncentráció lenne. Ennek az állításnak az alátámasztására is csak egy táblázatot közöltök, a mögötte álló számítások nem szerepelnek sehol. Vajon miből juttok erre az eredményre. Az 1,3 mg is a határérték 13-szorosa. Ezek alapján azt tudom mondani, hogy ez a hatástanulmány nagyon sok hiányosságot tartalmaz. Nem tartalmazza azokat a környezeti adatokat, amelyeket egy környezeti hatástanulmánynak tartalmaznia kellene. Nem ad válaszokat a hatástanulmány, és a két közmeghallgatáson sem kaptunk érdemi válaszokat arra, hogy a beruházásnak milyen környezeti hatásai lennének. Ezek alapján szerintem a beruházásra nem szabadna kiadni az engedélyt. Köszönöm.

Egri Sándor:

Jó estét kívánok! Engedjék meg, hogy köszöntsem Kocsis Tibor, az Új Eldorádó c. film rendezőjét. Többször szóba került a film és az a vád érte, hogy a benne szereplő Alburnus Major képviselői elferdítik a valóságot, nem a valóságot mondták el a filmben. Mi úgy gondoljuk, hogy a film a valóságról szól, az érzelmek mellett olyan színben tünteti fel Verespatakot, és a verespataki embereket, ami a szívünkhöz közel áll. Szeretném visszakérni azt a képet, amit Verespatakról többször megmutattak. Ez a kép nem azt mutatja, ahogy ma

Verespatak kinéz. A verespataki fennsíkon tehének legelésznek, emberek élnek szegényen, ahogy a természeti környezet számukra lehetővé teszi. Ez a vidék Romániának egy olyan belső periferiája, halmozott hátrányokkal küzdő vidéke, mint Magyarországon a Tisza-mente. A Tisza-tó mentén 20 éve azt ajánlották az embereknek, hogy kezdjenek el falusi vendéglátással foglalkozni, akkor az emberek nem értették és majdnem elzavarták ezeket a javaslattevőket. Néhány év múlva benépesültek a falusi porták vendégekké, csak közbejött a 2000. jan. 30., amikor kiszabadult a ciánszennyeződés a Nagybánya környéki ülepítő tóból. Abban az évben üresek maradtak a porták. Az előbb hallottuk a tiszta képletet, 1 Mrd dollár garantált bevétel a román államnak. Ez kb. 220 Mrd forintnak felel meg, ebből kb. 220 km. autópályát lehet építeni, ennyi a román állam haszna. A kérdés az, hogy szabad-e feláldozni ezért egy olyan tájat, mint Abrudbánya környéke, Verespatak környéke. Csupán ötletek kellene a turizmus fejlesztéséhez, erre bizonyíték a már 3 éve megrendezett Széna fesztivál, amikor 10000 fiatal keresi fel a verespataki fennsíkot. Ha 2-3 ötletet évente még javasolnak, akkor érdemes ezen az úton tovább gondolkodni. Látom, hogy Ön ezzel nem ért egyet, de azért ülünk itt, hogy a nézetkülönbségeket tisztázzuk. A prezentáció bevezetője a Verespatak és Nagybánya projektek következményeinek összehasonlításával kezdődött. Azonosságokra hívnám fel a figyelmet. Az első azonosság a cianidos technológia használata, a második, hogy folyóvölgyek környezetében helyezkedik el mindkettő. Ezek a folyók a Tiszában találkoznak, a terület a Tisza vízgyűjtő területe. A nagybányai katasztrófa Magyarország stratégiai vizeit veszélyeztette és folyamatosan veszélyezteti, potenciális veszélyforrás. Verespatak ugyanezt teszi. Magyarország és Románia stratégiai ivóvizeit veszélyezteti a két aranybányászat. Elmondta John, hogy az Aranyosból kapja ivóvizét Torda, 100 000 lakos, Magyarországon Szolnokon felszíni vízkivételi műből kapja az ivóvizét 120 000 ember. Folyamatos veszélyt jelentenek a bányák. Ez nem ideológia, nem elméleti fejtegetés, mert sajnos tapasztaltuk. Ha Nagybányán bekövetkezett, Verespatakon – ha megvalósul – be fog következni. Ma a Tisza völgy Európának az egyetlen olyan unikális területe, ahol folyamatos az árvízi katasztrófa és az ökológiai katasztrófa veszélye. Verespatakon és Nagybányán egyaránt külföldi és román vegyes vállalat szeretné alkalmazni a cianidos technológiát. A Nagybányáról indult, a Szamoson és a Tiszán levonult cián és nehézfém szennyeződés Magyarországnak 29 Mrd. anyagi kárt okozott. Nehezen forintosítható az erkölcsi kár értéke, és az, hogy az elkövetkező években mennyivel több pénzt kellett fordítani reklámra, hogy a turisták visszaszokjanak a Tiszához és hány morbid vicc volt, hogy kérek egy halászlét, de nem tiszai halból. Sem a hatástanulmány, sem a havária terv, sem semmilyen becslés nem tartalmazza, felbecsülhetetlen egy Verespatakról kiinduló katasztrófa Romániának és Magyarországnak mekkora kárt fog okozni. Az előbb elmondták, hogy az Önök számára mit jelentenek a bányák. A Maros folyó 500 km-es szakaszára, a Dunára és a Fekete-tengerre tudjuk, hogy mit fog jelenteni. Az EU-nak van egy szennyező fizet elve. Ezt az elvet nem sikerült érvényesíteni, hiszen a magyar állam, amikor polgári pert indított a Transz Gold ellen, és megszületett az első részítélet májusban, azt megelőzően tavasszal a Transz Gold már öncsődöt jelentett és felszámolásba kezdett. Egy nem létező céggel szemben nem lehet kártérítést érvényesíteni, nem lehet perben tartani, nem lehet behajtani, illetve rá vonatkozó ítéletet sem lehet hozni. A magyar államnak a 29 Mrd forintos követelését 2000. februárja óta nem térítette meg senki, és már nem is fogja. Ezért nem született válasz tegnap arra a kérdésemre, hogy az RMGC 80 %-os tulajdonosa a New Mond 2 hete csődöt jelentett Üzbegisztánban. Miért jelentett csődöt, ez az ismert koreográfia. Mikor hangsúlyozzák az előttem szólók a természet, táj, kulturális örökség védelmét, kiegészíteném a folyóink védelmével. A folyók védelmében emelek szót. Nem szeretnénk, ha a völgy végtelen szegénységben élné le a további életét, de szeretnénk, ha a folyók mentén az élővilág életben maradna, az emberek életben maradnának és a gyermekeink is élhetnének boldogan. A gazdaságfejlesztési program, amit az RMGC ajánl, nem a fenntartható fejlődést szolgálja, kizárólag a befektetők és a román állam hasznát. Tudomásul

kell venni az RMGC menedzsmentjének, hogy a kapitalizmusban vannak olyan befektetések, melyek nem térülnek meg, vagy elvesznek, vagy vannak olyan üzletek, melyek meghíúsulnak, vagy a beléjük fektetett összegeket sem lehet visszanyerni.

Nem tudom, győzik-e a fordítást, de mindjárt befejezem. A Víz Világtanács szakemberei szerint a XXI. században a víz stratégiai cikké válik. Fontosabbá, mint az energiahordozók. A vízkészleteket birtokló terület a geopolitika meghatározó tényezője lesz. Magyarország szerepe azért értékelődhet fel Európában, mert Magyarország édesvízi nagyhatalomnak számít. A lehetséges kockázatról elhangzott 2-3 példa, 2001 szeptember 11-ig az USA hadügyminisztériuma és kormánya azt állíthatta, hogy az USA-t soha külső támadás nem éri, ennek kockázata 0-val egyenlő. És amikor 2 repülőgép belefürödött a WTC két toronyépületébe, és a Pentagonéba a harmadik, innentől kezdve ezt már nem mondhatták, mert 100 %-ossá vált a külső támadás veszélye. Ha megindul Verespatakon a cianidos technológia, és hangsúlyozom, hogy nem a bányászattal van a baj, hiszen az arany és az ezüst azért izgat most minket, mert a Tisza vízgyűjtőjében helyezkedik el. Ha az RMGC levonul, jön majd egy másik társaság, ezért köszönjük az RMGC-nek, hogy felnyitotta a szemünket a stratégiai vízkészleteink megőrzésének fontosságára. Köszönöm.

Háry Ildikó:

Sok hiányosságot tapasztaltunk a forgatókönyvben. Nekem úgy tűnik, mintha velünk akarnák megoldatni a problémát. Mindig tőlünk kérnek információkat és segítséget, hogy milyen direktívákat, lehetőségeket alkalmazzanak, amivel megoldják a lehetőségeket, amiket eddig nem sikerült. Lehet, hogy nem a cég hazudik, mondtad, lehet, hogy ránk gondoltál. Nem tudom, ki nem adott nekünk elég információt. 3 hónapja jöttem haza Verespatakról, ahol találtunk ölyvet, fűrgé küllőt, zöld küllőt, hollókat, ami Magyarországon védett állat. Nem tudom, miért csak a védett állatokat kell megmenteni.

Nem tudom miért fontos a külszíni bányászattal szétrombolni az egész tájat, a hegyeket. Fent láttam egy képet az első oszlop mellett. egy fazon aranyat mos. Ez tökéletes turisztikai látványosság lenne.

Nem találok a hatástanulmányban, hogy milyen sav-bázis reakciók fognak bekövetkezni a zagyatározó mélyén. Tudják-e, hogy mi történik ott, illetve milyen pH érték lesz az alján, az oldhatósági adatokról sem találtam információt. Ha jól tudom, a tározóban magas lenne a kén tartalom. A savas szivárgás akkor keletkezik, amikor az ásványok vízzel és levegővel érintkeznek. A víz pH értéke is változhat folyamatosan. Nagyon fontos, hogy a savas szivárgással kapcsolatban minden információt közöljenek. Ha a monitoring rendszer jelez, hogy a talajvíz szivárog, illetve szennyeződött a zagyatározóból – úgy látom van egy kút a zagyatározó területén és kívül is – mit fognak tenni, ha szennyeződött a talajvíz. Lecsapolják-e a tárolót, esetleg leszigetelik végre.

Ha nem bírja a feszültséget, miért nem akarnak vastagabb és biztonságosabb gátat építeni, vagy több kisebb zagyatározót. Most hallottam először, a 3. közmeghallgatáson, hogy olyan lehetőségek vannak, hogy nem a Capeta völgybe építenék a tárolót, mert vannak alternatívák. És be fogom fejezni a mondanivalómat, mint mindenki előttem.

Akkor a bányászatra vonatkozó dolgokat már nem mondom el – a nyomásviszonyok folyamatosan változhatnak, nem tudom, figyelembe vették-e. Szállítással kapcsolatos kérdéseim: Ha elmondtad, milyen nehézségeid voltak eljönni Magyarországra a terepjáróddal, akkor milyen rizikói lehetnek a cianidos szállító autóknak. Robbantással kapcsolatban: ha a robbanékony zagykeveréket előállító üzemben probléma lenne, mi történne a zagyatározó gátjával, mivel az ércfeldolgozó üzemtől 600 m-re, a legközelebbi lakott településtől 3 km-re

helyezkedik el. Fenntartani a kulturális örökséget nem biztos, hogy kellett volna, ha nem vásároljátok fel ezeket a területeket.

A többi majd személyesen elmondom, viszont van egy ajándékom Johnnak. Van egy bankunk, aminek van egy látogatóközpontja, a fordítást is ráírtam, aminek az a lényege, hogy itt játsszál és ne Verespatakon.

A nagy mennyiségű robbanékony zagykeveréket előállító üzem az ércfeldolgozó üzemtől 600 m-re, a legközelebbi lakott településtől 3 km-re fog elhelyezkedni. Ez közel van a zagyártározóhoz. Ha ez felrobban, mi történik a zagyártározó gátjával. Pontosán hol van leírva a hatástanulmányban a savbázis reakció? Vasútállomást nem találtam Verespatakon.

Balogh Elemér:

Balogh Elemér vagyok, magyar jogász és újságíró, Németországban élek. Első esetben tartják be a nemzetközi előírásokat ilyen beruházásoknál. A nagybányai beruházásnál ezeket vitatták. Ami még súlyosabb, ha Magyarország nem kap kártérítést, mert a vállalat csődöt jelent. Ezt meg kellene előzni. Tulajdonképpen minden országnak, amely beruházást engedélyez, annak tulajdonképpen felelősséget kellene vállalni, az esetleges okozott kárért. Mert a vállalat csődöt jelent, eltűnik a kár megmarad, az állam pedig azt mondja, hogy nem vagyok felelős. És ezt nemzetközi szabályok alapján kellene biztosítani, és az Európai Unióval kapcsolatos belépési tárgyalások erre alapot is nyújthatnának, megfelelőt. Az arany felhasználásával kapcsolatban, az arany ipari felhasználása igen kis méretű a világ aranykészletéhez képest. Van jó néhány olyan aranylelőhely ahol különösebb környezetszennyezés nélkül lehet aranyat kitermelni, másodsor is óriási készletek vannak aranyból a világon és ezek a készletek növekszenek, mert nem csak nemzeti bankok pincéiben vannak, hanem magánembereknek által, a bankokban van letéve az arany. A környezetvédelmi kockázat tekintetében állítják, hogy milyen biztosítékok vannak arra, hogy ezek nem történnek meg. Először, ha a kárt helyreállítják is, az nem lesz olyan. A legfontosabb lenne az általános értékelése a dolognak. Olyan anyagot állítanak elő óriási ipari beruházással, környezetszennyezési kockázatokkal ... meg kellene fontolni, hogy az emberiségnek mi az érdeke. Teljesen fölösleges dolgokra fordítani az energiáját, aztán sok mindenre nem marad energia. Ez egy nagyon fontos, magasabb szempontok szerint kellene megítélni és akkor sok minden megoldódna. Semmi értelme, csak spekulációról van szó. Ha holnaptól leesik az arany ára a jelenleginek a 20 %-ára, rájönne a beruházó cég, hogy nem is olyan jó az aranybányászat, és meg is oldódna. Hát ezekre a magasabb szempontokra kell ...

Gerle János:

Építész vagyok, az Élőlánc Magyarországért párt tagja. Nem akarok kérdezni, amit mondanék nem érinti a határokon átnyúló problémákat. A végigült idő alatt kialakult bennem a közmeghallgatások egyébként közismert dramaturgiája: feltehattük a kérdéseinket és azokra rendkívül felkészült és profi válaszokat kaptunk. Ettől függetlenül akik kérdeztek úgy érzik, hogy valahol valami nincs rendben, és nem hiszem, hogy ez rendezhető volna ma este. Itt van egy alapvető felfogásbeli különbség a világról. Akik kérdeznek, úgy gondolják, hogy nem így kellene élni, nem beruházásokkal kellene foglalkozni, az hogy az arany eladható, nem ok arra, hogy ilyen profizmussal előkészített munka folyjon, még akkor sem, ha ennek sok haszna is lehet a környezetre nézve. Nem hiszem, hogy ezt a különbséget át tudjuk hidalni. Azt gondoljuk, hogy a világ katasztrófa előtt áll. Sokkal több problémával kell szembenéznünk, semhogy végiggondolhatnánk azt, hogy fogják 20 év múlva ezt az ülepítő tavat rendbe tenni. Egészen más problémákkal kell majd az emberiségnek szembenézni. Ha ez így van, nem kellene belefogni ebbe a vállalkozásba.

dr. Bódi Dezső:

Magánszemélyként teszem észrevételeimet. Kohómérnök vagyok, szakértő. Csak a technológiai kérdésekre, szűkebben az aranykinyerési technológiával kapcsolatban szeretnék hozzászólni. Az első kérdésem inkább a magyar félhez tartozik, mert a román szabályokat nem ismerem, szerepelnie kell a hatástanulmányban a technológia minősítésének, ezt nem látom. Több közmeghallgatáson részt vettem már, sajnos elég rossz a tapasztalatom, mert szétfolyik az egész, de egy szűk körű szakmai észrevételt nem tudunk tenni. Nem tudom, hogy a minisztérium összehívott-e előtte szakbizottságot, kiadta-e az anyagot szakértőknek, mert hasznos lett volna. Pár hónapja a felvidéki aranykinyeréssel kapcsolatban tettem észrevételt a miniszter úrnak, semmi választ nem kaptam. Jó lenne, ha szűk körben a szakértők is hozzá tudnának szólni. Az én korosztályom, aki rendelkezik 50 éves szakmai tapasztalattal, nincs itt. Becsülöm a fiatalokat, de nincs meg a tapasztalatuk.

Nem kérek választ, a beruházó felé tenném meg a kérdéseimet. A román anyag 8.2 pontja tömören tartalmazza az aranykinyerési technológiát, ebből hiányzik a cián regenerálás. Ismerem a szakirodalmat, abban vannak ún. aktív szenes CIP módszerek, abban az elektrolízissel egy időben megtörténik a ciánregenerálás. Itt látom, hogy egy detoxikáló berendezés szerepel, de eltűnik a cián. A vízkezelésnél látom, hogy adnak hozzá meszet, de nem tudni, hogy mi van. Ha nincs cián regenerálás, a 300 t aranyhoz csak a felét veszem, az is 150 t cián.

A másik: ha tényleg detoxikálják a ciános meddőt, nem is tudom, hogy mivel, ha ezt deponálják, mennyire stabil ez az anyag? Nem bomlik el idővel? Beszéltünk higany megjelenéséről. Tudjuk, hogy az ókorban már csakis higannyal nyerték ki az aranyat, a ciános technológia az 1800-as évek végén jelent meg, ami korszerű volt, de veszélyes. Mi van azzal a higannyal, ami még a római korból ott maradhatott. Ha most ezt deponálják meg elkülönítik nem fog átalakulni szerves higannyá? Köztudott, hogy a szerves higany igen mérgező. A vízkezelésről olvasom a rövidített anyagban, hogy majd tervezik a víztisztító berendezés elkészítését. Magam is terveztem ilyen savas bányavíz tisztítót. Olyan mennyiségű iszap keletkezik, aminek csak kb. 10 %-a szilárd anyag. Mi történik az iszappal?

Az arany és az ezüst nátrium-cián komplex alakjában oldódik. Az aranyhoz és az ezüsthöz kötött cián hová lesz? Mert azt nem regenerálják. A dél-afrikai modernebb üzemekben az elektrolízisnél regenerálódik a cián és azt visszaviszik.

Az elektrolízisnél a kötött ciánt visszanyerik és visszavezetik az aranyoldáshoz?

De nem a mosásról beszélek – az elektrolízisről, a regenerálása a ciánnak.

Szegfalvi Zsolt:

Johnnal még nem találkoztunk, nem tudja rólam, hogy milyen projekteken tevékenykedtem és milyen szervezetnek vagyok a tagja. Hogy gyorsítsuk a folyamatot, a kérdéseim után rögtön válaszolhatsz a kérdéseimre. A mai nap egy szép színjáték volt, nézzük meg perspektívájában. 3 szereplője volt nem olyan régen annak, amit mondtál: az egyik az RMGC, akit két oldalról támad az Alburnus Major és a Greenpeace. Hadd kérdezzem meg, milyen profitért, haszonért dolgozik az Alburnus Major és a Greenpeace és miért harcol foggal-körömmel az RMGC, hogy ezt a projektet megvalósítsák. John elmondása szerint azért harcoltok, hogy az ottani embereknek munkalehetőséget, kulturális örökséget adjatok. Viszont a másik oldalon ott van egy 1 Mrd-os profit. Megkérdezed, miért nem tudunk hinni Neked első hallásra, elmondom. Ma egy olyan világban élünk, amit olyan cégek alakítottak ilyenné, akiknek a jól öltözött alkalmazottai azt mondták az embereknek, hogy ez a beruházás a ti érdekeiteket szolgálja. A profitérdekelt cégek tették ilyenné a világunkat. A civil szervezetek azért harcolnak, hogy meg

tudjuk védeni azt a kis maradékot, ami van. Kérhetném a verespataki kép ismételt feltételét? John meginvitált minket, hogy nézzük meg, Verespatak valóban így néz-e ki. Vasárnap jöttem haza onnan. Arra, hogy megfognátok a kezünket és körbevezetnétek a területen, azt mondom, hogy mi már felnőttek vagyunk, tudjuk hallatni a szavunkat, önállóan döntünk, hogy merre megyünk. Ha megnézzük ezt a képet, mindenki belátja, hogy cseppet sem manipulatív. Milyen perspektívában látjuk a képet? Előtérben a bánya, a háttérben néhány elszórt házacska. Hogyan lehet így beszélni emberi sorsokról, környezetről? Ha gondolod, John, bármikor tudunk kölcsönadni olyan képeket, amik Verespatakon a természetes állapotokat mutatják. Ami itt történik, az szintisza manipuláció.

A konkrét kérdések: Kinek higgyünk – egy olyan embernek, akit egy milliárdos profittal rendelkező cég fizet vagy annak, aki az Alburnus Majorban dolgozik, eldobta az eddigi életét, hogy minden idejével ezekért az emberekért harcoljon. Te kinek hinnél?

Milyen garanciákat vállal a cég? A Te előadásodban hallottuk, hogy nemrég váltották le 20 vezető beosztású dolgozóját a cégnek, mert nem végezték jól a munkájukat. Sajnos a tapasztalat az, ha nem végzik jól a munkájukat, akár környezetkárosodás következik be, leváltják a vezetőit. Viszont a környezetkárosítás megtörtént. Nagyon félek attól, hogy a jövőben is így történik.

Még két dolgot szeretnék. Azt mondtad, nem érdekel, hogy Verespatakon aranybánya vagy cipőgyár létesül, ez valóban egy olyan ember szava, akit a környezetvédelem érdekel. Ez a profit szava, nem érdekli, hogy miből van pénz, valamiből legyen. Kicsit személyessé vált ez, de felhívnám mindenki figyelmét, hogy eddig egyetlen személyeskedő megszólalás nem volt, leszámítva azt az egyet, amikor egy aranybánya képviselője lehülyézt egy kérdező embert egy közmeghallgatáson, ami arról szól, hogy bárki elmondhatja a véleményét. Lehet, hogy nem olyan cizelláltan kommunikál, mint Te, de azért vagyunk itt, hogy elmondjuk a véleményünket. Arról, hogy mennyire tudtál meggyőzni minket: elég sok számadat volt, sok ellentmondás volt köztük. Azt mondtad, hogy őszintén válaszoltatok minden kérdésre, nem tudom az én kérdéseimre mennyire tudsz őszintén válaszolni.

Nem válaszolt a kérdésre. Kinek hinne, egy olyan embernek, akit egy 1 Mrd dolláros cél fizet, vagy aki a szívét, lelkét, egzisztenciáját beleteszi egy ilyenbe. Az RMGC nem egy környezetvédelmi cég, úgyhogy meghallgathatják a környezetvédelmi civil szervezetek véleményét. Erről szól az életünk.

John Kavawagh:

Az első kérdés, hogy a cianidot a vasútállomásra fogják szállítani, a teherautókat műholddal fogják követni, műholdfelvételekről beszél, vagy mire gondol? Mi történik ezzel a távoli monitoring rendszerrel, miből áll ez? A projekt eladásának egyik fontos támpontja, hogy a gazdasági fejlődést fogják támogatni. Mondja meg, ha 50 év múlva az arany elfogy és Ön visszatért Írországba, mi marad a verespataki embereknek. Látszik a dokumentációban, hogy lesznek tréning-programok, cégek alapítását segítő programok, de mi történik, ha tömeges elbocsátások lesznek a bánya bezárása után. Köszönöm.

Szlavov Krisztián:

Jó estét kívánok! Olyan fontosabb kérdésekre szeretnék választ kapni, amikről kevés szó esett. A vízgazdálkodás lenne az egyik legkritikusabb pont: arra nem kaptunk választ, hogy ezt az óriási mennyiségű vizet, miből tudják fedezni, ezt a vizet milyen technológiákkal szándékoznak tisztítani és milyen víztisztító állomásokat szeretnének létesíteni. Az szerepel a tervben, hogy jobbá teszik a vízminőséget, ezt hogyan képzelik. A tározógáták építéséhez felhasznált meddő lehet, hogy savat termel. Ezt hogyan tudják megelőzni, illetve hatástalanítani. Voltam a Széna

fesztiválon és megcsodálhattam a műemlékeket, amiket a cég saját tulajdonában tart. Nekem az volt a meglátásom, hogy elég lepusztult állapotban vannak, nem úgy tűnt, hogy bármilyen erőfeszítést tennének a megőrzésükre. Csak azért van így most, mert még nem indult be a beruházás, vagy további romlásra vannak ítélve. A rehabilitáció után milyen növény- és állatfajtákat szeretnének telepíteni, mennyire akarják az eredeti élővilágot rehabilitálni. Köszönöm.

Kovács Zoltán Csongor:

Jó estét kívánok! Számomra úgy tűnik, hogy ez egy normális közmeghallgatás, Kolozsváron hajnali 1/2 5-ig tartott, Bukarestben felszólalásom előtt először verést, majd kórházat és temetőt ígértek a hátam mögül. Felvázolnék néhány pontot, ami talán nem került még szóba. Sokat került szóba, hogy a határon átnyúló hatásokról kellene itt beszélni, az Abrud folyóba sok nehézfém van, ugyanakkor a határon átnyúló hatásokról szóló fejezetben az egyetlen folyókon keresztül történő szennyezésnél csak a cián tartalmú vegyületekről van szó. John azt mondta, hogy ne igyunk a ciántárolóból, mert sok nehézfém van benne. Miért nincs szó a nehézfémekről a határon átnyúló hatásokról szóló részben, vagy miért nem indokolják meg, hogy miért nem kell belekerülnie. Sokat hangoztatták, hogy a gátat nem veszélyezteti földrengés. Azt is tudjuk, hogy a gát talapzatától 2,5-3 km-re robbantani fogják a kőzetet. Miért nincs benne a hatástanulmányban, hogy a robbantásokkal keltett szeizmikus...

Nem, a külszíni fejtésben alkalmazott robbantások is hatnak a gátra. Egy bányamérnök végzett egy számítást, mely szerint egy 180 m-es gátra ható 68,3-100 Hz hullámokkal szemben ennek a gátnak a felső 2/3-a nem ellenállásképes. A robbanások hatása nem szerepel a hatástanulmányban, miért? Olyan nincs, hogy nincs hatása.

Rátérve a műemlékekre: a cég a hatástanulmányban elhárítja a felelősséget és egy még nem létező alapítványra akarja bízni ezeket. Ha a cég csődbe megy vagy kivonul, ki fogja ezt az alapítványt finanszírozni? Szemünkre vetették, hogy nem voltunk Verespatakon és nem hallgattuk meg az ő verziójukat. Voltam Verespatakon, igaz nem tudták, hogy egy környezetvédelmi civil szervezet képviselője is lehetnék. Nem tudtak meggyőzni az igazukról. Egyetértek Johnnal abban, hogy turizmus nincs Verespatakon, viszont turisták vannak. Én az idén egymagam 150 turistát vittem, nem beszélve a 12 000 fiatalról, akik a hétvégén a Széna-fesztiválon volt. Láttunk egy nagy teherautót az előbb...

Láttunk egy autót az előbb, az mutatta be, milyen módon és módszerrel fogják szállítani a ciánt. Én ismerem az Aranyos völgyét, ekkora méretű teherautó ott nem fér el. Ugyanakkor azzal dicsekedett a cég, hogy már előre tervezik a biodiverzitás visszatelepítését, ilyen korai szakaszban kevés bányaprojekt foglalkozik ezzel. A hatástanulmányban a biodiverzitás fejezetben potenciális fajok szerepelnek. Semmi konkrétum. Mi alapján akarják a biodiverzitás visszatelepíteni, ha nem tudják, jelenleg mi van ott.

Kathleen de Roo:

A román kormány képviselőjéhez intézném a kérdést. Ókor szakos történész vagyok. Tegnap a szegedi közmeghallgatáson Vishy professzortól hallhattuk, hogy a világ vezető régészeti testülete, az ICOMOS az elmúlt években többször is javasolta, hogy Verespatakot vegyék fel a világörökségek közé. Úgy tudjuk, hogy a román kormány már foglalkozik ezzel a témával. Várható-e, hogy a közeljövőben döntés születik arról, hogy Verespatak a világörökség része lesz. Ha igen, ennek milyen hatása lesz a tervezett beruházásra, főleg annak fényében, hogy a 2000 éves római kori tárnák főleg a Kirnig hegy mélyén rejtőznek.

**ÎNTREBĂRI ȘI OBSERVAȚII FORMULATE LA AUDIEREA PUBLICĂ
ORGANIZATĂ PE TEMA DESCHIDERII DE MINĂ DIN CADRUL PROIECTULUI
DE LA ROȘIA MONTANA**

Budapesta, 29. 08. 2006

Péter Olajos:

- Mulțumiri companiei investitoare de la Roșia Montana pentru prezență, deoarece acesta este un pas important în privința democrației din domeniul protecției mediului.
- Voi interveni în discuții ca cetățean ungar, însă sunt și deputat în Parlamentul European, membru al comisiei de protecție a mediului, și unul dintre autorii acelei directive miniere de care se vorbește deseori. Datorită acestei directive, în România se intenționează închiderea mai multor duzini de mine, respectiv, între altele, această directivă a îngreunat semnificativ dezvoltarea proiectului de la Roșia Montana.
- John a spus de mai multe ori că baza juridică a acestei audieri publice este Convenția de la Espoo. Eu cred că la baza acestei discuții nu trebuie să stea această convenție, ci mai degrabă responsabilitatea comună, legată de investițiile similare, planificate în orice punct al Pământului. Aici nu este importantă distanța dintre frontieră și drumuri, nici distanța parcursă de râuri, ci faptul că moștenirea noastră comună pe Pământ este pusă în pericol în cazul unei eventuale catastrofe. Acest lucru ar trebui să constituie baza discuției noastre, și nu faptul că sunt prezenți la ea reprezentanți ai două țări vecine.
- Aș formula trei întrebări scurte. Primele două sunt adresate reprezentanților ministerului român de specialitate, prezenți la discuție.
- Aș dori ca întrebările mele să fie incluse în procesul verbal.
- Am studiat și eu varianta de pe internet a studiului de fezabilitate, și aș dori să mulțumesc firmei, că în locul ministerului, a realizat câteva traduceri.
- Întrebarea mea se referă la faptul că în acest document nu apare planul de avarie. Conform legislației ungare, în cazul unor investiții cu caracter asemănător, trebuie elaborat un astfel de plan; nu știu dacă legislația românească prevede sau nu acest lucru. Dacă trebuie elaborat un astfel de plan, când vom putem arunca o privire la el? Acest lucru ar fi foarte important din punctul de vedere al aprecierii întregului proiect, deoarece, cum am auzit mai înainte, acesta este planificat să se concretizeze într-o zonă cu risc seismic.
- A doua întrebare este legată de directiva minieră, care, după cum am auzit, a fost elaborată în urma catastrofei de la Baia Mare. Aceasta prevede o garanție financiară. În cazul în care ar avea loc un eventual accident, un terț – deci nu firma, ci un organism al statului – ar putea să înceapă, prin această garanție, înlăturarea pagubelor apărute în urma accidentului, combaterea efectelor negative, respectiv achitarea despăgubirilor și a compensațiilor. Acesta este un punct foarte important din perspectiva firmei, respectiv este un element al directivei miniere. Suma în cauză trebuie stabilită de către Ministerul Protecției Mediului din România, iar firma o va depune ca garanție înainte de începerea funcționării sale. Cât de mare va fi această sumă? Acest aspect nu trebuie trecut cu vederea, deoarece firma trebuie să elaboreze un buget, iar din punctul de vedere al afacerii, trebuie să știe mărimea sumei. Toți cei prezenți aici știu că în momentul actual, Ungaria se judecă pentru un prejudiciu de 29 miliarde de forinți cu firma austro-română TransGold, în urma catastrofei de la Baia Mare.
- A treia întrebare se adresează firmei. Este foarte impunătoare acea siguranță de sine cu care sunt investite milioane de dolari într-un proiect care încă nu este sprijinit sub nicio formă oficială. Întrebarea mea concretă este următoarea: dacă nu ați primi autorizația oficială, ce veți face cu terenurile intrate deja în posesia dumneavoastră? Vă mulțumesc frumos.

Kálmán Morvay:

- Sunt pensionar, însă intervenția mea este făcută în calitate de fost director executiv al societății de interes public Tisza-Szamos, respectiv de fost reprezentant al Ungariei în Comisia Baia Mare, care a fost înființată de comisarul UE de protecție a mediului cu scopul de a investiga catastrofa de la Baia Mare. Aș dori să furnizez reprezentanților Ungariei „muniție” care ar trebui luată în considerare în vederea evaluării studiului de fezabilitate. Documentele mele sunt compuse din datele publicate de RMGC, din proiectele tehnice și din cele 9 capitole publicate de KvVM.
- Pentru început pot să vă spun că marile investiții dintr-un stat independent nu pot fi oprite, împiedicate de un alt stat independent, însă Convenția de la Espoo oferă o bază juridică pentru ca o investiție realizată într-o țară vecină să se desfășoare cu cea mai mare securitate posibilă în privința mediului.
- Trebuie să menționez tehnicile de extracție a metalelor prețioase existente în momentul de față. Prima este cea a extragerii mecanice prin solubilizare, care în cazul de față nu poate fi aplicată. A doua tehnică este cea a dizolvării cu mercur, care este la fel de periculoasă și toxică ca cea cu cianură.
- Tehnologia dizolvării cu cianură a fost adusă în Europa de către Euromines (?), uniunea marilor întreprinderi miniere din Europa, organizație care mi-a trimis un document de informare. Astfel de tehnologii cu cianură sunt aplicate și în nordul Suediei, în nordul Spaniei, precum și în sud-vestul Turciei. Este important ca dizolvantul de cianură să fie neutralizat în interiorul întreprinderii, iar în halda de steril și în tancul cu turbureală să ajungă turbureală sau lichid de o concentrație minimă. Cred că parametri corespunzători în acest sens sunt atât la dispoziția investitorului, cât și la cea a KvVM.
- Sunt complet de acord cu observațiile făcute publice de către KvVM, însă rog ministerul să valideze aceste observații făcute. În acest sens este nevoie de un jurist internațional, respectiv de specialiști care au experiență și practică în această temă.
- Următoarele observații ale mele se referă la studiul de fezabilitate privind mediul, elaborat de RMGC, mai precis la „Concluziile non-tehnice”, însumate în 93 de pagini. Recunosc meritele celor 38 de experți nominalizați, respectiv cele ale team-ului compus din 18 firme care au contribuit la elaborarea acestui document. Însă am observat câteva lipsuri ce țin de acele trei firme care utilizează tehnologia menționată anterior, deoarece acestea nu au delegat nici un expert în team-ul respectiv, experți care ar fi putut împărtăși din experiența lor profesională, ar fi putut atrage atenția asupra acelor probleme care apar în legătură cu realizarea și funcționarea unei asemenea investiții de anvergură.
- Aș observa că întotdeauna „sună bine” dacă ne referim la BAT (cea mai bună tehnologie accesibilă) și la directivele europene, însă în Suedia nivelul profesional este mult mai înalt decât în România: cu 14 ore după producerea unei catastrofe încep deja primele intervenții pentru înlăturarea consecințelor. În zadar dispunem, deci, de cea mai bună tehnologie accesibilă, dacă nu deținem și un control adecvat al procesului utilizării acesteia – astfel nu vom putea face nimic important cu privire la această problemă.
- Aș dori să critic concluziile non-tehnice: pe pagina 26 doar o singură propoziție se referă la tehnologia cu cianură. Aceasta este insuficientă pentru a putea decide siguranța acestei tehnologii. Tot la această pagină, în box-ul 7.3., există afirmații generale care sunt bune doar pentru a ascunde problemele prezentate de tehnologie.
- În capitolul 8, pagina 30 – ce ar trebui să fie cea mai importantă din perspectiva temei – apare doar atât că concentrația de cianură a turburelii și a sterilului va fi sub valoarea stabilită de 10 mg/l, atunci când aceste materii vor ajunge în tanc, respectiv haldă.
- La detoxifierea cianurii se referă doar o mică ilustrație, destul de puțin pentru a se putea lua o decizie potrivită în acest sens.

- În capitolul 8.1., domnul John Ashton face o comparație între tancul de acumulare de la Baia Mare și cel de la Roșia Montana. Aici s-a uitat să se menționeze că în același an, cu două săptămâni mai târziu, s-a rupt în Valea Vișeuului digul unui tanc de construcție asemănătoare. În Valea Vișeuului era un baraj de acumulare, sub care se afla tot un baraj de acumulare de siguranță, care însă a fost distrus foarte ușor de val. Materialul contaminat a ajuns în Vișeu, de acolo în afluentul acestuia, apoi în Tisa.

- Studiul de fezabilitate conține foarte puține informații despre tehnologia cu cianură. Cred că este destul de puțin afirmația conform căreia în alte 80 de mine se mai utilizează o tehnologie asemănătoare.

- Detoxificarea cianurii nu este susținută cu date adecvate, nu există o analiză de risc, nici un plan de avarie, de aceea sunt de acord și eu cu punctul de vedere al KvVM.

- Doresc ca Ministerul să-și impună interesele în mod eficient. Vă mulțumesc.

Erik Hoffer:

- Bună ziua, mă numesc Erik Hoffer, și mă ocup cu protecția mediului și cu cea a naturii. Am două întrebări scurte.

- În studiul Dumneavoastră de fezabilitate putem citi că roca de bază a tancului nu este unitară, conține crăpături. Acest fapt este normal în cazul unui tanc de mari dimensiuni, însă vă întreb, de ce nu se izolează în întregime acest stabiliment de acumulare?

- Ce se întâmplă cu metalele grele utilizate, care rămân în urma procesului de fabricație? Nu am văzut nici un studiu referitor la acest aspect. Mai demult s-a declarat că mercurul va fi utilizat în foarte mică măsură, iar în program sunt menționate anual 2340 kg, ceea ce înseamnă că pe tot parcursul proiectului se vor utiliza 37 de tone de mercur. La aceste lucruri se referă cele două întrebări de natură tehnică. Vă mulțumesc mult.

Róbert Török:

- Întrebarea mea se referă la o afirmație ce apare în capitolul 10 al studiului de fezabilitate: se spune acolo că Dumneavoastră veți reface suprafața întreprinderii în starea în care se afla înainte de începerea exploatarei miniere. Aș dori să știu ce înseamnă mai exact acest lucru. Vă referiți la faptul că veți reface coastele de munte cioplite, veți restabili fauna și flora, respectiv veți readuce speciile de animale băștinașe? Aș dori să primesc un răspuns precis la această întrebare.

Erik Hoffer:

- S-a produs o confuzie, deoarece am pronunțat aceleași date ca și domnul Ashton, doar că a apărut pe parcurs o eroare de traducere, deci amândoi am declarat același lucru, respectiv că anual se utilizează 2300 kg de mercur, ceea ce înseamnă 37 de tone pe întreaga perioadă a funcționării uzinei. Menționez că nu am primit nici un răspuns la întrebările mele, deoarece întrebarea mea nu s-a referit la materia ce se scurge prin dig, ci la solul care are niște fisuri, nu este unitar și ca urmare poate să curgă din tanc atât turbureala, cât și alte materiale, precum și metale grele. Întrebarea mea s-a referit concret la această problemă.

Gergely Tolnai:

- Bisericile din Roșia Montana au declarat că Roșia Montana nu este de vânzare. Dacă știu bine, 2,3% din terenuri sunt în proprietatea bisericilor, RMGC a reușit să cumpere doar 41% din imobilele particulare și 17% din proprietățile de pământ. Care

este planul? Dacă știu bine, mai multe sute de persoane nu-și vor vinde proprietățile de pământ, respectiv imobile. Aș dori să aud un proiect concret: ce se va întâmpla dacă va apărea o catastrofă de cianură? Cum vor fi despăgubiți locuitorii de acolo?

László Stachó:

- Sunt psiholog, trăiesc în Budapesta. În primul rând vă adresez o întrebare de natură tehnică. Nu aș dori să vorbesc despre patrimoniul nostru cultural, ci aș dori să vă transmit observația unui matematician, care a fost expertul numit de tribunal pentru două cazuri de accident industrial.

- Între datele publicate de RMGC apare că probabilitatea de a se produce o catastrofă de mediu foarte gravă este de 1 la 100.000.000. Au ajuns la această cifră prin înmulțirea probabilității de a se produce un cutremur de 8 grade pe scara Richter cu probabilitatea de a cădea 880 mm de precipitații pe metrul pătrat al suprafeței respective. Făcând abstracție de faptul că cele două procese trebuie avute în vedere separat, cred că probabilitatea unei astfel de catastrofe nu trebuie calculată printr-o asemenea metodă primitivă. Există specialiști pentru acesta, cei mai buni în statele britanice, de exemplu la Universitatea din Glasgow. Întrebarea mea este: pe ce fel de cercetări se bazează datele întreprinderii privind estimarea pagubelor? Trebuie să mai spunem că aceste valori de probabilitate mici reprezintă punctele-cheie ale asigurărilor de responsabilitate, iar în afară de acestea mai sunt și alte valori ce trebuie adăugate, conform procesului tehnologic și conform analizei detaliate a procesului de construcție. Valoarea unei eventuale pagube trebuie calculată din suma înmulțită a probabilității evenimentelor cu daune și cea a pagubelor produse. RMGC sugerează iresponsabil că valoarea de daună estimativă – în cazul unei pagube de 100.000.000 euro – ar fi $1 / 100.000.000 \times 100.000.000$, deci 1 euro. Cine ar crede că există un consorțiu de asigurare obligatorie care ar fi de acord să contracteze cu RMGC o asigurare de responsabilitate în asemenea condiții?

- Asociația de Protecție a lansat o întrebare asemănătoare, legată de garanția de responsabilitate financiară, la audierea publică de ieri, de la Szeged. La această întrebare RMGC a dat un răspuns parțial, afirmând că în caz de faliment există un depozit într-o bancă independentă. Acest lucru nu este identic cu o construcție de asigurare a responsabilității, la care ne putem aștepta în mod just, și chiar ar trebui să o pretindem pe lângă garanțiile existente. Vă mulțumesc pentru ocazia de a vorbi.

Benedek Jávör:

- Sunt purtătorul de cuvânt al Asociației de Protecție. Voi formula acele întrebări pe care le-am lansat și ieri, la audierea publică, și care au fost lansate și astăzi, însă la care nu s-a primit nici un răspuns până acum. Voi pune aceste întrebări până când voi primi răspuns la ele, deoarece se referă la acele probleme care nu pot fi neglijate în privința destinului minei de la Roșia Montana.

- Eu sunt cel care ieri a lansat o întrebare referitoare la garanțiile financiare. La întrebarea domnului deputat Péter Olajos, domnul John Ashton a spus că la discuția ce va avea loc mâine, se va stabili suma ce va fi depusă drept garanție în cazul unui eventual faliment. Totodată a mai spus că au efectuat anumite estimări referitoare la mărimea acestei sume. Am dori să știm care este mărimea sumei estimate de firmă, și ce sumă va fi depusă drept garanție?

- Următoarea întrebare se leagă de problema reabilitării zonei. Conform studiului de fezabilitate, remedierea după închiderea minei costă 70 de milioane de dolari. Publicația „Costs of Remediation of Mine Sides” a Agenției de Protecție a Mediului din SUA, a apărut în anul 1997, iar eu cred că de atunci nu s-au micșorat costurile închiderilor de mine. Conform datelor din această publicație, închiderea tehnică a unei mine de dimensiunile celei de la Roșia Montana – ce conține doar cheltuielile de închidere a iazului de decantare, cele de umplere a gropilor din mină, în nici un caz

cheltuielile de reabilitare a mediului înconjurător – costă între 200 și 900 de milioane de dolari. Cum puteți explica diferențele privind mărimea cheltuielilor de reabilitare față de datele publicate de către EPO?

- În studiul de fezabilitate apare și obținerea sumei echivalente cheltuielii de reabilitare a minei. Conform datelor din studiul respectiv, acest fond va fi constituit treptat, pe parcursul a 16 ani, adică pe parcursul funcționării minei, și va fi utilizat pentru recultivarea minei. Ce se va întâmpla, de exemplu, dacă – datorită fluctuației prețului aurului sau datorită creșterii cheltuielilor de funcționare – mina va da faliment în primii ani de funcționare, atunci când fondul menționat încă nu este pe deplin constituit, în timp ce mina se află deja în funcțiune? Care este dovada faptului că banii destinați cheltuielilor de recultivare (remediere) estimate de firma respectivă, dar care încă nu vor apărea în fond, vor fi suficienți pentru desfășurarea reabilitării?

- În legătură cu asigurarea, aș dori să spun că vrem să vedem un document anexat la studiul de fezabilitate, în care să se facă estimări referitoare la mijloacele de asigurare suplimentare ale RMGC, adică care sunt ofertele de preț pe baza cărora RMGC estimează suma de asigurare a acestui proiect de mai multe miliarde de dolari?

- Ultima mea întrebare: de ce nu apare planul de avarie în studiul de fezabilitate? Mă gândesc la un plan care conține referiri la măsurile care se vor lua de către companie în cazul producerii unui accident, respectiv la mijloacele tehnice cu care vor fi anihilate consecințele (urmările) accidentului produs? În studiul de fezabilitate de 4500 de pagini nu se găsește nici o informație referitor la acest aspect, nici vreun plan de avarie, nici vreun „security report”. Estimarea de riscuri (discussesment report), la care se fac referiri în continuu, nu constituie un plan de avarie; este posibil să se ocupe de probabilitatea producerii de cutremure, dar nu corespunde prevederilor elaborării unui plan de avarie. Dorim să știm, deci, unde este planul de avarie, unde raportul de securitate (security report), și ce conțin ele. Vă mulțumesc frumos.

István Farkas:

- Sunt István Farkas, și reprezint Societatea Ungară de Protecție a Naturii. Mă bucur foarte mult că la această audiere publică sunt prezenți și reprezentanți ai guvernului României, și își pot da seama astfel că RMGC alege deseori să nu răspundă la întrebările care îi sunt adresate. Nici în cazul întrebării precedente nu am putut auzi din partea lor nici o dată statistică, doar informații referitoare la numărul de pagini al diferitelor documente, ceea ce indică faptul că RMGC nu dorește să se angajeze acum în clarificarea unor chestiuni acute.

Am putut vedea, iar ieri firma a dat dovada acestui lucru, ce tip de mașinărie americană de PR utilizează corporația, și cum au reușit să convingă arheologi din toată lumea că întreprinderea lor este una pozitivă. Sperăm, însă, că guvernul român va lua o poziție contrară, în interesul locuitorilor din România și din Ungaria, respingând această investiție.

Roșia Montana este de fapt o chestiune românească, și nu unghurească. Dacă se produce un accident, vor pieri în primul rând oameni din România, o eventuală catastrofă poluând doar în plan secund regiunea întreagă, incluzând și rezerva de apă potabilă, respectiv mediul natural a(l) locuitorilor din România și din Ungaria.

S-a discutat aici despre probabilitatea unui accident de acest fel, și am putut vedea, cât de siguri pe ei sunt proiectanții. La fel ca și constructorii Titanicului, pe vremuri. Am putea să denumim tancul de turbureală de la Roșia Montana un fel de Titanic al turburelii. În opinia Dvs., ce șanse existau ca în ziua de 20 august, de ziua națională a Ungariei, la ora 21 fix, să se abată asupra mulțimii de un milion de oameni, care stăteau pe malul Dunării în așteptarea focului de artificii, un uragan cu o viteză de 100-120 de km/h? Cum poate fi estimată evoluția vremii în era schimbărilor climatice radicale, a haosului climateric?

Vreau să vă întreb despre tancul de turbureală. Dumneavoastră ați spus că nu există cianură în spatele acestuia. Pe pagina 60. a capitolului 4.1. din studiul de fezabilitate apare un tabel care conține compoziția geo-chimică a turburelii. În acesta figurează concentrația cianurii totale, însă Dvs. ați inclus în tabel o comparație între tancul de turbureală de la Aurul și cel de la Roșia Montana, și acolo vedem că prezența cianurii în turbureală se situează între valorile de 5 și 7 GTM (?). Întrebarea este, deci: va exista sau nu cianură în turbureală?

Pe paginile 116-118. ale capitolului 6.4.3., cel despre riscuri, Dvs. vorbiți despre o eventuală rupere de dig, iar lungimea acesteia o estimați la 60 de m, caz în care turbureala ar ajunge la o distanță de 1,6 km. Rugămintea mea ar fi să faceți calculele privind situația ipotetică în care digul se rupe pe o porțiune de 100 m, și nu de 60 de m. Mai mult: efectuați și calculele privitoare la ruperea totală a digului, lung de 185 de m. Aș fi foarte bucuros dacă experții ar face și această evaluare, și ar anexa la studiu rezultatele, precizând totodată că șansele producerii acestui eveniment nefericit sunt de 1 la 100.000, doar să știm cumva, ce va fi, dacă digul se rupe pe toată lungimea lui? Vă mulțumesc mult.

Nu ați răspuns la întrebarea: ce s-ar întâmpla în cazul unei ruperi de dig pe o lungime nu de 60, ci de 100 sau 185 de m. Într-un model de calcul pot fi introduse diferite date, nu înțeleg, deci, de ce tocmai 60 de m? Cu alte date, și rezultatele ar fi diferite. Nu vreau să primesc răspuns pe loc, ci doresc să anexați și aceste rezultate la studiul de fezabilitate privind mediul înconjurător.

Pe de altă parte, nu ați inclus graficul în care figurează concentrația de cianură.

Ferenc Márkus:

- Sunt conducătorul organizației internaționale de protecție a mediului WWF Ungaria, respectiv președinte al consiliului Parcului Național Criș-Mureș.

Am putut vedea cu ochii mei efectele pe care le-a produs catastrofa poluării Tisei cu metale grele, în anul 2000.

Observația pe care o fac, se leagă de acea parte a studiului de fezabilitate privind mediul, care se referă la diversitatea biologică. În urma studierii materialelor accesibile nouă, am ajuns la concluzia că – atât în privința vegetației din zonă, cât și în cea a organismelor acvatice (vertebrate macroscopice, nevertebrate și pești) – capitolul respectiv este în mare măsură lipsit de substanță.

Întrebarea mea vizează Parcul Național Criș-Mureș, pe care – fiind vorba de o rezervație cu suprafață transfrontalieră – investiția l-ar afecta în mod direct. O anumită porțiune a râului Mureș este declarată în Ungaria rezervație naturală. M-ar interesa dacă credeți că – din punct de vedere al experiențelor ecologice – puteți oferi garanții că, în cazul unui accident produs pe parcursul transportării cianurii sau al utilizării acestuia în producție, ori în caz de atac terorist, nu vom avea de-a face cu consecințe similare celor din anul 2000?

Pe baza căror experiențe ecologice poate fi restabilit în situația producerii unei astfel de avarii habitatul Mureșului? Mă gândesc nu doar la populația de pești, ci la întreg sistemul ecologic aferent. Până acum am discutat despre bani și tehnologie, însă Roșia Montana este înconjurată de o rețea acvatică asemănătoare sistemului de vase sanguine, toate aceste ape curgătoare deversându-se în Mureș, iar la poalele localității se află acea parte a Parcului Național Criș-Mureș al cărei habitat se hrănește din acest râu.

Deci, există sau nu o echipă și un sistem cu ajutorul cărora se poate reface starea inițială a zonei într-o situație asemănătoare cu cea trăită în 2000? Vă mulțumesc.

Georgina Gál:

- Am o întrebare legată de aspectele privind diversitatea biologică. Am constatat cu regret că în studiul de fezabilitate nu există date precise privind speciile componente

ale florei și faunei din zonă, respectiv despre dimensiunea populațiilor alcătuite de către aceste specii, cât și despre mărimea suprafețelor pe care le ocupă populațiile în cauză. Studiul se referă, în schimb, doar la clasificarea acestor specii în cele rare, mai puțin rare, respectiv relativ rare.

Pe pagina 8. a raportului privind diversitatea biologică, inclus în studiul de fezabilitate, se poate vedea o listă despre speciile de plante care trăiesc în zona vizată, însă în afara enumerării lor propriu-zise nu este indicat nici un parametru care să semnaleze frecvența (densitatea) prezenței speciilor respective, nici mărimea populației lor, deși ar fi necesare date precise care să constituie baza studiului de fezabilitate.

Pe parcursul elaborării raportului privind diversitatea biologică, de ce nu s-a luat în considerare studiul lui Gönczi și Bódis, „Raport de monitorizare a mediului în zona Roșia Montana – Abrud”, la care există numeroase referiri, respectiv în care se găsesc informații mult mai actualizate, putând fi un instrument în dovedirea faptului că suprafața vizată nu este atât de lipsită de valori pe cât afirmă investitorii.

Datele evaluării efectuate în iunie 2006 lipsesc de asemenea din studiul de fezabilitate, acesta enumerând opt specii de orhidee, dintre care șase, trecute pe „lista interzisă / roșie”, se găsesc în România. Multe alte specii endemice și unice se află în zona Roșiei Montana, iar aceasta din urmă – conform anexei numărul 1. a directivei UE privind protecția habitatelor – este considerată habitat cu valoare naturală ridicată. De ce nu s-au utilizat și documentele pe care le-am menționat anterior?

Daniel Niță:

- Am venit din România, de la Arad, localitate care a fost afectată de poluări de-a lungul vremurilor. Înțeleg perfect temerile și reținerile locuitorilor din Ungaria față de potențialele poluări, sentimente similare existând și la Arad. Întrebarea mea spre reprezentanții companiei investitoare ar fi următoarea: în cazul în care vor primi de la autoritățile române avizele și autorizațiile cerute de lege, vor accepta ca organizații civile să efectueze o monitorizare respectării angajamentelor luate de companie în privința conservării valorilor? Spun asta deoarece nu am încredere că autoritățile române vor aplica metodele de monitorizare corespunzătoare. Mă interesează dacă firma investitoare este dispusă și deschisă să permită această activitate de monitorizare, efectuată de organizațiile societății civile (și nu doar de către ecologiști).

András Pálffy:

- Bună seara, mă numesc András Pálffy, și sunt student. S-a spus deja mai devreme că în anul 2000, Tisa a fost afectată de o poluare nu doar cu cian, ci și cu metale grele, în ambele cazuri producându-se pagube de mediu și materiale semnificative. Aș avea o întrebare legată de acest aspect. Reprezentanții companiei investitoare au subliniat la rândul lor că poluarea cu metale grele reprezintă o problemă serioasă la Roșia Montana, în schimb, este regretabil că în acel capitol al studiului comandat de ei, care tratează efectele transfrontaliere asupra mediului, acestei teme nu este consacrată atenția și spațiul pe care o / îl merită. Ca urmare m-ar interesa, de ce capitolul respectiv se ocupă doar cu tratarea chestiunilor legate de cian, respectiv de ce nu sunt luate în discuție, în capitolul menționat, și problemele provocate de poluarea cu metale grele?

Györgyi Újszászi:

- Bună seara. Aș dori să lansez o întrebare formulată exclusiv din perspectiva societății civile. Mi-aș dori ca RMGC să facă public acel acord pe care l-a semnat cu

guvernul României, sau cel puțin acel punct al acordului care stipulează procentul care îi revine guvernului român din veniturile generate de exploatarea minieră. M-ar interesa și dacă – în cazul închiderii oricărei mine – responsabilitatea recultivării și dezafectării acestora îi revine guvernului român, sau dacă nu, unde se evaporă?

Teodóra Dönsz:

- Vă mulțumesc frumos. Sunt Teodóra Dönsz de la Societatea Ungară de Protecție a Naturii. Pentru început, două precizări. Una: aș dori să-mi exprim recunoștința pentru că de ieri până astăzi, diapozitivele d-lui Aston au fost traduse în maghiară – adaug, însă, că dacă ar fi fost traduse și diapozitivele care reprezintă digul, respectiv tancul de turbureală, ar fi putut fi evitate numeroase neînțelegeri ivite în cursul zilei de astăzi. A doua, legată de un răspuns anterior, formulat astăzi de d-l Aston: mi-aș dori dacă pe parcursul audierii publice de astăzi nu s-ar formula unele afirmații referitoare la membrii Alburnus Maior – și mă gândesc aici la afirmațiile conform cărora aceștia ar specula în privința prețului imobilelor, caselor, terenurilor –, la care aceștia nu au posibilitatea să reacționeze. Nu sunt prezenți, nu au cum să infirme sau să opineze măcar afirmațiile în cauză, fie că acestea sunt adevărate, fie că sunt false. Iar acum întrebările mele. Ieri am avut o propunere interogativă la care nu am primit răspuns. Informațiile publice, referitoare la efectele asupra mediului, a sănătății și cele de natură socială, sunt eliptice, atât în limba engleză, cât și în limba maghiară, de aceea consider că nu sunt adecvate într-atât încât pe baza lor să putem evalua în mod real compromisurile propuse de compania investitoare. Spun acest lucru deoarece planul de dezvoltare durabilă a comunității definește ca grup-țintă toată populația zonei vizate de investiție, respectiv locuitorii din Abrud și din Câmpeni – cu toate acestea, numeroasele analize din capitolul 4.8. al studiului nu fac referire la toate aceste comunități, ca urmare ne putem întreba dacă cele afirmate în aceste analize în ce măsură sunt valabile și în privința tuturor comunităților implicate. În altă ordine de idei: capitolul 14. al studiului, respectiv tabelul nr. 4.6., referitor la riscurile pentru sănătatea locuitorilor Roșiei Montana, nu conține nici o dată în secțiunea dedicată apariției unor riscuri acute. De aceea cred că nu se poate afirma că – citez – „în urma îmbunătățirii condițiilor de mediu, la Roșia Montana ne putem aștepta și la îmbunătățirea stării de sănătate și a condiției medicale a populației”. Ce poate fi adus în sprijinul acestei afirmații dacă nu există o bază de raportare măsurabilă? Vă mulțumesc.

Eugen Gurzău:

- Sunt medic specialist, domeniul meu este îngrijirea mediului; deasemenea sunt membru în societatea profesională a medicilor din România. Am lucrat și în Ungaria la elaborarea mai multor proiecte privind mediul și sănătatea. În ceea ce privește sănătatea: evaluarea acesteia am efectuat-o cu ajutorul unor specialiști cu care am colaborat. Aceștia urmăresc cu atenție fiecare etapă care necesită acest lucru în procesul de evaluare. Colega mea reprezintă Institutul de Sănătate Publică din București, deci știe foarte precis, care sunt aceste etape care necesită o preocupare continuă. Aș dori să fac două comentarii în legătură cu studiul de fezabilitate. Efectul stabilimentului de extracție asupra populației din jurul său nu reprezintă o temă de discuție în contextul efectului transfrontalier atâta timp cât sunt relevate locațiile în care se semnaleză valorile limită ale activității care dăunează mediului. În al doilea rând, aș dori să răspund la întrebarea formulată de doamna care susținea că există riscuri pentru sănătate – deși, repet, acest aspect nu este parte organică a studiului de fezabilitate ca studiu transfrontalier. Am evaluat aceste riscuri, cele asupra sănătății, și ne-am dat seama că aceste riscuri nu pot fi considerate ca fiind acute, deoarece nu s-au semnalat îmbolnăviri corespunzătoare lor. Toate acestea țin de domeniul medicinei de specialitate, și nu putem vorbi de boli sau îmbolnăviri care nu

sunt deocamdată descrise în literatura de specialitate, darămite să le inventăm ca atare. Toate bolile acute sau cronice pe care le-am evaluat în regiune respectivă, figurează în studiu în cadrul evaluării geografice, cu caracter informativ. Noi am cercetat distribuția bolilor în regiunea dată, și acest lucru ne-a relevat o concluzie foarte importantă: starea de sănătatea a locuitorilor din Roșia Montana este mult mai precară decât cea a populației din localitățile învecinate cu Roșia Montana. Dacă studiem frecvența bolilor pe planul României sau al județului Alba, pot răspunde celor sosiți aici din România care m-au întrebat în acest sens, că s-a luat în considerare pe parcursul evaluării nu numărul bolnavilor, ci cel al bolilor depistate. Se poate ajunge astfel la acea concluzie uluitoare că 2000 de boli înseamnă mai mult de 20 de mii de pacienți, și trebuie să adaug – în continuarea afirmației pe care am făcut-o adineauri – că în România există mai multe registre oficiale, iar acest lucru îmi dă ocazia să fac trei afirmații esențiale din acest punct de vedere. Indicatoarele demografice ne arată că – în privința duratei medii de viață, a ratei de mortalitate și a celei de nașteri – datele aferente prezintă cele mai mici valori față de celelalte localități din zonă. Asta în cazul în care facem o comparație cu datele culese în județul Alba, respectiv cu cele din România. Concluzia studiului de circa 200 de pagini, efectuat în acest sens, ar fi: starea de sănătate actuală a locuitorilor din Roșia Montana este mai slabă – pe baza datelor din toate registrele oficiale de sănătate publică –, decât cea a populației localităților învecinate, cea a locuitorilor județului în cauză sau ale țării în ansamblul ei.

Miklós Antal:

- Bună seara, sunt Miklós Antal, conducătorul Cercului Ecologiștilor de la Universitatea Politehnică și de Științe Economice din Budapesta. În cazul unei astfel de investiții, tocmai din pricina caracterului monumental al acesteia, un om cu gândire globală trebuie să ia în considerare și acele cheltuieli extrinsece care se ivesc pe parcursul concretizării investiției, deci, de exemplu, cele legate de producerea materialelor utilizate, de energia consumată, de benzină. Trebuie avut în vedere și faptul că bioxidul de carbon degajat în aer pe parcursul producției nu va mai fi neutralizat de către nimeni, iar la acest lucru trebuie să se refere de asemenea un studiu de fezabilitate. O altă chestiune esențială, neabordată încă – și aici doresc să mă adresez politicienilor –, poate fi formulată astfel: de ce avem nevoie de metale prețioase? Este binecunoscut că – pe baza datelor statistice în acest sens – cel mai mare consumator de aur este domeniul bijutier. Cred că este o responsabilitate comună a politicienilor unguri și români acea ca să încerce diminuarea acestui consum de aur. Cred de asemenea că – la fel ca în cazul blănurilor naturale, purtate ca piese de vestimentație – și purtarea bijuteriilor de argint și de aur ar trebui declarată inadmisibilă pe plan social, deoarece în acest fel am păși în direcția cea bună, și nu prin efectuarea unor investiții care pot fi justificate cu greu sau deloc din punctul de vedere al protecției mediului. Vă mulțumesc.

Noémi Nemes:

- Să revenim de la astronaucă la minele de aur care poluează mediul cu cian. Aș avea o observație, înainte să formulez două întrebări. La începutul acestei audieri publice am putut auzi o prezentare de proiect foarte interesantă, la finalul căreia ni s-a spus că proiectul respectiv va avea o influență fantastic de benefică asupra mediului. Una dintre frazele mele preferate din această prezentare figurează pe pagina 65 a capitolului 4., aceasta afirmând că unul dintre cele mai pozitive efecte ale proiectului este cel asupra mediului acvatic. Aș dori să elimin o neînțelegere, deoarece mina de aur de la Roșia Montana a companiei Mindvest Deva are obligația legală de a reabilita mediul. Din câte știm, guvernul român deja a alocat sume de bani ca să le vireze în acest sens, iar Ministerul Mediului a și virat deja o sumă

importantă companiei care administrează mina de aur, ca aceasta să-și îndeplinească obligațiile legale. Consider că este deplorabil ca RMGC să-și cosmetizeze proiectul prin ceva care oricum trebuie îndeplinit conform legilor românești în vigoare. Dacă ar fi prezent aici cineva de la ministerul român de specialitate, mi-ar plăcea să întreb persoana respectivă, despre ce sumă de bani este vorba, dacă acesta a fost virat deja sau nu, respectiv dacă a început sau nu perioada de recultivare? Deoarece această persoană nu se află aici, trebuie să continui cu întrebările. Cel mai sensibil punct al proiectului RMGC este depozitarea oamenilor de pământurile lor. Prietenii mei din Roșia Montana dețin și ei terenuri exact în zona unde s-ar afla tancul de turbureală. Domnul Aston a folosit expresia „design around” – nu știu, ce înțelegea exact prin aceasta, însă mă gândesc că reușesc să proiecteze ceva în împrejurul locației respective, adică să găsească o soluție prin care să înconjoare terenurile prietenilor mei cu tancul de turbureală. Aș întreba, cum este posibil acest lucru, care este soluția în acest sens? Și încă o întrebare. Am putut auzi, cât de frumos va respecta planul de extracție minieră directiva referitoare la deșeurile miniere, însă nu s-a pomenit nimic despre celelalte directive din domeniu, cum ar fi, de exemplu, cea vizând depozitele de deșeuri. Această directivă a fost implementată și în legislația românească, prin ordonanța de guvern nr. 349/2005, deci din anul 2005 și în România există această prevedere conform căreia nu poate fi construit un tanc de turbureală în zona puffer a bazelor de apă – și trebuie știut că baza de apă a Abrudului se află în zona puffer –, pe rocă de fond crăpată – iar studiul de fezabilitate recunoaște la rândul său că roca de fond al văii pârâului Cerbului este plină de crăpături –, respectiv un astfel de stabiliment nu se poate afla în apropierea unor comori ale naturii și a unor vestigii culturale – avem de-a face în acest caz și în acest sens cu galeriile muntelui Carnik –, deci există trei elemente care ar interzice – conform legislației românești și a celei europene – construirea în acest loc a unui tanc de turbureală. Întrebarea ar fi: de unde are curajul RMGC ca să încalce o reglementare europeană atât de importantă? Vă mulțumesc.

Zoltán Toplak:

Bună seara. Cred că această dezbatere interesantă va fi de ajuns ca să satisfacă o anumită foame profesională, respectiv să stingă anumite nervozități în câțiva oameni. Am putut afla că într-o singură țigară fumată există mai mult cian decât valoarea permisă conform prevederilor Dvs., față de directivele privind sarcina la care poate fi supus mediul. Trecând peste chestiunile profesionale, aș adresa domnului Aston o întrebare cu caracter emoțional. V-ați imaginat deja într-o situație ipotetică în care în acel mediu în care locuiți – și de care vă considerați legat – s-ar efectua o investiție similară? Nu o spun pentru că m-aș simți lezat, dar cred că mândria irlandeză nu ar îngădui acest lucru. Însă pe lume nu există doar mândrie irlandeză, ci și românească, ungurească, și multe alte națiuni sunt mândre de trecutul propriu. De aceea nu cred că ar trebui dată undă verde cu orice preț unei asemenea investiții, care se efectuează în primul rând în interesul investitorului. Sau trebuie îngăduită efectuarea investiției și cu prețul demolării unor biserici, al scufundării acestora sub ape, al desființării sau nedesființării unor cimitire? Aș dori să primesc răspuns la întrebarea: în opinia Dvs., există echilibru între o asemenea investiție și pierderea unor valori de această natură? Am văzut în Ungaria un film documentar, intitulat – dacă îmi amintesc corect – *Noul Eldorado*. Întâmplările și situațiile existențiale din acesta m-au afectat foarte mult pe plan emoțional. Oamenii din film erau supuși unei presiuni agresive – hărțuire, influențare psihologică –, într-o manieră care amintea de metodele similare ale sistemului comunist. Sunteți de acord Dvs. cu asemenea modalități de convingere, și dacă da, vă puteți identifica cu acestea?

Csaba Haranghy:

- Sunt Csaba Haranghy, și cred că ar fi fair ca să vă prezint declarația pe care am făcut-o astăzi, iar după aceea să-mi formulez întrebarea. Ca director general al celei mai mari firme de alimentare cu apă potabilă din Ungaria, respectiv ca șef al Departamentului de Alimentare cu Apă din cadrul Uniunii Gospodăriilor Comunale din Ungaria, cât și ca membru al consiliului director al Uniunii Internaționale a Gospodăriilor Comunale din Valea Dunării, consider că trebuie să-mi exprim îngrijorarea. Sunt convins că mina de aur proiectată la Roșia Montana, deci la 400 de km de frontiera ungară, reprezintă pentru habitatele acvatice din România și Ungaria un pericol care încă nu poate fi evaluat în mod real acum. Gospodăriile comunale situate de-a lungul râurilor afectate sunt responsabile pentru alimentarea cu apă a mai multor milioane de oameni, de aceea consideră ca sarcină primordială a lor protecția mediului. Trebuie atrasă atenția asupra importanței purității apei din regiunea noastră, asupra consecințelor deseori ireversibile ale poluării mediului și a apei. Planul de extracție a argintului și a aurului de la Roșia Montana poate fi concretizat cu o tehnologie bazată pe cian care va dăuna peisajul din jurul minei, și va periclita în mod serios puritatea habitatelor acvatice din România și din Ungaria – mai ales în regiunea Mureșului și a Tisei –, influențând negativ chiar și calitatea apei Dunării Inferioare. Se impune întrebarea: profitul pe care contează investitorul de pe urma afacerii este în echilibru sau nu cu acele pericole pe care le comportă o mină de aur aflată în continuă funcțiune timp de 17 ani, respectiv poate fi raportată sau nu la acea investiție care este necesară în vederea diminuării riscurilor? Poluarea cu cian a Tisei, produsă cu 6 ani în urmă, pe o scară mult mai mică decât cea despre care vorbim acum, a provocat în habitatul piscicol al râului pagube care nu au putut fi remediate nici până astăzi, acestea însă fiind probabil doar daune mărunte față de efectele poluante care s-ar putea declanșa la Roșia Montana. În ultima vreme ne-am putut da seama pe pielea noastră, ce înseamnă dacă bazele noastre de apă sunt afectate din cauza poluării. Din fericire, a fost vorba de evenimente negative rare și temporare, produse ca urmare a unor condiții meteorologice excepționale. Cu toate acestea, cele întâmplate au fost de ajuns să atragă atenția asupra faptului că și în țara noastră trebuie să protejăm în măsură mai mare comorile noastre naturale, respectiv trebuie să păstrăm intact mediul în care trăim. În viața de zi cu zi împovăram în mod continuu, chiar și neintenționat, mediul nostru cu chimicale care pot periclita și pe termen lung comorile noastre naturale. Este cu atât mai important ca toți care se gândesc cu responsabilitate la alimentarea cu apă, să se facă auziți ca să putem împiedica un factor de risc asupra naturii, care poate avea urmări ireversibile. Din această cauză am făcut declarația respectivă, dându-mi seama că protecția bazei de apă – în această formă, respectiv dacă s-ar aplica o abordare juridică a temei, ceea ce ar fi lipsit de etică în opinia mea – nu se adaptează în această concepție limitată la acordurile internaționale invocate. Ca poluare a mediului, însă, se referă în foarte mare măsură la acestea, și doresc să-l rog pe domnul Aston să nu-mi trateze întrebarea în manieră emoțională – nu ne-am întâlnit niciodată, nu ar avea motiv să procedeze astfel –, întrebare pe care sunt nevoit să o formulez, și care se referă la operele de specialitate care tratează tema avariilor. Întreb deoarece, pe de o parte, tema menționată este în legătură certă cu acest domeniu, iar pe de altă parte conaționalii noștri în mare parte vorbitori de maghiară ne cunosc mai bine, atât pe mine, cât și firma noastră, de pe această latură a noastră, deja și în România am primit decorație pentru că am ajutat, ca firmă, de mai multe ori la refacerea alimentării cu apă sau prin furnizare de apă potabilă după catastrofe naturale. Din această cauză îndrăznesc să revendic – și nu doar pentru că posed un certificat profesional internațional în domeniu – dreptul de a ni se recunoaște opinia ca fiind oarecum avizată cu privire la această tematică, adică refacerea rețelei de alimentare cu apă, distrusă de catastrofe. După cum ați spus și Dvs., în manieră foarte profesională, atât în prezentare, cât și în răspunsurile

formulate – definind noțiunea cam vag –, siguranță completă, de 100%, nu există în această privință, de aceea ați apelat – foarte priceput – la expresii ca „cea mai bună tehnologie posibilă”, respectiv ați manifestat o preocupare serioasă față de scurgeri, deci nu ați aplicat acea abordare neprofesională, conform căreia situația care se va produce prezintă cel mai înalt grad de securitate tehnică. Ați vorbit despre anumite mijloace de protecție secundare, însă deja în acest caz nu ați utilizat corect unele expresii: termenul „redundanță” a fost rostit în mod repetat, de exemplu și cu privire la secțiunea transversală a digului de protecție – dacă ați proiecta acum diapozitivul referitor la acesta din urmă, m-ar ajuta foarte mult în ceea ce am de spus. Redundanța înseamnă că există și un al doilea element identic. Ca număr, acest lucru este valabil. Veți vedea bine însă că nu este vorba de redundanță, deoarece acest al doilea dig este destinat doar colectării scurgerilor de apă de suprafață – ne arată acest lucru și dimensionarea lui, iar cu privire la acest din urmă lucru ar trebui să considerăm că în cazul celui de-al doilea element, cel redundant, ar trebuie să existe un efect de forță dinamic. Iar acesta din urmă nu există în cazul digului secund, însă în esență nu este vorba de acest lucru aici. Voi aborda acum esența întrebării mele, planurile de avarie: suntem de acord în privința faptului că acestea figurează în studiu, însă cu o relevanță foarte mică. Însă trebuie să fim de acord și cu faptul că oricât de mică posibilitate ar exista în acest sens, trebuie elaborate planuri de avarie. Un alt principiu de bază al acestei profesii este acela că – așa cum spun englezii – planurile de avarie trebuie redactate întotdeauna luând în calcul situația de „worst case”. Dacă eu aș fi în locul Dumneavoastră, și aș răspunde de funcționarea mai multor mine, atunci aș apela și la acele alte planuri care există, și le-aș pune la dispoziția publicului. Astfel am fi mai liniștiți, și precis că acele alte planuri ar putea fi adoptate mai ușor. Eu cred că asemenea planuri nu trebuie elaborate prin exagerarea numărului de pagini al lor, însă, acceptând cele spuse de Dvs., consider că în cazul de față este vorba de un material convingător, de 137 de pagini. Citindu-l, în schimb, nu m-am convins, pentru că – deși conține destule evaluări a riscurilor – nu este un plan de avarie, acesta având mai degrabă un caracter de scenariu. În cadrul său se spune: dacă se produce un anumit eveniment negativ, tovarășul X trebuie să facă acest lucru, tovarășul Y trebuie să facă celălalt lucru, trebuie informată locația A, trebuie avut la dispoziție echipamentul suplimentar B etc. În cazul firmei noastre, Gospodăria Comunală a Capitalei, acest plan de avarie are circa 1500 de pagini. În această privință trebuie luate în calcul în mod evident situații de rupere a digului, de o pană de funcționare a instalațiilor, de foc, de explozie etc. cel mai mare risc îl constituie însă, în opinia mea, tocmai factorul uman, și în cazul proiectului Dumneavoastră, de aceea trebuie discutat și acest factor. În afară de omiterea principiului „worst case”, cealaltă abordare eronată este stabilirea numărului de locuitori afectați (ceea ce ați menționat și Dumneavoastră, de aceea sper că veți corecta, fiindcă am putut vedea în multe cazuri o atitudine pozitivă, și în privința monitorizării). Se poate spune că este posibil ca să fie afectat în mod primordial baza de apă potabilă a 6000 de persoane, însă pe plan secund este vorba în acest sens de mai multe milioane de oameni, iar riscurile aferente sunt mai mari pe teritoriul românesc, decât în Ungaria. O întrebare rezignată ar putea fi următoarea: de ce nu se pune în discuție mai tranșant acest aspect de către specialiștii locali? Și acolo, protecția bazei de apă ar putea fi periclitată în privința râului principal, de-a lungul văii Dunării, până la Marea Neagră. Este indicat să existe (în privința planurilor) preocupări în acest sens – fiind vorba în cazul de față despre ceea ce în matematică se numește teoria jocului, deci de ceva ce trebuie modelat –, ca în situația în care totuși se va produce o poluare, despre ce cantitate critică și ce materie critică va fi vorba. Cred de asemenea că nici acea abordare nu este corectă conform căreia aceste lucruri trebuie clarificate la procurarea autorizației de funcționare. Acest aspect ține în mare măsură de logica protecției mediului, și cred că necesită mai puțină energie elaborarea planului în acest sens, decât amânarea prelungită a

lucrurilor. Vă mulțumesc și aștept în continuare tratatul liniștitor despre evitarea avariilor potențiale.

Alexandru Ozunu:

- Bună seara. Mă numesc dr. Alexandru Ozunu, și sunt profesor în domeniul securității mediului și al evaluării de riscuri, de asemenea director al Centrului Regional de Prevenire a Accidentelor Industriale din Cluj. În munca noastră analizăm situații de urgență și de catastrofă. Lucrez și în cadrul institutului de cercetare ISPRA, o organizație a UE. Mă ocup de prevenirea marilor catastrofe în cadrul Pactului de Stabilitate Central- și Est-Europeană. În urmă cu o lună, pe data de 25 iulie, am fost la Budapesta, unde am participat la o ședință de lucru în compania colegilor Dvs., în chestiunea tratării situațiilor de catastrofă. Vroiam să ilustrez prin toate acestea faptul că trebuie să abordăm cu responsabilitate chestiunea prevenirii și tratării catastrofelor. Ne aflăm în Ungaria, stat membru al UE, către care aspiră și România, de aceea trebuie respectate anumite directive ale UE. Voi începe prin a menționa directiva Seveso, despre care nu s-a discutat aici până acum. Pentru Ungaria, ca stat membru al UE, sunt valabile prevederile acestei directive. În Ungaria există peste 40 de stabilimente cu grad de risc foarte ridicat, respectiv peste 60 de stabilimente cu grad de risc scăzut. Expertul din țara Dvs. a vorbit astăzi în fața noastră cu conștiința unei mari responsabilități. Trebuie să facem totul ca să asigurăm securitatea cetățenilor noștri (ISPRA, de altfel, funcționează în cadrul Oficiului pentru Protecția Cetățenilor). În legătură cu proiectul dezbătut aici aș spune că trebuie considerat drept un proiect Seveso. Pe scurt pot face referire și la tratatul (manualul) de soluționare a avariilor, despre care ați pomenit în legăturile cu planurile pentru situațiile de urgență. Încerc să simplific ceea ce am de spus, deoarece știu că în țară nu există prea mulți specialiști Seveso. În anul 1976, în localitatea italiană Seveso s-a produs o poluare cu dioxină. Cea mai mare problemă în acel caz a fost aceea că populația a fost informată corespunzător despre producerea accidentului decât doar 10 zile mai târziu. Doar atunci când experții au atras atenția autorităților locale asupra producerii poluării, acestea au informat la rândul lor populația.

Am precizat toate aceste în legătură cu directiva Seveso doar pentru că aceasta din urmă prevede elaborarea unui plan de urgență interior și al unui exterior. Doar dacă acestea sunt gata, putem vorbi despre planuri referitoare la prevenirea sau evitarea poluării accidentale, despre care a vorbit anterior colegul nostru. În cazul nostru există planul de prevenire și evitare a poluării accidentale, deoarece acest lucru ne-a fost solicitat. Legea impune ca un astfel de plan trebuie elaborat în așa fel încât să fie operațional, respectiv să poată fi utilizat în situațiile date. Deja am elaborat acest plan, iar acum lucrăm – conform legilor în vigoare – la planul de urgență interior, deoarece s-a instituit o direcție centrală cu referire la situațiile de urgență. Autoritățile locale și cele regionale aplică planul de urgență exterior conform legislației existente, așa cum se întâmplă acest lucru și în Europa. Dacă nu am fost destul de clar, putem aborda și în detaliu acest plan de urgență despre care am început să vorbim.

Sándor Fehér:

- Îți salut cu respect pe toți cei prezenți. Sunt Sándor Fehér, și doresc să intervin ca persoană particulară (fizică). Nu cred că putem vorbi aici doar despre chestiuni profesionale și de specialitate, deoarece este vorba în acest caz în mod evident despre distrugerea naturii și despre dispariția mai multor clădiri considerate monumente arhitecturale, cât și a mai multor case, ceea ce afectează numeroase sate. De mai multe secole încoace, aurul a stat la originea unor daune imense datorită lăcomiei umane. Consider neserioasă orice dezbateră și consultare în acest sens, deoarece nimeni nu are dreptul de a legaliza o asemenea investiție de coșmar,

care ar strivi tot ce îi iese în cale, doar din interese materiale. Rog cu respect guvernele implicate ca să facă tot ce le stă în putință în așa fel încât să păstrăm intactă această țară minunată. Nu solicit răspuns, și vă mulțumesc pentru posibilitatea de a vorbi.

Dénes Szabó:

- Sunt Dénes Szabó, și aș dori să formulez câteva întrebări legate de explozibilele care vor fi utilizate. Ce se va întâmpla dacă sare în aer depozitul de materiale explozibile – care, conform descrierii, se află destul de aproape de tancul de turbureală –, care va fi intensitatea vibrațiilor produse de acest eveniment nefericit, și ce efect vor avea aceste vibrații asupra tancului de turbureală? Pe de altă parte: în afara ierbii și a celor trei copaci pe care le vedem în ilustrație, cu ce alte specii de animale va fi repopulată zona pe parcursul recultivării acesteia? În final aș dori să-i invit pe membrii RMGC la un pahar de apă provenit din rezerva de apă a bazinului de acumulare, după spusele lor, în foarte mică măsură toxic în ceea ce privește conținutul de turbureală de cian, ca să avem plăcerea de a sorbi împreună această apă. Vă mulțumesc.

Ágnes Hajtman:

- Din evaluarea stării apei lipsește – cel puțin noi nu am găsit acolo nimic în acest sens – indicarea cantității de azotat, amoniac, clor, prezente în momentul de față în apele de suprafață și de subteran, respectiv semnalarea cantității de compuși organici și de materiale radioactive etc. din aceste ape. În această situație cum poate fi identificată starea inițială, cea de bază, care precedă efectuarea investiției? Dacă aceste date există în mod exact – adăugându-se la ele cele referitoare la cianură, despre care s-a vorbit de numeroase ori astăzi –, atunci aș dori să văd doar tabelul care ne oferă o perspectivă clară asupra stării de bază, cea de dinaintea efectuării investiției. La începutul dezbaterii de astăzi încă ni s-a spus că se poartă discuții cu 80 de organizații ale societății civile, iar spre sfârșitul zilei aflăm că din 18 astfel de organizații au confirmat interesul 5. Aș fi curioasă, care sunt aceste 5 care se află în contact cu Dvs., dintre cele câteva zeci de mii de organizații civile din România? De asemenea mă interesează – ca vicepreședinte al unei organizații deosebit de importante de protecție a mediului din Ungaria –, în ce fel v-ați imaginat consultările cu organizațiile civile din Ungaria, deoarece noi suntem dispuși să participăm cu multă plăcere la aceste discuții. Firește, investitorul poate considera că și-a îndeplinit obligațiile legale odată ce a avut loc această audiere publică la care participăm, deci în acest caz alta este întrebarea. Bisericele din România, printre care cea ortodoxă, au susținut ferm în anul 2003 că nu sunt dispuse la concesi în chestiunea bisericii periclitată de investiție. Acum, printr-o „fumigenă” stilistică cel puțin incorectă, domnul Aston a spus în mod repetat că de atunci s-a format și o altă opinie în acest sens. Care este această altă opinie și unde poate fi consultată în mod public? M-ar interesa, care poate fi soarta bisericii din Corna în umbra tancului de turbureală? Este într-adevăr o diferență semnificativă, pot să spun, între faptul că Dvs. intenționați să construiți un tanc de turbureală de mărimea a 367 de terenuri de fotbal, în loc de una cu mărimea echivalentă cu cea a 450 de terenuri de fotbal. Vin și întreb: de fapt ce se găsește mai precis în turbureala respectivă? Pentru că până la urmă vom afla despre aceasta că în realitate este atât de benefică încât poate fi utilizată ca apă medicinală, terapeutică, nu? M-aș bucura dacă ați infirma ceea ce s-a afirmat la început cum că de proiect vor beneficia în regiunea întreagă în total 8000 de oameni. Eu cred că pentru această sumă imensă de bani, pe care o implică proiectul, ar exista și modalități mai economice de a da de lucru acelor 8000 de oameni din regiune. Dacă este vorba, deci, de 8000 de lucrători potențiali, care înseamnă, împreună cu familiile lor, poate 20 de mii de persoane – conform spuselor domnului

expert pe probleme de sănătate –, atunci m-ar interesa, tocmai în vederea cunoașterii stării fundamentale de dinaintea investiției, oare cum arăta starea de sănătate a populației din Roșia Montana cu trei ani în urmă? Poate nu a fost cea mai precară din toată România. Și mă gândesc aici mai ales la efectele dăunătoare ale stresului asupra sănătății. În acest caz nu este vorba, într-adevăr, de problema poluării transfrontaliere, ci de solidaritatea dintre oameni. Mi-ar plăcea să știu că în cazul în care în Ungaria s-ar produce o asemenea grozăvie, prietenii noștri din România ar sosi în ajutorul nostru într-un număr mare, ca să împiedicăm o asemenea investiție. În legătură cu acest lucru mi-aș dori ca cei în cauză să solicite cât mai multe informații și date de guvernul ungar, dacă cred că aici ceva nu este perfect. Noi credem că există la noi mai multe stabilimente industriale cu grad de risc ridicat, decât cele 40 menționate, de aceea suntem de părere că guvernul ungar ar trebui constrâns să reacționeze în toate situațiile posibile. Și ultima mea întrebare ar fi aceasta: brândușa de toamnă (floarea-brumei) are frunze încă din iunie?

Zsuzsa Szabó:

- Bună seara, mă numesc Zsuzsa Szabó, și sunt inginer agronom specializat în gospodărirea mediului. Aș avea ceva de spus doamnei trufașe din România, care a vorbit în maghiară. Aș ruga-o să se gândească la faptul că deși compania investitoare dă de lucru acum, peste 17-20 de ani poate părăsi zona, desființând aceleași posibilități de lucru, lăsând satul exploatat, iar locuitorii săi fără loc de muncă. Este o simplă observație ce v-am spus, însă merită să dea de gândit. Dvs. vorbiți tot timpul de valori-limită acceptabile, însă eu cred că în protecția mediului nu există așa ceva. La fel, tot timpul vorbiți de compensație, însă eu sunt de părere că natura nu poate fi compensată în cazul în care, de exemplu, o floră sau faună dispare cu desăvârșire. Natura nu poate fi cumpărată, ca oamenii. Și o altă observație adresată colegei române responsabile pentru conservarea diversității biologice. Ea a criticat pe cei doi colegi englezi care au efectuat un studiu evaluativ în iunie 2006, și au găsit în zonă 8 specii de orhidee, dintre care 6 sunt pe „lista roșie”, ca fiind ocrotite. Colega respectivă a susținut că cei doi colegi englezi nu cunosc diversitatea biologică a României. Este posibil ca acest lucru să fie adevărat, însă cred totuși că respectivii ar recunoaște și ar identifica și pe baza unei reprezentări grafice cele 6 specii de orchidee de pe „lista roșie”, dându-și seama că acestea există într-adevăr în zona respectivă. Dvs. ați spus că imediat după închiderea minei veți începe lucrările de recultivare a zonei, unde veți restabili – conform studiului – starea inițială. V-aș întreba, cum v-ați imaginat realizarea acestui obiectiv în privința florei și a faunei? Pe păsările care părăsesc între timp zona, le veți duce înapoi una câte una, respectiv veți sădi din nou toată flora călcată în picioare și nimicită până atunci? Ar trebui să dea de gândit și acest aspect. Am discutat despre frontiere, apă, oameni, respectiv despre catastrofe provocate de cianură, însă nu am adus vorba despre daunele provocate de călcatul în picioare, despre poluarea fonică și despre cea a aerului. Studiul ar trebuie să analizeze și aceste chestiuni. Vă mulțumesc.

Balázs Tömöri:

Câteva cuvinte aș mai avea de spus în legătură cu afirmația lui John, conform căreia noi utilizăm clor în pentru purificarea (igienizarea) apei potabile din Budapesta. Eu cred că în acest caz există o bază de comparație cu totul alta, deoarece noi utilizăm clorul pentru purificarea apei potabile, ceea ce este în interesul comunității, voi, în schimb, veți lua aurul de aici și îl veți duce foarte departe, în Canada, respectiv acționarilor înstăriți din lumea întreagă. Așa că aici avem de-a face cu totul altceva. Dați-mi voie să am și eu un rol episodic mărunț în această reprezentație teatrală – o numesc astfel pe baza celor două audieri publice din Ungaria, unde John a reușit să evite cu iscusință răspunsurile la întrebările cu caracter profesional. John, se pare că

proiectul vostru de investiție corespunde tuturor normelor, atât legilor românești, cât și directivelor UE. Pe mulți îi convingeți și în privința faptului că șansele ca o catastrofă provocată de cianură să se producă, nu este mai mare decât 1 la 1.000.000 sau 1 la 10.000.000 sau 1 la 100.000.000. Într-o anumită privință însă nu reușiți să aveți rezultatele scontate de ani buni încoace: să câștigați în sprijinul proiectului toți locuitorii afectate de investiție. Ar trebui să vă dați seama că un complex minier nu poate fi construit în condițiile în care populația din zona locației acestuia nu sprijină proiectul în proporție de 100%. Și acest proiect nu beneficiază de un astfel de sprijin. Reclama ta de ieri a avut succes, John. Ai spus la audierea publică de la Szeged, că 350 de familii, membri ai Alburnus Maior, nu doresc să-și vândă terenurile vouă cu nici un preț, deoarece doresc ca pământurile să ajungă în posesia unor cumpărători reali care însă oferă aur în schimb, ci conservarea terenurilor respective. De ieri seară, de când ai vorbit despre aceste lucruri, mi-au fost semnalate 37 de intenții privind cumpărarea de terenuri, din 4 țări diferite. Întrebarea mea concretă este aceasta: cam câți bani veți mai risipi pe aur sau pe PR, respectiv când vă veți da seama că a venit timpul să renunțați la proiect? Aș dori să fac un comentariu legat de doamna din Roșia Montana, pe care o respect, dar care nu se mai află în sală: am putut auzi direct de la ea, de la o locatară independentă a Roșiei Montana, că studiile universitare ale fiului ei sunt plătite de RMGC. Sper că autorii acestui studiu și criticii săi vor fi mult mai independenți (imparțiali) decât doamna în cauză. Vă mulțumesc frumos.

Să mai adaug totuși că proiectul lui RMGC nu are nici o alternativă deoarece în localitate nu se eliberează nici un fel de autorizații pentru activitate de întreprinzător, nici în domeniul turismului, nici în cel al comerțului. Activitatea de minerit este cea care poate fi efectuată, altceva nu. Astfel nu există alternativă, însă cred în continuare că acum nu ți-ai fructificat corect oportunitatea de care dispui, John.

Zita Zmeskál:

- Bună ziua, sunt Zita Zmeskál. Aș avea două întrebări. Prima a fost formulată de mai multe ori astăzi, însă fără să se primească la ea un răspuns concret, ca în cazul altor întrebări. Întreb acum din nou: ce înseamnă exact recultivarea depozitelor de deșeuri, ce grosime va avea stratul de materie, de pământ cu care se va acoperi tancul de turbureală și haldele de steril, ce plante vor fi sădite în acele locuri, respectiv dacă după recultivare se vor găsi reziduuri toxice, de exemplu, în apa potabilă, cum vor proceda cei în cauză, sau măcar există garanția că vor întreprinde ceva în acest sens?

Cealaltă întrebare pe care doresc să o formulez: ce se va întâmpla după golirea (desecarea) tancului de turbureală? Probabil că suprafața respectivă nu va fi solidă. Câți ani trebuie să așteptăm până când solul acelei suprafețe de 600 de hectare se va solidifica? Vă mulțumesc.

Róbert Friedrich:

- Bună seara. Sunt coordonator de programe la Societatea de Protecție a Mediului din Ungaria. Mai devreme l-am auzit pe John dând un exemplu conform căruia unele organizații ale societății civile se bucură din pricina investiției. Ne-a invitat și pe noi ca să vedem, cât de minunată va fi investiția. Mulțumesc pentru invitație, în ceea ce mă privește, am fost de mai multe ori la Roșia Montana, cunosc zona, am văzut, ce habitat bogat există acolo, deci pe mine nu trebuie să mă convingă nimeni spunându-mi că este vorba acolo de o zonă moartă, care este lipsită de perspectivă fără investiția vizând mina de aur. În plus, în ultimii ani am cercetat temeinic literatura de specialitate a ecologizării aparente, știu, la ce trucuri recurg firmele și companiile mari ca să înființeze – prin firme de PR – organizații civile false care să promoveze

justețea și caracterul impresionant a(l) investițiilor care vor fi efectuate. Sunt utilizate și late tehnici în acest sens, și cele pe care le-am putut observa și pe parcursul celor două audieri publice, când nu s-a răspuns la anumite întrebări etc. Nu doresc să vă vizitez din nou, pentru că știu, ce și cum se face acolo. Iar Dvs. vă descurcați de minune în acest sens. Și acum câteva întrebări și observații.

S-a spus că la Roșia Montana doar mineritul are trecut, doar aceasta având și viitor. Dacă RMGC a acceptat în 2002, în cadrul planului de amenajare locală acea regulă conform căreia Roșia Montana este o zonă monoindustrială, deci în cadrul ei nu se poate efectua nici o altă activitate economică, nelegată de investiția minieră, deci nu se pot deschide pensiuni, nu se pot presta servicii de ecoturism, nu se pot face lucrări de agricultură sau nu se pot deschide magazine, atunci putem afirma că în afara investiției planificate de RMGC, nu există nici o altă posibilitate. Interzicerea oricărei activități economice de altă natură în această localitate nu contravine oare constituției românești sau spiritului libertății de întreprinzător?

Astăzi am auzit deja de 3 ori că cianura nu va fi depozitată în tancul de turbureală, ci în uzina de prelucrare, respectiv că ceea ce se va afla acolo, nu va fi cian, deci nu va fi periculos. V-aș reaminti din nou de tabelul de pe pagina 60 a capitolului 4.1. din studiul de fezabilitate, care conține rezultatele analizelor geo-chimice ale turburelii depozitate în tancul planificat, și conform acestui tabel, în tancul de turbureală conținutul total de cianură se situează între valorile de 1,13 și 5,15 mg/l. Tot în acest tabel figurează și diferitele concentrații ale cianurii libere (sălbatică). Ar fi bine să nu intenționeze să ne facă să credem că în acest caz este vorba doar de un cian care există doar în basmele populare. Acestea au valori-limită și de exemplu cu privire la cianura completă (saturată), și în tabel figurează că valoarea limită referitoare la apele de suprafață este de 0,1 mg. Dacă există o valoare limită, iar studiul în sine ne indică faptul că această valoare este depășită semnificativ de ceea ce se află în tancul de turbureală, să nu ne facă să credem că aici nu este vorba de cianură toxică. Mulțumesc.

Aș continua referindu-mă la o altă chestiune din studiul de fezabilitate. Dacă s-ar produce o repere de dig, atunci poluarea care ar ajunge la frontiera ungară, ar avea o concentrație de 1,3 mg/l. În sprijinul acestei afirmații publicați de asemenea doar un tabel, iar calculele preliminare privind acesta nu figurează nicăieri. Oare cum ați ajuns la acele rezultate? Și 1,3 mg înseamnă de 13 ori valoarea-limită. Pe baza acestora pot să spun că acest studiu de fezabilitate are numeroase lipsuri, neconținând nici acele date despre mediu, care ar trebui incluse într-un studiu de acest tip. Nu oferă răspunsuri cu privire la efectele potențiale ale investiției asupra mediului, și aceste răspunsuri nu le-am primit nici la cele două audieri publice. Ca urmare, în opinia mea, această investiție nu ar trebui să fie autorizată. Vă mulțumesc.

Sándor Egri:

- Bună seara! Dați-mi voie să-l salut pe Tibor Kocsis, regizorul filmului intitulat „Noul Eldorado”. S-a vorbit destul de mult despre acest film, și a fost acuzat că reprezentanții Alburnus Maior care apar în film distorsionează sau nu oglindesc realitatea. Noi credem, că acest film este despre realitate, și în afara conotațiilor emoționale ne arată Roșia Montana și locuitorii săi într-o manieră care ne este dragă. Aș dori să solicit din nou aceea imagine, care s-a arătat de mai multe ori despre Roșia Montana. Această imagine nu ne prezintă Roșia Montana așa cum aceasta arată astăzi. Pe podișul localității pasc vaci, și trăiesc oameni în aceea sărăcie pe care mediul natural le permite. Această regiune este o periferie interioară a României, o zonă care se confruntă cu dezavantaje multiple, ca în Ungaria Valea Tisei. Pe malul lacului Tisa, acum 20 de ani, li s-a propus oamenilor, să înceapă să se ocupe cu turismul rural, iar aceștia nu înțelegeau mare lucru, și aproape că i-au alungat pe ofertanți. În câțiva ani însă casele din sate s-au populat cu oaspeți, dar a

intervenit ziua de 30 ianuarie 2000, când a scăpat valul poluant din iazul de decantare de lângă Baia Mare. În acel an casele sătenilor au rămas fără musafiri. Adineaori am auzit formula concretă, care spunea că această investiție înseamnă un venit garantat de 1 miliard de dolari pentru statul român. Această sumă înseamnă circa 220 miliarde de forinți, din care se pot construi cam 220 km de autostradă, deci atât ar fi profitul statului român. Întrebarea este dacă se poate sacrifica în acest scop un peisaj cum este zona Abrudului și a Roșiei Montana. Ar fi nevoie doar de idei pentru dezvoltarea turismului, lucru dovedit și de festivalul FânFest, organizat de trei ani încoace, la care sosesc 10 mii de tineri la podișul de Roșia Montana. Văd că Dvs. nu sunteți de acord cu acest lucru, însă suntem aici ca să clarificăm divergențele de opinie. Introducerea prezentării s-a referit la compararea consecințelor proiectelor Roșia Montana și Baia Mare. Aș atrage atenția asupra unor similitudini. Prima dintre acestea este utilizarea tehnologiei cu cianură, iar cea de-a doua că ambele investiții s-au concretizat în mediul unor văi de râu. Aceste râuri se întâlnesc în Tisa, iar zona este suprafața de acumulare a Tisei. Catastrofa de la Baia Mare a periclitat (și o face până astăzi) apele strategice ale Ungariei, Roșia Montana la fel. Ambele mine de aur periclitează rezervele strategice de apă potabilă ale Ungariei și României. John a spus că Turda (cu o sută de mii de locuitori) primește apă potabilă din Arieș, iar în Ungaria, orașul Szolnok (cu 120 de mii de locuitori) își primește apa potabilă dintr-o uzină de extracție a apei de la suprafață. Extracțiile miniere sunt pericole continue, iar acest lucru nu este ideologie sau teorie, ci din păcate experiență. Dacă la Baia Mare s-a putut produce catastrofa, se va produce și la Roșia Montana, dacă investiția se concretizează. Astăzi, Valea Tisei reprezintă singurul teritoriu european în care există în continuu pericolul inundației și a catastrofei ecologice. Atât la Roșia Montana, cât și la Baia Mare, o companie mixtă, străină și română, dorește să aplice tehnologia cu cianură. Poluarea cu cian și cu metale grele, pornită de la Baia Mare și trecută pe Someș și pe Tisa, a produs Ungariei o pagubă de 29 miliarde. Este dificil de exprimat în forinți valoarea pagubei morale, respectiv valoarea cu care trebuia să fie mai mare în anii ce au urmat suma care trebuia cheltuită pe reclame, ca turiștii să revină lângă Tisa, și câte bancuri morbide s-au spus ca de exemplu: Aș dori o ciorbă de pește, dar să nu fie cu pește din Tisa. Nici studiul de fezabilitate, nici planul de avarie, nici o altă evaluare nu conține dimensiunea pagubei (de altfel inestimabile), care ar putea fi provocată României și Ungariei de o catastrofă care ar porni de la Roșia Montana. Adineaori ați formulat ce anume înseamnă pentru dumneavoastră minele. Noi știm, ce vor însemna aceștia cu privire la o porțiune de 500 km a Mureșului, la Dunăre și la Marea-Neagră. În UE există principiul „poluatorul plătește”, acesta însă nu a putut fi aplicat atunci când statul ungar a dat în judecată compania TransGold și a fost adusă prima sentință în mai, deoarece anterior acesteia, încă din primăvară, TransGold a raportat faliment și s-a trecut la dizolvarea companiei. În raport cu firmă inexistentă nu pot fi solicitate despăgubiri, aceasta nu poate fi parte la proces, nu poate fi executată, respectiv nu poate fi adusă nicio sentință referitoare la ea. Solicitarea de 29 miliarde de forinți a statului ungar nu a fost achitată de nimeni din februarie 2000 încoace, și nici nu o va mai face nimeni. Din această cauză nu am primit răspuns ieri la întrebarea mea referitoare la faptul că acționarul în proporție de 80 % al RMGC, compania New Mond a raportat faliment în Uzbekistan, acum două săptămâni. Coregrafia acestui procedeu este deja binecunoscută. Cei care au vorbit înaintea mea, au accentuat protecția naturii, a peisajului și a comorilor culturale, iar eu aș adăuga la această listă, protecția râurilor noastre. Nu dorim ca Valea să-și trăiască în continuare viața într-o sărăcie nemăsurată, am dori în schimb dacă habitatul de lângă râuri ar rămâne în viață, oamenii la fel, iar copiii noștri ar trăi mai fericiți. Programul de dezvoltare economică propus de RMGC nu servește dezvoltarea durabilă, ci exclusiv profitul investitorilor și al statului român. Managerii RMGC trebuie să ia în considerare că în capitalism există unele investiții care nu se amortizează sau se pierd, respectiv că există afaceri, care se năruie într-atât încât nici sumele investite în ele nu pot fi redobândite.

Conform specialiștilor Consiliului Mondial al Apei, în secolul XXI, apa devine un element strategic, mai important ca sursele de energie. Suprafețele cu resurse de apă devin factori geo-politici determinanți. Rolul Ungariei în Europa poate crește tocmai din cauză că este considerată o mare putere în domeniul apei dulci. Am putut auzi două-trei exemple privind riscurile posibile. Până la data de 11 septembrie 2001, Ministerul Apărării și Guvernul SUA a putut susține că riscul ca SUA să fie atacate din exterior, este egal cu zero. Iar atunci când două avioane au străpuns turnurile gemene ale WTC, iar un al treilea a intrat în clădirea Pentagonului, a sosit momentul din care nu mai puteau afirma acest lucru, deoarece riscul atacului din exterior a devenit de 100%. Dacă la Roșia Montana începe să fie aplicată tehnologia cu cianură, se va întâmpla un lucru asemănător (accentuez că nu mineritul este problema, aurul și argintul ne preocupă de fapt din cauză că se găsesc în bazinul de acumulare a Tisei). În cazul în care RMGC renunță la proiect, va veni o altă companie, însă trebuie să-i mulțumim lui RMGC că ne-a făcut să ne dăm seama de importanța conservării resurselor noastre strategice de apă. Vă mulțumesc.

Ildikó Hány:

- Scenariul are multe lipsuri, și mi se pare că se vrea ca noi să rezolvăm problema. Tot timpul se solicită de la noi informații și ajutor, în privința directivelor și oportunităților care ar trebui aplicate în vederea soluționării problemelor care persistă. Este posibil ca nu firma să mintă, cum ai spus, și este posibil că te-ai gândit la noi. Nu știu cine nu ne-a oferit destule informații. M-am întors în urmă cu 3 luni de la Roșia Montana, unde am găsit specii de pești și păsări care sunt ocrotite în Ungaria. Nu știu de ce doar animalele ocrotite trebuie salvate.

Nu știu de ce este important ca un întreg peisaj și un ansamblu de munți să fie distrus prin extracția minieră de suprafață. Am văzut lângă prima coloană o imagine pe care un tip spală aur: aceasta ar fi un punct de atracție perfect pentru turiști.

Nu găsesc în studiul de fezabilitate indicarea acelor reacții acid-bază care se vor produce pe fundul tancului de turbureală. Nu știu dacă cunoașteți ce anume se întâmplă acolo, respectiv ce valoare a pH va avea turbureala în acea zonă, și nu am găsit nici informații referitoare la datele de solubilitate. Dacă sunt bine informat, în tanc ar exista un conținut ridicat de sulf. Scurgerea acidă se produce atunci când minereurile vin în contact cu apa și cu aerul. Și valoarea pH a apei se poate modifica în continuu. De aceea este foarte important ca să fie făcute publice toate informațiile referitoare la scurgerea acidă. Dacă sistemul de monitorizare semnalează că există scurgeri de apă freatică poluată de către tancul de turbureală – observ că există o fântână atât în zona tancului, cât și în afara acesteia –, ce vor face cei responsabili? Eventual vor goli tancul, ori poate îl vor izola până la urmă.

Dacă digul nu suportă presiunea, de ce nu vor să îl construiască din material mai gros și mai sigur, sau de ce nu optează pentru mai multe tancuri de turbureală mici? Acum, la cea de-a treia audiere publică, am auzit prima oară că există posibilități ca tancul de turbureală să nu fie construit în Valea Capeta, ci există și locații alternative pentru acesta. Și condițiile de presiune se pot modifica în continuu, nu știu dacă acest lucru a fost luat în considerare sau nu. Întrebarea mea legată de transport: spuneai cât de dificil ți-a fost să vii spre Ungaria cu mașina ta de teren; atunci ce riscuri ar comporta circulația în zonă a cisternelor cu cianură. Pe de altă parte: dacă s-ar ivi o problemă în uzina care produce amestecul de turbureală exploziv, ce s-ar întâmpla cu digul tancului de turbureală, deoarece acesta se află la 600 m de uzina de prelucrare a minereului, respectiv la 3 km de cea mai apropiată localitate populată. Iar în ceea ce privește tezaurul cultural, se prea poate că nu ar fi fost nevoie de conservarea acestuia dacă nu ați fi cumpărat toate aceste terenuri. Restul îi voi spune personal lui John, în schimb am un cadou pentru el. Avem o bancă care

dispune de un centru destinat vizitatorilor, iar eu îi propun lui John ca să se joace în acest centru și nu la Roșia Montana.

Elemér Balogh:

- Mă numesc Elemér Balogh, sunt jurist și ziarist maghiar, trăiesc în Germania. Este vorba aici de primul caz în care sunt respectate prevederile internaționale la o investiție de această natură. Aceste prevederi au fost subiectul unor controverse în cazul investiției de la Baia Mare. Ceea ce este și mai grav: situația în care Ungaria nu primește despăgubiri, deoarece compania raportează faliment. Acest lucru ar trebui prevenit. De fapt, fiecare țară care autorizează o investiție, ar trebuie să-și asume responsabilitatea pentru eventualele pagube produse. Asta pentru că firma poate da faliment, dispăre, paguba rămâne, iar statul va spune că nu este responsabil. Această condiție ar trebui asigurată pe baza regulilor internaționale, iar tratativele de aderare la UE pot oferi baza corespunzătoare în acest sens. Utilizarea industrială a aurului se aplică într-o măsură mică în raport cu resursele de aur ale lumii. Există mai multe locații în care se poate extrage aur fără o poluare deosebită a mediului, iar în al doilea rând, există în lume stocuri de aur uriașe, care sunt din ce în ce mai mari, deoarece rezerve de aur nu există doar în subsolul băncilor naționale, ci și în depozitele de bănci ale persoanelor particulare. În ceea ce privește riscul privind mediul: mai întâi, chiar dacă eventuala paguba produsă este remediată, nimic nu va mai fi la fel. Cel mai important ar fi o evaluare generală a problemei. Se vrea producerea unui material care necesită o investiție industrială imensă și riscuri de poluare a mediului ... ar trebui decis, care este interesul omenirii. Se utilizează energii pentru lucruri inutile, ca apoi să nu mai rămână energie pentru mai multe lucruri. Ar trebui, deci, să se ia decizii conform unor criterii superioare, și astfel s-ar rezolva multe. În cazul de față este vorba doar de o speculație. Dacă de mâine scade prețul aurului la 20% din cel actual, investitorul și-ar da seama că nu este chiar atât de bună extracția minieră a aurului, și totul s-ar rezolva. Deci acestea este un criteriu superior...

János Gerle:

- Sunt arhitect și membru al Partidului „Lanț viu pentru Ungaria”. Pe parcursul timpului petrecut aici, am putut observa dramaturgia – de altfel, binecunoscută – a audierilor publice: ne-am putut formula întrebările, la care am primit răspunsuri excepțional de elaborate și profesionale. În pofida acestui fapt, cei care au pus întrebări, simt că ceva tot nu este în ordine, și nu cred că acest sentiment ar putea fi dezamorsat în această seară. În această privință există de fapt o diferență fundamentală între anumite concepții despre lume. Cei care pun întrebările cred că nu astfel ar trebui să trăim, nu ar trebui să fim preocupați de investiții, iar faptul că aurul poate fi vândut, nu este un motiv ca să se desfășoare o muncă pregătită cu astfel de profesionalism, nici chiar în cazul în care acest lucru ar putea aduce beneficii multe pentru mediu. Nu cred că această diferență de mentalitate poate fi anulată. Ne gândim că lumea se află în fața unei catastrofe. Trebuie să ne confruntăm cu mult mai multe probleme, decât să avem răgazul să medităm asupra modului în care peste 20 de ani va fi reamenajată acest iaz de decantare. Omenirea trebuie să ia în considerare cu totul alte probleme. Dacă lucrurile stau așa, nu ar trebui inițiată această investiție.

Dr. Dezső Bódi:

- Voi formula câteva observații ca persoană particulară. Sunt inginer specializat în furnale, expert în acest domeniu. Doresc să mă refer doar la chestiuni tehnologice, mai precis la cele legate de obținerea aurului din minereu. Prima mea întrebare este

adresată mai degrabă părții ungare, deoarece nu cunosc reglementările românești: de ce nu figurează în studiu calificativul acordat tehnologiei utilizate, deși acesta ar trebuie să apară în document? Am participat la mai multe audieri publice, și, din păcate, am o experiență destul de negativă în acest sens, deoarece toate discuțiile de acest fel sunt destul de dezorganizate, și nu se formulează, de obicei, nici o constatare profesională de detaliu. Nu știu dacă ministerul a format sau nu în prealabil o comisie de specialitate, a înaintat sau nu materialul dezbaterii unor experți pentru consultare – oricum aceste lucruri ar fi fost utile. Cu câteva luni în urmă am trimis domnului ministru observații legate de obținerea de aur din minereul extras într-o zonă din Slovacia, însă nu am primit nici un răspuns. Ar fi bine dacă și experții și-ar putea formula opiniile, măcar într-un cerc restrâns. Reprezentanții generației mele, care dispun de o experiență de 50 de ani, nu se află aici. Îi respect pe tineri, însă nu au experiență.

Mi-aș adresa întrebările investitorului, nu aștept răspuns la ele. Punctul 8.2. al documentației românești se referă sumar la tehnologia de obținere a aurului din minereu, iar din această descriere lipsește regenerarea cianurii. Cunosc literatura de specialitate, în care se vorbește de așa-numitele metode CIP cu carbon activ, în cazul utilizării cărora regenerarea cianurii se petrece concomitent cu electroliza. Văd că în studiu se vorbește despre o instalație de detoxificare, însă nu se menționează, unde se pierde cianul. În descrierea tratării apei văd că se adaugă la aceasta din urmă var, dar nimic mai concret. Dacă nu se efectuează regenerarea cianurii, chiar și dacă iau în calcul jumătatea cantității de 300 de tone de aur, chiar și din acest proces rezultă 150 de tone de cian.

Pe de altă parte: dacă chiar se detoxifică sterilul care conține cian – nu știu, cu ce, dar dacă acesta chiar se decantează –, cât de stabilă va fi această materie? Nu se degradează cu timpul? Am discutat despre introducerea în producție a mercurului. Știm că în antichitate doar cu ajutorul mercurului se obținea aurul din minereu, tehnologia cu cian a apărut la sfârșitul anilor 1800, fiind modernă la acea vreme, însă și periculoasă. Ce se întâmplă cu acel mercur care a rămas în zonă, ca reziduu, încă din era romanilor antici? Dacă se decantează și se separă materia din producția de astăzi, nu se transformă în mercur organic? Este binecunoscut faptul că mercurul organic este extrem de toxic. În materialul rezumat citesc despre tratarea apei că se află în fază de proiectare instalația de purificare a apei. Eu la rândul meu am proiectat o astfel de instalație pentru purificarea cu acid a apei de mină. În acest proces se produce o cantitate de nămol din care doar 10% este materie solidă. Ce se întâmplă cu restul de nămol?

Aurul și argintul se dizolvă într-o formă complexă de natriu-cianură. Unde va dispărea cianura combinată cu aur și argint? Pentru că nu se va regenera. În uzinele mai moderne din Africa de Sud cianura se regenerează în cazul electrolizei și este reductibilă.

În cazul electrolizei cianura combinată este recuperată și reintrodusă pentru dizolvarea aurului?

Dar nu vorbesc despre spălare – ci despre electroliză, despre recuperarea cianurii.

Zsolt Szegfalvi:

Încă nu m-am întâlnit personal cu John, nu știe în ce proiecte am luat parte și la ce organizații sunt membru. Ca să urgentăm lucrurile, îmi poți da răspunsuri după întrebările mele. Ziua aceasta a fost un spectacol reușit, dar ar trebui s-o privim în perspectivă. Despre ceea ce ai relatat tu, nu demult a avut trei personaje: primul este RMGC, care este atacat din două părți: de către Alburnus Maior și Greenpeace.

Dacă-mi permiteți, aș întreba care este profitul și întreg beneficiul lui Alburnus Maior și al Greenpeace, și din ce cauză luptă cu înverșunare RMGC pentru realizarea acestui proiect. Din cele relatate de către John rezultă că ați luptat pentru a crea locuri de muncă și moștenire culturală pentru oamenii de acolo. Dar pe de altă parte există și un profit de 1 miliard. Ai întrebat de ce nu putem crede spuselor tale. Îți explic. Astăzi trăim într-o lume care a fost creată de acele firme ale căror angajați bine-îmbrăcați au spus oamenilor că această investiție slujește intereselor voastre. Firmele orientate către profit au dus la situațiile existente. Organizațiile non-guvernamentale luptă pentru apărarea rămășițelor rămase încă intacte. Aș putea cere încă o dată imaginea despre Roșia Montana? John ne-a invitat să verificăm dacă Roșia Montana arată într-adevăr astfel. Eu duminică m-am întors de acolo. La afirmația de a ne ține de mână și de a ne arăta teritoriul, vă spun că noi deja suntem adulți, putem să ne exprimăm părerea și suntem capabili de decizii independente în privința viitorului. Dacă privim această imagine, oricine poate observa că deloc nu este manipulativ. Din ce perspectivă putem observa locul? În prim-plan vedem mina, iar în depărtare câteva case mici împrăștiate. Cum putem vorbi astfel despre destine omenești și mediu-înconjurător? Dacă consideri, John, noi putem să-ți dăm imagini care prezintă situația reală de la Roșia Montana. Ceea ce se întâmplă aici, este manipulare pură.

Întrebările mele concrete sunt: pe cine putem crede – pe acel om care este plătit de către o firmă cu un profit de un miliard, sau pe acela care lucrează pentru Alburnus Maior, a lăsat la-o parte viața sa anterioară ca să lupte pentru acești oameni. Tu cui i-ai da crezare?

Ce garanții dă firma? Din prezentarea ta am aflat că recent au fost demiși 20 de angajați cu funcții de conducere, pentru că nu și-au făcut treaba. Din păcate demiterea directorilor pentru daunele aduse mediului sau pentru că nu-și văd de treabă, este un exercițiu uzual. Dar pagubele suferite de mediul înconjurător rămân. Tare mă tem că astfel se va întâmpla și în viitor.

Aș vrea să mai adaug două lucruri. Ai zis că nu te interesează dacă la Roșia Montana se înființează o mină de aur sau o fabrică de încălțăminte. Acestea într-adevăr sunt cuvintele unui om preocupat de mediul înconjurător. Aceste afirmații sunt dictate de profit. Este total neinteresant proveniența banilor, important este să vină. Discuția a devenit cam personală, dar aș atrage atenția tuturor că până acum nu a avut loc nici o intervenție jignitoare la adresa unei persoane, cu excepția uneia, când la o audiere publică organizată tocmai pentru ca fiecare să-și prezinte părerea, reprezentantul unei mine de aur a zis unei persoane că e prost când aceasta i-a adresat o întrebare. S-ar putea să nu ne exprimăm atât de elevat ca Tu, dar de aceea ne aflăm aici ca să ne spunem părerea. Cât de mult ne-ai convins? Au fost destul de multe cifre, dar au fost și contradicții între ele. Ai spus că ați răspuns sincer la fiecare întrebare. Nu știu cât de sincer poți răspunde la întrebările mele.

Nu a răspuns la întrebare. Pe cine l-ați putea crede, pe o persoană plătită de o firmă cu un profit de un miliard de dolari sau pe una care își pune la bătaie inima, sufletul și existența sa. Firma RMGC nu este o firmă de ocrotire a mediului înconjurător, astfel că poate să asculte opiniile organizațiilor neguvernamentale de ocrotire a mediului. Aceasta este viața noastră.

John Kavawagh:

Prima întrebare, în legătură cu transportul cianurii de la gară și urmărirea camioanelor cu sateliți, se referă la imagini transmise de sateliți sau cum se înțelege? Ce se întâmplă cu acest sistem îndepărtat de monitoring, în ce constă lucrul acesta? Un punct de bază al vânzării proiectului a fost sprijinirea dezvoltării economice. Spuneți-mi, dacă peste 50 de ani aurul se termină și Dumneavoastră vă întoarceți în Irlanda, ce rămâne oamenilor din Roșia Montana? Se întrevăd în proiect

training-uri, programe pentru ajutorarea deschiderii de firme, dar ce se întâmplă dacă după închiderea minei vor începe disponibilizări publice. Mulțumesc.

Krisztian Szlavov:

Bună seara! Aș dori niște răspunsuri la câteva întrebări despre care am vorbit foarte puțin. Un prim punct nevralgic este cel legat de gospodărirea apei: nu am primit răspuns la faptul că această cantitate imensă de apă cum va fi asigurată, cu ce tehnologie va fi epurată și ce stații de purificare a apei vor fi înființate. În proiect figurează creșterea calității apei. Cum vă imaginați acest lucru? Sterilul utilizat pentru construcția barajelor de acumulare s-ar putea să producă acid. Cum puteți preveni acest proces ori neutraliza acidul? Am participat la festivalul FânFest unde am putut admira monumentele care constituie proprietatea privată a firmei. Eu consider că sunt într-o stare avansată de degradare, nu mi s-a părut că cineva ar face vreun efort pentru păstrarea lor. Acest lucru se datorează faptului că încă nu s-a demarat investiția, sau sunt sortite degradării continue? După reabilitarea zonei ce fel de specii de flori vor fi plantate și ce specii de animale colonizate, în ce măsură vreți să restabiliți ecosistemul original? Mulțumesc.

Zoltan Csongor Kovacs:

Bună seara! Mi se pare că aceasta este o audiere publică normală. La Cluj-Napoca a ținut până la patru și jumătate dimineața, iar la București înaintea intervenției mele am fost amenințat prima dată cu bătaie, apoi cu spitalul și cimitirul. Aș contura câteva aspecte care parcă n-au fost discutate. S-a pomenit de mai multe ori că aici ar trebui să vorbim despre impactul asupra teritoriilor de peste graniță. În râul Abrud sunt multe metale grele, în același timp în capitolul despre impactul asupra teritoriilor de peste graniță prin poluarea apelor fluviale se face referire doar la componentele cu conținut de cianură. John a zis să nu bem din rezervorul de cianură, fiindcă conține multe metale grele. De ce nu se menționează și metalele grele în textul care se referă la impactul asupra teritoriilor de peste graniță, sau de ce nu se argumentează omiterea sa? S-a spus de multe ori că barajul nu este în pericol în cazul unui cutremur. Dar știm că la 2,5-3 km distanță de postamentul barajului se vor produce explozii pentru sfărâmarea rocii. De ce nu apare în studiul de impact că mișcările seismice cauzate de explozii...

Nu, chiar și exploziile din exploatările de suprafață afectează barajul. Un inginer minier a făcut un calcul conform căruia partea de sus al unui baraj de 180 metri în proporție de 2/3 nu rezistă unui impact de 68,3-100 Hz. Din ce motiv nu figurează efectul exploziilor în studiul de impact? Nu există să nu aibă nici un efect.

Referitor la monumente: în studiul de impact firma declină responsabilitatea asupra monumentelor unei fundații încă inexistentă. În cazul în care firma dă faliment sau se retrage, cine va finanța această fundație? Ni s-au adus reproșuri că n-am fost la Roșia Montana și nu am ascultat părerile lor. Eu am fost la Roșia Montana, dar este adevărat că n-au știut că aș putea fi reprezentantul unei organizații civile ecologice. N-au reușit să mă convingă. Sunt de acord cu John, la Roșia Montana nu există turism, dar turiști sunt. Numai eu am dus în acest an 150 de turiști, ca să nu vorbim de acei 12 000 de tineri care au participat la sfârșitul săptămânii trecute la festivalul FânFest. Adineauri am văzut un camion mare...

Am putut vedea o mașină care ne demonstra modalitățile de transportare a cianurii. Eu cunosc Valea Arieșului, un camion de dimensiunea acestuia nu poate circula acolo. În același timp firma s-a lăudat că face planuri din timp pentru reabilitarea diversității biologice și că într-o fază atât de timpurie puține proiecte miniere sunt preocupate de aceste aspecte. În studiul de impact la capitolul diversității biologice

apar numai specii potențiale. Nimic concret. Cum vor să refacă diversitatea biologică, dacă nu cunosc situația actuală.

Kathleen de Roo:

Aș adresa întrebarea mea reprezentantului guvernului român. Sunt istoric specializat pe antichitate. Ieri, la audierea publică de la Szeged, am aflat de la profesorul Vishy că primul colegiu de arheologi a lumii, ICOMOS, pe parcursul anilor precedenți a propus în repetate rânduri ridicarea localității Roșia Montana la rang de patrimoniu cultural al umanității. După cum știm, guvernul român se ocupă deja de această problemă. Putem să ne așteptăm că în viitorul apropiat se va decide dacă Roșia Montana va face parte din moștenirea culturală a omenirii? Dacă da, în ce măsură va afecta acest lucru investiția planificată, mai ales că în adâncul masivului Carnic se ascund galerii romane, vechi de 2 000 de ani.

**ÎNTREBĂRI ȘI OBSERVAȚII FORMULATE LA DEZBATEREA PUBLICĂ
ORGANIZATĂ ÎN CADRUL EIM A PROIECTULUI ROȘIA MONTANA**

Budapesta, 29. 08. 2006

Problema	Solutia
<p>Întrebarea mea se referă la faptul că în acest document nu apare planul de avarie. Conform legislației ungare, în cazul unor investiții cu caracter asemănător, trebuie elaborat un astfel de plan; nu știu dacă legislația românească prevede sau nu acest lucru. Dacă trebuie elaborat un astfel de plan, când vom putem arunca o privire la el? Acest lucru ar fi foarte important din punctul de vedere al aprecierii întregului proiect, deoarece, cum am auzit mai înainte, acesta este planificat să se concretizeze într-o zonă cu risc seismic.</p>	<p>Conform cerințelor legale în vigoare [1], a fost elaborat <i>Planul de prevenire și combatere a poluărilor accidentale (Planul I, volumul 28)</i>, a cărui versiune actualizată va fi atașată răspunsului, în ANEXA 5.2.</p> <p><i>Planul de urgență internă</i> (conform prevederilor HG 95 /2003 și OM M.A.I. 467/2005) va fi elaborat înainte de punerea în funcțiune a obiectivului.</p> <p>Compania va colabora cu informațiile necesare la realizarea <i>planului de urgență externă</i> (conform HG 95 /2003 și O M.A.I. 467/2005), a cărui întocmire intră în atribuția autorităților competente locale.</p> <p>Proiectul barajului ce se propune a fi amplasat pe Valea Corna, în vederea reținerii sterilelor de procesare, a fost realizat pe baza unor criterii de proiectare ce corespund standardelor românești și internaționale. Aceste criterii au rolul de a conferi un grad maxim de siguranță în timpul construcției, a funcționării și în etapa de închidere și post-inchidere, privind prevenirea inundațiilor, factorii de siguranță pentru stabilitatea taluzelor, criteriile de proiectare seismică, etc.</p> <p>Conform criteriilor enunțate anterior, barajul este proiectat să reziste unui cutremur de 8 grade pe scara Richter, eveniment care nu a fost înregistrat în istoria cunoscută a teritoriului României și este greu de imaginat mecanismul prin care s-ar putea întâmpla în viitor.</p> <p>Între principalele elemente de proiectare care contribuie la creșterea siguranței barajului se numără:</p> <ul style="list-style-type: none"> • capacitatea de stocare a volumului de apă ce corespunde la 2 evenimente PMF; • la fiecare etapă de supraînălțare a barajului, se va construi un canal deversor, cu rolul de a deversa într-o manieră controlată apa în exces care ar rezulta în urma unui eveniment excepțional. În felul acesta se anihilează posibilitatea de erodare a taluzelor aval ale barajului;

Problema	Solutia
	<ul style="list-style-type: none"> • barajul inițial, realizat din anrocamente, cu nucleu impermeabil, cu pante de 20:1V la paramentul aval și 1,750:1V la paramentul amonte; • barajul Corna (barajul principal), realizat din anrocamente, prin metoda de construcție în ax, cu pante de 30:1V pentru paramentul aval • un sistem de drenaj la baza depozitului de sterile și o zonă de filtre între sterile și anrocamente, cu rolul de a favoriza reducerea umidității și stabilizarea materialului depozitat; • un sistem de monitorizare instalat pe baraj și în vecinătatea lui, cu rolul de a furniza, în etape cât mai timpurii, semnale asupra unor situații potențiale de instabilitate, creșterea excesivă a nivelului freatic în corpul barajului, creșterea excesivă a volumului de apă înmagazinat în iazul de decantare; • implementarea unui program riguros de Asigurare a Calității, în timpul tuturor etapelor de construcție a barajului. <p>În aceste condiții, producerea unui accident soldat cu cedarea barajului are o probabilitate extrem de redusă. Cu toate acestea, au fost imaginate scenarii ipotetice de rupere a barajului, datorată unor cauze tehnice, presupunând că tehnologia de construcție nu ar fi respectată. Aceste scenarii reprezintă situațiile cele mai grave care au putut fi identificate (ținând cont de caracteristicile tehnice ale sistemului iazului de decantare) și sunt prezentate detaliat în cap. 7 al Raportului la studiul EIM, subcap. 6.4.3, p. 128-132.</p> <p>Referitor la subcapitolele 6.4.3.2 și 6.4.3.6 dorim să menționăm faptul că a fost dezvoltată o simulare mult mai precisă și mai realistă bazată pe modelul INCA Mine, care ia în considerare dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurii datorate curgerii în bazinul hidrografic a unde de poluare (Whitehead et al., 2006). Noul studiu a fost atașat Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului (Anexa 5.1).</p> <p>Referințe:</p> <p>[1]</p> <ul style="list-style-type: none"> - UG 195/2005 privind protecția mediului ; - Legea nr. 107/1996 – Legea Apelor, modificată și completată de Legea nr. 310/2004 și Legea nr. 112/2006; - Ordinul comun nr.638/2005 a M.M.G.A. si 420/SB/2005 a M.A.I. pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații,

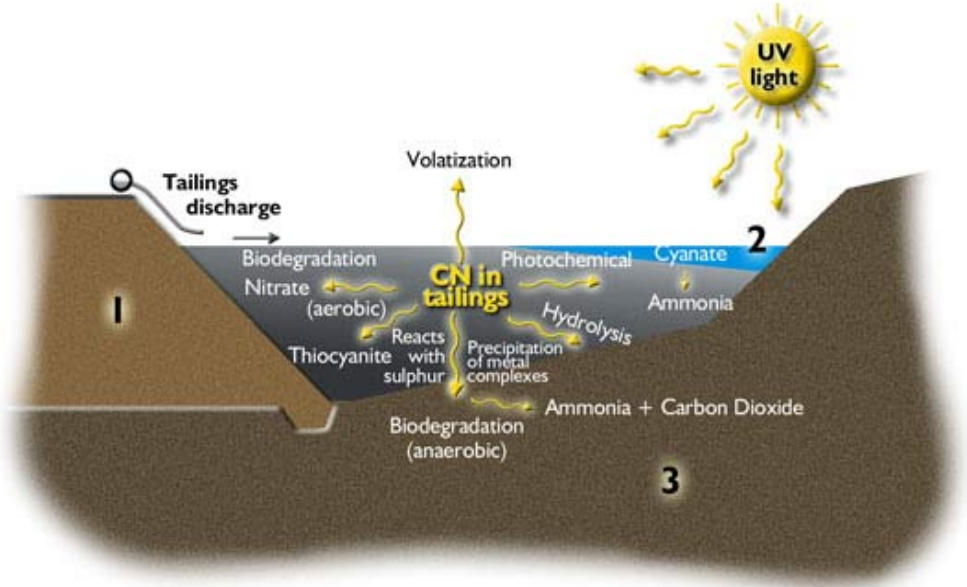
Problema	Solutia
	<p>fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale și a Normativului-cadru de dotare cu materiale și mijloace de apărare operativă împotriva inundațiilor, ghețurilor și poluărilor accidentale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ord. 278/1997 al M.A.P.M. pentru aprobarea Metodologiei cadru de elaborare a planurilor de prevenire și combatere a poluărilor accidentale la folosințele de apă potențial poluatoare; - HGR nr. 2288/2004 pentru aprobarea repartizării principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte organe centrale și organizațiile neguvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență; - OUG 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență - Ord. 161/2006 al M.M.G.A. pentru aprobarea Normativului privind clasificarea calității apelor de suprafață în vederea stabilirii stării ecologice a corpurilor de apă.
<p>A doua întrebare este legată de directiva minieră, care, după cum am auzit, a fost elaborată în urma catastrofei de la Baia Mare. Aceasta prevede o garanție financiară. În cazul în care ar avea loc un eventual accident, un terț – deci nu firma, ci un organism al statului – ar putea să înceapă, prin această garanție, înlăturarea pagubelor apărute în urma accidentului, combaterea efectelor negative, respectiv achitarea despăgubirilor și a compensațiilor. Acesta este un punct foarte important din perspectiva firmei, respectiv este un element al directivei miniere. Suma în cauză trebuie stabilită de către Ministerul Protecției Mediului din România, iar firma o va depune ca garanție</p>	<p>Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) sunt prezentate în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei").</p> <p>Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care urmează a fi luate de autoritățile de mediu în cazul în care activitățile miniere produc daune mediului, în</p>

Problema	Solutia
<p>Înainte de începerea funcționării sale. Cât de mare va fi această sumă? Acest aspect nu trebuie trecut cu vederea, deoarece firma trebuie să elaboreze un buget, iar din punctul de vedere al afacerii, trebuie să știe mărimea sumei. Toți cei prezenți aici știu că în momentul actual, Ungaria se judecă pentru un prejudiciu de 29 miliarde de forinți cu firma austro-română TransGold, în urma catastrofei de la Baia Mare.</p>	<p>scopul asigurării că operatorul miniere dispune de suficiente resurse financiare pentru acțiunile de refacere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de Guvernul Român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>RMGC a angajat pe unul dintre cei mai renumiți brokeri de asigurări din lume, care este bine reprezentat în România și are o lungă și remarcabilă experiență în realizarea de evaluări de risc pentru proiecte miniere. Brokerul va colabora cu cei mai buni specialiști în asigurări de bunuri și asigurări pentru cazurile de avarii accidentale ale utilajelor, pentru a efectua analize de risc și evaluări ale strategiei de prevenire a pierderilor pe parcursul activităților de construcție și exploatare de la Roșia Montană, în vederea minimizării pericolelor. Brokerul va stabili suma asigurată și va colabora cu cele mai bine cotate societăți de asigurare pentru a pune la punct acest program pentru RMGC, pentru toate fazele proiectului, de la construcție, exploatare și apoi închidere.</p> <p>RMGC se angajează să adopte cele mai înalte standarde cu privire la securitatea și sănătatea în muncă pentru personalul său și furnizorii de servicii. Faptul că RMGC utilizează cele mai bune tehnici disponibile (BAT-uri) asigură realizarea acestui obiectiv. Nici o firmă nu câștigă de pe urma unei pierderi, iar în acest scop, vom avea în vedere o implementare de soluții tehnice care să prevină riscurile, deoarece acestea sunt net superioare soluțiilor de asigurare contra riscurilor. Se poate elimina până la 75% din riscul de pierdere în fazele de proiectare și construcție a unui proiect.</p> <p>Totuși, recunoaștem că în cazul unui proiect atât de mare ca și cel de la Roșia Montană, este nevoie de încheierea unor polițe de asigurare cuprinzătoare (astfel de polițe reprezintă, totodată, o cerință obligatorie pentru obținerea de finanțări de la instituțiile de creditare). Asigurarea acoperă în principal bunurile, răspunderea și chestiuni speciale (de exemplu punerea în funcțiune cu întârziere, transport, bunuri în proprietatea terților). Astfel, în cazul unor pretenții legitime asupra societății, acestea vor fi achitate de asigurator.</p>

Problema	Solutia
	<p>Toți asiguratorii și polițele de asigurare încheiate în cadrul activităților miniere de la Roșia Montană vor respecta în totalitate reglementările românești cu privire la asigurări.</p> <p>S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma GFRM, care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani.</p> <p>GFRM trebuie să fie creată pentru a obține autorizația de funcționare pentru începerea activităților miniere. În prezent se efectuează o analiză pentru calculul GFRM necesară în fiecare an de funcționare. Suma minimă la început este estimată la aproximativ 25 milioane USD, valoare care va crește în fiecare an.</p> <p>Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.</p> <p>Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).</p> <p>Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depozite în numerar • Fonduri fiduciare • Scrisori de credit • Garanții

Problema	Solutia
	<ul style="list-style-type: none"> • Polițe de asigurare <p>În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.</p> <p>Se ofera urmatoarele garantii:</p> <p>(i) <u>Garantia financiara anuala, care acopera valoarea lucrarilor anuale de reabilitare a mediului.</u> Aceasta garantie ar trebui sa fie cel puțin egala cu cea mai mare dintre urmatoarele valori (i) 1,5% din valoarea lucrarilor totale prezentate in planul de dezvoltare-exploatare sau (ii) valoarea lucrarilor de reabilitare a mediului, asa cum sunt descrise in programul anual al lucrarilor si in documentele incluse in studiul de fezabilitate.</p> <p>(ii) <u>Garantia financiara pentru lucrarile finale de reabilitare a mediului.</u> Aceasta garantie va fi calculata sub forma unei cote anuale din valoarea lucrarilor de reabilitare, conform programului tehnic de inchidere al minei.</p>
<p>Pentru început pot să vă spun că marile investiții dintr-un stat independent nu pot fi oprite, împiedicate de un alt stat independent, însă Convenția de la Espoo oferă o bază juridică pentru ca o investiție realizată într-o țară vecină să se desfășoare cu cea mai mare securitate posibilă în privința mediului</p>	<p>Conform Convenției de la Espoo, a cărei semnatară este și România, proiectele la scară largă, cu un potențial impact transfrontalier, trebuie să le permită țărilor vecine să facă observații și să pună întrebări pe durata procesului de aprobare. În cazul proiectului Roșia Montană, numai Ungaria a luat parte la proces și a formulat întrebări la care a răspuns studiul EIM. Nici o altă țară vecină nu a pus întrebări cu privire la proiect. Mai mult, RMGC, a organizat două întruniri de consultare a opiniei publice în Ungaria și 14 în România, ca parte a procesului de consultare a opiniei publice pentru a permite acestuia să pună întrebări în legătură cu proiectul.</p> <p>Înțelegem și respectăm preocuparea manifestată de unii dintre cetățenii maghiari, determinată de tragicul accident de la Baia Mare din 2000, acesta fiind și motivul pentru care am organizat acele consultări publice atât în Ungaria cât și în România. La Baia Mare s-a întâmplat un dezastru care nu trebuie să se mai repete. Pentru a preveni astfel de accidente, la Roșia Montană, lazul de Decantare a sterilelor de procesare va fi realizat la cele mai înalte standarde internaționale. Va fi o construcție sigură din punct de vedere al mediului, destinată depozitării permanente a sterilelor denocvizate care</p>

Problema	Solutia
	<p>rezultă din procesarea minereului. Se vor folosi echipamente sofisticate pentru monitorizarea nivelului geotehnic și al apei. Deoarece denocivizarea se va face înainte ca sterilele să fie depozitate în iazul de decantare, vor avea o concentrație foarte scăzută de cianură (5-7 părți per million, sau ppm, sau mg/l), care este sub limita admisă de 10ppm, recent adoptată de UE prin Directiva privind Deșeurile Miniere (2006/21/CE).</p>
<p>Tehnologia dizolvării cu cianură a fost adusă în Europa de către Euromines (?), uniunea marilor întreprinderi miniere din Europa, organizație care mi-a trimis un document de informare. Astfel de tehnologii cu cianură sunt aplicate și în nordul Suediei, în nordul Spaniei, precum și în sud-vestul Turciei.</p>	<p>În Europa, se extrage aur în următoarele țări: Rusia, Spania, Suedia, Finlanda, Franța, Bulgaria, Italia, Polonia, Slovacia, Grecia. Toate aceste țări, cu excepția Rusiei, sunt membre ale Uniunii Europene. Mineritul de exploatare a resurselor aurifere este una dintre industriile prospere din cadrul Uniunii Europene (EU) care este efectuat în conformitate cu cele mai ridicate standarde impuse investițiilor străine, folosindu-se tehnici moderne de exploatare.</p> <p>Proiectul Roșia Montană va fi implementat în conformitate cu legislația română și europeană și cu cele mai bune practici existente pe plan internațional. Astfel că proiectul va implementa în România cele mai bune tehnici disponibile.</p>
<p>Este important ca dizolvantul de cianură să fie neutralizat în interiorul întreprinderii, iar în halda de steril și în iazul de decantare să ajungă deșeurii sau lichid de o concentrație minimă. Cred că parametri corespunzători în acest sens sunt atât la dispoziția investitorului, cât și la cea a KvVM.</p>	<p>Bilanțului masic al cianurii în proces este prezent în detaliu în Capitolul 2 <i>Procese Tehnologice</i> Secțiunea 4.1.3 <i>Procese de tratare sisteme apoase uzate industriale a Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM)</i></p> <p>Pe baza ratei de deversare și a concentrației, se estimează că iazul de decantare va primi pe an aproximativ 97 tone cianuri totale. Pe baza volumului porilor din steril, aproximativ o treime din acest total va fi reținut în sterile, iar 66 tone/an vor fi conținute de apa din iazul de decantare, care se va recircula în procesele tehnologice.</p> <p>Cea mai mare parte a cianurii va fi recuperată în uzină după cum este ilustrat în Planșa 4.1.15 și prezentat în Secțiunea 2.3.3, Capitolul 4.1 <i>Apa</i>, din EIM. Însă o cantitate reziduală va rămâne în steril. Sterilele detoxificate reprezintă singura sursă a Proiectului de apă reziduală de proces. Concentrațiile cianurii reziduale din turbureala de steril tratată vor trebui să se conformeze Directivei UE privind deșeurile miniere care stipulează o valoare maximă de 10 mg/l CN_{WAD} (cianuri ușor eliberabile). Cianura va fi prezentă ca potențial poluant al apelor de suprafață pe amplasament numai în faza de</p>

Problema	Solutia
	<p>exploatare și în primii un an sau doi după închidere. Modelarea concentrațiilor previzibile din iazul de decantare a arătat că turbureala de steril tratată este de așteptat să conțină 2 – 7 mg/l cianuri totale.</p> <p>Prin degradarea ulterioară, concentrațiile se vor reduce până la valori sub cele din standardele pentru ape de suprafață (0,1 mg/l) în termen de 1-3 ani de la închidere. Un efect colateral acestei tratări este și îndepărtarea multora dintre metalele care ar putea apărea în fluxul apelor uzate tehnologice. Evaluarea compoziției chimice probabile a levigatului de steril, pe baza testelor efectuate, este sintetizată în Tabelul 4.1-18 (Secțiunea 4.3.), Capitolul 4.1 <i>Apa</i> din EIM. Schița de mai jos ilustrează complexitatea proceselor de descompunere/degradare prin care trece CN după descărcare în iaz.</p> <p>După decantare, apa este recirculată în proces; în iaz, pe toată perioada staționării, au loc procese: de degradare/descompunere naturală a cianurilor, de hidroliză, volatilizare,</p>

Problema	Solutia
	<p>fotooxidare, biooxidare, complexare/decomplexare, adsorbție pe precipitate, diluție datorită precipitațiilor etc.</p> <p>Conform datelor obținute pe perioada de operare în diferite mine, se evidențiază eficiențe variabile de reducere a cianurilor (de la 23-38% la 57-76% pentru cianuri totale, respectiv de la 21-42% la 71-80% pentru cianuri ușor eliberabile- WAD), funcție de anotimp (temperatură).</p> <p>În medie, s-a luat în considerare o reducere de cca. 50% a concentrației de CN_t în iaz pe perioada operării. Conform modelării procesului de degradare/descompunere, după încetarea funcționării este posibilă o reducere în primii trei ani, chiar până la 0,1 mg CN_t/l.</p> <p>Cea mai mare parte (90%) din cantitatea de cianuri degradată (media de 50%) se realizează prin hidroliză/volatilizare sub formă de acid cianhidric. Modelarea matematică a concentrației de acid cianhidric în zona iazului de decantare a condus la o concentrație maximă orară de 382 μg/m³ față de 5000 μg/m³, concentrație limită în emisii impusă prin Ord. 462 al Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA).</p> <p>Cianura folosită în etapa de procesare va fi manipulată/stocată în concordanță cu standardele UE și prevederile Codului Internațional de Management al Cianurii(ICMC-www.cyanidecode.org), și păstrată în siguranță pe amplasamentul uzinei de procesare, pentru a preveni orice scurgeri potențiale. Cianura și compușii acesteia vor fi supuși detoxifierii prin procedeul INCO(DETOX) considerat Cea Mai Bună Tehnică Disponibilă (BAT), conform documentului BREF, iar sterilele de procesare vor fi deversate în iazul de decantare conform Directivei UE 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industria minieră.</p>
<p>Aș observa că întotdeauna „sună bine” dacă ne referim la BAT (cea mai bună tehnologie accesibilă) și la directivele europene, însă în Suedia nivelul profesional este mult mai înalt decât în România:</p>	<p>În Europa, se extrage aur în următoarele țări: Rusia, Spania, Suedia, Finlanda, Franța, Bulgaria, Italia, Polonia, Slovacia, Grecia. Toate aceste țări, cu excepția Rusiei, sunt membre ale Uniunii Europene. Mineritul de exploatare a resurselor aurifere este una dintre industriile prospere din cadrul Uniunii Europene (EU) care este efectuat în conformitate cu cele mai ridicate standarde impuse investițiilor străine, folosindu-se tehnici moderne de exploatare.</p>

Problema	Solutia
<p>cu 14 ore după producerea unei catastrofe încep deja primele intervenții pentru înlăturarea consecințelor. În zadar dispunem, deci, de cea mai bună tehnologie accesibilă, dacă nu deținem și un control adecvat al procesului utilizării acesteia – astfel nu vom putea face nimic important cu privire la această problemă.</p>	<p>Proiectul Roșia Montană va fi implementat în conformitate cu legislația română și europeană și cu cele mai bune practici existente pe plan internațional. Astfel că proiectul va implementa în România cele mai bune tehnici disponibile.</p>
<p>Aș dori să critic concluziile non-tehnice: pe pagina 26 doar o singură propoziție se referă la tehnologia cu cianură. Aceasta este insuficientă pentru a putea decide siguranța acestei tehnologii. Tot la această pagină, în box-ul 7.3., există afirmații generale care sunt bune doar pentru a ascunde problemele prezentate de tehnologie.</p>	<p>O descriere simplificată a sistemului de procesare a sterilelor, precum și utilizarea și managementul cianurii, pot fi găsite în Rezumatul fără caracter tehnic capitolul 9 al raportului EIM sau în detaliu în capitolul 2 Procese tehnologice secțiunea 4.1.2.2 Procese tehnologice principale.</p> <p>Cel mai eficient și economic proces de extragere a aurului și argintului din minereuri de tipul celor de la Roșia Montană se bazează pe cianurația integrală a masei de minereu. Există numeroase exemple în întreaga lume, de minereuri similare, care necesită utilizarea tehnologiei cu cianură pentru a putea extrage eficient metalele prețioase. Implementarea tehnologiei de concentrare prin cianurație, pentru recuperarea aurului și argintului din minereul auro-argintifer de la Roșia Montană, are ca suport un program de testare detaliat efectuat de către AMMTEC Limited și AMDEL Limited. Testele au fost planificate și supervizate de GRD MINPROC Limited, iar ulterior concluziile programului de testare au fost verificate și reconfirmate de către S.N.C. LAVALIN și AUSENCO. În elaborarea tehnologiei de leșiere cu cianură a minereului de la Roșia Montană, s-a ținut seama de cele mai bune practici utilizate pe plan mondial și european. Tehnologia de recuperare a metalelor utilizând leșierea cu cianură prin procedeul CIL este BAT (Cele mai bune tehnici disponibile(BAT)) (conf. Cap. 3.1.6.2.2 și cap. 5.2 din Ghidul BREF [1] UE Document on BAT for Management ... in Mining Activities din martie 2004).</p> <p>Cianura va fi livrată în stare solidă, în containere ISO special proiectate și construite. Cianura va fi dizolvată direct în containerele de transport, într-o soluție alcalină, provenită din și recirculată într-un rezervor de amestec. Rezervorul de amestec este proiectat să poată prelua întreaga capacitate a unui container folosit la transport. După dizolvarea completă a conținutului unui container, soluția de cianură va fi transferată din rezervorul de amestec, într-un rezervor de stocare de mare capacitate.</p>

Problema	Soluția
	<p>Minereul măcinat fin, constituit din fracția de la suprascurgerea hidrocicloanelor morilor cu bile, este transferat către cuva pompei de alimentare a circuitului CIL, unde este amestecat cu cianură și suspensie de var stins, necesară reglării valorii pH-ului. Pentru favorizarea procesului de leșiere și adsorbția metalelor dizolvate, în rezervoarele CIL se adaugă cărbune activ.</p> <p>Turbureala este supusă unui proces de leșiere în două baterii paralele de câte 7 rezervoare CIL, dotate cu agitatoare. Gabaritul unui rezervor CIL va fi de $D = 18 \text{ m} \times H = 20 \text{ m}$. Acestea sunt astfel dimensionate încât să asigure un timp suficient de contact între soluția de cianură, masa de minereu măcinat și cărbunele activ. În funcție de necesități, în rezervoarele CIL nr. 2 și 4 de pe fiecare linie, este adăugată soluție de cianură de sodiu, astfel încât să se păstreze concentrația necesară de cianură în cadrul circuitului. Turbureala este vehiculată în circuitul de cianurație hidrogravitațional, iar cărbunele avansează continuu în contracurent cu turbureala, cu ajutorul pompelor verticale. Timpul de avansare dintr-un rezervor în altul este reglat astfel încât să asigure o încărcare cu aur și argint în cărbune, de la 7.000 la 8.000 g/t.</p> <p>În bazinul de alimentare al îngroșătorului de steril, turbureala este amestecată cu agenți floculanți care facilitează sedimentarea fracției solide. Îngroșătorul de steril asigură creșterea conținutului de solid în sediment și totodată formarea unui supernatant relativ limpezit. Supernatantul deversat de la îngroșătorul de steril va fi dirijat către circuitul de măcinare, în vederea reutilizării și recuperării conținutului de cianură.</p> <p>Sterilul îngroșat este pompat către circuitul de denocivizare a cianurii, bazat pe procedeul SO_2/aer, unde concentrația de cianuri disociabile în acizi slabi (DAS) din turbureală va scădea sub limitele admise în propunerea de directivă a Uniunii Europene. Managementul sterilului tehnologic și tehnologia de denocivizare sunt tehnic BAT, conf. Cap.3.1.6.3, 3.1.6.3.2 și 4.3.11.8 (Ghidul UE Document on BAT for Management ... in Mining Activities din martie 2004). Sterilul denocivizat va fi pompat către iazul de decantare.</p> <p>Cianura este o substanță extrem de toxică iar fabricarea, transportul, manipularea și neutralizarea ei trebuie să fie gestionate cu atenție. Totuși, prezintă un avantaj major pentru mediu, deoarece se descompune rapid (se biodegradează sub incidența radiației ultraviolete) în condiții atmosferice normale devine inertă, iar compușii rezultați în urma proceselor de degradare, hidroliză, adsorbție, etc din iazul de decantare sunt foarte stabili (practic inerti în mediul format în iaz o dată cu depozitarea sterililor de procesare), nu există posibilitatea de bioacumulare ca în cazul mercurului sau metalelor grele, de exemplu. Acest proiect va implementa cele mai bune tehnici disponibile (BAT)</p>

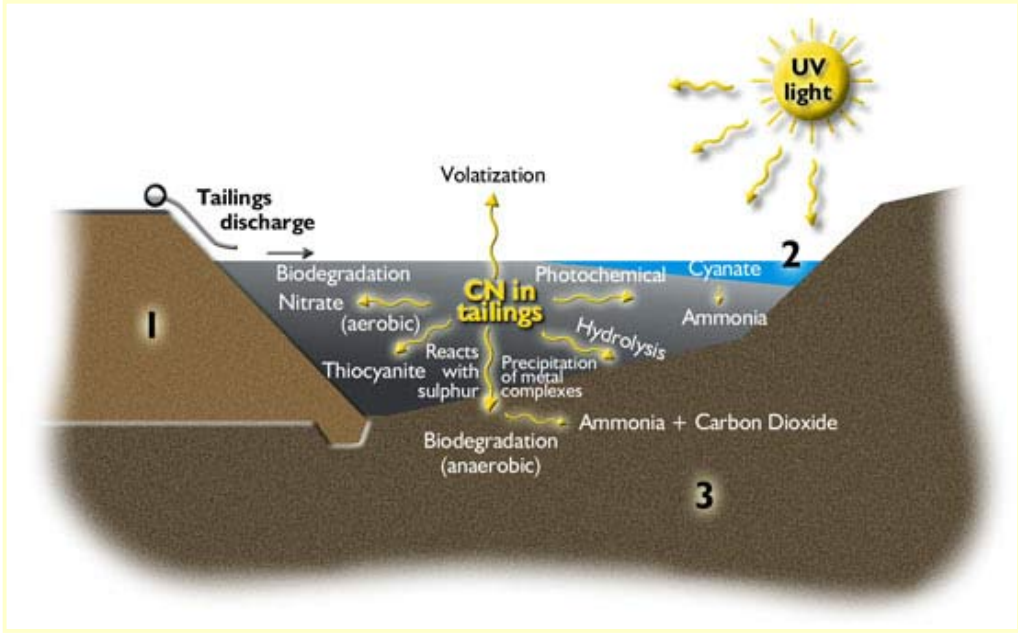
Problema	Solutia
	<p>pentru extragerea aurului și pentru managementul deșeurilor (de exploatare și procesare) și va respecta Directiva Europeană privind managementul deșeurilor miniere cu conținut de cianură.</p> <p>Cianura folosită în etapa de procesare va fi manipulată/stocată în concordanță cu standardele UE și prevederile Codului Internațional de Management al Cianurii(ICMC-www.cyanidecode.org), și păstrată în siguranță pe amplasamentul uzinei de procesare, pentru a preveni orice scurgeri potențiale. Cianura și compușii acesteia vor fi supuși detoxifierii prin procedeul INCO(DETOX) considerat Cea Mai Buna Tehnică Disponibilă (BAT- best available technique), conform documentul BREF , iar sterilele de procesare vor fi deversate în iazul de decantare conform Directivei UE 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industria minieră.</p> <p>Cea mai mare parte a cianurii va fi recuperată în uzină după cum este ilustrat în Planșa 4.1.15 și prezentat în Secțiunea 2.3.3, Capitolul 4.1 Apa, din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului(EIM). Însă o cantitate reziduală va rămâne în steril. Sterilele detoxificate reprezintă singura sursă a Proiectului de apă reziduală de proces. Concentrațiile cianurii reziduale din turbureala de steril tratată vor trebui să se conformeze Directivei UE privind deșeurile miniere care stipulează o valoare maximă de 10 mg/l CN_{WAD} (weak acid disociabile - cianuri ușor eliberabile). Cianura va fi prezentă ca potențial poluant al apelor de suprafață pe amplasament numai în faza de exploatare și în primii, un an sau doi, după închidere. Modelarea concentrațiilor previzibile din iazul de decantare a arătat că turbureala de steril tratată este de așteptat să conțină 2 – 7 mg/l cianuri totale. Prin degradarea ulterioară, concentrațiile se vor reduce până la valori sub cele din standardele pentru ape de suprafață (0,1 mg/l) în termen de 1-3 ani de la închidere. Un efect colateral acestei tratări este și îndepărtarea multora dintre metalele care ar putea apărea în fluxul apelor uzate tehnologice. Evaluarea compoziției chimice probabile a levigatului de steril, pe baza testelor efectuate, este sintetizată în Tabelul 4.1-18 (Secțiunea 4.3.), Capitolul 4.1 Apa din raportul EIM. Schița de mai jos ilustrează complexitatea proceselor de descompunere/degradare prin care trece CN după descărcare în iaz.</p>

Problema	Solutia
	<div data-bbox="922 225 1935 858" data-label="Diagram"> </div> <p data-bbox="826 927 1946 1054">După decantare, apa este recirculată în proces; în iaz, pe toată perioada staționării, au loc procese: de degradare/descompunere naturală a cianurilor, de hidroliză, volatilizare, fotooxidare, biooxidare, complexare/ decomplexare, adsorbție pe precipitate, diluție datorită precipitațiilor etc.</p> <p data-bbox="826 1059 1946 1222">Conform datelor obținute pe perioada de operare în diferite mine, se evidențiază eficiențe variabile de reducere a cianurilor (de la 23-38% la 57-76% pentru cianuri totale, respectiv de la 21-42% la 71-80% pentru cianuri ușor eliberabile- WAD), în funcție de anotimp (temperatură).</p> <p data-bbox="826 1227 1946 1355">În medie, s-a luat în considerare o reducere de cca. 50% a concentrației de CN_t în iaz pe perioada operării. Conform modelării procesului de degradare/descompunere, după încetarea funcționării este posibilă o reducere în primii trei ani, chiar până la 0,1 mg CN_t/l.</p> <p data-bbox="826 1359 1946 1383">Cea mai mare parte (90%) din cantitatea de cianuri degradată (media de 50%) se</p>

Problema	Solutia
	<p>realizează prin hidroliză/volatilizare sub formă de acid cianhidric. Modelarea matematică a concentrației de acid cianhidric în zona iazului de decantare a condus la o concentrație maximă orară de 382 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ față de 5000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, concentrație limită în emisii impusă prin Ord. 462 al MMGA.</p> <p>Referințe: [1] Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities. EUROPEAN COMMISSION, DIRECTORATE-GENERAL JRC JOINT RESEARCH CENTRE, Institute for Prospective Technological Studies, Technologies for Sustainable Development, European IPPC Bureau, Final Report, July 2004 (http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm)</p>
<p>Studiul de fezabilitate conține foarte puține informații despre tehnologia cu cianură. Cred că este destul de puțin afirmația conform căreia în alte 80 de mine se mai utilizează o tehnologie asemănătoare.</p>	<p>În Europa, se extrage aur în următoarele țări: Rusia, Spania, Suedia, Finlanda, Franța, Bulgaria, Italia, Polonia, Slovacia, Grecia. Toate aceste țări, cu excepția Rusiei, sunt membre ale Uniunii Europene. Mineritul de exploatare a resurselor aurifere este una dintre industriile prospere din cadrul Uniunii Europene (EU) care este efectuat în conformitate cu cele mai ridicate standarde impuse investițiilor străine, folosindu-se tehnici moderne de exploatare.</p> <p>Proiectul Roșia Montană va fi implementat în conformitate cu legislația română și europeană și cu cele mai bune practici existente pe plan internațional. Astfel că proiectul va implementa în România cele mai bune tehnici disponibile.</p> <p>O descriere simplificată a sistemului de procesare a stărilor, precum și utilizarea și managementul cianurii, pot fi găsite în Rezumatul fără caracter tehnic capitolul 9 al raportului EIM sau în detaliu în capitolul 2 Procese tehnologice secțiunea 4.1.2.2 Procese tehnologice principale.</p> <p>Cel mai eficient și economic proces de extragere a aurului și argintului din minereuri de tipul celor de la Roșia Montană se bazează pe cianurația integrală a masei de minereu. Există numeroase exemple în întreaga lume, de minereuri similare, care necesită utilizarea tehnologiei cu cianură pentru a putea extrage eficient metalele prețioase. Implementarea tehnologiei de concentrare prin cianurație, pentru recuperarea aurului și argintului din minereul auro-argentifer de la Roșia Montană, are ca suport un program de testare detaliat efectuat de către AMMTEC Limited și AMDEL Limited. Testele au fost planificate și supervizate de GRD MINPROC Limited, iar ulterior concluziile programului de testare au fost verificate și reconfirmate de către S.N.C. LAVALIN și</p>

Problema	Solutia
	<p>AUSENCO. În elaborarea tehnologiei de leșiere cu cianură a minereului de la Roșia Montană, s-a ținut seama de cele mai bune practici utilizate pe plan mondial și european. Tehnologia de recuperare a metalelor utilizând leșierea cu cianură prin procedeul CIL este BAT (Cele mai bune tehnici disponibile(BAT)) (conf. Cap. 3.1.6.2.2 și cap. 5.2 din Ghidul BREF [1] UE Document on BAT for Management ... in Mining Activities din martie 2004).</p> <p>Cianura va fi livrată în stare solidă, în containere ISO special proiectate și construite. Cianura va fi dizolvată direct în containerele de transport, într-o soluție alcalină, provenită din și recirculată într-un rezervor de amestec. Rezervorul de amestec este proiectat să poată prelua întreaga capacitate a unui container folosit la transport. După dizolvarea completă a conținutului unui container, soluția de cianură va fi transferată din rezervorul de amestec, într-un rezervor de stocare de mare capacitate.</p> <p>Minereul măcinat fin, constituit din fracția de la suprascurgerea hidrocicloanelor morilor cu bile, este transferat către cuva pompei de alimentare a circuitului CIL, unde este amestecat cu cianură și suspensie de var stins, necesară reglării valorii pH-ului. Pentru favorizarea procesului de leșiere și adsorbția metalelor dizolvate, în rezervoarele CIL se adaugă cărbune activ.</p> <p>Turbureala este supusă unui proces de leșiere în două baterii paralele de câte 7 rezervoare CIL, dotate cu agitatoare. Gabaritul unui rezervor CIL va fi de $D = 18 \text{ m} \times H = 20 \text{ m}$. Acestea sunt astfel dimensionate încât să asigure un timp suficient de contact între soluția de cianură, masa de minereu măcinat și cărbunele activ. În funcție de necesități, în rezervoarele CIL nr. 2 și 4 de pe fiecare linie, este adăugată soluție de cianură de sodiu, astfel încât să se păstreze concentrația necesară de cianură în cadrul circuitului. Turbureala este vehiculată în circuitul de cianurație hidrogravitațional, iar cărbunele avansează continuu în contracurent cu turbureala, cu ajutorul pompelor verticale. Timpul de avansare dintr-un rezervor în altul este reglat astfel încât să asigure o încărcare cu aur și argint în cărbune, de la 7.000 la 8.000 g/t.</p> <p>În bazinul de alimentare al îngroșătorului de steril, turbureala este amestecată cu agenți floculanți care facilitează sedimentarea fracției solide. Îngroșătorul de steril asigură creșterea conținutului de solid în sediment și totodată formarea unui supernatant relativ limpezit. Supernatantul deversat de la îngroșătorul de steril va fi dirijat către circuitul de măcinare, în vederea reutilizării și recuperării conținutului de cianură.</p> <p>Sterilul îngroșat este pompat către circuitul de denocivizare a cianurii, bazat pe procedeul SO_2/aer, unde concentrația de cianuri disociabile în acizi slabi (DAS) din turbureală va scădea sub limitele admise în propunerea de directivă a Uniunii Europene.</p>

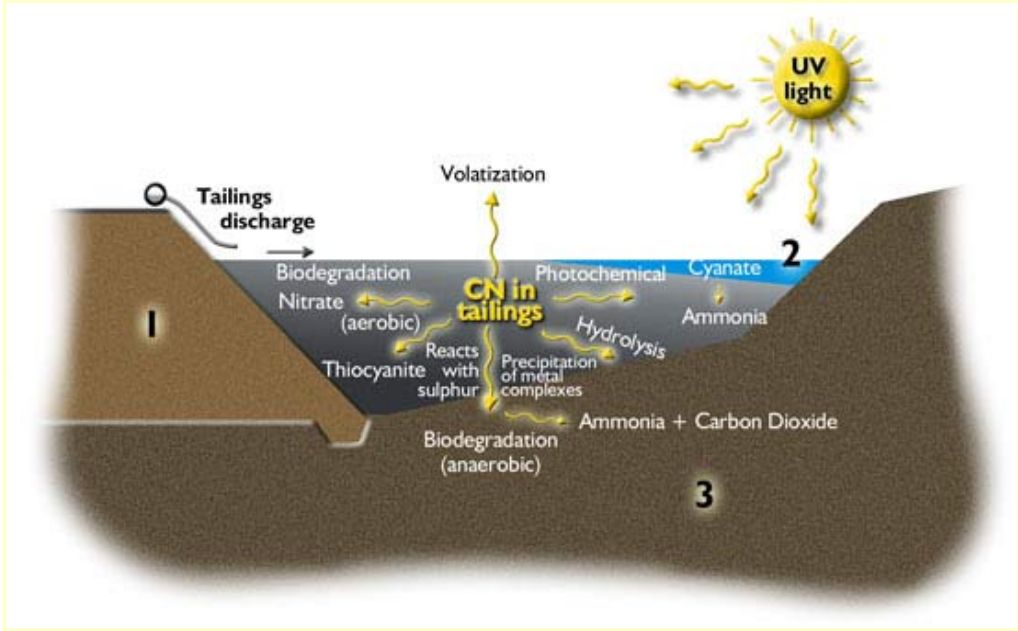
Problema	Solutia
	<p>Managementul sterilului tehnologic și tehnologia de denocivizare sunt tehnic BAT, conf. Cap.3.1.6.3, 3.1.6.3.2 și 4.3.11.8 (Ghidul UE Document on BAT for Management ... in Mining Activities din martie 2004). Sterilul denocivizat va fi pompat către iazul de decantare.</p> <p>Cianura este o substanță extrem de toxică iar fabricarea, transportul, manipularea și neutralizarea ei trebuie să fie gestionate cu atenție. Totuși, prezintă un avantaj major pentru mediu, deoarece se descompune rapid (se biodegradează sub incidența radiației ultraviolete) în condiții atmosferice normale devine inertă, iar compușii rezultați în urma proceselor de degradare, hidroliză, adsorbție, etc din iazul de decantare sunt foarte stabili (practic inerti în mediul format în iaz o dată cu depozitarea sterilelor de procesare), nu există posibilitatea de bioacumulare ca în cazul mercurului sau metalelor grele, de exemplu. Acest proiect va implementa cele mai bune tehnici disponibile (BAT) pentru extragerea aurului și pentru managementul deșeurilor (de exploatare și procesare) și va respecta Directiva Europeană privind managementul deșeurilor miniere cu conținut de cianură.</p> <p>Cianura folosită în etapa de procesare va fi manipulată/stocată în concordanță cu standardele UE și prevederile Codului Internațional de Management al Cianurii (ICMC-www.cyanidecode.org), și păstrată în siguranță pe amplasamentul uzinei de procesare, pentru a preveni orice scurgeri potențiale. Cianura și compușii acesteia vor fi supuși detoxifierii prin procedeul INCO(DETOX) considerat Cea Mai Buna Tehnică Disponibilă (BAT- best available tehnique), conform documentul BREF, iar sterilele de procesare vor fi deversate în iazul de decantare conform Directivei UE 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industria minieră.</p> <p>Cea mai mare parte a cianurii va fi recuperată în uzină după cum este ilustrat în Planșa 4.1.15 și prezentat în Secțiunea 2.3.3, Capitolul 4.1 Apa, din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM). Însă o cantitate reziduală va rămâne în steril. Sterilele detoxificate reprezintă singura sursă a Proiectului de apă reziduală de proces. Concentrațiile cianurii reziduale din turbureala de steril tratată vor trebui să se conformeze Directivei UE privind deșeurile miniere care stipulează o valoare maximă de 10 mg/l CN_{WAD} (weak acid disociabile - cianuri ușor eliberabile). Cianura va fi prezentă ca potențial poluant al apelor de suprafață pe amplasament numai în faza de exploatare și în primii, un an sau doi, după închidere. Modelarea concentrațiilor previzibile din iazul de decantare a arătat că turbureala de steril tratată este de așteptat să conțină 2 – 7 mg/l cianuri totale. Prin degradarea ulterioară, concentrațiile se vor reduce până la valori sub cele din standardele pentru ape de suprafață (0,1 mg/l) în</p>

Problema	Solutia
	<p>termen de 1-3 ani de la închidere. Un efect colateral acestei tratări este și îndepărtarea multora dintre metalele care ar putea apărea în fluxul apelor uzate tehnologice. Evaluarea compoziției chimice probabile a levigatului de steril, pe baza testelor efectuate, este sintetizată în Tabelul 4.1-18 (Secțiunea 4.3.), Capitolul 4.1 Apa din raportul EIM. Schița de mai jos ilustrează complexitatea proceselor de descompunere/degradare prin care trece CN după descărcare în iaz.</p> <p>După decantare, apa este recirculată în proces; în iaz, pe toată perioada staționării, au loc procese: de degradare/descompunere naturală a cianurilor, de hidroliză, volatilizare, fotooxidare, biooxidare, complexare/ decomplexare, adsorbție pe precipitate, diluție datorită precipitațiilor etc.</p> <p>Conform datelor obținute pe perioada de operare în diferite mine, se evidențiază eficiențe variabile de reducere a cianurilor (de la 23-38% la 57-76% pentru cianuri totale, respectiv de la 57-76% la 23-38% pentru cianuri libere).</p>

Problema	Solutia
	<p>21-42% la 71-80% pentru cianuri ușor eliberabile- WAD), în funcție de anotimp (temperatură).</p> <p>În medie, s-a luat în considerare o reducere de cca. 50% a concentrației de CN_t în iaz pe perioada operării. Conform modelării procesului de degradare/descompunere, după încetarea funcționării este posibilă o reducere în primii trei ani, chiar până la 0,1 mg CN_t/l.</p> <p>Cea mai mare parte (90%) din cantitatea de cianuri degradată (media de 50%) se realizează prin hidroliză/volatilizare sub formă de acid cianhidric. Modelarea matematică a concentrației de acid cianhidric în zona iazului de decantare a condus la o concentrație maximă orară de 382 μg/m³ față de 5000 μg/m³, concentrație limită în emisii impusă prin Ord. 462 al MMGA.</p> <p>Referințe: [1] Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities. EUROPEAN COMMISSION, DIRECTORATE-GENERAL JRC JOINT RESEARCH CENTRE, Institute for Prospective Technological Studies, Technologies for Sustainable Development, European IPPC Bureau, Final Report, July 2004 (http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm)</p>
<p>Detoxificarea cianurii nu este susținută cu date adecvate, nu există o analiză de risc, nici un plan de avarie, de aceea sunt de acord și eu cu punctul de vedere al KvVM.</p>	<p>O descriere simplificată a sistemului de procesare a sterilelor, precum și utilizarea și managementul cianurii, pot fi găsite în Rezumatul fără caracter tehnic capitolul 9 al raportului EIM sau în detaliu în capitolul 2 Procese tehnologice secțiunea 4.1.2.2 Procese tehnologice principale.</p> <p>Cel mai eficient și economic proces de extragere a aurului și argintului din minereuri de tipul celor de la Roșia Montană se bazează pe cianurația integrală a masei de minereu. Există numeroase exemple în întreaga lume, de minereuri similare, care necesită utilizarea tehnologiei cu cianură pentru a putea extrage eficient metalele prețioase. Implementarea tehnologiei de concentrare prin cianurație, pentru recuperarea aurului și argintului din minereul auro-argentifer de la Roșia Montană, are ca suport un program de testare detaliat efectuat de către AMMTEC Limited și AMDEL Limited. Testele au fost planificate și supervizate de GRD MINPROC Limited, iar ulterior concluziile programului de testare au fost verificate și reconfirmate de către S.N.C. LAVALIN și AUSENCO. În elaborarea tehnologiei de leșiere cu cianură a minereului de la Roșia</p>

Problema	Solutia
	<p>Montană, s-a ținut seama de cele mai bune practici utilizate pe plan mondial și european. Tehnologia de recuperare a metalelor utilizând leșierea cu cianură prin procedeul CIL este BAT (Cele mai bune tehnici disponibile(BAT)) (conf. Cap. 3.1.6.2.2 și cap. 5.2 din Ghidul BREF [1] UE Document on BAT for Management ... in Mining Activities din martie 2004).</p> <p>Cianura va fi livrată în stare solidă, în containere ISO special proiectate și construite. Cianura va fi dizolvată direct în containerele de transport, într-o soluție alcalină, provenită din și recirculată într-un rezervor de amestec. Rezervorul de amestec este proiectat să poată prelua întreaga capacitate a unui container folosit la transport. După dizolvarea completă a conținutului unui container, soluția de cianură va fi transferată din rezervorul de amestec, într-un rezervor de stocare de mare capacitate.</p> <p>Minereul măcinat fin, constituit din fracția de la suprascurgerea hidrocicloanelor morilor cu bile, este transferat către cuva pompei de alimentare a circuitului CIL, unde este amestecat cu cianură și suspensie de var stins, necesară reglării valorii pH-ului. Pentru favorizarea procesului de leșiere și adsorbția metalelor dizolvate, în rezervoarele CIL se adaugă cărbune activ.</p> <p>Turbureala este supusă unui proces de leșiere în două baterii paralele de câte 7 rezervoare CIL, dotate cu agitatoare. Gabaritul unui rezervor CIL va fi de $D = 18 \text{ m} \times H = 20 \text{ m}$. Acestea sunt astfel dimensionate încât să asigure un timp suficient de contact între soluția de cianură, masa de minereu măcinat și cărbunele activ. În funcție de necesități, în rezervoarele CIL nr. 2 și 4 de pe fiecare linie, este adăugată soluție de cianură de sodiu, astfel încât să se păstreze concentrația necesară de cianură în cadrul circuitului. Turbureala este vehiculată în circuitul de cianurație hidrogravitațional, iar cărbunele avansează continuu în contracurent cu turbureala, cu ajutorul pompelor verticale. Timpul de avansare dintr-un rezervor în altul este reglat astfel încât să asigure o încărcare cu aur și argint în cărbune, de la 7.000 la 8.000 g/t.</p> <p>În bazinul de alimentare al îngroșătorului de steril, turbureala este amestecată cu agenți floculanți care facilitează sedimentarea fracției solide. Îngroșătorul de steril asigură creșterea conținutului de solid în sediment și totodată formarea unui supernatant relativ limpezit. Supernatantul deversat de la îngroșătorul de steril va fi dirijat către circuitul de măcinare, în vederea reutilizării și recuperării conținutului de cianură.</p> <p>Sterilul îngroșat este pompat către circuitul de denocizare a cianurii, bazat pe procedeul SO_2/aer, unde concentrația de cianuri disociabile în acizi slabi (DAS) din turbureală va scădea sub limitele admise în propunerea de directivă a Uniunii Europene. Managementul sterilului tehnologic și tehnologia de denocizare sunt tehnici BAT,</p>

Problema	Solutia
	<p>conf. Cap.3.1.6.3, 3.1.6.3.2 și 4.3.11.8 (Ghidul UE Document on BAT for Management ... in Mining Activities din martie 2004). Sterilul denocivizat va fi pompat către iazul de decantare.</p> <p>Cianura este o substanță extrem de toxică iar fabricarea, transportul, manipularea și neutralizarea ei trebuie să fie gestionate cu atenție. Totuși, prezintă un avantaj major pentru mediu, deoarece se descompune rapid (se biodegradează sub incidența radiației ultraviolete) în condiții atmosferice normale devine inertă, iar compușii rezultați în urma proceselor de degradare, hidroliză, adsorbție, etc din iazul de decantare sunt foarte stabili (practic inerti în mediul format în iaz o dată cu depozitarea sterilelor de procesare), nu există posibilitatea de bioacumulare ca în cazul mercurului sau metalelor grele, de exemplu. Acest proiect va implementa cele mai bune tehnici disponibile (BAT) pentru extragerea aurului și pentru managementul deșeurilor (de exploatare și procesare) și va respecta Directiva Europeană privind managementul deșeurilor miniere cu conținut de cianură.</p> <p>Cianura folosită în etapa de procesare va fi manipulată/stocată în concordanță cu standardele UE și prevederile Codului Internațional de Management al Cianurii (ICMC-www.cyanidecode.org), și păstrată în siguranță pe amplasamentul uzinei de procesare, pentru a preveni orice scurgeri potențiale. Cianura și compușii acesteia vor fi supuși detoxifierii prin procedeul INCO(DETOX) considerat Cea Mai Buna Tehnică Disponibilă (BAT- best available tehnique), conform documentul BREF, iar sterilele de procesare vor fi deversate în iazul de decantare conform Directivei UE 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industria minieră.</p> <p>Cea mai mare parte a cianurii va fi recuperată în uzină după cum este ilustrat în Planșa 4.1.15 și prezentat în Secțiunea 2.3.3, Capitolul 4.1 Apa, din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM). Însă o cantitate reziduală va rămâne în steril. Sterilele detoxificate reprezintă singura sursă a Proiectului de apă reziduală de proces. Concentrațiile cianurii reziduale din turbureala de steril tratată vor trebui să se conformeze Directivei UE privind deșeurile miniere care stipulează o valoare maximă de 10 mg/l CN_{WAD} (weak acid disociabile - cianuri ușor eliberabile). Cianura va fi prezentă ca potențial poluant al apelor de suprafață pe amplasament numai în faza de exploatare și în primii, un an sau doi, după închidere. Modelarea concentrațiilor previzibile din iazul de decantare a arătat că turbureala de steril tratată este de așteptat să conțină 2 – 7 mg/l cianuri totale. Prin degradarea ulterioară, concentrațiile se vor reduce până la valori sub cele din standardele pentru ape de suprafață (0,1 mg/l) în termen de 1-3 ani de la închidere. Un efect colateral acestei tratări este și îndepărtarea</p>

Problema	Solutia
	<p>multora dintre metalele care ar putea apărea în fluxul apelor uzate tehnologice. Evaluarea compoziției chimice probabile a levigatului de steril, pe baza testelor efectuate, este sintetizată în Tabelul 4.1-18 (Secțiunea 4.3.), Capitolul 4.1 Apa din raportul EIM. Schița de mai jos ilustrează complexitatea proceselor de descompunere/degradare prin care trece CN după descărcare în iaz.</p> <p>După decantare, apa este recirculată în proces; în iaz, pe toată perioada staționării, au loc procese: de degradare/descompunere naturală a cianurilor, de hidroliză, volatilizare, fotooxidare, biooxidare, complexare/ decomplexare, adsorbție pe precipitate, diluție datorită precipitațiilor etc.</p> <p>Conform datelor obținute pe perioada de operare în diferite mine, se evidențiază eficiențe variabile de reducere a cianurilor (de la 23-38% la 57-76% pentru cianuri totale, respectiv de la 21-42% la 71-80% pentru cianuri ușor eliberabile- WAD), în funcție de anotimp</p>

Problema	Solutia
	<p>(temperatură). În medie, s-a luat în considerare o reducere de cca. 50% a concentrației de CN_t în iaz pe perioada operării. Conform modelării procesului de degradare/descompunere, după încetarea funcționării este posibilă o reducere în primii trei ani, chiar până la 0,1 mg CN_t/l.</p> <p>Cea mai mare parte (90%) din cantitatea de cianuri degradată (media de 50%) se realizează prin hidroliză/volatilizare sub formă de acid cianhidric. Modelarea matematică a concentrației de acid cianhidric în zona iazului de decantare a condus la o concentrație maximă orară de 382 μg/m³ față de 5000 μg/m³, concentrație limită în emisii impusă prin Ord. 462 al MMGA.</p> <p>Referințe: [1] Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities. EUROPEAN COMMISSION, DIRECTORATE-GENERAL JRC JOINT RESEARCH CENTRE, Institute for Prospective Technological Studies, Technologies for Sustainable Development, European IPPC Bureau, Final Report, July 2004 (http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm)</p>
<p>Doresc ca Ministerul să-și impună interesele în mod eficient. Vă mulțumesc.</p>	<p>Au existat și vor continua să existe consultări vaste între autoritățile române și cele maghiare cu privire la acest proiect, iar S.C Rosia Montana Gold Corporation S.A (RMGC) se angajează să abordeze problemele transfrontaliere. Procesul evaluării impactului asupra mediului coordonat de Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor (MMGA) are în vedere obligațiile pe care le are România conform Acordului Espoo. Proiectul RMGC este localizat în totalitate pe teritoriul României și, deși Ministerul Mediului și Gospodăririi Apelor și-a dat acordul pentru un proces de consultanță, acordul Ungariei nu este necesar.</p> <p>RMGC a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se găsește în documentele de referință anexate la acest raport.</p>
<p>În studiul Dumneavoastră de fezabilitate putem citi că roca de bază a iazului nu este omogenă,</p>	<p>Barajul Corna [denumit și barajul iazului de decantare a sterilului (IDS)] nu va afecta negativ pânza freatică din zonă. Datorită angajamentului RMGC de a investi în</p>

Problema	Solutia
<p>prezentând fisuri. Acest fapt este normal în cazul unui iaz de mari dimensiuni, însă vă întreb, de ce nu se izolează în întregime acest stabiliment de acumulare?</p>	<p>ecologizarea și restaurarea mediului, proiectul Roșia Montană va îmbunătăți de fapt calitatea apei din râul Arieș.</p> <p>Toate activitățile cu efect asupra râului Arieș vor fi atent monitorizate de către autoritățile române pentru a se asigura că RMGC respectă prevederile NTPA 001/2002 (modificat), reprezentând condițiile foarte stricte în ceea ce privește calitatea apei preluate din standardele UE. Înțelegem îngrijorarea dumneavoastră pentru faptul că râul Arieș sau apele subterane pot fi poluate din cauza exfiltrațiilor din IDS.</p> <p>În continuare sunt prezentate explicații și detalii suplimentare:</p> <p>Iazul de decantare a sterilelor de la Roșia Montană (IDS sau "iazul") a fost proiectat în conformitate cu prevederile Directivei UE privind apele subterane (80/68/CEE) transpusă în legislația românească prin HG 351/2005. IDS este, de asemenea, proiectat în conformitate cu Directiva UE privind deșeurile miniere (2006/21/CE), astfel cum se impune prin Termenii de referință stabiliți de MMGA în mai 2005. În alineatele următoare se prezintă unele aspecte privind modul de conformare a iazului cu prevederile acestor directive.</p> <p>IDS este alcătuit dintr-o serie de componente individuale, care cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • cuveța iazului de steril; • barajul de sterile; • iazul secundar de colectare a infiltrațiilor; • barajul secundar de retenție; și • puțuri de hidroobservație / puțuri de extragere pentru monitorizarea apelor subterane, amplasate în aval de barajul secundar de retenție. <p>Toate aceste componente formează parte integrantă a iazului, fiind necesare pentru funcționarea acestuia la parametrii proiectați.</p> <p>Directivele menționate mai sus impun ca proiectul IDS să asigure protecția apelor subterane. În cazul Proiectului Roșia Montană, această cerință este îndeplinită luând în considerare condițiile geologice favorabile (strat de fundare a cuveței IDS, a barajului IDS și a barajului secundar de retenție constituit din șisturi cu permeabilitate redusă) și realizarea unui strat de etanșare din sol cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) re-</p>

Problema	Solutia
	<p>compactat, sub cuveta IDS. Pentru mai multe informații, vezi Capitolul 2 din Planul F al studiului EIM intitulat “Planul de management al iazului de decantare a sterilelor”.</p> <p>Stratul de etanșare din sol cu permeabilitate redusă va fi în conformitate cu cele mai bune tehnici disponibile (BAT), astfel cum sunt definite de Directiva UE 96/61 (IPPC) și de Directiva UE privind deșeurile miniere. Proiectul iazului cuprinde și alte măsuri suplimentare privind protecția apelor subterane, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • O diafragmă de etanșare din material cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în fundația barajului de amorsare pentru controlul infiltrațiilor; • Un nucleu cu permeabilitate redusă (1×10^{-6} cm/sec) în barajul de amorsare pentru controlul infiltrațiilor; • Un baraj și un iaz de colectare a infiltrațiilor sub piciorul barajului de sterile pentru colectarea și retenția debitelor de infiltrații care ajung dincolo de axul barajului; • O serie de puțuri de monitorizare, mai jos de piciorul barajului secundar de retenție, pentru monitorizarea infiltrațiilor și pentru a asigura conformarea cu normativele în vigoare, înainte de limita iazului de steril. <p>Pe lângă componentele de proiectare precizate mai sus, se vor implementa măsuri operaționale specifice pentru protecția sănătății populației și a mediului. În cazul foarte puțin probabil în care se va detecta apă poluată în puțurile de hidroobservație, mai jos de barajul secundar de retenție, aceste puțuri vor fi transformate în sonde de pompaj pentru recuperarea apei poluate și pomparea acesteia în iazul de decantare unde va fi încorporată în sistemul de recirculare a apei la uzina de procesare a minereului aparținând de Proiectul Roșia Montană, până când se revine la limitele admise de normativele în vigoare.</p> <p>Cea mai mare parte a apei utilizată în cadrul proiectului va fi asigurată din apa recirculată de la iazul de decantare. Apa din râul Arieș va fi utilizată ca sursă de apă potabilă pentru proiect și ca sursă de apă industrială, utilizându-se sistemul de alimentare cu apă proaspătă. Pentru detalii cu privire la alimentarea cu apă consultați volumul 11 al EIM, capitolul 4.1. Apa.</p>
Ce se întâmplă cu metalele grele utilizate, care rămân în urma	Din procesele de prelucrare a minereurilor rezultă ape acide impurificate cu metale. În

Problema	Solutia
<p>procesului de fabricație? Nu am văzut nici un studiu referitor la acest aspect. Mai demult s-a declarat că mercurul va fi utilizat în foarte mică măsură, iar în program sunt menționate anual 2340 kg, ceea ce înseamnă că pe tot parcursul proiectului se vor utiliza 37 de tone de mercur. La aceste lucruri se referă cele două întrebări de natură tehnică. Vă mulțumesc mult.</p>	<p>minele închise (cazul minei existente de la Roșia Montană) generarea apelor acide continuă iar managementul apelor acide în industria minieră modernă include și etapele de închidere și post-închidere.</p> <p>Din procesul tehnologic prezentat în proiectul Roșia Montană rezultă două surse de ape cu conținut de metale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ape acide, sursă importantă ca debite și concentrații de ioni metalici; - turbureală de steril de la procesarea cu cianuri a minereului. <p>1. Pentru apele de mină este prevăzut un sistem de colectare, captare (barajul de ape acide Cetate și barajul de colectare a scurgerilor cu potențial acid Cârnic), monitorizare și epurare într-o instalație special amenajată cu acest scop, prevăzută a se realiza în perioada de construcție a proiectului.</p> <p>Tratarea are loc după un procedeu BAT (Best Available Techniques - cele mai bune tehnici disponibile), cu o largă aplicare prin corecție pH și precipitare metale în două trepte cu var și dioxid de carbon sub formă de compuși insolubili (hidroxizi, carbonați, hidroxicarbonați).</p> <p>Efluentul epurat va fi parțial reutilizat în proces, după prima treaptă de precipitare, deci nu ajunge în mediu, iar efluentul final, având calitatea impusă de NTPA 001 pentru metale, va fi folosit pentru menținerea debitului salubru a Văilor Corna și Roșia.</p> <p>Nămolul va fi evacuat în iazul de decantare.</p> <p>Instalația este prevăzută a funcționa pe etapele de operare, închidere și post-închidere ale Proiectului Roșia Montană.</p> <p>În ultimii trei ani ai perioadei de operare vor fi testate procesele pasive de tratare în lagune.</p> <p>Acestea vor înlocui în perioada de post-închidere instalația de epurare activă a apelor acide, dacă rezultatele vor fi satisfăcătoare, respectiv vor fi îndeplinite condițiile de evacuare NTPA 001.</p>

Problema	Solutia
	<p>2. Procesul INCO de tratare turbureală cu SO₂/aer și var la pH 8-10 este destinat în principal distrugerii cianurilor.</p> <p>Concomitent, în condițiile menționate, are loc precipitarea metalelor sub formă de hidroxizi– Me(OH)₂ sau ciano complecși cu Fe – Me₂Fe(CN)₆ insolubili.</p> <p>Turbureala tratată este evacuată în iaz, iar după decantare apa este reintrodusă în proces. Exfiltrațiile din iazul de decantare sunt colectate în bazinul barajului secundar și recirculate în iaz. În conformitate cu acest flux al apelor descris în Proiect, pe acest traseu nu sunt evacuate în mediu ape cu conținut de metale, pe perioada de operare în condiții normale.</p> <p>În condiții de operare anormale, dacă se depășește capacitatea de stocare a iazului (>2 PMP succesive) și dacă diluția naturală realizată într-o astfel de situație extremă nu permite respectarea condițiilor impuse prin NTPA 001, este prevăzută o instalație de tratare a apelor cu conținut redus de cianuri în care va avea loc și precipitarea metalelor.</p> <p>În concluzie, Proiectul Roșia Montană analizat, prezintă soluții tehnice realiste de evitare a riscurilor de poluare cu metale.</p> <p>RMGC va gestiona strict deșeurile rezultate din operațiunile miniere conform regulilor aplicabile, precum și o structură de management a deșeurilor, avându-se în vedere mediul înconjurător. <i>Planul de Management al Deșeurilor</i> (Planul B) și Secțiunea 3 a Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) descriu modul de structurare ca răspuns la cerințele Directivei UE cu privire la <i>Deșeurile Miniere</i> și OM 863.</p> <p>Pentru a adresa posibilitatea ca acest concentrat de aur și argint poate conține cantități mici de mercur, se vor introduce recipiente direct în retorta de mercur (cu un volum de 0,3 m³). Mercurul va fi volatilizat la o temperatură de maxim 650⁰C și va fi scos din recipiente cu ajutorul unei pompe de aspirare. Vaporii de mercur vor fi direcționați într-o stație de răcire-condensare și într-o coloană cu cărbune activ. Coloana este umplută cu cărbune impregnat cu sulf pentru a prinde orice urmă de vapori de mercur rămași necondensați. După recuperare, orice cărbune impregnat cu sulf și mercur va fi</p>

Problema	Solutia
	<p>depozitat în depozitul temporar de deșeuri periculoase, în condiții stricte de siguranță și va fi vândut ca produs secundar – nu va fi reutilizat.</p> <p>Procedurile pentru manevrarea, depozitarea și transportul mercurului în condiții de siguranță vor fi cuprinse în <i>Planul de pregătire pentru situații de urgență și deversări accidentale</i> (vezi Planul I din ansamblul de <i>Planuri cu privire la sistemul de management al mediului și management social</i>).</p> <p>Desigur, unele dintre informațiile prezentate se bazează pe rezultatele testelor de laborator; date detaliate suplimentare pot fi obținute numai în faza operațională. În aceste cazuri, utilizarea unui cuvânt cum este “probabil” indică o judecată corectă și echilibrată, bazată pe toate informațiile disponibile și pe cunoștințele expertului. Nesiguranțele semnificative, dar imposibil de evitat în prezent, în ceea ce privesc presupunerile și concluziile, precum și abordarea precaută a acestui caz, sunt prezentate în Secțiunea 8 a <i>Planului de Management al Deșeurilor. Planul de Management al Deșeurilor</i>, corespunzător regulilor Directivei UE cu privire la <i>Deșeurile Miniere</i>, va fi revizuit și actualizat cu regularitate, și va cuprinde informații mai multe și mai detaliate cu privire la depozitele de deșeuri obținute pe perioada operațională.</p>
<p>Întrebarea mea se referă la o afirmație ce apare în capitolul 10 al studiului de fezabilitate: se spune acolo că Dumneavoastră veți reface suprafața întreprinderii în starea în care se afla înainte de începerea exploatării miniere. Aș dori să știu ce înseamnă mai exact acest lucru. Vă referiți la faptul că veți reapeza coastele de munte cioplite, veți restabili fauna și flora, respectiv veți readuce speciile de animale băștinașe? Aș dori să primesc un răspuns precis la această întrebare.</p>	<p>Planul de închidere și reabilitare a minei (Planul J din EIM) descrie foarte detaliat modul de reabilitare a zonei afectate. Planul stabilește o serie de măsuri care să asigure că activitatea minieră afectează cât mai puțin posibil peisajul din zona Roșia Montană. Aceste măsuri cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere. • Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac • Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor • Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a

Problema	Solutia
	<p>suprafetelor dezafectate</p> <ul style="list-style-type: none"> • Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare. • Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament, până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil. <p>Pentru detalii suplimentare, consultați Secțiunea 5.18 din EIM, care conține propunerile de utilizare post-închidere pentru cariere, amplasamentele instalațiilor tehnologice și depozitele de deșeuri (inclusiv iazul de decantare a sterilului). În plus, capitolul 4.4 descrie modul în care RMGC va utiliza cele mai bune tehnici disponibile (BAT-uri) pentru a asigura că toate apele descărcate în mediu respectă cele mai stricte standarde din România și Uniunea Europeană. Mina va respecta, pe toată durata de viață, cele mai stricte norme și reglementări din România și UE și, în plus, procesul de închidere și reabilitare se va conforma sau va depăși standardele cuprinse în Directiva UE privind deșeurile miniere. Directiva impune firmei RMGC să „refacă terenul la o stare satisfăcătoare, cu acordarea unei atenții speciale calității solului, speciilor sălbatice, habitatelor naturale, rețelelor hidrografice, peisajului și utilizărilor avantajoase corespunzătoare”.</p> <p>După finalizarea lucrărilor de închidere și refacere ecologică, cele 584 hectare (din totalul de 1646 hectare cuprinse în PUZ) care compun zonele dintre carierele miniere și instalațiile de procesare a minereului, precum și zona tampon, nu vor prezenta urme vizibile ale existenței proiectului minier. Lucrările de infrastructură (drumuri, stații de epurare ape uzate, etc.) vor rămâne în folosința comunității. În cazul celor 1062 hectare rămase (vezi capitolul 4, secțiunea 4.7 Peisaj, tabelul 3.1 din raportul EIM), deși vor suferi modificări, acestea vor fi, la rândul lor, refăcute (reprofilate, tratate cu un sistem de acoperire cu sol fertil și înierbate) pentru a se integra, cât mai bine posibil, în peisajul local.</p>
<p>S-a produs o confuzie, deoarece am pronunțat aceleași date ca și domnul Ashton, doar că a apărut</p>	<p>Din procesele de prelucrare a minereurilor rezultă ape acide impurificate cu metale. În minele închise (cazul minei existente de la Roșia Montană) generarea apelor acide continuă iar managementul apelor acide în industria minieră modernă include și etapele</p>

Problema	Solutia
<p>pe parcurs o eroare de traducere, deci amândoi am declarat același lucru, respectiv că anual se utilizează 2300 kg de mercur, ceea ce înseamnă 37 de tone pe întreaga perioadă a funcționării uzinei. Menționez că nu am primit nici un răspuns la întrebările mele, deoarece întrebarea mea nu s-a referit la materia ce se scurge prin dig, ci la solul care are niște fisuri, nu este unitar și ca urmare poate să curgă din iaz atât turbureala, cât și alte materiale, precum și metale grele. Întrebarea mea s-a referit concret la această problemă.</p>	<p>de închidere și post-închidere.</p> <p>Din procesul tehnologic prezentat în proiectul Roșia Montană rezultă două surse de ape cu conținut de metale:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ape acide, sursă importantă ca debite și concentrații de ioni metalici; - turbureală de steril de la procesarea cu cianuri a minereului. <p>1. Pentru apele de mină este prevăzut un sistem de colectare, captare (barajul de ape acide Cetate și barajul de colectare a scurgerilor cu potențial acid Cârnic), monitorizare și epurare într-o instalație special amenajată cu acest scop, prevăzută a se realiza în perioada de construcție a proiectului.</p> <p>Tratarea are loc după un procedeu BAT (Best Available Techniques - cele mai bune tehnici disponibile), cu o largă aplicare prin corecție pH și precipitare metale în două trepte cu var și dioxid de carbon sub formă de compuși insolubili (hidroxizi, carbonați, hidroxicarbonați).</p> <p>Efluentul epurat va fi parțial reutilizat în proces, după prima treaptă de precipitare, deci nu ajunge în mediu, iar efluentul final, având calitatea impusă de NTPA 001 pentru metale, va fi folosit pentru menținerea debitului salubru a Văilor Corna și Roșia.</p> <p>Nămolul va fi evacuat în iazul de decantare.</p> <p>Instalația este prevăzută a funcționa pe etapele de operare, închidere și post-închidere ale Proiectului Roșia Montană.</p> <p>În ultimii trei ani ai perioadei de operare vor fi testate procesele pasive de tratare în lagune.</p> <p>Acestea vor înlocui în perioada de post-închidere instalația de epurare activă a apelor acide, dacă rezultatele vor fi satisfăcătoare, respectiv vor fi îndeplinite condițiile de evacuare NTPA 001.</p> <p>2. Procesul INCO de tratare turbureală cu SO₂/aer și var la pH 8-10 este destinat în principal distrugerii cianurilor.</p>

Problema	Solutia
	<p>Concomitent, în condițiile menționate, are loc precipitarea metalelor sub formă de hidroxizi– $\text{Me}(\text{OH})_2$ sau ciano complecși cu Fe – $\text{Me}_2\text{Fe}(\text{CN})_6$ insolubili.</p> <p>Turbureala tratată este evacuată în iaz, iar după decantare apa este reintrodusă în proces. Exfiltrațiile din iazul de decantare sunt colectate în bazinul barajului secundar și recirculate în iaz. În conformitate cu acest flux al apelor descris în Proiect, pe acest traseu nu sunt evacuate în mediu ape cu conținut de metale, pe perioada de operare în condiții normale.</p> <p>În condiții de operare anormale, dacă se depășește capacitatea de stocare a iazului (>2 PMP succesive) și dacă diluția naturală realizată într-o astfel de situație extremă nu permite respectarea condițiilor impuse prin NTPA 001, este prevăzută o instalație de tratare a apelor cu conținut redus de cianuri în care va avea loc și precipitarea metalelor.</p> <p>În concluzie, Proiectul Roșia Montană analizat, prezintă soluții tehnice realiste de evitare a riscurilor de poluare cu metale.</p> <p>RMGC va gestiona strict deșeurile rezultate din operațiunile miniere conform regulilor aplicabile, precum și o structură de management a deșeurilor, avându-se în vedere mediul înconjurător. <i>Planul de Management al Deșeurilor (Planul B)</i> și Secțiunea 3 a Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) descriu modul de structurare ca răspuns la cerințele Directivei UE cu privire la <i>Deșeurile Miniere</i> și OM 863.</p> <p>Pentru a adresa posibilitatea ca acest concentrat de aur și argint poate conține cantități mici de mercur, se vor introduce recipiente direct în retorta de mercur (cu un volum de $0,3 \text{ m}^3$). Mercurul va fi volatilizat la o temperatură de maxim 650°C și va fi scos din recipiente cu ajutorul unei pompe de aspirare. Vaporii de mercur vor fi direcționați într-o stație de răcire-condensare și într-o coloană cu cărbune activ. Coloana este umplută cu cărbune impregnat cu sulf pentru a prinde orice urmă de vapori de mercur rămași necondensați. După recuperare, orice cărbune impregnat cu sulf și mercur va fi depozitat în depozitul temporar de deșeuri periculoase, în condiții stricte de siguranță și va fi vândut ca produs secundar – nu va fi reutilizat.</p>

Problema	Solutia
	<p>Procedurile pentru manevrarea, depozitarea și transportul mercurului în condiții de siguranță vor fi cuprinse în <i>Planul de pregătire pentru situații de urgență și deversări accidentale</i> (vezi Planul I din ansamblul de <i>Planuri cu privire la sistemul de management al mediului și management social</i>).</p> <p>Desigur, unele dintre informațiile prezentate se bazează pe rezultatele testelor de laborator; date detaliate suplimentare pot fi obținute numai în faza operațională. În aceste cazuri, utilizarea unui cuvânt cum este “probabil” indică o judecată corectă și echilibrată, bazată pe toate informațiile disponibile și pe cunoștințele expertului. Nesiguranțele semnificative, dar imposibil de evitat în prezent, în ceea ce privesc presupunerile și concluziile, precum și abordarea precaută a acestui caz, sunt prezentate în Secțiunea 8 a <i>Planului de Management al Deșeurilor. Planul de Management al Deșeurilor</i>, corespunzător regulilor Directivei UE cu privire la <i>Deșeurile Miniere</i>, va fi revizuit și actualizat cu regularitate, și va cuprinde informații mai multe și mai detaliate cu privire la depozitele de deșeuri obținute pe perioada operațională.</p>
<p>Bisericile din Roșia Montana au declarat că Roșia Montana nu este de vânzare. Dacă știu bine, 2,3% din terenuri sunt în proprietatea bisericilor, RMGC a reușit să cumpere doar 41% din imobilele particulare și 17% din proprietățile de pământ. Care este planul? Dacă știu bine, mai multe sute de persoane nu-și vor vinde proprietățile de pământ, respectiv imobile.</p>	<p>După cum observă și reclamantul, comentariile Sfântului Sinod datează din anul 2003. Pornind de la aceste observații, proiectul Roșia Montană a fost refăcut, în vederea reducerii impactului asupra bisericilor din comunitate.</p> <p>Două biserici și două case de rugăciune dintre cele 10 lăcașe de cult din zona de influență a proiectului Roșia Montană trebuie strămutate sau reconstruite conform planului de dezvoltare a minei. Strămutarea/reconstruirea, va avea loc ținând seama de dorințele credincioșilor, pe cheltuiala societății RMGC. Construirea de biserici reprezintă un element central al procesului de creare a unei noi comunități în Piatra Albă, cu fonduri acordate de RMGC.</p> <p>Cert este că 98% dintre persoanele care locuiesc în partea de sat inclusă în zona industrială au făcut cerere să le fie evaluată proprietatea - un semn că se gândesc în mod serios să își vândă proprietățile. Sperăm ca, în cazul în care comunitatea își exprimă acordul pentru proiectul Roșia Montană, conducerea bisericilor din localitate să țină seama de dorințele acesteia. Biserica a fost întotdeauna alături de credincioși, prin</p>

Problema	Solutia
	<p>slujbele religioase organizate și sprijinul oferit.</p> <p>Mai mult, este de remarcat faptul că articolul 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 prevede în mod expres exproprierea ca una din modalitățile legale prin care titularul licenței poate dobândi dreptul de folosință asupra terenurilor necesare efectuării activităților miniere din perimetrul de exploatare. Totodată, art. 1 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, prevede că <u>“exproprierea de imobile, [...], se poate face numai pentru cauză de utilitate publică”</u> iar art. 6 din aceeași lege menționează ca <u>“sunt de utilitate publică: prospecțiuni și explorări geologice; extractia și prelucrarea substanțelor minerale utile”</u>.</p> <p>În concluzie, exproprierea, în schimbul unei compensații corecte, oferite anticipat, realizată în conformitate cu prevederile legale și constituționale, reprezintă una din modalitățile de dobândire a dreptului de folosință asupra terenurilor necesare dezvoltării unui proiect minier, fiind prevăzută în mod expres de art. 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 și de art. 6 din Legea nr. 33/1994.</p>
<p>Aș dori să aud un proiect concret: ce se va întâmpla dacă va apărea o catastrofă de cianură? Cum vor fi despăgubiți locuitorii de acolo?</p>	<p>Potrivit prevederilor legale relevante, publicul interesat poate înainta propuneri justificate privind evaluarea impactului asupra mediului, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 privind Procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emiteră a acordului de mediu prevăzând în acest sens ca <u>“în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului evaluează propunerile/comentariile motivate ale publicului și solicită titularului completarea raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului cu o anexă care conține soluții de rezolvare a problemelor semnalate”</u>.</p> <p>Întrucât participantul la consultările publice nu identifică și nici nu semnalează probleme în legătură cu proiectul inițiat de RMGC și supus procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, RMGC nu este în măsură să se pronunțe și nici nu are calitatea să formuleze un răspuns sau să facă vreun comentariu în acest sens.</p> <p>Cu toate acestea, având în vedere faptul că RMGC și-a manifestat și își manifestă disponibilitatea de a discuta orice aspecte relevante în legătură cu proiectul propus, aducem următoarele precizări:</p> <p>În ceea ce privește inițierea, promovarea și dezvoltarea proiectului propus de RMGC, acestea nu pot fi realizate altfel decât cu respectarea dispozițiilor legale relevante în materie. Procedura de evaluare a impactului asupra mediului este o procedura</p>

Problema	Solutia
	<p>transparentă în care atât autoritatea de mediu competentă, cât și titularul proiectului sunt obligați să aducă la cunoștința celor interesați, inclusiv a Colectivul de Analiză Tehnică și a publicului, aspecte legate de parcurgerea etapelor obligatorii pentru obținerea acordului de mediu.</p> <p>În acest context, orice persoană interesată poate urmări îndeplinirea tuturor procedurilor legale obligatorii, poate califica modalitatea de evaluare și poate formula obiecțiuni în condițiile legii. Independent de cele precizate anterior, menționăm faptul că RMGC va lua toate măsurile necesare în vederea îndeplinirii întocmai și la termen a obligațiilor prevăzute de legislația relevantă în privința promovării, construirii și operării Proiectului Roșia Montană.</p> <p>Totodată, precizăm că în conformitate cu dispozițiile dreptului român, atragerea oricărei forme de răspundere și sancționarea persoanelor care au încălcat dispozițiile legale poate avea loc numai de către organele și autoritățile statului cu atribuții specifice în domeniu și în condițiile prevăzute de lege.</p>
<p>32. Între datele publicate de RMGC apare că probabilitatea de a se produce o catastrofă de mediu foarte gravă este de 1 la 100.000.000. Au ajuns la această cifră prin înmulțirea probabilității de a se produce un cutremur de 8 grade pe scara Richter cu probabilitatea de a cădea 880 mm de precipitații pe metrul pătrat al suprafeței respective. Făcând abstracție de faptul că cele două procese trebuie avute în vedere separat, cred că probabilitatea unei astfel de catastrofe nu trebuie calculată printr-o asemenea metodă primitivă</p>	<p>MMGA_0147 Risk</p> <p>Proiectul tehnic întocmit pentru Proiectul Roșia Montană a luat în considerare învățămintele trase după accidentele anterioare care au implicat ruperi ale barajelor și care sunt menționate în întrebare. Proiectul barajului iazului de decantare (TMF) ce se propune a fi amplasat pe Valea Corna, în vederea reținerii sterilelor de procesare, a fost realizat pe baza unor criterii de proiectare ce corespund standardelor românești și internaționale. În Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, cap.(7), paragraful (3.2.5.1), sunt prezentate aceste criterii, care au rolul de a conferi un grad maxim de siguranță în timpul construcției, a funcționării și în etapa post-închidere. În paragraful în cauză sunt descrise criteriile privind prevenirea inundațiilor, factorii de siguranță pentru stabilitatea taluzelor, criteriile de proiectare seismică. De asemenea, este descrisă structura sistemului iazului de decantare (barajul inițial – 3.2.5.2, barajul principal – 3.2.5.3, sistemul secundar de retenție – 3.2.5.4, lucrările de deviere a apelor în jurul iazului de decantare – 3.2.5.5). Prin criteriile de proiectare utilizate, sistemul iazului de decantare înglobează numeroase măsuri de siguranță suplimentare față de majoritatea construcțiilor de acest gen existente în lume. Această caracteristică determină robustețea și siguranța deosebită a sistemului, astfel încât riscul de accident soldat cu ruperea barajului devine extrem de redus.</p>

Problema	Solutia
	<p>Tehnicile de construcție în ax și concepția anterioară cu privire la proiectul barajului (subcapitol 3.2.5.5) contribuie la creșterea gradului de stabilitate și siguranță a sistemului. În concordanță cu condițiile descrise mai sus, au fost evaluate riscurile și imaginate situațiile posibile de accident, fiind estimată gravitatea consecințelor potențiale.</p> <p>În perioada 1975-2000 au avut loc mai mult de 30 de accidente majore asociate cu toate tipurile de operațiuni miniere. În tab. (7-4) (EIM cap. 7, pag. 20-21) sunt prezentate doar cele 15 accidente asociate cu operațiuni miniere pentru extragerea aurului. Având în vedere că, la nivel mondial, din cele 875 de operații privind extragerea aurului și argintului 460 utilizează cianură (“A GLOBAL PERSPECTIVE OF CYANIDE” By Dr. T. I. Mudder and Mr. Mike Botz, M.S., P.E.) era de așteptat ca o mare parte din accidentele produse și raportate să implice cianura. Deoarece au fost avute în vedere doar <i>accidentele majore</i> (adică cele care presupun implicarea substanțelor periculoase - conform Directivei SEVESO) este normal ca toate accidentele privind cianura să fie evidențiate și numai o parte din celelalte tipuri de accidente.</p> <p>Conform evidențelor privind ruperea iazurilor de decantare a sterilelor din întreaga lume („Chronology of major tailings dam failures”), în ultimii 10 ani au fost raportate 25 de accidente implicând ruperea iazurilor de decantare a sterilelor din care 6 la exploatarea aurului (în 4 dintre acestea a fost implicată și cianura). De menționat că din 2000 (după accidentul de la Baia Mare) și până în aprilie 2006 (accidentul de la Zhen'an County Gold Mining Co. Ltd. Shangluo, Shaanxi Province, China) nu a fost raportat nici un accident de acest fel.</p> <p>Comparativ cu alte baraje de pe mapamond, unde s-au produs accidente, sistemul iazului de decantare proiectat pentru a fi amplasat pe valea Corna este mult mai robust, cu numeroase elemente de siguranță. Spre deosebire de multe alte construcții similare existente în lume, barajul va fi semipermeabil, ceea ce va contribui la drenarea sterilelor (reducerea conținutului de apă). În cazul extrem de improbabil al producerii unui accident, distanța de deplasare a sterilelor va fi relativ mica față de alte cazuri, drept consecință a umidității reduse a sterilelor și dispunerii diferențiate a materialului în funcție de granulație – fracțiile grosiere în apropierea barajului, iar fracțiile mai fine înspre amonte.</p>

Problema	Solutia
	<p>Conform criteriilor enunțate anterior, barajul este proiectat să reziste unui cutremur de 8 grade pe scara Richter, eveniment care nu a fost înregistrat în istoria cunoscută a teritoriului României și este greu de imaginat mecanismul prin care s-ar putea întâmpla în viitor.</p> <p>Între principalele elemente de proiectare care contribuie la creșterea siguranței barajului se numără:</p> <ul style="list-style-type: none"> • capacitatea de stocare a volumului de apă ce corespunde la 2 evenimente PMP; • la fiecare etapă de supraînălțare a barajului, se va construi un canal deversor, cu rolul de a deversa de o manieră controlată apa în exces care ar rezulta în urma unui eveniment excepțional. În felul acesta se anihilează posibilitatea de erodare a taluzelor aval ale barajului; • barajul inițial, realizat din anrocamente, cu nucleu impermeabil, cu pante de 20:1V la paramentul aval și 1,750:1V la paramentul amonte; • barajul principal al iazului de decantare va fi construit prin folosirea metodei de construcție în ax și a metodei de construcție în aval. Pantele vor avea dimensiunile de 30:1V pentru paramentul aval. Uzual, pantele prevăzute pentru astfel de construcții hidrotehnice sunt cuprinse între 1,50:1V și 1,750:1V; • un sistem de drenaj este prevăzut la baza depozitului de sterile cu rolul de a favoriza reducerea umidității materialului depozitat; • un sistem de monitorizare instalat pe baraj și în vecinătatea lui, cu rolul de a furniza, în etape cât mai timpurii, semnale asupra unor situații potențiale de instabilitate, creșterea excesivă a nivelului freatic în corpul barajului, creșterea excesivă a volumului de apă înmagazinat în iazul de decantare; • implementarea unui program riguros de Asigurare a Calității, în timpul tuturor etapelor de construcție a barajului. <p>Pentru simularea curgerii sterilelor în cazul ruperii barajului iazului, s-a utilizat modelul Jeyapalan a cărui validitate este recunoscută pe plan internațional. Acest model a fost dezvoltat cu scopul exclusiv de a simula fenomene de curgere a fluidelor de tip non-Newtonian (sterile, nămoluri, etc). Datorită limitărilor inerente modelului (rezultate din simplificarea realității prin utilizarea unui număr limitat de parametri inițiali), în general se constată o supraestimare a efectelor accidentelor. Modelul Jeyapalan nu ia în considerare geometria barajului sau a breșei, topografia terenului, debitul receptorului, coeficienții de rugozitate, alți parametri fizici și în consecință rezultatele vor descrie</p>

Problema	Solutia
	<p>„cazul cel mai defavorabil”.</p> <p>Avaria barajului inițial (cota 739 m)</p> <p><i>Producerea accidentului:</i></p> <p>Se presupune că se produce o ruptură, care se extinde pe o adâncime de 40 m de la coronament, pe o treime din lungimea barajului.</p> <p>Pentru calculul distanței pe care o vor parcurge sterilele deversate în urma accidentului, s-a folosit modelul Jeyapalan care nu ia în considerare mobilizarea masei de anrocamente din avalul porțiunii afectate, și care în fapt reduce distanța de deplasare a sterilelor.</p> <p>Parametrii de input utilizați pentru sterilele miniere depozitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rezistență la rupere 4.08 kPa; - vâscozitatea plastică 2.45 kPa*s; <p>(aceste valori reprezintă medii estimate calculate din valorile minime și maxime indicate de Jeypalan).</p> <ul style="list-style-type: none"> - greutatea volumetrică 13.5 kN/m³ <p>Înclinarea pantei se consideră 0.7% iar volumul estimat de sterile scurse 5.3 Mm³.</p> <p><i>Rezultatele modelării și consecințe potențiale:</i></p> <p>Rezultatele modelării indică o valoare de 0,6 km ca limită a deplasării sterilelor. În aceste condiții, frontul de avansare al curgerii va ajunge până la 0,8 km în aval de barajul inițial, în amonte de confluența cu râul Abrud. Cea mai mare parte a materialului va fi stopat de barajul de retenție secundar (SCD).</p> <p>Avaria barajului principal (cota 840 m)</p> <p><i>Producerea accidentului:</i></p> <p>Se presupune că se produce o breșă în corpul barajului, cu adâncimea de 60 m față de</p>

Problema	Solutia
	<p>coronament. Pentru simulare s-a folosit modelul Jeyapalan care nu ia în considerare mobilizarea masei de anrocamente, și care stopează parțial curgerea, reducând distanța până la care vor ajunge sterilele.</p> <p>Parametrii de input utilizați pentru sterilele miniere depozitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rezistența la rupere 4.08 kPa; - vâscozitatea plastică 2.45 kPa*s; <p>(aceste valori reprezintă medii estimate calculate din valorile minime și maxime indicate de Jeyapalan).</p> <ul style="list-style-type: none"> - greutatea volumetrică 13.5 kN/m³ <p>Înclinarea pantei se consideră 0.7% iar volumul estimat de sterile scurse 27.7 Mm³.</p> <p><i>Rezultatele modelării și consecințe potențiale:</i></p> <p>Modelarea indică o limită de 1,6 km aval de baza barajului, pentru deplasarea sterilelor. Frontul de avansare al curgerii va ajunge până în apropiere de confluența cu râul Abrud.</p> <p>Bibliografie:</p> <p>“A GLOBAL PERSPECTIVE OF CYANIDE” By Dr. T. I. Mudder and Mr. Mike Botz, M.S., P.E. - www.mineralresourcesforum.org</p> <p>„Chronology of major tailings dam failures”- www.wise-uranium.org/mdaf.html</p> <p>MWH, (2006). “Technical Memorandum, Dam Break Analyses Jeyapalan Model”, February (2006).</p> <p>Jeyapalan, J.K., Duncan, J.M., Seed, B.H., “Analysis of Flow Failures of Mine Tailings Dams”, Journal of Geotechnical Engineering, ASCE, Vol. 109, No. GT2, Feb., (1983), pp. (150-171)</p> <p>Jeyapalan, J.K., Duncan, J.M., Seed, B.H., 1982, “Investigation of Flow Failures of Mine Tailings Dams.”</p> <ul style="list-style-type: none"> - EIM cap.(7,) subcap. (2.1.3). pag. (19-21). -EIM. Cap.(7), subcap. (6.4.3.1). Pag. (129-131). <p>MMGA_0545 Risk</p> <p>Menționăm în primul rând faptul că nu au fost identificate falii active în imediata vecinătate a zonei Roșia Montană, prin urmare riscul invocat de petent este exagerat,</p>

Problema	Solutia
	<p>datorită motivelor invocate mai jos.</p> <p>În ceea ce privește proiectul tehnic întocmit pentru RMP barajul iazului de decantare a fost proiectat să reziste la un cutremur de 8° pe scara Richter, având o accelerație a rocii de fundament de 0,14g. Ca parte integrantă a proiectului final, analize specifice de deplasare vor fi întocmite pentru a confirma faptul că deplasările din structură nu vor da naștere unor deversări de materiale sterile și de ape din steril care vor cauza revărsarea.</p> <p>Teritoriul României este considerat ca o zonă cu seismicitate moderată în comparație cu situația generală la nivel mondial, cu excepția zonei Vrancea, unde se produc seisme cu magnitudine relativ ridicată, la adâncime intermediară, cu frecvență de 2-3 evenimente majore pe secol. Cele mai recente evenimente seismice importante din zona seismică Vrancea s-au produs în anul 1940, cu M 7.7 și 1977, cu M 7.5. O altă zonă cu activitate seismică relativ însemnată este localizată la sud-vest de locația Proiectului Roșia Montană, în aria Banatului. Cutremurele înregistrate în această zonă sunt evenimente superficiale ale crustei, de magnitudine mică sau moderată (M 4-6). Un cutremur major a avut loc în zona Timișului în 1887, pentru care s-a estimat magnitudinea 7,0.</p> <p>Seismele bănățene, chiar dacă pot atinge intensități destul de mari în unele cazuri, sunt cutremure superficiale, resimțite pe arii foarte limitate în jurul epicentrului, neafectând amplasamentul proiectului.</p> <p>Conform criteriilor de proiectare utilizate pentru sistemul iazului de decantare, acesta rezistă unor seisme de 8 grade pe scara Richter. Chiar dacă amplasamentul proiectului se găsește într-o zonă cu activitate seismică foarte redusă, printre cele mai mici din țară, conform zonării hazardului seismic din România (Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, vol. 7, pag. 27, fig. 7.6), s-a luat în calcul gradul 8.0 pe scara Richter, care depășește magnitudinea oricărui cutremur înregistrat în istoria teritoriului României. În acest fel, sunt preîntâmpinate efectele pe care evenimentele seismice le-ar putea produce asupra barajului.</p> <p>Parametrii utilizați pentru proiectare au fost următorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>cutremurul operațional de bază OBE (Operating Basis Earthquake) –</i>

Problema	Solutia
	<p>considerat ca având o ciclicitate de 1 la 475 de ani și corespunzând unei accelerații maxime a rocii de bază de 0,082 g și având o magnitudine de 8,0 grade;</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>cutremurul maxim scontat în proiectare MDE (Maximum Design Earthquake)</i> – considerat ca fiind egal cu cutremurul maxim credibil, corespunzând unei accelerații a rocii de fundament de 0,14 g și având o magnitudine de 8,0 grade. <p>Acești parametri seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare egalează sau depășesc factorul de siguranță de 1,1, considerat suficient, conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen.</p> <p>Se preconizează că sistemul iazului de decantare va continua să funcționeze la standarde normale și după producerea unui eveniment OBE. Principiile de proiectare acceptă ca posibilă avarierea structurii barajului în cazul unui eveniment MDE, dar cu menținerea stabilității și integrității acestuia și fără deversarea sterilelor sau a apelor din bazinul de retenție.</p> <p>În cazul unor seisme extrem de puternice, pot apare fisuri sau crăpături în sol, însă astfel de fenomene se manifestă la distanțe relativ mici față de epicentru. În cazul României, principala zonă seismică activă este Vrancea, aflată la circa 275 km față de locația proiectului Roșia Montană. Cutremurele foarte puternice produse în ultimul secol, în 1940 și 1977, au fost foarte slab resimțite în zona Munților Apuseni.</p> <p><i>Bibliografie:</i> -EIM cap7, subcap. 2.2. pag. 25-29; -EIM cap. 7, subcap. 6.4.3.1. pag. 128-130.</p>
<p>Există specialiști pentru acesta, cei mai buni în statele britanice, de exemplu la Universitatea din Glasgow. Întrebarea mea este: pe ce fel de cercetări se bazează datele întreprinderii privind estimarea pagubelor? Trebuie să mai spunem că aceste valori de</p>	<p>Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) sunt prezentate în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei").</p> <p>Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de</p>

Problema	Solutia
<p>probabilitate mici reprezintă punctele-cheie ale asigurărilor de responsabilitate, iar în afară de acestea mai sunt și alte valori ce trebuie adăugate, conform procesului tehnologic și conform analizei detaliate a procesului de construcție. Valoarea unei eventuale pagube trebuie calculată din suma înmulțită a probabilității evenimentelor cu daune și cea a pagubelor produse. RMGC sugerează iresponsabil că valoarea de daună estimativă – în cazul unei pagube de 100.000.000 euro – ar fi 1 / 100.000.000 x 100.000.000, deci 1 euro. Cine ar crede că există un consorțiu de asigurare obligatorie care ar fi de acord să contracteze cu RMGC o asigurare de responsabilitate în asemenea condiții?</p>	<p>Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care urmează a fi luate de autoritățile de mediu în cazul în care activitățile miniere produc daune mediului, în scopul asigurării că operatorul miniere dispune de suficiente resurse financiare pentru acțiunile de refacere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de Guvernul Român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>RMGC a angajat pe unul dintre cei mai renumiți brokeri de asigurări din lume, care este bine reprezentat în România și are o lungă și remarcabilă experiență în realizarea de evaluări de risc pentru proiecte miniere. Brokerul va colabora cu cei mai buni specialiști în asigurări de bunuri și asigurări pentru cazurile de avarii accidentale ale utilajelor, pentru a efectua analize de risc și evaluări ale strategiei de prevenire a pierderilor pe parcursul activităților de construcție și exploatare de la Roșia Montană, în vederea minimizării pericolelor. Brokerul va stabili suma asigurată și va colabora cu cele mai bine cotate societăți de asigurare pentru a pune la punct acest program pentru RMGC, pentru toate fazele proiectului, de la construcție, exploatare și apoi închidere.</p> <p>RMGC se angajează să adopte cele mai înalte standarde cu privire la securitatea și sănătatea în muncă pentru personalul său și furnizorii de servicii. Faptul că RMGC utilizează cele mai bune tehnici disponibile (BAT-uri) asigură realizarea acestui obiectiv. Nici o firmă nu câștigă de pe urma unei pierderi, iar în acest scop, vom avea în vedere o implementare de soluții tehnice care să prevină riscurile, deoarece acestea sunt net</p>

Problema	Solutia
	<p>superioare soluțiilor de asigurare contra riscurilor. Se poate elimina până la 75% din riscul de pierdere în fazele de proiectare și construcție a unui proiect.</p> <p>Totuși, recunoaștem că în cazul unui proiect atât de mare ca și cel de la Roșia Montană, este nevoie de încheierea unor polițe de asigurare cuprinzătoare (astfel de polițe reprezintă, totodată, o cerință obligatorie pentru obținerea de finanțări de la instituțiile de creditare). Asigurarea acoperă în principal bunurile, răspunderea și chestiuni speciale (de exemplu punerea în funcțiune cu întârziere, transport, bunuri în proprietatea terților). Astfel, în cazul unor pretenții legitime asupra societății, acestea vor fi achitate de asigurator.</p> <p>Toți asiguratorii și polițele de asigurare încheiate în cadrul activităților miniere de la Roșia Montană vor respecta în totalitate reglementările românești cu privire la asigurări.</p> <p>S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma GFRM, care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani.</p> <p>GFRM trebuie să fie creată pentru a obține autorizația de funcționare pentru începerea activităților miniere. În prezent se efectuează o analiză pentru calculul GFRM necesară în fiecare an de funcționare. Suma minimă la început este estimată la aproximativ 25 milioane USD, valoare care va crește în fiecare an.</p> <p>Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.</p> <p>Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).</p>

Problema	Solutia
	<p>Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depozite în numerar • Fonduri fiduciare • Scrisori de credit • Garanții • Polițe de asigurare <p>În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.</p>
<p>Asociația de Protecție a lansat o întrebare asemănătoare, legată de garanția de responsabilitate financiară, la audierea publică de ieri, de la Szeged. La această întrebare RMGC a dat un răspuns parțial, afirmând că în caz de faliment există un depozit într-o bancă independentă. Acest lucru nu este identic cu o construcție de asigurare a responsabilității, la care ne putem aștepta în mod just, și chiar ar trebui să o pretindem pe lângă garanțiile existente. Vă mulțumesc pentru ocazia de a vorbi.</p>	<p>Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) sunt prezentate în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei").</p> <p>Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care urmează a fi luate de autoritățile de mediu în cazul în care activitățile miniere produc daune mediului, în scopul asigurării că operatorul miniere dispune de suficiente resurse financiare pentru</p>

Problema	Solutia
	<p>acțiunile de refacere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de Guvernul Român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>RMGC a angajat pe unul dintre cei mai renumiți brokeri de asigurări din lume, care este bine reprezentat în România și are o lungă și remarcabilă experiență în realizarea de evaluări de risc pentru proiecte miniere. Brokerul va colabora cu cei mai buni specialiști în asigurări de bunuri și asigurări pentru cazurile de avarii accidentale ale utilajelor, pentru a efectua analize de risc și evaluări ale strategiei de prevenire a pierderilor pe parcursul activităților de construcție și exploatare de la Roșia Montană, în vederea minimizării pericolelor. Brokerul va stabili suma asigurată și va colabora cu cele mai bine cotate societăți de asigurare pentru a pune la punct acest program pentru RMGC, pentru toate fazele proiectului, de la construcție, exploatare și apoi închidere.</p> <p>RMGC se angajează să adopte cele mai înalte standarde cu privire la securitatea și sănătatea în muncă pentru personalul său și furnizorii de servicii. Faptul că RMGC utilizează cele mai bune tehnici disponibile (BAT-uri) asigură realizarea acestui obiectiv. Nici o firmă nu câștigă de pe urma unei pierderi, iar în acest scop, vom avea în vedere o implementare de soluții tehnice care să prevină riscurile, deoarece acestea sunt net superioare soluțiilor de asigurare contra riscurilor. Se poate elimina până la 75% din riscul de pierdere în fazele de proiectare și construcție a unui proiect.</p> <p>Totuși, recunoaștem că în cazul unui proiect atât de mare ca și cel de la Roșia Montană, este nevoie de încheierea unor polițe de asigurare cuprinzătoare (astfel de polițe reprezintă, totodată, o cerință obligatorie pentru obținerea de finanțări de la instituțiile de creditare). Asigurarea acoperă în principal bunurile, răspunderea și chestiuni speciale (de exemplu punerea în funcțiune cu întârziere, transport, bunuri în proprietatea terților). Astfel, în cazul unor pretenții legitime asupra societății, acestea vor fi achitate de asigurator.</p> <p>Toți asiguratorii și polițele de asigurare încheiate în cadrul activităților miniere de la</p>

Problema	Solutia
	<p>Roșia Montană vor respecta în totalitate reglementările românești cu privire la asigurări.</p> <p>S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma GFRM, care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani.</p> <p>GFRM trebuie să fie creată pentru a obține autorizația de funcționare pentru începerea activităților miniere. În prezent se efectuează o analiză pentru calculul GFRM necesară în fiecare an de funcționare. Suma minimă la început este estimată la aproximativ 25 milioane USD, valoare care va crește în fiecare an.</p> <p>GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).</p> <p>Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2). Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul</p>

Problema	Solutia
	<p>Internațional pentru Minerit și Metale.</p> <p>Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).</p> <p>Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depozite în numerar • Fonduri fiduciare • Scrisori de credit • Garanții • Polițe de asigurare <p>În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.</p>
<p>Eu sunt cel care ieri a lansat o întrebare referitoare la garanțiile financiare. La întrebarea domnului deputat Péter Olajos, domnul John Ashton a spus că la discuția ce va avea loc mâine, se va stabili suma ce va fi depusă drept garanție în cazul unui eventual faliment. Totodată a mai spus că au efectuat anumite estimări referitoare la mărimea acestei</p>	<p>Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) sunt prezentate în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei").</p> <p>Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și</p>

Problema	Solutia
<p>sume. Am dori să știm care este mărimea sumei estimate de firmă, și ce sumă va fi depusă drept garanție?</p>	<p>Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care urmează a fi luate de autoritățile de mediu în cazul în care activitățile miniere produc daune mediului, în scopul asigurării că operatorul miniere dispune de suficiente resurse financiare pentru acțiunile de refacere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de Guvernul Română, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>RMGC a angajat pe unul dintre cei mai renumiți brokeri de asigurări din lume, care este bine reprezentat în România și are o lungă și remarcabilă experiență în realizarea de evaluări de risc pentru proiecte miniere. Brokerul va colabora cu cei mai buni specialiști în asigurări de bunuri și asigurări pentru cazurile de avarii accidentale ale utilajelor, pentru a efectua analize de risc și evaluări ale strategiei de prevenire a pierderilor pe parcursul activităților de construcție și exploatare de la Roșia Montană, în vederea minimizării pericolelor. Brokerul va stabili suma asigurată și va colabora cu cele mai bine cotate societăți de asigurare pentru a pune la punct acest program pentru RMGC, pentru toate fazele proiectului, de la construcție, exploatare și apoi închidere.</p> <p>RMGC se angajează să adopte cele mai înalte standarde cu privire la securitatea și sănătatea în muncă pentru personalul său și furnizorii de servicii. Faptul că RMGC utilizează cele mai bune tehnici disponibile (BAT-uri) asigură realizarea acestui obiectiv. Nici o firmă nu câștigă de pe urma unei pierderi, iar în acest scop, vom avea în vedere o implementare de soluții tehnice care să prevină riscurile, deoarece acestea sunt net superioare soluțiilor de asigurare contra riscurilor. Se poate elimina până la 75% din riscul de pierdere în fazele de proiectare și construcție a unui proiect.</p>

Problema	Solutia
	<p>Totuși, recunoaștem că în cazul unui proiect atât de mare ca și cel de la Roșia Montană, este nevoie de încheierea unor polițe de asigurare cuprinzătoare (astfel de polițe reprezintă, totodată, o cerință obligatorie pentru obținerea de finanțări de la instituțiile de creditare). Asigurarea acoperă în principal bunurile, răspunderea și chestiuni speciale (de exemplu punerea în funcțiune cu întârziere, transport, bunuri în proprietatea terților). Astfel, în cazul unor pretenții legitime asupra societății, acestea vor fi achitate de asigurator.</p> <p>Toți asiguratorii și polițele de asigurare încheiate în cadrul activităților miniere de la Roșia Montană vor respecta în totalitate reglementările românești cu privire la asigurări.</p> <p>S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma GFRM, care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani.</p> <p>GFRM trebuie să fie creată pentru a obține autorizația de funcționare pentru începerea activităților miniere. În prezent se efectuează o analiză pentru calculul GFRM necesară în fiecare an de funcționare. Suma minimă la început este estimată la aproximativ 25 milioane USD, valoare care va crește în fiecare an.</p> <p>GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).</p> <p>Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2). Deși aceste</p>

Problema	Solutia
	<p>directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.</p> <p>Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).</p> <p>Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depozite în numerar • Fonduri fiduciare • Scrisori de credit • Garanții • Polițe de asigurare <p>În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.</p>
Următoarea întrebare se leagă de problema reabilitării zonei.	Costurile pentru închiderea minei și refacerea mediului nu sunt subevaluate în mod deliberat. Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un

Problema	Solutia
<p>Conform studiului de fezabilitate, remedierea după închiderea minei costă 70 de milioane de dolari. Publicația „Costs of Remediation of Mine Sides” a Agenției de Protecție a Mediului din SUA, a apărut în anul 1997, iar eu cred că de atunci nu s-au micșorat costurile închiderilor de mine. Conform datelor din această publicație, închiderea tehnică a unei mine de dimensiunile celei de la Roșia Montana – ce conține doar cheltuielile de închidere a iazului de decantare, cele de umplere a gropilor din mină, în nici un caz cheltuielile de reabilitare a mediului înconjurător – costă între 200 și 900 de milioane de dolari. Cum puteți explica diferențele privind mărimea cheltuielilor de reabilitare față de datele publicate de către EPO?</p>	<p>colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.</p> <p>Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere; • Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac; • Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor; • Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate; • Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare; • Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil. <p>Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului</p>

Problema	Solutia
	<p>de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.</p> <p>De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.</p> <p>RMGC consideră că – departe de a fi “subevaluate în mod deliberat” – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închiderea și refacerea ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.</p>
<p>În studiul de fezabilitate apare și obținerea sumei echivalente cheltuielii de reabilitare a minei. Conform datelor din studiul respectiv, acest fond va fi constituit treptat, pe parcursul a 16 ani, adică pe parcursul funcționării minei, și va fi utilizat pentru recultivarea minei. Ce se va întâmpla, de exemplu, dacă – datorită fluctuației prețului aurului sau datorită creșterii cheltuielilor</p>	<p>Costurile pentru închiderea minei și refacerea mediului nu sunt subevaluate în mod deliberat. Costurile estimate de RMGC pentru închidere, care au fost calculate de un colectiv de experți independenți cu experiență internațională și vor fi evaluate de experți terți, se bazează pe ipoteza că proiectul poate fi realizat conform planului, fără întreruperi, faliment, etc. Aceste costuri reprezintă calcule și estimări rezultate din proiectul tehnic pe baza angajamentelor actuale din planul de închidere și sunt sintetizate în Planul de închidere și reabilitare a minei din cadrul studiului EIM (Planul J din studiul EIM). Anexa 1 din Planul J va fi actualizată folosind o abordare mai de detaliu, cu analizarea fiecărui an în parte și calcularea valorii garanției financiare care trebuie rezervată an de an pentru refacerea ecologică a obiectivului minier înainte ca RMGC să fie eliberată de toate obligațiile sale legale. În plus, estimările actuale</p>

Problema	Solutia
<p>de funcționare – mina va da faliment în primii ani de funcționare, atunci când fondul menționat încă nu este pe deplin constituit, în timp ce mina se află deja în funcțiune? Care este dovada faptului că banii destinați cheltuielilor de recultivare (remediere) estimate de firma respectivă, dar care încă nu vor apărea în fond, vor fi suficienți pentru desfășurarea reabilitării?</p>	<p>presupun aplicarea celor mai bune practici internaționale, celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și respectarea tuturor legilor și reglementărilor românești și europene.</p> <p>Lucrările de închidere și refacere ecologică la Roșia Montană cuprind următoarele activități:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere; • Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac; • Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor; • Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate; • Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare; • Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil. <p>Deși aspectele legate de închiderea și refacerea ecologică sunt numeroase, RMGC are încredere în costurile estimate deoarece costul cel mai mare – cel aferent lucrărilor de terasamente necesare remodelării peisajului - poate fi estimat la un nivel ridicat de siguranță. Dimensiunea suprafețelor care trebuie reprofile și refăcute se poate determina utilizând documentația tehnică a proiectului. De asemenea, există numeroase studii și experimente științifice care permit specialiștilor să determine grosimea stratului de sol vegetal necesar unei bune refaceri ecologice. Înmulțind dimensiunea suprafețelor cu grosimea necesară a stratului de sol vegetal și cu prețul unitar (rezultat, de asemenea, din studierea lucrărilor de terasamente de la alte amplasamente similare), se poate estima costul potențial al acestui element major al activității de refacere. Lucrările de terasamente, care vor însuma aproximativ 65 milioane USD, reprezintă 87% din costurile de închidere și refacere ecologică.</p> <p>De asemenea, la actualizarea estimării garanției financiare pentru refacerea mediului (GFRM) se va prezenta necesitatea unor soluții tehnologice suplimentare, ceea ce conduce la o majorare a sumelor alocate refacerii iazului de decantare a sterilelor, în</p>

Problema	Solutia
	<p>special în cazul în care acesta este închis prematur și fără aplicarea unui regim optimizat de depozitare a sterilelor. Cifrele exacte depind de detaliile privind strategia de închidere a iazului de decantare a sterilelor, care poate fi stabilită definitiv numai pe parcursul funcționării.</p> <p>RMGC consideră că – departe de a fi “subevaluate în mod deliberat” – aceste costuri estimative sunt dovada gradului ridicat de responsabilitate față de închiderea și refacerea ecologică. Doar ca o comparație, cel mai mare producător de aur din lume a rezervat suma de 683 milioane USD (începând cu 31 decembrie 2006) pentru refacerea ecologică a 27 de exploatări, ceea ce înseamnă în medie 25 milioane USD pe exploatare. Costurile estimative ale RMGC, recent majorate pe baza unor date suplimentare de la suma de 73 milioane USD precizată în studiul EIM, totalizează în prezent 76 milioane USD.</p>
<p>Ultima mea întrebare: de ce nu apare planul de avarie în studiul de fezabilitate? Mă gândesc la un plan care conține referiri la măsurile care se vor lua de către companie în cazul producerii unui accident, respectiv la mijloacele tehnice cu care vor fi anihilate consecințele (urmările) accidentului produs? În studiul de fezabilitate de 4500 de pagini nu se găsește nici o informație referitor la acest aspect, nici vreun plan de avarie, nici vreun „security report”. Estimarea de riscuri (discussesment report), la care se fac referiri în continuu, nu constituie un plan de avarie; este posibil să se ocupe de probabilitatea producerii de cutremure, dar nu corespunde</p>	<p>Conform cerințelor legale în vigoare [1], a fost elaborat <i>Planul de prevenire și combatere a poluărilor accidentale (Planul I, volumul 28)</i>, a cărui versiune actualizată va fi atașată răspunsului, în ANEXA 5.2.</p> <p><i>Planul de urgență internă</i> (conform prevederilor HG 95 /2003 și OM M.A.I. 467/2005) va fi elaborat înainte de punerea în funcțiune a obiectivului.</p> <p>Compania va colabora cu informațiile necesare la realizarea <i>planului de urgență externă</i> (conform HG 95 /2003 și O M.A.I. 467/2005), a cărui întocmire intră în atribuția autorităților competente locale.</p> <p>Proiectul barajului ce se propune a fi amplasat pe Valea Corna, în vederea reținerii sterilelor de procesare, a fost realizat pe baza unor criterii de proiectare ce corespund standardelor românești și internaționale. Aceste criterii au rolul de a conferi un grad maxim de siguranță în timpul construcției, a funcționării și în etapa de închidere și post-închidere, privind prevenirea inundațiilor, factorii de siguranță pentru stabilitatea taluzelor, criteriile de proiectare seismică, etc.</p> <p>Conform criteriilor enunțate anterior, barajul este proiectat să reziste unui cutremur de 8 grade pe scara Richter, eveniment care nu a fost înregistrat în istoria cunoscută a teritoriului României și este greu de imaginat mecanismul prin care s-ar putea întâmpla</p>

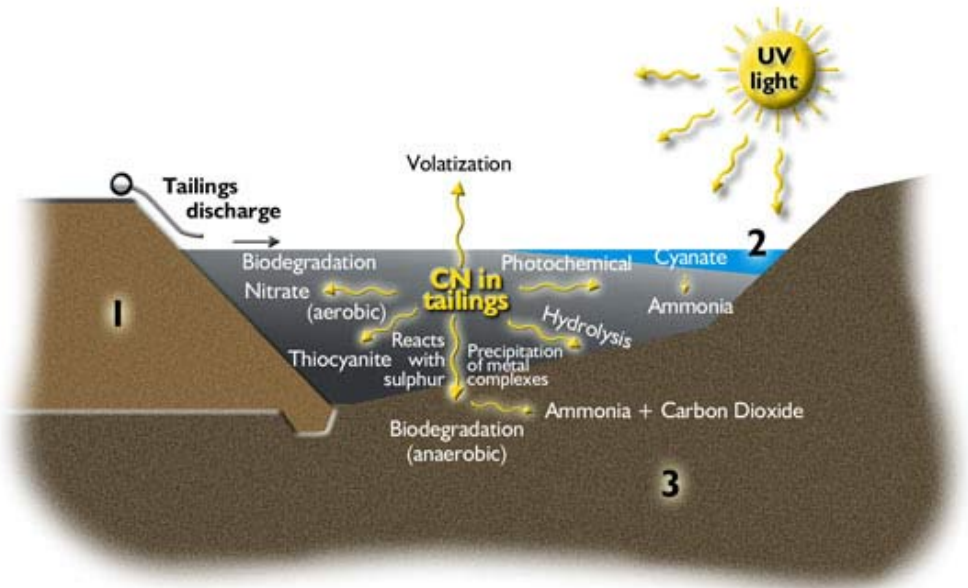
Problema	Solutia
<p>prevederilor elaborării unui plan de avarie. Dorim să știm, deci, unde este planul de avarie, unde raportul de securitate (security report), și ce conțin ele. Vă mulțumesc frumos.</p>	<p>în viitor.</p> <p>Între principalele elemente de proiectare care contribuie la creșterea siguranței barajului se numără:</p> <ul style="list-style-type: none"> • capacitatea de stocare a volumului de apă ce corespunde la 2 evenimente PMF; • la fiecare etapă de supraînălțare a barajului, se va construi un canal deversor, cu rolul de a deversa într-o manieră controlată apa în exces care ar rezulta în urma unui eveniment excepțional. În felul acesta se anihilează posibilitatea de erodare a taluzelor aval ale barajului; • barajul inițial, realizat din anrocamente, cu nucleu impermeabil, cu pante de 20:1V la paramentul aval și 1,750:1V la paramentul amonte; • barajul Corna (barajul principal), realizat din anrocamente, prin metoda de construcție în ax, cu pante de 30:1V pentru paramentul aval • un sistem de drenaj la baza depozitului de sterile și o zonă de filtre între sterile și anrocamente, cu rolul de a favoriza reducerea umidității și stabilizarea materialului depozitat; • un sistem de monitorizare instalat pe baraj și în vecinătatea lui, cu rolul de a furniza, în etape cât mai timpurii, semnale asupra unor situații potențiale de instabilitate, creșterea excesivă a nivelului freatic în corpul barajului, creșterea excesivă a volumului de apă înmagazinat în iazul de decantare; • implementarea unui program riguros de Asigurare a Calității, în timpul tuturor etapelor de construcție a barajului. <p>În aceste condiții, producerea unui accident soldat cu cedarea barajului are o probabilitate extrem de redusă. Cu toate acestea, au fost imaginate scenarii ipotetice de rupere a barajului, datorată unor cauze tehnice, presupunând că tehnologia de construcție nu ar fi respectată. Aceste scenarii reprezintă situațiile cele mai grave care au putut fi identificate (ținând cont de caracteristicile tehnice ale sistemului iazului de decantare) și sunt prezentate detaliat în cap. 7 al Raportului la studiul EIM, subcap. 6.4.3, p. 128-132.</p> <p>Referitor la subcapitolele 6.4.3.2 și 6.4.3.6 dorim să menționăm faptul că a fost dezvoltată o simulare mult mai precisă și mai realistă bazată pe modelul INCA Mine, care ia în considerare dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurii datorate curgerii în bazinul hidrografic a unde de poluare (Whitehead et al., 2006). Noul studiu a</p>

Problema	Solutia
	<p>fost atașat Raportului la Studiul de Impact asupra Mediului (Anexa 5.1).</p> <p>Referințe: [1]</p> <ul style="list-style-type: none"> - OUG 195/2005 privind protecția mediului ; - Legea nr. 107/1996 – Legea Apelor, modificată și completată de Legea nr. 310/2004 și Legea nr. 112/2006; - Ordinul comun nr.638/2005 a M.M.G.A. si 420/SB/2005 a M.A.I. pentru aprobarea Regulamentului privind gestionarea situațiilor de urgență generate de inundații, fenomene meteorologice periculoase, accidente la construcții hidrotehnice și poluări accidentale și a Normativului-cadru de dotare cu materiale și mijloace de apărare operativă împotriva inundațiilor, ghețurilor și poluărilor accidentale; - Ord. 278/1997 al M.A.P.M. pentru aprobarea Metodologiei cadru de elaborare a planurilor de prevenire și combatere a poluărilor accidentale la folosințele de apă potențial poluatoare; - HGR nr. 2288/2004 pentru aprobarea repartizării principalelor funcții de sprijin pe care le asigură ministerele, celelalte organe centrale și organizațiile neguvernamentale privind prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență; - OUG 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență - Ord. 161/2006 al M.M.G.A. pentru aprobarea Normativului privind clasificarea calității apelor de suprafață în vederea stabilirii stării ecologice a corpurilor de apă.
<p>Sunt István Farkas, și reprezint Societatea Ungară de Protecție a Naturii. Mă bucur foarte mult că la această audiere publică sunt prezenți și reprezentanți ai guvernului României, și își pot da seama astfel că RMGC alege deseori să nu răspundă la întrebările care îi sunt adresate. Nici în cazul întrebării precedente nu am putut auzi din partea lor nici o dată statistică, doar informații</p>	<p>Conform art. 44 (1) din Ordinul nr. 860/2002 emis de Ministrul Mediului și Gospodăririi Apelor privitor la evaluarea impactului asupra mediului și la procedurile de eliberare a acordului de mediu („Ordinul nr. 860/2002”), <u>„în timpul dezbaterii publice, titularul proiectului [...] oferă răspunsuri argumentate <i>propunerilor întemeiate ale publicului, propuneri primite, în formă scrisă, anterior respectivei audieri</i>”.</u></p> <p>De asemenea, art. 44 (3) din Ordinul nr. 860/2002 prevede că <u>„în baza rezultatelor dezbaterii publice, autoritatea competentă pentru protecția mediului <i>evaluează propunerile/comentariile întemeiate ale publicului și solicită titularului suplimentarea raportului asupra studiului evaluării impactului asupra mediului printr-o anexă care să</i></u></p>

Problema	Solutia
<p>referitoare la numărul de pagini al diferitelor documente, ceea ce indică faptul că RMGC nu dorește să se angajeze acum în clarificarea unor chestiuni acute. Am putut vedea, iar ieri firma a dat dovada acestui lucru, ce tip de mașinărie americană de PR utilizează corporația, și cum au reușit să convingă arheologi din toată lumea că întreprinderea lor este una pozitivă. Sperăm, însă, că guvernul român va lua o poziție contrară, în interesul locuitorilor din România și din Ungaria, respingând această investiție.</p>	<p><i>conțină soluții de natură să rezolve problemele indicate”.</i></p> <p>Având în vedere prevederile legale citate mai sus, întrucât afirmația dv. (i) nici nu identifică, nici nu indică probleme referitoare la proiectul inițiat de RMGC și la desfășurarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, (ii) face referire la capacitățile de decizie care sunt în competența anumitor autorități publice, chestiuni cărora RMGC nu este în măsură să le răspundă, menționăm că titularul proiectului nu poate și nu deține autoritatea de a răspunde sau de a face vreun comentariu în această privință.</p> <p>Cu toate acestea, RMGC consideră că este important să prezinte vederile sale publicului asupra acestui proiect deoarece proiectul este atât de important pentru dezvoltarea economică a României. RMGC consideră că este o parte importantă și normală a dezbaterii într-o societate democratică. Ca parte a procesului de aprobare a proiectului, RMGC s-a angajat într-un larg proces de consultare a publicului în conformitate cu legislațiile românească și europeană. Societatea a organizat 14 întruniri publice în România și două în Ungaria, datorită interesului sporit de acolo. Nu este o simplă campanie de relații publice, ci, mai degrabă, o parte integrantă a unui proces serios de consultare a publicului înainte de aprobarea proiectului. RMGC sprijină acest proces și crede că este important într-o societate democratică.</p>
<p>S-a discutat aici despre probabilitatea unui accident de acest fel, și am putut vedea, cât de siguri pe ei sunt proiectanții. La fel ca și constructorii Titanicului, pe vremuri. Am putea să denumim iazul de decantare de la Roșia Montana un fel de Titanic al tulburelii. În opinia Dvs., ce șanse existau ca în ziua de 20 august, de ziua națională a Ungariei, la ora 21 fix, să se abată asupra mulțimii de un milion de oameni, care stăteau pe malul Dunării în așteptarea focului de artificii, un uragan cu o viteză de 100-120 de</p>	<p>Este necesar să se analizeze schimbările potențiale previzibile ale climei în timpul și după încheierea fazei de exploatare a Proiectului, astfel încât să se poată actualiza proiectele și să se poată revizui continuu performanțele bilanțului apei în Proiect. În Anexa 4.1B sunt analizate posibilele schimbări climatice care pot afecta zona de influență a proiectului pe baza cunoștințelor actuale prezentate pe scurt în continuare. Schimbările prognozate compară perioada 1961-1990 luată ca bază, cu referințe proiectate pe 110 ani până în perioada 2071-2100. Proiectul Roșia Montană (faza de exploatare, închidere și post-închidere) acoperă aproximativ 25-50 % din acest interval, iar fazele ulterioare post-închidere reprezintă >50 % din acest interval. Schimbările climatice generale în perioadele 1961-1990 și 2071-2100 sunt prognozate după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Creșteri de temperatură de până la 6⁰ C față de media anuală și în perioada de iarnă; ☐ Creșteri de temperatură de până la 9⁰ C în perioada de vară; ☐ Creșterea precipitațiilor de iarnă cu 10-30 %;

Problema	Solutia
<p>km/h? Cum poate fi estimată evoluția vremii în era schimbărilor climaterice radicale, a haosului climateric?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Scăderea precipitațiilor de vară cu 20-60 %; ☐ Posibile creșteri ale maximelor anuale ale precipitațiilor zilnice cu până la 30 % (cu creșterea corespunzătoare a fenomenelor extreme în 24 h); ☐ Reducerea fracțiunii zăpezii din precipitații cu 10-40 %. <p>Pentru a evalua impactul potențial al acestor predicții, înregistrările precipitațiilor pot fi analizate în contextul precipitațiilor medii ajustate conform schimbărilor climatice prognozate. În acest sens se presupune că predicțiile pentru perioada 2071 – 2100 se înjumătățesc ca mărime, deoarece principalele activități ale Proiectului vor avea loc la sfârșitul primei jumătăți a intervalului dintre perioada luată ca bază și perioada prognozată. Cu alte cuvinte, condițiile 'normale' prognozate relevante pentru proiect se presupune a fi următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Precipitații de iarnă (decembrie-februarie) - crescute cu 5-15 % (50 % creștere medie prognozată până în 2071-2100); ☐ Precipitații de primăvară (martie-mai) – neschimbate; ☐ Precipitații de vară (iunie-august) - scăzute cu 10-30 % (50 % creștere medie prognozată până în 2071-2100); ☐ Precipitații de toamnă (septembrie-noiembrie) – scăzute cu 5 %; ☐ Fenomenele extreme crescute ca mărime 0-15 % (50 % creștere medie prognozată până în 2071-2100). <p>În privința fracțiunii zăpezii din precipitații, nu există date cu privire la situația actuală. Ținând seama de creșterile prognozate ale temperaturii de iarnă, pare însă rezonabil să presupunem că mai multe precipitații din lunile de iarnă vor fi sub formă de ploaie și că dezghețul va avea perioada de vârf mai devreme.</p>
<p>Vreau să vă întreb despre iazul de decantare. Dumneavoastră ați spus că nu există cianură în spatele acestuia. Pe pagina 60. a capitolului 4.1. din studiul de fezabilitate apare un tabel care conține compoziția geo-chimică a tulburii. În acesta figurează</p>	<p>Bilanțului masic al cianurii în proces este prezent în detaliu în Capitolul 2 <i>Procese Tehnologice</i> Secțiunea 4.1.3 <i>Procese de tratare sisteme apoase uzate industriale</i> a Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM)</p> <p>Pe baza ratei de deversare și a concentrației, se estimează că iazul de decantare va primi pe an aproximativ 97 tone cianuri totale. Pe baza volumului porilor din steril, aproximativ o treime din acest total va fi reținut în sterile, iar 66 tone/an vor fi conținute de apa din iazul de decantare, care se va recircula în procesele tehnologice.</p>

Problema	Solutia
<p>concentrația cianurii totale, însă Dvs. ați inclus în tabel o comparație între iazul de decantare de la Aurul și cel de la Roșia Montana, și acolo vedem că prezența cianurii în turbureală se situează între valorile de 5 și 7 GTM (?). Întrebarea este, deci: va exista sau nu cianură în turbureală?</p>	<p>Cea mai mare parte a cianurii va fi recuperată în uzină după cum este ilustrat în Planșa 4.1.15 și prezentat în Secțiunea 2.3.3, Capitolul 4.1 <i>Apa</i>, din EIM. Însă o cantitate reziduală va rămâne în steril. Sterilele detoxificate reprezintă singura sursă a Proiectului de apă reziduală de proces. Concentrațiile cianurii reziduale din turbureala de steril tratată vor trebui să se conformeze Directivei UE privind deșeurile miniere care stipulează o valoare maximă de 10 mg/l CN_{WAD} (cianuri ușor eliberabile). Cianura va fi prezentă ca potențial poluant al apelor de suprafață pe amplasament numai în faza de exploatare și în primii un an sau doi după închidere. Modelarea concentrațiilor previzibile din iazul de decantare a arătat că turbureala de steril tratată este de așteptat să conțină 2 – 7 mg/l cianuri totale.</p> <p>Prin degradarea ulterioară, concentrațiile se vor reduce până la valori sub cele din standardele pentru ape de suprafață (0,1 mg/l) în termen de 1-3 ani de la închidere. Un efect colateral acestei tratări este și îndepărtarea multora dintre metalele care ar putea apărea în fluxul apelor uzate tehnologice. Evaluarea compoziției chimice probabile a levigatului de steril, pe baza testelor efectuate, este sintetizată în Tabelul 4.1-18 (Secțiunea 4.3.), Capitolul 4.1 <i>Apa</i> din EIM. Schița de mai jos ilustrează complexitatea proceselor de descompunere/degradare prin care trece CN după descărcare în iaz.</p>

Problema	Solutia
	 <p>După decantare, apa este recirculată în proces; în iaz, pe toată perioada staționării, au loc procese: de degradare/descompunere naturală a cianurilor, de hidroliză, volatilizare, fotooxidare, biooxidare, complexare/decomplexare, adsorbție pe precipitate, diluție datorită precipitațiilor etc.</p> <p>Conform datelor obținute pe perioada de operare în diferite mine, se evidențiază eficiențe variabile de reducere a cianurilor (de la 23-38% la 57-76% pentru cianuri totale, respectiv de la 21-42% la 71-80% pentru cianuri ușor eliberabile- WAD), funcție de anotimp (temperatură).</p> <p>În medie, s-a luat în considerare o reducere de cca. 50% a concentrației de CN_t în iaz pe perioada operării. Conform modelării procesului de degradare/descompunere, după încetarea funcționării este posibilă o reducere în primii trei ani, chiar până la 0,1 mg</p>

Problema	Solutia
	<p>CN_l/l.</p> <p>Cea mai mare parte (90%) din cantitatea de cianuri degradată (media de 50%) se realizează prin hidroliză/volatilizare sub formă de acid cianhidric. Modelarea matematică a concentrației de acid cianhidric în zona iazului de decantare a condus la o concentrație maximă orară de 382 µg/m³ față de 5000 µg/m³, concentrație limită în emisii impusă prin Ord. 462 al Ministerul Mediului și Gospodării Apelor (MMGA).</p> <p>Cianura folosită în etapa de procesare va fi manipulată/stocată în concordanță cu standardele UE și prevederile Codului Internațional de Management al Cianurii(ICMC-www.cyanidecode.org), și păstrată în siguranță pe amplasamentul uzinei de procesare, pentru a preveni orice scurgeri potențiale. Cianura și compușii acesteia vor fi supuși detoxifierii prin procedeul INCO(DETOX) considerat Cea Mai Bună Tehnică Disponibilă (BAT), conform documentului BREF, iar sterilele de procesare vor fi deversate în iazul de decantare conform Directivei UE 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industria minieră.</p>
<p>Sunt conducătorul organizației internaționale de protecție a mediului WWF Ungaria, respectiv președinte al consiliului Parcului Național Criș-Mureș.</p> <p>Am putut vedea cu ochii mei efectele pe care le-a produs catastrofa poluării Tisei cu metale grele, în anul 2000.</p> <p>Observația pe care o fac, se leagă de acea parte a studiului de fezabilitate privind mediul, care se referă la diversitatea biologică. În urma studierii materialelor accesibile nouă, am ajuns la concluzia că – atât în privința vegetației din zonă, cât și în cea a organismelor acvatice (vertebrate</p>	<p>Studiul aspectelor legate de biodiversitate este abordat în trei documente distincte: <i>Studiul de condiții inițiale</i> (ce cuprinde 69 de pagini), Capitolul 4.6. din <i>Raportul la Studiul de evaluare a impactului asupra mediului</i> întocmit conform prevederilor OM 863/2002 (ce cuprinde 112 pagini, 4 anexe și 4 planșe), respectiv <i>Planul H de management al biodiversității</i> (ce cuprinde 31 de pagini).</p> <p>Precizăm că la realizarea capitolului de biodiversitate și-au adus aportul mai mult de 20 de specialiști, aparținând la 10 instituții naționale și internaționale, inclusiv specialiști din cadrul Academiei Române.</p> <p>În SEIM, capitolul de biodiversitate respectă cerințele impuse de legislația referitoare la conținutul cadru a unor astfel de studii de impact asupra mediului.</p> <p>Data fiind utilitatea documentului analizat ca instrument tehnico-administrativ ce urmează a facilita și deservi procesul de luare a deciziilor, nu s-a pus problema realizării unui studiu cu caracter științific exhaustiv care să epuizeze până la cele mai mici detalii aspectele legate de biodiversitate. Ne-am dorit prezentarea informațiilor cu relevanță deosebită și un grad de accesibilitate mai ridicat, pentru a putea evidenția situația</p>

Problema	Solutia
<p>macroscopice, nevertebrate și pești) – capitolul respectiv este în mare măsură lipsit de substanță.</p>	<p>cadrelui natural local în general, a stării biodiversității în special.</p> <p>De asemenea menționăm că din dorința de a garanta accesibilitatea studiului nostru, au apărut și unele limitări de ordin obiectiv ce s-au reflectat și asupra capitolului legat de biodiversitate.</p>
<p>Întrebarea mea vizează Parcul Național Criș-Mureș, pe care – fiind vorba de o rezervație cu suprafață transfrontalieră – investiția l-ar afecta în mod direct. O anumită porțiune a râului Mureș este declarată în Ungaria rezervație naturală. M-ar interesa dacă credeți că – din punct de vedere al experiențelor ecologice – puteți oferi garanții că, în cazul unui accident produs pe parcursul transportării cianurii sau al utilizării acesteia în producție, ori în caz de atac terorist, nu vom avea de-a face cu consecințe similare celor din anul 2000?</p>	<p>Apreciem faptul că există preocupări cu privire la impactul transfrontalier și că s-a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se găsește în bibliografia anexată la acest raport.</p> <p>Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (Capitolul 10 <i>Impact Transfrontieră</i>) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.</p> <p>Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, S.C. Roșia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include Evaluarea Impactului asupra Mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.</p> <p>Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia</p>

Problema	Solutia
	<p>Montană.</p> <p>Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și Cianuri, Nitrat, Amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.</p> <p>Chiar si în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.</p> <p>Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.</p> <p>Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul <i>Programul de Modelare a Râului Mureș</i> iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1.</p>
<p>Pe baza căror experiențe ecologice poate fi restabilit în situația producerii unei astfel de avarii habitatul Mureșului? Mă gândesc nu doar la populația de pești, ci la întreg sistemul ecologic</p>	<p>Apreciem faptul că există preocupări cu privire la impactul transfrontalier și că s-a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se găsește în bibliografia anexată la acest raport.</p>

Problema	Solutia
<p>aferent. Până acum am discutat despre bani și tehnologie, însă Roșia Montana este înconjurată de o rețea acvatică asemănătoare sistemului de vase sanguine, toate aceste ape curgătoare deversându-se în Mureș, iar la poalele localității se află cea parte a Parcului Național Criș-Mureș a cărui habitat se hrănește din acest râu.</p> <p>Deci, există sau nu o echipă și un sistem cu ajutorul cărora se poate reface starea inițială a zonei într-o situație asemănătoare cu cea trăită în 2000? Vă mulțumesc.</p>	<p>Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (Capitolul 10 <i>Impact Transfrontieră</i>) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.</p> <p>Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, S.C. Roșia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include Evaluarea Impactului asupra Mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.</p> <p>Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.</p> <p>Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și Cianuri, Nitrat, Amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.</p> <p>Chiar si în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat</p>

Problema	Solutia
	<p>poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.</p> <p>Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.</p> <p>Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul <i>Programul de Modelare a Râului Mureș</i> iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1.</p>
<p>Am venit din România, de la Arad, localitate care a fost afectată de poluări de-a lungul vremurilor. Înțeleg perfect temerile și reținerile locuitorilor din Ungaria față de potențialele poluări, sentimente similare existând și la Arad. Întrebarea mea spre reprezentanții companiei investitoare ar fi următoarea: în cazul în care vor primi de la autoritățile române avizele și autorizațiile cerute de lege, vor accepta ca organizații civile să efectueze o monitorizare respectării angajamentelor luate de companie în privința conservării valorilor? Spun asta</p>	<p>Directiva privind Controlul Integrat și Prevenirea Poluării precum și Directiva privind Managementul Deșeurilor Miniere cer ambele, audit extern. Deoarece RMGC este legat prin aceste statute, nu am considerat necesar să specificăm respectarea lor de către noi, în cadrul EIM. Așa cum este stipulat în Directiva privind Deșeurile Miniere 2006/21/EC, echipa de audit a RMGC și graficul urmează să fie stabilite pe măsură ce avansăm în procesul de obținere a aprobărilor cerute pentru groapa de gunoi pentru deșeuri sau pentru depozitele de deșeuri extractive. Echipa de audit precum și graficul urmează să fie de asemenea parte a raportului de evaluare a locației al IPPC.</p> <p>RMGC accepta cu responsabilitate aceste audituri externe frecvente.</p>

Problema	Solutia
<p>deoarece nu am încredere că autoritățile române vor aplica metodele de monitorizare corespunzătoare. Mă interesează dacă firma investitoare este dispusă și deschisă să permită această activitate de monitorizare, efectuată de organizațiile societății civile (și nu doar de către ecologiști).</p>	
<p>Bună seara. Aș dori să lansez o întrebare formulată exclusiv din perspectiva societății civile. Mi-aș dori ca RMGC să facă public acel acord pe care l-a semnat cu guvernul României, sau cel puțin acel punct al acordului care stipulează procentul care îi revine guvernului român din veniturile generate de exploatarea minieră. M-ar interesa și dacă – în cazul închiderii oricărei mine – responsabilitatea recultivării și dezafectării acesteia îi revine guvernului român, sau dacă nu, unde se evaporă?</p>	<p>Asocierea dintre Gabriel Resources și Regia Autonomă a Cuprului Deva (în prezent, CNCAF Minvest SA) a fost stabilită în temeiul Legii nr. 15/1990 privind reorganizarea unităților economice de stat ca regii autonome și societăți comerciale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 98/08.08.1990, cu modificările și completările ulterioare. Art. 35 al acestei legi prevedea posibilitatea regiilor autonome de a se asocia cu terțe persoane juridice, române sau străine, în scopul creării de noi societăți comerciale.</p> <p>Societatea Roșia Montană Gold Corporation SA a fost înființată în anul 1997 în conformitate cu prevederile legale în vigoare la acea dată, constituirea acesteia făcându-se cu respectarea tuturor condițiilor impuse de Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și Legea nr. 26/1990 privind registrul comerțului în ceea ce privește înființarea societăților comerciale pe acțiuni cu capital mixt.</p> <p>Precizăm că Actul Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA, care reprezintă rezultatul acordului de voință cu privire la termenii și condițiile în care se desfășoară asocierea dintre statul român și investitor reprezintă un document la care accesul publicului este permis, fiind inclus în categoria documentelor care, potrivit Legii nr. 26/1990 privind registrul comerțului, sunt publicate în Monitorul Oficial al României și de pe care Oficiul Registrului Comerțului este obligat să elibereze, pe cheltuiuala persoanei care a făcut cererea, copii certificate.</p> <p>În ceea ce privește acordul cu privire la crearea societății mixte împreună cu Gabriel Resources Ltd, acesta a fost exprimat de către Ministerul Industriei și Comerțului, condițiile impuse pentru crearea societății mixte fiind următoarele: (i) asigurarea locurilor de muncă la nivelul existent în momentul încheierii contractului privind crearea societății</p>

Problema	Solutia
	<p>mixte; (ii) cheltuielile ocazionate de realizarea fazei de explorare să fie suportate integral de Gabriel; (iii) obținerea avizului Agenției Naționale pentru Resurse Minerale de către Regia Autonomă a Cuprului Deva și (iv) respectarea tuturor prevederilor legale în vigoare privind constituirea societăților mixte cu parteneri străini. Aceste condiții au fost pe deplin respectate la data constituirii societății și pe parcursul derulării activității acesteia.</p> <p>Totodată, menționăm că stabilirea cotelor de participare ale acționarilor la beneficiile și la pierderile Roșia Montană Gold Corporation SA s-a făcut în funcție de cota lor de contribuție la capitalul social al societății. Procentul actual de 80% pentru Gabriel Resources Ltd și de 19,31% pentru CNCAF Minvest SA a rezultat în urma aportului inițial și a contribuțiilor ulterioare ale acționarilor la capitalului societății, Gabriel Resources Ltd. avansând toate cheltuielile și costurile aferente activităților de dezvoltare-exploatare și autorizare a Proiectului Minier Roșia Montană. Prevederile Actului Constitutiv al Roșia Montană Gold Corporation SA cu privire la condițiile de majoritate și cvorum necesare pentru luarea deciziilor în cadrul Adunării Generale a Acționarilor și participarea la beneficiile și la pierderile societății sunt preluate din Legea nr. 31/1990, neexistând nicio derogare sub acest aspect.</p> <p>Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) sunt prezentate în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei").</p> <p>Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor</p>

Problema	Solutia
	<p>afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care urmează a fi luate de autoritățile de mediu în cazul în care activitățile miniere produc daune mediului, în scopul asigurării că operatorul miniere dispune de suficiente resurse financiare pentru acțiunile de refacere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de Guvernul Român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>RMGC a angajat pe unul dintre cei mai renumiți brokeri de asigurări din lume, care este bine reprezentat în România și are o lungă și remarcabilă experiență în realizarea de evaluări de risc pentru proiecte miniere. Brokerul va colabora cu cei mai buni specialiști în asigurări de bunuri și asigurări pentru cazurile de avarii accidentale ale utilajelor, pentru a efectua analize de risc și evaluări ale strategiei de prevenire a pierderilor pe parcursul activităților de construcție și exploatare de la Roșia Montană, în vederea minimizării pericolelor. Brokerul va stabili suma asigurată și va colabora cu cele mai bine cotate societăți de asigurare pentru a pune la punct acest program pentru RMGC, pentru toate fazele proiectului, de la construcție, exploatare și apoi închidere.</p> <p>RMGC se angajează să adopte cele mai înalte standarde cu privire la securitatea și sănătatea în muncă pentru personalul său și furnizorii de servicii. Faptul că RMGC utilizează cele mai bune tehnici disponibile (BAT-uri) asigură realizarea acestui obiectiv. Nici o firmă nu câștigă de pe urma unei pierderi, iar în acest scop, vom avea în vedere o implementare de soluții tehnice care să prevină riscurile, deoarece acestea sunt net superioare soluțiilor de asigurare contra riscurilor. Se poate elimina până la 75% din riscul de pierdere în fazele de proiectare și construcție a unui proiect.</p> <p>Totuși, recunoaștem că în cazul unui proiect atât de mare ca și cel de la Roșia Montană, este nevoie de încheierea unor polițe de asigurare cuprinzătoare (astfel de polițe reprezintă, totodată, o cerință obligatorie pentru obținerea de finanțări de la instituțiile de creditare). Asigurarea acoperă în principal bunurile, răspunderea și chestiuni speciale (de exemplu punerea în funcțiune cu întârziere, transport, bunuri în proprietatea terților).</p>

Problema	Solutia
	<p>Astfel, în cazul unor pretenții legitime asupra societății, acestea vor fi achitate de asigurator.</p> <p>Toți asiguratorii și polițele de asigurare încheiate în cadrul activităților miniere de la Roșia Montană vor respecta în totalitate reglementările românești cu privire la asigurări.</p> <p>S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma GFRM, care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani.</p> <p>GFRM trebuie să fie creată pentru a obține autorizația de funcționare pentru începerea activităților miniere. În prezent se efectuează o analiză pentru calculul GFRM necesară în fiecare an de funcționare. Suma minimă la început este estimată la aproximativ 25 milioane USD, valoare care va crește în fiecare an.</p> <p>GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003).</p> <p>Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2). Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care</p>

Problema	Solutia
	<p>normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.</p> <p>Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere. Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).</p> <p>Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depozite în numerar • Fonduri fiduciare • Scrisori de credit • Garanții • Polițe de asigurare <p>În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.</p>
<p>Bună seara, sunt Miklós Antal, conducătorul Cercului Ecologiștilor de la Universitatea Politehnică și de Științe Economice din Budapesta. În cazul unei astfel de investiții, tocmai din pricina caracterului monumental al</p>	<p>Poluanți atmosferici se găsesc pretutindeni în aerul ambiental, în concentrații mai mari sau mai mici, sursele de emisie ale acestora fiind atât antropice (activități umane), cât și naturale.</p> <p>Referitor la poluanții atmosferici generați de activitățile miniere propuse de Proiectul Roșia Montană, precizăm că zona Piatra Albă, deși relativ apropiată de perimetrul</p>

Problema	Solutia
<p>acesteia, un om cu gândire globală trebuie să ia în considerare și acele cheltuieli extrinsece care se ivesc pe parcursul concretizării investiției, deci, de exemplu, cele legate de producerea materialelor utilizate, de energia consumată, de benzină. Trebuie avut în vedere și faptul că bioxidul de carbon degajat în aer pe parcursul producției nu va mai fi neutralizat de către nimeni, iar la acest lucru trebuie să se refere de asemenea un studiu de fezabilitate.</p>	<p>incintei industriale, face parte din ariile exterioare acestuia și sunt cel mai puțin expuse influenței acestor poluanți. Singurul poluant care ar putea influența, într-o oarecare măsură, calitatea aerului din zona Piatra Albă este reprezentat de particule. Concentrațiile maxime de particule în aerul din zona Piatra Albă vor fi de 4 până la peste 20 ori mai mici decât valorile limită pentru protecția sănătății populației. Concentrațiile altor poluanți emiși din viitoarele activități miniere în aerul din zona Piatra Albă vor fi ne semnificative.</p> <p>Menționăm că în perimetrul oricărei localități, chiar dacă nu există nici o activitate industrială, calitatea aerului este influențată de surse locale inerente desfășurării vieții de zi cu zi a locuitorilor, și anume: încălzirea locuințelor, prepararea hranei, traficul rutier.</p> <p>Nivelurile de impurificare a atmosferei cu particule din zona Piatra Albă ca urmare a efectului viitoarelor surse locale cumulat cu cel al activităților miniere, se vor situa sub valorile limită pentru protecția sănătății populației.</p> <p>Modelarea dispersiei atmosferice a fost realizată utilizând cele mai bune tehnici disponibile, pentru a simula transportul poluanților generați de activitățile miniere, în afara zonei Proiectului. AERMOD încorporează, printr-o abordare nouă și simplă, conceptele actuale privind curgerea și dispersia în terenuri complexe. În cazurile în care acest lucru este necesar, până este modelată, fie cu o traiectorie care are impact cu terenul, fie cu o traiectorie care urmărește topografia terenului.</p> <p>AERMOD poate prognoza concentrațiile de poluanți din surse multiple pentru o mare varietate de amplasamente, condiții meteorologice, tipuri de poluanți și durate de mediere. Pentru acest proiect, concentrațiile pe termen scurt au fost calculate utilizând ratele orare maxime de emisie pentru activități desfășurate simultan și pentru medii calculate pentru intervale de 1 oră, 8 ore și 24 de ore. Concentrațiile anuale au fost modelate utilizând toate sursele active, în anul respectiv.</p> <p>Impactul maxim resimțit în afara zonei Proiectului a fost evaluat prin raportare la valorile limită stabilite pentru fiecare poluant și pentru fiecare interval de mediere. Impactul a fost analizat pentru fiecare dintre cele 15 comunități receptoare sensibile situate în jurul amplasamentului Proiectului: Roșia Montană (zonă protejată), Abrud, Bisericiani, Bucium</p>

Problema	Solutia
	<p>Sat, Coasta Henții, Dogărești, Florești, Gârda Bărbulești, Gura Roșiei, Helești, Iacobești, Ignătești, Petreni și Vârtop. Modelarea matematică a câmpurilor de concentrații a fost efectuată pentru un număr de zece poluanți, rezultatele fiind prezentate într-un număr de 68 tabele și 43 de hărți de dispersie, însoțite de analize și comentarii.</p> <p>Pentru controlul emisiilor de praf din cariere și de pe drumurile de transport al minereului și al rocilor sterile, au fost luate următoarele măsuri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utilizarea unei noi tehnologii de pușcare: pușcare secvențială care determină reducerea drastică a înălțimii penei de praf și a ariei de dispersie; • Încetarea activităților generatoare de praf în condiții de vânt intens sau atunci când monitorul automat pentru particule instalat în zona de protecție Roșia Montană, indică o situație de alertă; • Implementarea unui program pentru controlul prafului de pe drumurile neasfaltate în perioadele lipsite de precipitații cu ajutorul autostropitoarelor și al substanțelor inerte de fixare a prafului, măsuri care vor reduce emisiile de praf cu 90%; • Minimizarea înălțimii de descărcare în manevrarea/plasarea materialelor; • Stabilirea și aplicarea limitărilor de viteză în traficul vehiculelor; • Implementarea unui program de întreținere periodică a vehiculelor și echipamentelor motorizate; • Monitorizarea automată a calității aerului și a parametrilor meteorologici; • Implementarea unor măsuri suplimentare pentru controlul emisiilor de praf: stropirea cu apă a minereului și a rocilor sterile la încărcarea în vehicule. <p>Detalii: Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (Volumul 12 – Cap. 4.2, Subcap. 4.2.4) și Planul de management al calității aerului (Volumul 24, Plan D) includ, în mod detaliat, măsurile tehnice și operaționale pentru reducerea/eliminarea emisiilor de praf generate de activitățile Proiectului.</p>
<p>Cel mai sensibil punct al proiectului RMGC este deposedarea oamenilor de pământurile lor. Prietenii mei din Roșia Montana dețin și ei terenuri exact în zona unde s-ar afla iazul</p>	<p>În dobândirea terenurilor proprietate privată necesare dezvoltării proiectului minier Roșia Montană, abordarea RMGC s-a bazat în primul rând pe principiul „vânzării și cumpărării liber consimțite”. În acest scop, RMGC a prevăzut pachete de compensare corecte pentru localnicii afectați de acest proiect, în deplin acord cu politica Bancii Mondiale în domeniu, după cum se prezintă în <i>Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare</i>,</p>

Problema	Solutia
<p>de decantare. Domnul Ashton a folosit expresia „design around” – nu știu ce anume înțelegea prin aceasta, însă mă gândesc că reușesc să proiecteze ceva în împrejurul locației respective, adică să găsească o soluție prin care să înconjoare terenurile prietenilor mei cu iazul de decantare. Aș întreba, cum este posibil acest lucru, care este soluția în acest sens?</p>	<p>document elaborat de RMGC și aflat pe site-ul oficial al companiei.</p> <p>Deasemenea, societatea este în căutare de alternative pentru modificarea planului de dezvoltare a minei, astfel încât casele și terenurile celor care doresc să-și păstreze proprietățile să nu fie afectate. În Raportul Studiului de Evaluarea a Impactului asupra Mediului, capitolul „Alternative”, se iau în considerare mai multe opțiuni, inclusiv în ceea ce privește amplasarea iazului de decantare într-o altă zonă decât Valea Corna.</p> <p>Desigur, la capătul acestui proces dificil, există posibilitatea ca un număr foarte mic de proprietari - poate doar câteva familii - să refuze să își vândă gospodăriile. În acest caz, este de competența autorităților române să decidă dacă vor face uz de instrumentele legale de care dispun, în vederea exproprierii proprietăților. Este necesar să se decidă dacă dorințele unui număr restrâns de persoane, o mână de oameni doar, (care își exercită dreptul de veto deținut <i>de facto</i>), pot să aibă întâietate în fața voinței majorității locuitorilor din zonă și a intereselor mai largi de dezvoltare publică, ținând cont de faptul că România va beneficia de investiții în valoare de 2,5 miliarde \$, majoritatea fiind folosiți într-o regiune desemnată „zonă defavorizată”, caracterizată în prezent de o sărăcie cruntă.</p> <p>Este de remarcat faptul că articolul 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 prevede în mod expres exproprierea ca una din modalitățile legale prin care titularul licenței poate dobândi dreptul de folosință asupra terenurilor necesare efectuării activităților miniere din perimetrul de exploatare. De asemenea, art. 1 din Legea nr. 33/1994 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, prevede că <u>“exproprierea de imobile. [...], se poate face numai pentru cauză de utilitate publică”</u> iar art. 6 din aceeași lege menționează ca <u>“sunt de utilitate publică: prospecțiuni și explorări geologice; extracția și prelucrarea substanțelor minerale utile”</u>.</p> <p>În concluzie, exproprierea, în schimbul unei compensații corecte, oferite anticipat, realizată în conformitate cu prevederile legale și constituționale, reprezintă una din modalitățile de dobândire a dreptului de folosință asupra terenurilor necesare dezvoltării unui proiect minier, fiind prevăzută în mod expres de art. 6 din Legea Minelor nr. 85/2003 și de art. 6 din Legea nr. 33/1994.</p>
Sunt Dénes Szabó, și aș dori să	Proiectul tehnic întocmit pentru RMP a avut în vedere și acest potențial de accident și a

Problema	Solutia
<p>formulez câteva întrebări legate de explozibilele care vor fi utilizate. Ce se va întâmpla dacă sare în aer depozitul de materiale explozibile – care, conform descrierii, se află destul de aproape de iazul de decantare –, care va fi intensitatea vibrațiilor produse de acest eveniment nefericit, și ce efect vor avea aceste vibrații asupra iazului de decantare?</p>	<p>prevăzut măsuri adiționale de combatere a acestor situații precum și măsuri de monitorizare pentru a proteja atât oamenii cât și mediul. Riscurile pot într-adevăr fi ameliorate dar nu vor putea fi niciodată eliminate. Prin urmare, în caz de accident se va acționa conform planurilor pentru situații de urgență aflate în vigoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planul de Urgență Internă; - Planul de Prevenire și Combatere a Poluărilor Accidentale; - Planul de Urgență Externă. <p>Principalele acțiuni de răspuns la urgență sunt prezentate pe scurt în cele ce urmează:</p> <p>1. În caz de <u>Emisii potențiale de acid cianhidric</u></p> <p>- Intervenție: Implementarea imediată a planurilor mai sus menționate, în funcție de impactul potențial din afara amplasamentului, coordonarea imediată cu planul de urgență externă;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notificarea și evacuarea zonelor de pe culoarele de circulație a vântului, stoparea emisiilor, dacă este posibil, urmate de asistență medicală imediată a personalului expus; - Realizarea investigării incidentului și a acțiunilor de corecție și prevenire; - Implementarea altor acțiuni de urgență specifice. <p>2. În caz de <u>Emisii potențiale de soluții de cianură din uzina de procesare, în urma avarierii rezervoarelor, conductelor sau valvelor</u></p> <p>- Intervenție: Implementarea imediată a planurilor mai sus menționate (în funcție de impactul potențial din afara amplasamentului) coordonarea imediată cu planurile de urgență externă ale comunităților locale;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Notificarea și evacuarea zonelor de pe culoarele de circulație a vântului, stoparea emisiilor, dacă este posibil, urmate de asistență medicală imediată a personalului expus; - Pomparea soluțiilor deversate din retenția secundară înapoi în procesul de cianurare; - Utilizarea echipamentului de îndepărtare a pământului, pentru a construi zone de retenție pentru situații de urgență, așa cum este necesar în cazul fisurării barajelor de retenție și remedierea imediată a zonelor cu sol contaminat; - Realizarea investigării incidentului și a acțiunilor de corecție și prevenire. - Implementarea altor acțiuni de urgență specifice. <p>3. În caz de <u>incendii sau explozii în aria clădirilor ocupate sau în zonele de procesare</u></p> <p>- Intervenție: Evacuarea imediată a zonei sau a clădirilor și notificarea personalului aflat în bătaia vântului și a brigăzii de pompieri;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Brigada de pompieri va interveni la stingerea incendiilor și la administrarea primului ajutor;

Problema	Solutia
	<ul style="list-style-type: none"> - Coordonarea cu reprezentanții autorităților juridice și militare de reglementare, în cazul cunoașterii sau suspectării unor acțiuni antropice intenționate; - Realizarea investigării incidentului și a acțiunilor de corecție și prevenire; - Implementarea altor acțiuni de urgență specifice. <p>4. În cazul unor deversări de substanțe chimice în zonele de procesare/depozitare</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intervenție: Evacuarea zonei și notificarea personalului aflat în bătaia vântului, urmată de acțiunea echipei de intervenție la incidente cu materiale periculoase ("hazmat") și inițierea intervenției în caz de deversări; - Intervenția echipelor medicale pentru a oferi primul ajutor personalului expus. <p>Referințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Cap (V) din Raport de securitate (MMGA_0077 Risk) -Cap (V) din Raport de securitate (MMGA_0077 Risk)
<p>În final aș dori să-i invit pe membrii RMGC la un pahar de apă provenit din rezerva de apă a bazinului de acumulare, după spusele lor, în foarte mică măsură toxic în ceea ce privește conținutul de turbureală de cianură, ca să avem plăcerea de a sorbi împreună această apă. Vă mulțumesc.</p>	<p>În cursul consultării publice s-a făcut referire la faptul că apa din iazul de decantare construit în cadrul Proiectului Roșia Montană va respecta concentrația de cianură permisă conform noii Directive UE privind Deșeurile Miniere, după cum se arată mai jos.</p> <p>Cianura este un compus toxic și trebuie manevrată și gestionată cu atenție. Totuși, în condiții atmosferice normale, se dezintegrează rapid în substanțe nepericuloase, spre deosebire de mercur, de exemplu. Proiectul Roșia Montană va utiliza cele mai bune tehnologii disponibile pentru extragerea aurului și managementul deșeurilor și va respecta Directiva Europeană privind managementul deșeurilor cu conținut de cianură.</p> <p>Cianura este una dintre puținele substanțe care pot dizolva aurul. Este utilizată în sute de mine de aur din întreaga lume și în multe alte domenii industriale. La Roșia Montană, iazul de decantare va fi construit la cele mai înalte standarde internaționale. Va fi o construcție fără riscuri de mediu, pentru depozitarea permanentă a sterilului neutralizat rezultat din procesarea minereului. Pentru monitorizarea geotehnică și a nivelului apei vor fi folosite echipamente sofisticate. Datorită faptului că neutralizarea va avea loc înainte de depozitarea sterilului în iazul de decantare, acesta va conține niveluri foarte scăzute de cianură (aproximativ 5-7 părți la milion sau ppm sau mg/l), care sunt sub limita legală de 10 ppm adoptată recent de Uniunea Europeană prin Directiva privind Deșeurile Miniere. În prezent, în UE, concentrația cianurii acceptată pentru deșeurile</p>

Problema	Solutia
	<p>miniere este de 50 ppm, concentrație pe care Directiva o reduce la 10 ppm pentru minele noi. În iazul de decantare de la Roșia Montană concentrația va fi de aproximativ 5-7ppm.</p> <p>RMGC a semnat și va respecta Codul Internațional de Management al Cianurilor, care impune aplicarea celor mai bune practici în domeniul managementului cianurilor. RMGC va obține cianurile de la un producător care, la rândul său, respectă acest Cod. Studiul EIM a evaluat și alternativele la cianură, din punct de vedere economic, din punct de vedere al aplicabilității în cadrul procesului și al mediului. Studiul a concluzionat că utilizarea cianurii în modul în care va fi utilizată în cadrul Proiectului Roșia Montană constituie cea mai bună tehnică disponibilă, conform definiției date de UE.</p>
<p>Este într-adevăr o diferență semnificativă, pot să spun, între faptul că Dvs. intenționați să construiți un iaz de decantare de mărimea a 367 de terenuri de fotbal, în loc de una cu mărimea echivalentă cu cea a 450 de terenuri de fotbal. Vin și întreb: de fapt ce se găsește mai precis în turbureala respectivă? Pentru că până la urmă vom afla despre aceasta că în realitate este atât de benefică încât poate fi utilizată ca apă medicinală, terapeutică, nu?</p>	<p>În cursul consultării publice s-a făcut referire la faptul că apa din iazul de decantare construit în cadrul Proiectului Roșia Montană va respecta concentrația de cianură permisă conform noii Directive UE privind Deșeurile Miniere, după cum se arată mai jos.</p> <p>Cianura este un compus toxic și trebuie manevrată și gestionată cu atenție. Totuși, în condiții atmosferice normale, se dezintegrează rapid în substanțe nepericuloase, spre deosebire de mercur, de exemplu. Proiectul Roșia Montană va utiliza cele mai bune tehnologii disponibile pentru extragerea aurului și managementul deșeurilor și va respecta Directiva Europeană privind managementul deșeurilor cu conținut de cianură.</p> <p>Cianura este una dintre puținele substanțe care pot dizolva aurul. Este utilizată în sute de mine de aur din întreaga lume și în multe alte domenii industriale. La Roșia Montană, iazul de decantare va fi construit la cele mai înalte standarde internaționale. Va fi o construcție fără riscuri de mediu, pentru depozitarea permanentă a sterilului neutralizat rezultat din procesarea minereului. Pentru monitorizarea geotehnică și a nivelului apei vor fi folosite echipamente sofisticate. Datorită faptului că neutralizarea va avea loc înainte de depozitarea sterilului în iazul de decantare, acesta va conține niveluri foarte scăzute de cianură (aproximativ 5-7 părți la milion sau ppm sau mg/l), care sunt sub limita legală de 10 ppm adoptată recent de Uniunea Europeană prin Directiva privind Deșeurile Miniere. În prezent, în UE, concentrația cianurii acceptată pentru deșeurile miniere este de 50 ppm, concentrație pe care Directiva o reduce la 10 ppm pentru minele noi. În iazul de decantare de la Roșia Montană concentrația va fi de aproximativ 5-7ppm.</p>

Problema	Solutia
	<p>RMGC a semnat și va respecta Codul Internațional de Management al Cianurilor, care impune aplicarea celor mai bune practici în domeniul managementului cianurilor. RMGC va obține cianurile de la un producător care, la rândul său, respectă acest Cod. Studiul EIM a evaluat și alternativele la cianură, din punct de vedere economic, din punct de vedere al aplicabilității în cadrul procesului și al mediului. Studiul a concluzionat că utilizarea cianurii în modul în care va fi utilizată în cadrul Proiectului Roșia Montană constituie cea mai bună tehnică disponibilă, conform definiției date de UE.</p>
<p>M-aș bucura dacă ați infirma ceea ce s-a afirmat la început cum că de proiect vor beneficia în regiunea întreagă în total 8000 de oameni. Eu cred că pentru această sumă imensă de bani, pe care o implică proiectul, ar exista și modalități mai economice de a da de lucru acelor 8000 de oameni din regiune. Dacă este vorba, deci, de 8000 de lucrători potențiali, care înseamnă, împreună cu familiile lor, poate 20 de mii de persoane – conform spuselor domnului expert pe probleme de sănătate –, atunci m-ar interesa, tocmai în vederea cunoașterii stării fundamentale de dinaintea investiției, oare cum arăta starea de sănătate a populației din Roșia Montana cu trei ani în urmă? Poate nu a fost cea mai precară din toată România. Și mă gândesc aici mai ales la efectele dăunătoare ale stresului asupra sănătății. În acest</p>	<p>Evaluarea complexă privind starea de sănătate a populației (Volumul 5 din EIM) a arătat că aceasta nu va fi afectată pe o rază de 100 km.</p> <p>Evaluarea de risc asupra stării de sănătate s-a efectuat, pe baza prognozelor distribuției concentrațiilor substanțelor periculoase în localitatea Roșia Montană și în peste 40 de localități învecinate, reprezentând o suprafață de peste 200 km². Evaluarea stării de sănătate a populației a luat în considerare date concrete privind distribuția concentrațiilor substanțelor periculoase la momentul de față precum și cele care vor fi generate de activitățile miniere propuse. Este evident faptul că la aceste concentrații prognozate, care sunt sub nivelul concentrațiilor maxime admisibile (CMA), nu se produc efecte adverse semnificative asupra stării de sănătate a populației [1].</p> <p>Într-adevăr există probleme de sănătate ale populației din localitatea Roșia Montană, în momentul de față, înainte de demararea activităților propuse, în sensul în care starea de sănătate a locuitorilor din comună este deficitară comparativ cu cea a grupurilor populaționale din vecinătate. Acest lucru ne indică faptul că trebuie luate măsuri clare pentru îmbunătățirea stării de sănătate a populației din localitatea Roșia Montană. În același timp, așa cum s-a menționat mai sus, amplasarea și funcționarea minei nu va conduce la apariția de efecte adverse suplimentare asupra stării de sănătate a populației, în condițiile în care distribuția concentrațiilor noxelor urmărite este în conformitate cu modelele de dispersie prezentate în lucrarea de față (EIM).</p> <p>Referințe: [1] Capitolul 6.6, <i>Rezultate și discuții</i>, pag. 133-138, vol. 5, <i>Condiții de referință pentru sănătate (MMGA_0026)</i></p>

Problema	Solutia
<p>caz nu este vorba, într-adevăr, de problema poluării transfrontaliere, ci de solidaritatea dintre oameni.</p>	
<p>Mi-ar plăcea să știu că în cazul în care în Ungaria s-ar produce o asemenea grozăvie, prietenii noștri din România ar sosi în ajutorul nostru într-un număr mare, ca să împiedicăm o asemenea investiție. În legătură cu acest lucru mi-aș dori ca cei în cauză să solicite cât mai multe informații și date de guvernul ungar, dacă cred că aici ceva nu este perfect. Noi credem că există la noi mai multe stabilimente industriale cu grad de risc ridicat, decât cele 40 menționate, de aceea suntem de părere că guvernul ungar ar trebui constrâns să reacționeze în toate situațiile posibile.</p>	<p>Riscul, prin natura sa, poate fi atenuat și diminuat; cu toate acestea, nu poate fi eliminat. Pentru a introduce aceste informații în context, simplul fapt de a te deplasa pe stradă sau de a efectua activități curente acasă prezintă probabilitate de producere a unui accident de 2 ori mai mare decât în cadrul unor activități industriale care utilizează substanțe periculoase.</p> <p>Într-un sens mai larg, întregul Raport la Studiul de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM) se centrează pe evaluarea impacturilor și reducerea lor asociată. Astfel că, Capitolul 4 al EIM prezintă evaluarea impactului avut de proiect. În cele ce urmează se prezintă un sumar al impactului proiectului ce a fost prezentat pe larg în cadrul EIM.</p> <p>Din perspectiva evaluării riscurilor naturale și tehnologice, Cap.7, „Situații de risc” al Raportului de Evaluare a Impactului asupra Mediului, scoate în evidență că măsurile de siguranță, cele de prevenire, implementarea sistemelor de management de mediu și a riscului reduc consecințele la nivele acceptabile față de cele mai restrictive norme, standarde, cele mai bune practici sau recomandări naționale și internaționale în domeniu. Nivelul de risc a fost stabilit ca mediu și deci, acceptabil social. Extinderea analizei de risc și intensitatea măsurilor de prevenire și diminuare a consecințelor trebuie să fie proporționale cu riscul implicat. Alegerea unei tehnici particulare este specifică scenariului de accident analizat.</p> <p>Sunt analizate mai detaliat acele scenarii de accidente care în urma analizei calitative sunt considerate ca având potențial de accident industrial major și se produc cu probabilități de peste 10^{-6} (perioade de revenire mai reduse de 1/1.000.000) adică ar putea avea consecințe majore deci, risc asociat ridicat, peste nivelul 9 la 12 (pe o scara 1-25).</p> <p>O evaluare globală a riscului asociat proiectului Roșia Montană este realizată prin utilizarea metodologiei de evaluare rapidă a riscului asupra mediului și sănătății elaborată inițial de Ministerul Mediului din Italia și Organizația Mondială a Sănătății. Identificarea și analiza hazardurilor și riscurilor naturale prezintă date și informații esențiale pentru evaluarea potențialelor accidente tehnologice:</p>

Problema	Solutia
	<ul style="list-style-type: none"> • la proiectarea sistemului iazului de decantare s-au luat în calcul parametri pe deplin acoperitori pentru riscul seismic ce caracterizează aceasta zonă. Acești parametri seismici de proiectare adoptați în cazul sistemului iazului de decantare cât și al altor structuri de pe amplasamentul propus, rezultă într-un factor de siguranță mult peste minimul acceptat conform standardelor naționale și europene pentru proiectarea amenajărilor de acest gen; • în sectorul afectat fizic de Proiect, riscul apariției inundațiilor va fi foarte redus datorită bazinelor hidrografice reduse (controlate de pâraiele Roșia și Corna) în arealul afectat de exploatare, cât și creării de structuri hidrotehnice de acumulare, deviere și drenaj a apelor pluviale de pe amplasament, și în general, în bazinul hidrografic al Abrudului; • riscurile rezultate ca urmare a fenomenelor meteorologice au fost revăzute și folosite în evaluarea hazardurilor proceselor tehnologice afectate. <p>Din analiza indicatorilor morfometrici și corelarea lor cu alte seturi de informații privind versanții naturali din amplasamentul și proximitatea acestuia, reiese faptul că riscul (estimat calitativ) de producere a alunecărilor de teren este unul scăzut spre moderat iar consecințele acestuia nu vor afecta major componentele structurale ale proiectului.</p> <p>Nu există un risc important asociat epuizării resurselor. Activitățile miniere sunt planificate judicios, astfel încât să exploateze doar acele resurse de aur și argint rentabile din punct de vedere economic și doar cantitățile de roci de construcție necesare derulării Proiectului. Gestionarea teritoriului aferent concesiunii miniere va reduce la minim „sterilizarea” rezervelor (limitarea accesului viitor la rezerve).</p> <p>La evaluarea hazardurilor și riscurilor tehnologice, a fost realizat calculul cantității totale a substanțelor periculoase și a categoriilor de substanțe periculoase prezente în cadrul obiectivului, conform regulilor incluse în <i>Procedura de notificare</i> aprobată de Ordinul Ministerului Agriculturii, Pădurilor, Apelor și Mediului (MAPAM) nr. 1084/2003. În baza evaluării stocurilor de substanțe periculoase prezente pe întreg amplasamentul proiectului comparativ cu cantitățile relevante prevăzute de HG 95/2003 care transpune Directiva Seveso, obiectivul se încadrează la limita superioară a cantităților relevante specifice și deci este obligatorie elaborarea și transmiterea autorității publice teritoriale pentru protecția mediului și autorității teritoriale pentru protecție civilă a <i>Raportului de securitate</i> în exploatare pentru prevenirea riscurilor de accidente majore.</p>

Problema	Solutia
	<p>Pentru evaluarea consecințelor unor accidente majore cu substanțe periculoase s-au utilizat modele fizico-matematice agreate la nivel internațional și în special în UE, precum versiunea curentă a programului SLAB (Canada) de modelare a dispersiei în aer a gazelor mai dense decât aerul care poate trata o multitudine de situații și scenarii. Similar, a fost utilizat programul EFFECTSGis 5.5 (Olanda) construit pentru analiza efectelor accidentelor industriale și analiza consecințelor. Au fost considerate mai multe scenarii pentru a răspunde cerințelor legislative interne, în special cele legate de realizarea Planurilor de Urgență Internă (HG 647/2005). Concluziile evaluării riscului pentru accidentele majore au fost următoarele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Distrugerea totală a instalațiilor uzinei se poate produce doar prin atac terorist cu arme clasice sau nuclear. Avarierea rezervorului de HCl (inclusiv a cuvei de retenție) simultan cu a rezervoarelor de stocare NaCN, a rezervoarelor de soluție bogată, a tancurilor de leșiere, și deversarea întregului conținut al acestora, pot rezulta în dispersia de HCN în atmosferă. În același timp, în anumite situații și condiții meteo defavorabile dispersiei, persoanele aflate până la 40 m distanță de sursa de emisie, surprinse de norul toxic pentru mai mult de 1 minut fără să utilizeze mijloace de protecție a respirației, vor deceda aproape sigur. De asemenea se poate considera că pe o rază de cca. 310 m, persoanele expuse pentru mai mult de 10 minute pot suferi intoxicații grave fiind posibil să se producă chiar decesul. Efecte toxice pot apare la persoanele aflate pe direcția vântului până la o distanță de cca. 2 km de uzina de procesare; • Erori de operare și/sau defecțiuni ale sistemelor de măsură și control soldate cu scăderea pH-ului turburelii în tancurile de leșiere, îngroșător și/sau DETOX și emisii accidentale de acid cianhidric. Zona afectată de concentrații de 290 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 36 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 157,5 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul platformei tancurilor CIL; • Emisie accidentală de HCN din decantor. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în tancurile CIL accentuată de o supradozare a soluției de floclulant simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 65 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 104 m. Centrul

Problema	Soluția
	<p>cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Emisie accidentală de HCN din stația DETOX. Accidentul poate fi datorat unei scăderi de pH în reactoare generată de o supradozare a soluției de metabisulfat și/sau sulfat de cupru simultan cu defecțiuni la sistemele de monitorizare a pH-ului. Zona afectată de concentrații mari de 1900 ppm pentru un timp de expunere de 1 minut este situată în interiorul unui cerc cu raza de 10 m. Zona afectată de concentrații mai mari de 300 ppm și pentru un timp de expunere de 10 minute este situată în interiorul unui cerc cu raza de 27 m iar pragul IDLH de 50 ppm pentru un timp de expunere de 30 minute este atins într-o zonă cu raza cercului de 33 m. Centrul cercurilor este situat la mijlocul distanței dintre cele două stații DETOX; • Explozia rezervorului de stocare GPL. Rezervorul de stocare al GPL are o capacitate de 50 t și este amplasat în aer liber în apropierea centralei termice. Simularea a fost efectuată pentru cea mai gravă situație posibilă, considerând explozia rezervorului plin. Pragul I cu radiație de căldură 12,5 kW/m² este în interiorul unui cerc cu raza de 10,5 m iar Pragul II cu radiație de căldură 5 kW/m² este în interiorul unui cerc cu raza de 15 m; • Avarii și/sau incendii la rezervoarele de combustibili. Simulările au fost efectuate pentru cele mai grave situații posibile, considerând aprinderea și arderea cantității totale a motorinei (incendiu în rezervor, sau în cuva de retenție plină cu motorină); • Ruperea barajului Corna cu formare de breșe. S-au luat în calcul două scenarii de accidente credibile pentru simularea scurgerii sterilelor din iazul de decantare, și șase scenarii credibile pentru scurgerea apei decantate din iaz și a apei din porii sterilelor cu efecte semnificative asupra ecosistemelor terestre și acvatice, sub diferite condiții meteorologice; • Scurgerea sterilelor poate avea loc de-a lungul văii Corna, pe o distanță de 800 m (prin ruperea barajului inițial), sau pe 1600 m în cazul ruperii barajului Corna în varianta finală; • În ceea ce privește impactul asupra calității apei, concentrația de cianură în apă sub formă de undă de poluare va ajunge la Arad în apropiere de granița româno-maghiara pe râul Mureș, la concentrații între 0,03 și 0,5 mg/L. Datorită limitărilor matematice inerente ale modelelor folosite, valorile menționate și efectele accidentelor sunt considerate a fi supraestimate. În consecință aceste rezultate descriu „cazurile cele mai defavorabile”, bazate pe ipoteze extreme de rupere a barajului Corna.

Problema	Solutia
	<p>Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA-Mine (Whitehead et al., 2006), ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării undei poluante înspre aval.</p> <p>Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre, cât și a celor acvatică în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.</p> <p>Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.</p> <p>Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.</p> <p>Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.</p> <p>Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare</p>

Problema	Solutia
	<p>INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexa. Împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formarea de HCN la suprafața iazului. Simulările privind emisiile de HCN de pe suprafața iazului de decantare și dispersia acestuia în atmosferă arată că nu se depășește un nivel de 400 μg/mc pentru medierea de o oră și 179 μg/mc pentru o mediere de 8 ore. Aceste concentrații de HCN depășesc cu puțin pragul de miros (0,17 ppm) și sunt mult inferioare concentrațiilor care ar putea fi periculoase; • Ruperea barajului Cetate cu formare de breșe. Modelarea viiturii în caz de rupere a barajului Cetate a avut la bază parametrii de proiectare obținuți în studiul hidrometeorologic „Assessment of rainfall intensity, frequency and runoff for the Roșia Montană Project - Radu Droboț”. Caracteristicile breșei au fost prezise cu ajutorul modelului Breach, iar înălțimea maximă a unde de viitură în diferite secțiuni de scurgere a fost modelată folosind programul FLDWAV. S-a considerat un volum total al scurgerii de 800000 mc în timp de o oră, când vârful hidrografului viiturii este cu aproximativ 4,9 m deasupra scurgerii de bază chiar imediat aval de baraj și în albia îngustă a Abrudului la 5,9-7,5 km în aval de baraj iar la ultima secțiune luată în calcul (10,5 km) adâncimea apei este de aproximativ 2,3 m deasupra scurgerii de bază iar debitul maxim 877 mc/s. În continuare, valea mai largă a Arieșului permite viiturii să se propage printr-o albie semnificativ mai extinsă iar rezultatul este un hidrograf de viitură mult atenuată. Aceste rezultate descriu „cazul cel mai defavorabil”, bazat pe ipoteza extremă de rupere a barajului; • Accidente pe parcursul transportului cianurii. Datorită cantităților mari de cianură transportate (cca. 30 t zilnic), riscurile asociate acestei activități au fost analizate în detaliu prin aplicarea metodei ZHA - Zurich Hazard Analysis. Drept urmare a fost selectat traseul optim de transport de la furnizor până la uzina de procesare. <p>Transportul cianurii (în formă solidă) se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS (Solid to Liquid System) cu o capacitate de 16 t fiecare. Containerul, construit în conformitate cu normele ISO, este protejat de către un cadru de protecție prevăzut cu suportți, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm asigurând împreună cu cadrul metalic o protecție suplimentară a încărcăturii în caz de accident. Acest sistem este considerat BAT și este în momentul de față una dintre cele mai sigure modalități de transport al cianurii.</p>

Problema	Solutia
	<p>Se menționează faptul ca studiul prezintă probabilitatea de apariție a acestor scenarii (paginile 177-179, Concluzii).</p> <p>În ceea ce privește managementul cianurilor, există un studiu de bază intitulat „Proiectul Aurul Roșia Montană, Planul pentru Managementul Cianurilor” întocmit în conformitate cu „Codul Internațional pentru Managementul Cianurilor pentru Producători, Transportatori și Utilizarea Cianurii în Producerea Aurului (International Cyanide Management Institute), mai 2002”. Se subliniază faptul ca SC Roșia Montană Gold Corporation SA este semnatară a acestui cod.</p> <p>Referințele bibliografice pentru capitolul 7 „Situații de Risc” se regăsesc la paginile 184-187. (MMGA_1229 Risk)</p>
<p>Bună seara, mă numesc Zsuzsa Szabó, și sunt inginer agronom specializat în gospodărirea mediului. Aș avea ceva de spus doamnei trufașe din România, care a vorbit în maghiară. Aș ruga-o să se gândească la faptul că deși compania investitoare dă de lucru acum, peste 17-20 de ani poate părăsi zona, desființând aceleași posibilități de lucru, lăsând satul exploatat, iar locuitorii săi fără loc de muncă. Este o simplă observație ce v-am spus, însă merită să dea de gândit.</p>	<p>Proiectul Roșia Montana (RMP) va fi un catalizator pentru dezvoltarea economică locală și regională. Efectele vor fi atât pozitive, cât și negative, așa cum există pentru orice tip de dezvoltare industrială majoră. În cazul Roșia Montană, impactul benefic va fi maximizat prin implicarea autorităților locale și regionale precum și a altor părți relevante din comunitate, în inițiativele de dezvoltare bazată pe participare. Efectele negative vor fi atenuate prin măsurile care au fost descrise în raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).</p> <p>Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) recunoaște faptul că dezvoltarea durabilă este un concept multi-dimensional care cuprinde cinci arii cheie interdependente, de capital:</p> <p>Capitalul financiar</p> <p>Impactul asupra dezvoltării economice, administrării fiscale, taxelor și impozitelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O medie de 1200 de locuri de muncă pe perioada construcției pentru mai mult de 2 ani, dintre care majoritatea vor fi ocupate cu forță de muncă locală; - 634 de locuri de muncă pe perioada exploatării (angajare directă, inclusiv contracte pentru servicii de curățenie, securitate, transport și altele, timp de 16 ani, dintre care cele mai multe vor fi ocupate cu forță de muncă locală; - Aproximativ 6000 locuri de muncă indirecte pentru 20 de ani, la nivel local și regional[1];

Problema	Solutia
	<ul style="list-style-type: none"> - 1 miliard USD din rata profitului, impozitele pe profit, redevențe și alte taxe și impozite către autoritățile locale, regionale și naționale din România; - 1,5 miliarde USD din procurarea de bunuri și servicii. 400 milioane USD pe perioada construcției (2 ani) și 1,1 miliarde USD pe perioada activității de producție, din România (16 ani); - Înființarea unei facilități de micro-creditare în zonă, care să permită accesul la finanțare în condiții avantajoase; - Promovarea dezvoltării locale și regionale a afacerilor, stabilirea unui centru de afaceri și incubatoare de afaceri pentru a oferi sprijin, instruire (antreprenorială, planuri de afaceri, management administrativ și fiscal, etc.), consultanță juridică, financiară și administrativă. <p>Capitalul material</p> <p>Infrastructura – inclusiv clădiri, facilități de alimentare cu energie, de transport, de alimentare cu apă și management al deșeurilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterile de venit pentru agențiile guvernamentale, de ordinul a 1 miliard USD pentru mai mult de 20 de ani (construcție - activitate de producție - închidere) vor însemna fonduri suplimentare pe care autoritățile le pot aloca pentru îmbunătățirea infrastructurii din comunitate; - De asemenea, RMGC va construi localitățile Piatra Albă și Dealul Furcilor din Alba Iulia pentru strămutarea populației. Piatra Albă va include un nou centru civic, zone comerciale și rezidențiale. La finalizare, acestea vor fi transferate autorităților. Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare (RRAP) conține toate detaliile acestor inițiative. <p>Capitalul uman</p> <p>Sănătate și educație:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un dispensar și o clinică privată în Piatra Albă (a se vedea RRAP), accesibile întregii comunități prin asigurări de sănătate; - Modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, accesibil întregii comunități prin sistemul național de asigurări de sănătate; - Implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune; - Construirea unei noi școli, centru civic și rezidențial în Piatra Albă. Acest

Problema	Solutia
	<p>program este descris în detaliu în RRAP;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Campanii de sănătate pentru conștientizare (în parteneriat cu autoritățile locale și ONG-uri) cu referire la: sănătatea reproducției, nutriție și stil de viață printre altele; - Parteneriate cu organizații de învățământ și ONG-uri referitoare la accesul și îmbunătățirea unităților de învățământ din regiune, cum ar fi Ovidiu Rom și autoritățile locale. <p>Capitalul social</p> <p>Pregătire profesională, relații cu comunitatea și rețele sociale și capacitatea instituțiilor de a le sprijini, conservarea patrimoniului cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Eforturi pentru dezvoltarea și promovarea moștenirii culturale din Roșia Montană atât pentru localnici, cât și în scopuri turistice; o Oportunități de educație pentru adulți și îmbunătățirea abilităților prin programe de instruire, fonduri și burse școlare, pentru mărirea șanselor de angajare atât direct prin RMGC, cât și indirect; o Programe de asistență pentru persoane și grupuri vulnerabile, și consolidarea rețelei sociale, în special în Roșia Montană (Programul un Vecin Bun, Programul Social); o Parteneriate cu ONG-uri care lucrează cu tinerii din zonă pentru îmbunătățirea și creșterea potențialului comunității. <p>Capitalul natural</p> <p>Peisaj, biodiversitate, calitatea apei, ecosisteme:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Măsurile incluse în planurile de management ale RMP și SOP (Proceduri Standard de Operare pentru prevenirea accidentelor și managementul urgențelor) vor avea ca rezultat atenuarea impacturilor asupra mediului și îmbunătățirea condițiilor de mediu, așa cum este prevăzut în EIM; o Îmbunătățirea condițiilor de mediu va crește calitatea vieții în Roșia Montană; o Instruire și asistență pentru integrarea aspectelor legate de calitatea mediului în planurile de afaceri; o Campanii de conștientizare cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului în cadrul activităților economice;

Problema	Solutia
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Standarde de mediu asociate cu împrumuturi acordate prin micro-finanțare, incluzând monitorizarea măsurilor de protecție a mediului; ○ Codul de Conduită în Afaceri prin care se solicită furnizorilor RMP să respecte standardele RMGC cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului. <p>Aceste cinci sfere importante susțin, la rândul lor, trei elemente de bază ale dezvoltării viabile – elementul social, de mediu și economic.</p> <p>Viziunea RMGC asupra beneficiilor sociale și economice ale RMP este prezentată în Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității și în EIM Capitolul 4.8 – Mediul Social și Economic.</p> <p>În chestiunile de dezvoltare comunitară, RMGC va colabora cu părțile interesate din cadrul comunității. Agajamentul de colaborare va cuprinde autoritățile locale, regionale și naționale. Această abordare permite comunității să dețină, să orienteze și să controleze toate chestiunile de dezvoltare relevante, în mod integrat și printr-un acționariat multiplu.</p> <p>În spiritul acestui angajament, RMGC a efectuat deja consultații extinse, constând în 1262 întâlniri individuale și interviuri, și în distribuirea de chestionare prin care s-au obținut peste 500 răspunsuri, în 18 întâlniri cu grupuri centrale și 65 de dezbateri publice, pe lângă discuțiile cu autoritățile guvernamentale, cu organizațiile neguvernamentale și potențialii acționari implicați. Feedback-ul a fost folosit pentru pregătirea Planurilor de Management ale EIM precum și la elaborarea unor parteneriate și programe de dezvoltare.</p> <p>În prezent, RMGC, dezvoltă un program complex de monitorizare pentru evaluarea măsurilor de atenuare a impactului socio-economic și îmbunătățirea a sa, și va include propunerile și observațiile factorilor interesați, afectați sau potențial afectați. Pentru instituționalizarea acestor propuneri, RMGC – în asociere cu un număr de grupuri locale de factori interesați – se află în proces de înființare a unor parteneriate locale și regionale care să ajute compania și comunitatea în monitorizarea progresului RMP.</p> <p>Programul de monitorizare al RMGC se va desfășura într-o manieră transparentă,</p>

Problema	Solutia
	<p>permițând părților să evalueze progresul eficienței sale și să sugereze îmbunătățiri privind implementarea RMP. Acest proces va continua pe toată durata de viață a proiectului, în scopul maximizării beneficiilor și minimizării efectelor negative.</p> <p>A fost stabilit un cadru preliminar care va asista ghidarea dezvoltării planului de monitorizare (a se vedea Volumul 14, Secțiunea 4.8, Mediul Social și Economic, Tabel 7-1, din EIM pentru Proiectul Roșia Montană).</p> <p>Parteneriatele includ inițiative referitoare la educație, dezvoltarea tinerilor și instruire, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parteneriatul ONG Roșia Montană; • Parteneriatul pentru Tineret din Roșia Montană; • Centrul de Resurse pentru Tineri Apuseni; • Parteneriatul pentru Educație Roșia Montană. <p>Alte parteneriate privesc monitorizarea și managementul aspectelor de mediu, inclusiv Centrul de Cercetare pentru Mediu și Sănătate Roșia Montană. Aspectele bio-fizice vor fi monitorizate și co-administrate de Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană și Parteneriatul Forestier Roșia Montană.</p> <p>De asemenea, pentru promovarea și dezvoltarea oportunităților economice în viitor, oferite prin Proiectul Roșia Montană, RMGC va colabora cu factorii interesați, la nivel local, în ceea ce privește deschiderea unui centru de afaceri.</p> <p>Se așteaptă ca programele de instruire oferite prin RMGC și partenerii săi, precum și experiența profesională câștigată pe perioada RMP să aibă ca rezultat o forță de muncă bine pregătită și calificată în mai multe domenii. Acest lucru ar pune oamenii într-o poziție competitivă pentru a lucra în cadrul altor companii miniere. Calificările obținute sunt de asemenea transferabile și în sectorul ne-minier.</p> <p>Dincolo de formarea profesională directă, prezența RMP ca investiție majoră, va îmbunătăți climatul economic al zonei, încurajând și promovând dezvoltarea activităților ne-miniere. Se așteaptă ca această creștere calitativă a climatului investițional și economic să conducă la oportunități de afaceri care să se dezvolte în paralel cu RMP, chiar dacă se depășește cu mult sfera activităților direct legate de exploatarea minieră.</p>

Problema	Solutia
	<p>Diversificarea dezvoltării economice este un beneficiu important al investițiilor generate pentru realizarea RMP.</p> <p>Planul de Urbanism Zonal (PUZ), care prezintă în detaliu terenul necesar RMP, afectează doar 25% din comuna Roșia Montană, lăsând deschise multe oportunități de dezvoltare a afacerilor în comunitate. Chiar și acum, s-au deschis deja, câteva afaceri în restul de 75% din Comună; PUZ , odată finalizat, va încuraja mai mult înființarea afacerilor.[2]</p> <p>Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.</p> <p>Referințe:</p> <p>[1] Efectul multiplicator al RMP este de ordinul a 1 loc de muncă direct la 30 de locuri de muncă permanente indirecte timp de peste doi ani. RMGC pune la dispoziție o metodologie complexă folosită pentru obținerea acestui efect. Cu toate acestea, se folosește un raport mai conservator de 1 : 10 -Direct : Indirect, pentru a respecta efectele multiplicatoare acceptate la nivel internațional pentru marile proiecte de exploatare minieră în regiunile sărace, după cum se menționează în Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD 2006) Politici în domeniul mărfurilor pentru dezvoltare: un nou cadru pentru lupta împotriva sărăciei. TD/B/COM.1/75, Geneva, Elveția.</p> <p>[2] Date asupra industriilor existente, cum ar fi agricultura și turismul, sunt furnizate în Volumul 14, secțiunea 4.8 – Mediul Social și Economic, Plan L – Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității. Aceste date au fost colectate în principal în vederea unei evaluări a efectelor potențiale ale proiectului propus asupra acestor industrii.</p>
<p>Am discutat despre frontiere, apă, oameni, respectiv despre catastrofe provocate de cianură, însă nu am adus vorba despre daunele provocate de călcatul în picioare, despre poluarea fonică și despre cea a aerului. Studiul ar trebuie să analizeze și aceste</p>	<p>Ca parte a procesului de evaluarea impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității</p>

Problema	Solutia
<p>chestiuni. Vă mulțumesc.</p>	<p>activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea Tabelele 4.3.8 până la 4.3.16 Planșele 4.3.1 până la 4.3.9. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile de prevenire/minimizare/eliminarea a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.</p> <p>Au fost selectați ca reprezentativi anii de Proiect 0, 9, 10, 12, 14 și 19 deoarece aceștia includ cele mai semnificative activități generatoare de zgomot. Totodată, având în vedere corelarea strânsă dintre problemele și sursele asociate emisiilor atmosferice și celor de zgomot, aceștia sunt și anii utilizați pentru modelarea impactului asupra calității aerului, tratată în capitolul 4.2. În vederea unei redări cât mai exacte a impactului potențial generat asupra receptorilor, aceste planșe includ și estimări ale fondului de trafic rutier prezentate în Secțiunea 4.3.6.1.</p> <p>Planul amplasamentului Proiectului și schemele instalațiilor au fost utilizate pentru determinarea pozițiilor surselor de zgomot și a altor caracteristici fizice ale zonei. Locul receptorilor a fost stabilit pe baza rapoartelor de fond și a documentației tehnice și de mediu puse la dispoziție de RMGC. Cu ajutorul acestor informații, locurile surselor și ale receptorilor au fost transpuse în coordonate de intrare (x, y, z) pentru programul de modelare a zgomotului.</p> <p>Calcululele țin seama de divergența clasică a undei de sunet (adică atenuarea prin dispersie sferică cu ajustarea directivității sursei la sursele punctiforme) plus factorii de atenuare datorită absorbției în aer, efectele minimale la sol și bariere de protecție.</p> <p>Acest model a fost validat de AAC (Acoustic Alliance Consulting) timp de mai mulți ani prin măsurători de zgomot pe diferite amplasamente industriale funcționale care fuseseră anterior modelate în faza de proiect tehnic. Compararea previziunilor pe bază de model cu măsurătorile de teren au demonstrat de fiecare dată o strânsă concordanță, de obicei în domeniul a 1-3 dB (A).</p>

Problema	Solutia
	<p>Atunci când aprinderea secvențială este temporizată adecvat, sunt detonate simultan numai mici cantități de explozibil. Utilizarea secvențelor de pușcare controlate cu sistemul de temporizare NONEL permite producerea unor explozii mici multiple, care acționează însă ca o singură încărcătură, fără generarea unei deplasări de material în afara zonei pușcate mai mare decât aria de acțiune a fiecărei explozii individuale.</p> <p>Temporizările de ordinul milisecundelor acționează eficient deoarece deplasările rocii în afara ariei de influență a unei singure găuri este de aproximativ 3 milisecunde pe metru. Ca exemplu, dacă două rânduri de găuri de pușcare sunt perforate la un interval de 8 metri, al doilea șir de găuri va exploda la aproximativ 24 milisecunde după detonarea primului șir. Astfel momentul detonării celui de-al doilea șir de găuri poate fi stabilit astfel încât să maximizeze eficiența de rupere a rocii.</p> <p><i>Atunci când pușcările miniere sunt executate corespunzător, un observator extern va putea vedea ridicarea și coborârea terenului în mod asemănător cu frontul unei unde, ca și cum cineva ar transmite o oscilație lină într-un covor așezat pe podea. Pe măsură ce unda se deplasează, serii de explozii multiple de intensități mici vor propaga unda de sfărâmare a rocilor.</i></p> <p>În concluzie, tehnologiile speciale utilizate (pe zone) nu vor produce efecte negative asupra construcțiilor din comuna Roșia Montană, dar datorită stării de uzură și fără intervenții rapide din partea organelor abilitate aceste construcții, vor deveni irecuperabile.</p> <p><i>O descriere detaliată a tehnologiei de derocare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.</i></p>
<p>Câteva cuvinte aș mai avea de spus în legătură cu afirmația lui John, conform căreia noi utilizăm clor în pentru purificarea (igienizarea) apei potabile din Budapesta. Eu cred că în acest</p>	<p>Evitarea impactului transfrontalier se realizează prin „supraproiectarea” Proiectului Roșia Montană în vederea atenuării riscului și construirea obiectivelor proiectului în conformitate cu exigențele standardelor, sub strictă monitorizare a autorităților Uniunii Europene, a reprezentanților băncilor ce finanțează proiectul și a altor agenți de monitorizare internaționali.</p>

Problema	Solutia
<p>caz există o bază de comparație cu totul alta, deoarece noi utilizăm clorul pentru purificarea apei potabile, ceea ce este în interesul comunității, voi, în schimb, veți lua aurul de aici și îl veți duce foarte departe, în Canada, respectiv acționarilor înstăriți din lumea întreagă. Așa că aici avem de-a face cu totul altceva. Dați-mi voie să am și eu un rol episodic mărunț în această reprezentare teatrală – o numesc astfel pe baza celor două audieri publice din Ungaria, unde John a reușit să evite cu iscusință răspunsurile la întrebările cu caracter profesional. John, se pare că proiectul vostru de investiție corespunde tuturor normelor, atât legilor românești, cât și directivelor UE. Pe mulți îi convingeți și în privința faptului că șansele ca o catastrofă provocată de cianură să se producă, nu este mai mare decât 1 la 1.000.000 sau 1 la 10.000.000 sau 1 la 100.000.000.</p>	<p>Ca element cheie în acest sens, raportul EIM a luat în calcul accidente care ar putea avea loc în cadrul Proiectului Roșia Montană ce ar putea genera impacturi transfrontaliere. Aceste aspecte sunt prezentate în capitolul (10) al raportului EIM. Accidentele luate în calcul includ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cedarea barajului cu deversare de ape poluate și/sau materiale miniere sterile; - un accident ce implică procesul de livrare a cianurii către amplasament utilizând traseele stabilite de transport. <p>O evaluare specifică a impacturilor asociate unui scenariu rupere a barajului ce a fost presupus a fost analizată pentru a se stabili dacă va avea ca rezultat impacturi transfrontaliere. În baza acestei analize s-a ajuns la concluzia că accidentele ecologice ce s-au luat în calcul vor avea impacturi negative la nivel local/regional, dar nu vor implica sub nici o formă efecte transfrontaliere.</p> <p>Un accident transfrontier, rezultat în urma <i>cedării barajului Corna</i>, este foarte puțin probabil, deoarece în proiectarea acestuia s-au luat măsuri de siguranță deosebite, pentru unii dintre parametri depășindu-se standardele românești și europene de proiectare a structurilor de acest gen. Printre altele, barajul a fost proiectat să acumuleze apa rezultată din acțiunea combinată a două precipitații succesive extreme, de câte 450 mm/mp/24 h, corespunzătoare unei sume de 900 mm/mp, cantitate care nu a fost înregistrată niciodată în România, (volum de viitură de 2,7 mil mc pentru fiecare PMP) și a unui cutremur de 8° pe scara Richter, cu o perioadă medie de revenire de 1:475 ani [1]. Chiar în cazul în care un asemenea eveniment s-ar produce, acesta nu ar afecta structura barajului, operațiunea putând continua în mod normal. Chiar și după închiderea obiectivului minier, barajul a fost proiectat să reziste unui cutremur cu o perioadă de revenire de 1 : 10 000 de ani, daunele provocate structurii barajului fiind minime.</p> <p>Conform estimărilor din studiile de specialitate realizate în vederea elaborării EIM, PMP a fost estimat la o perioadă medie de revenire cuprinsă între 1:100. 000. 000 și 1:1 000. 000. 000 ani [2]. De menționat că o perioadă de revenire de peste 1:100. 000 corespunde unei probabilități extrem de mici pentru acest parametru (precipitații de 24 de ore), putând doar sublinia măsurile extraordinare de siguranță adoptate. Barajul a fost proiectat astfel încât să reziste oricăror fenomene periculoase naturale care ar putea apărea.</p>

Problema	Solutia
	<p>Chiar in aceste condiții, au fost imaginate scenarii ipotetice de rupere a barajului, datorată unor cauze tehnice, presupunând ca metodologia de construcție nu ar fi respectată. Aceste scenarii reprezintă situațiile cele mai grave care au putut fi identificate, ținând cont de caracteristicile tehnice ale sistemului iazului de decantare. Scenariile sunt detaliate în capitolul (7) al Raportului la studiul EIM, subcapitolul (6.4.3), p. (128-132). Efectele potențiale ale unui astfel de accident sunt descrise în același subcapitol. Rezultatele privind distribuția concentrațiilor de cianuri, prezentate în Raportul la studiul EIM au fost obținute prin utilizarea unui model de amestec conservativ, care nu ține cont de dispersia care se produce pe măsură ce unda poluanta se deplasează în aval și de fenomenele de atenuare. Ulterior, a fost realizată o nouă simulare, mult mai precisă și mai realistă, bazată pe modelul INCA, ce ia în calcul dispersia, volatilizarea și descompunerea cianurilor în timpul deplasării unde poluante înspre aval (Whitehead et al., 2006). Modelul utilizat este modelul INCA, dezvoltat în ultimii 10 ani în vederea simulării atât a sistemelor terestre cât și a celor acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru evaluarea impactului generat de viitoarea activitate minieră și de operațiuni de colectare și epurare a poluării produse de activitățile miniere anterioare desfășurate la Roșia Montană.</p> <p>Modelarea creată pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsen, cupru, crom, mangan), precum și cianuri, nitrați, amoniac și oxigen dizolvat. Modelul a fost aplicat bazinelor superioare de la Roșia Montană, precum și pentru întreaga rețea hidrografică Abrud - Arieș – Mureș până la granița cu Ungaria și mai departe în râul Tisa. Modelul ia în calcul diluția, și procesele de amestec și fizico-chimice care afectează metalele, amoniacul și cianurile din rețeaua hidrografică și oferă estimări ale concentrațiilor în puncte cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în râul Tisa după confluența cu râul Mureș.</p> <p>Datorită fenomenelor de diluție și dispersie care au loc în rețeaua hidrografică și a tehnologiei inițiale de tip BAT adoptate pentru proiect (spre exemplu, utilizarea de procese de distrugere a cianurii pentru efluentul cu steril, ceea ce reduce concentrația de cianură în efluentul înmagazinat în IDS la o valoare mai mică de 6 mg/l), chiar și o deversare accidentală de steril, de mari proporții, (spre exemplu, ca urmare a cedării barajului) în rețeaua hidrografică nu ar duce la poluare transfrontalieră. Modelul a arătat că și în cazul celui mai periculos scenariu de cedare a barajului, toate limitele admisibile</p>

Problema	Solutia
	<p>pentru concentrațiile de cianură și de metale grele din apa râului ar fi respectate înainte ca acesta să treacă în Ungaria.</p> <p>Modelul INCA a fost utilizat și la evaluarea impactului benefic al sistemului existent de colectare și epurare a apelor acide și a arătat că se obțin îmbunătățiri substanțiale ale calității apelor din rețeaua hidrografică în regim normal de funcționare.</p> <p>Pentru mai multe informații se prezintă o fișă sintetică privind lucrarea de modelare INCA cu titlul: Programul de modelare al râului Mureș în Anexă. Împreună cu studiul de modelare complet este prezentat în Anexa 5.1. [3]</p> <p>Cu toate acestea, probabilitatea de producere a unei rupturi a barajului cu impact transfrontalier potențial este mai mică de 10^{-12}, adică un asemenea eveniment s-ar putea întâmpla o dată la 10^{12} ani, ceea ce corespunde unui risc extrem de redus. Metodologia de evaluare a riscului este descrisă în capitolul 7 al Raportului la studiul EIM, subcapitolul (2.1, p. 16-25).</p> <p><i>Transportul cianurii de sodiu se va efectua în exclusivitate cu containere specializate SLS, certificate ISO, cu o capacitate de 16 t fiecare. Dimensiunile containerului sunt conforme standardelor ISO, permițând transportul acestuia pe rutele de transport (feroviar și rutier) și utilizarea dotărilor standard de manipulare a containerelor. Containerul este protejat de către un cadru de protecție. Pentru ușurarea manipulării, cadrul de protecție este prevăzut cu suportți, permițând decuplarea de trailerul de transport și stocarea temporară. Grosimea virolei este de 5,17 mm, asigurând, împreună cu cadrul metalic, o protecție suplimentară încărcăturii în caz de accident [4]</i></p> <p>Capitolul 10 al Raportului la studiul EIM argumentează faptul ca alte probleme de mediu care pot interveni pot produce consecințe negative doar la nivel local/regional, si nu transfrontalier.</p> <p>Referințe: [1] (p. 29 subcap. 2.2.2.2. si p. 42., subcap.2.4.3. din cadrul Secțiunii 7 „Riscuri”). [2] (fig. 4.1.8., p 18, Cap.4.1. Apa din cadrul Raportului la studiul EIM). [3] „Studiu de modelare a calității apei din bazinele hidrografice ale Roșiei Montane, Abrud, Arieș și Mureș: Evaluarea Strategiilor de Restaurare și a Impacturilor</p>

Problema	Solutia
	<p>Evenimentelor de Poluare Potențială” întocmit de profesor Paul Whitehead Danny Butterfield și Andrew Wade Universitatea din Reading Școala de Științe Umane și de Mediu [4] (p.108, subcap.5., Secțiunea 7</p>
<p>Aș dori să fac un comentariu legat de doamna din Roșia Montana, pe care o respect, dar care nu se mai află în sală: am putut auzi direct de la ea, de la o locatară independentă a Roșiei Montana, că studiile universitare ale fiului ei sunt plătite de RMGC. Sper că autorii acestui studiu și criticii săi vor fi mult mai independenți (imparțiali) decât doamna în cauză. Vă mulțumesc frumos.</p>	<p>Conform cerințelor legale în vigoare, evaluarea impactului asupra mediului pentru proiectul exploatării miniere Roșia Montană a fost realizată de către “persoane fizice și juridice independente de titularul [...] proiectului” și “atestare de autoritatea competentă pentru protecția mediului” [1].</p> <p>Precizarea implicării autorilor în dezvoltarea capitolelor nu constituie o cerință legală. În conformitate cu prevederile legale în vigoare [2], Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului conține în Capitolul 1. <i>Informații generale</i>, Secțiunea 2, date de contact despre autorii atestați ai studiului de evaluare a impactului asupra mediului și ai raportului la acest studiu, informații care sunt preluate succint în Capitolul 9. <i>Rezumat fără caracter tehnic</i>.</p> <p>Din luna iunie 2004, semnarea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (sau a “părților” acestuia) de către experții atestați nu (mai) este o cerință conținută în legislația în vigoare [3].</p> <p>“Răspunderea pentru corectitudinea informațiilor puse la dispoziția autorităților competente pentru protecția mediului și a publicului revine titularului [...] proiectului”, iar răspunderea pentru corectitudinea evaluării impactului asupra mediului revine autorilor acesteia [4], respectiv, în cadrul echipei de experți atestați, revine “persoanelor fizice atestate la cel mai înalt nivel de competență” și “persoanelor juridice atestate” [5], care au participat la executarea evaluării impactului asupra mediului în baza contractului încheiat cu titularul proiectului.</p> <p>Detalii despre companiile implicate în studiul de impact pot fi găsite la începutul Rezumatului fără caracter tehnic. Cele 5 pagini dedicate tuturor organizațiilor implicate cuprind numele companiilor, numele reprezentanților acestora și adresele de Internet.</p>
<p>Să mai adaug totuși că proiectul lui RMGC nu are nici o alternativă</p>	<p>Informațiile furnizate în Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) susțin opinia generală pe care a exprimat-o petentul că celelalte industrii în afară</p>

Problema	Solutia
<p>deoarece în localitate nu se eliberează nici un fel de autorizații pentru activitate de întreprinzător, nici în domeniul turismului, nici în cel al comerțului. Activitatea de minerit este cea care poate fi efectuată, altceva nu. Astfel nu există alternativă, însă cred în continuare că acum nu ți-ai fructificat corect oportunitatea de care dispui, John.</p>	<p>de cea minieră sunt slab dezvoltate în Roșia Montană. Însă raportul EIM evidențiază și face o evaluare precum cea că dezvoltarea proiectului Roșia Montană nu împiedică dezvoltarea celorlalte ramuri industriale în zonă.</p> <p>Într-adevăr, proiectul Roșia Montană ar îndepărta unele dintre obstacolele care descurajează în prezent investițiile înspre această zonă, precum terenurile poluate și abandonate, râurile poluate, infrastructura și în general condițiile scăzute pe plan social și economic. Lucrările de conservare din zona protejată Roșia Montană, gestionate și finanțate în mod corespunzător, propuse în proiectul Roșia Montană ar duce la creșterea capacității zonei de a atrage turiști.</p> <p>În Capitolul 5 din Raportul EIM se afirmă că turismul va fi posibil și profitabil doar în momentul în care zona va avea ce să ofere turiștilor din punct de vedere al mediului curat, infrastructurii corespunzătoare și atracțiilor precum muzeele și monumentele istorice la care turiștii să aibă acces. Un proiect minier ca cel propus de societatea RMGC va oferi, prin impozitele plătite, fondurile necesare în vederea îmbunătățirii infrastructurii. Pe baza proiectului Roșia Montană și a planurilor sale de management al patrimoniului cultural, societatea va investi 25 milioane USD pentru protejarea patrimoniului cultural într-un mod care va susține turismul. Printr-un program de instruire, oamenii vor dobândi abilitățile necesare pentru dezvoltarea activităților de turism, iar Micro Credit Roșia Montană îi va susține pentru a-și deschide restaurante și alte afaceri care să atragă turiștii.</p> <p>La finalul proiectului, va exista un nou sat construit, plus centrul vechi din Roșia Montană, restaurat, ce va avea un muzeu, locații de cazare, restaurante, o infrastructură modernă și monumente conservate precum Tăul Găuri – toate acestea reprezentând atracții turistice.</p> <p>Societatea RMGC a comandat un studiu pe tema Propuneri Inițiale pentru Turism care definește felul piețelor turistice potențiale și cel mai potrivit mod de abordare a acestora într-un proiect integrat (Raportul Gifford 13658. R01, <i>Propuneri Inițiale pentru Turism în Roșia Montană</i>). (MMGA_0337 Alternatives)</p>
<p>Bună ziua, sunt Zita Zmeskál. Aș avea două întrebări. Prima a fost</p>	<p>Planul de închidere și reabilitare a minei (Planul J din EIM) descrie foarte detaliat modul de reabilitare a zonei afectate. Planul stabilește o serie de măsuri care să asigure că</p>

Problema	Solutia
<p>formulată de mai multe ori astăzi, însă fără să se primească la ea un răspuns concret, ca în cazul altor întrebări. Întreb acum din nou: ce înseamnă exact recultivarea depozitelor de deșeuri, ce grosime va avea stratul de materie, de pământ cu care se va acoperi iaz de decantare și haldele de steril, ce plante vor fi sădite în acele locuri, respectiv dacă după recultivare se vor găsi reziduuri toxice, de exemplu, în apa potabilă, cum vor proceda cei în cauză, sau măcar există garanția că vor întreprinde ceva în acest sens?</p>	<p>activitatea minieră afectează cât mai puțin posibil peisajul din zona Roșia Montană. Aceste măsuri cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acoperirea cu covor vegetal a haldelor de steril, în măsura în care acestea nu sunt folosite ca rambleu în cariere. • Rambleierea carierelor, cu excepția carierei Cetate care va fi inundată și transformată într-un lac • Acoperirea cu covor vegetal a iazului de sterile și a suprafețelor barajelor • Demontarea instalațiilor de producție scoase din uz și refacerea ecologică a suprafețelor dezafectate • Epurarea apelor prin sisteme semi-pasive (cu sisteme de epurare clasice ca sisteme de rezervă) până când nivelul indicatorilor tuturor efluenților se încadrează în limitele admise și nu mai necesită continuarea procesului de epurare. • Întreținerea vegetației, combaterea fenomenului de eroziune și monitorizarea întregului amplasament, până când RMGC demonstrează că toate obiectivele de refacere au fost realizate în mod durabil. <p>Pentru detalii suplimentare, consultați Secțiunea 5.18 din EIM, care conține propunerile de utilizare post-închidere pentru cariere, amplasamentele instalațiilor tehnologice și depozitele de deșeuri (inclusiv iazul de decantare a sterilului). În plus, capitolul 4.4 descrie modul în care RMGC va utiliza cele mai bune tehnici disponibile (BAT-uri) pentru a asigura că toate apele descărcate în mediu respectă cele mai stricte standarde din România și Uniunea Europeană. Mina va respecta, pe toată durata de viață, cele mai stricte norme și reglementări din România și UE și, în plus, procesul de închidere și reabilitare se va conforma sau va depăși standardele cuprinse în Directiva UE privind deșeurile miniere. Directiva impune firmei RMGC să „refacă terenul la o stare satisfăcătoare, cu acordarea unei atenții speciale calității solului, speciilor sălbatice, habitatelor naturale, rețelelor hidrografice, peisajului și utilizărilor avantajoase corespunzătoare”.</p>

Problema	Solutia
	<p>După finalizarea lucrărilor de închidere și refacere ecologică, cele 584 hectare (din totalul de 1646 hectare cuprinse în PUZ) care compun zonele dintre carierele miniere și instalațiile de procesare a minereului, precum și zona tampon, nu vor prezenta urme vizibile ale existenței proiectului minier. Lucrările de infrastructură (drumuri, stații de epurare ape uzate, etc.) vor rămâne în folosința comunității. În cazul celor 1062 hectare rămase (vezi capitolul 4, secțiunea 4.7 Peisaj, tabelul 3.1 din raportul EIM), deși vor suferi modificări, acestea vor fi, la rândul lor, refăcute (reprofilate, tratate cu un sistem de acoperire cu sol fertil și înierbate) pentru a se integra, cât mai bine posibil, în peisajul local.</p>
<p>Cealaltă întrebare pe care doresc să o formulez: ce se va întâmpla după golirea iazului de decantare? Probabil că suprafața respectivă nu va fi solidă. Câți ani trebuie să așteptăm până când solul acelei suprafețe de 600 de hectare se va solidifica? Vă mulțumesc.</p>	<p>Închiderea și reabilitarea iazului de decantare a sterilului (IDS) este descrisă în detaliu în Planul de închidere și reabilitare a minei (Planul J din EIM). Capitolul 4.5 descrie sistemul de acoperire al iazului și zonei barajului, iar subcapitolele 4.4.4 și 4.4.5 tratează chestiuni legate de calitatea și epurarea apei. Cu toate că în studiul EIM sunt disponibile mai multe informații, prezentăm pe scurt procesul de închidere și reabilitare a IDS.</p> <p>În ultimii ani de exploatare, sterilele vor fi depozitate într-un mod care să asigure corelarea cu planurile finale de profilare a suprafeței sterilelor. La finalul procesării minereului, apa decantată din iazul de steril va fi eliminată și, după distrugerea cianurii, va fi pompată în cariera Cetate pentru accelerarea inundării acesteia. Suprafața sterilelor va fi acoperită cu un strat de tipul “stocare și eliberare” cu o grosime de aproximativ 120-190 cm, în funcție de rezultatele obținute pe loturile experimentale (testările vor fi efectuate în faza de operare pentru a analiza diverse sisteme de acoperire și a confirma că sunt adecvate pentru haldele de rocă sterilă și iazul de decantare a sterilului). Criteriile de proiectare ale stratului de acoperire au în vedere minimizarea pătrunderii oxigenului în sterile (pentru a preveni acidifierea) și a infiltrării apei din precipitații. Stratul de acoperire a sterilelor va fi nivelat pentru a facilita scurgerea apelor de suprafață în canale și șanțuri de drenaj. Dacă este cazul, barajul de sterile va fi reprofilat și acoperit cu un strat simplu de sol, pentru că materialul din care este construit barajul nu este predispus la acidifiere.</p> <p>Se preconizează că exfiltrațiile prin baraj vor necesita tratare pentru eliminarea compușilor de azot, metalelor și metaloidelor, sulfatilor și calciului, astfel încât să se atingă limitele la evacuare prevăzute de normele românești. În faza de operare se va</p>

Problema	Solutia
	realiza și testa un sistem semi-pasiv de tratare (de exemplu biologic). În cazul în care ratele de eliminare sunt satisfăcătoare și se asigură conformarea cu reglementările legale, acest sistem va fi folosit pentru tratamentul pe termen lung al apei. Dacă performanța sistemului semi-pasiv nu este satisfăcătoare, stația de epurare convențională va fi disponibilă ca rezervă.
<p>S-a spus că la Roșia Montana doar mineritul are trecut, doar aceasta având și viitor. Dacă RMGC a acceptat în 2002, în cadrul planului de amenajare locală acea regulă conform căreia Roșia Montana este o zonă monoindustrială, deci în cadrul ei nu se poate efectua nici o altă activitate economică, nelegată de investiția minieră, deci nu se pot deschide pensiuni, nu se pot presta servicii de ecoturism, nu se pot face lucrări de agricultură sau nu se pot deschide magazine, atunci putem afirma că în afara investiției planificate de RMGC, nu există nici o altă posibilitate. Interzicerea oricărei activități economice de altă natură în această localitate nu contravine oare constituției românești sau spiritului libertății de întreprinzător?</p>	<p>Planul de Urbanism Zonal (PUZ), care prezintă în detaliu terenul necesar RMP, afectează doar 25% din comuna Roșia Montană, lăsând deschise multe oportunități de dezvoltare a afacerilor în comunitate. Chiar și acum, s-au deschis deja, câteva afaceri în restul de 75% din Comună; PUZ , odată finalizat, va încuraja mai mult înființarea afacerilor.[2]</p> <p>Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.</p> <p>Informațiile furnizate în Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) susțin opinia generală pe care a exprimat-o petentul că celelalte industrii în afară de cea minieră sunt slab dezvoltate în Roșia Montană. Însă raportul EIM evidențiază și face o evaluare precum cea că dezvoltarea proiectului Roșia Montană nu împiedică dezvoltarea celorlalte ramuri industriale în zonă.</p> <p>Într-adevăr, proiectul Roșia Montană ar îndepărta unele dintre obstacolele care descurajează în prezent investițiile înspre această zonă, precum terenurile poluate și abandonate, râurile poluate, infrastructura și în general condițiile scăzute pe plan social și economic. Lucrările de conservare din zona protejată Roșia Montană, gestionate și finanțate în mod corespunzător, propuse în proiectul Roșia Montană ar duce la creșterea capacității zonei de a atrage turiști.</p> <p>În Capitolul 5 din Raportul EIM se afirmă că turismul va fi posibil și profitabil doar în momentul în care zona va avea ce să ofere turiștilor din punct de vedere al mediului curat, infrastructurii corespunzătoare și atracțiilor precum muzeele și monumentele istorice la care turiștii să aibă acces. Un proiect minier ca cel propus de societatea RMGC va oferi, prin impozitele plătite, fondurile necesare în vederea îmbunătățirii infrastructurii. Pe baza proiectului Roșia Montană și a planurilor sale de management al patrimoniului cultural, societatea va investi 25 milioane USD pentru protejarea</p>

Problema	Solutia
	<p>patrimoniului cultural într-un mod care va susține turismul. Printr-un program de instruire, oamenii vor dobândi abilitățile necesare pentru dezvoltarea activităților de turism, iar Micro Credit Roșia Montană îi va susține pentru a-și deschide restaurante și alte afaceri care să atragă turiștii.</p> <p>La finalul proiectului, va exista un nou sat construit, plus centrul vechi din Roșia Montană, restaurat, ce va avea un muzeu, locații de cazare, restaurante, o infrastructură modernă și monumente conservate precum Tăul Găuri – toate acestea reprezentând atracții turistice.</p> <p>Societatea RMGC a comandat un studiu pe tema Propuneri Inițiale pentru Turism care definește felul piețelor turistice potențiale și cel mai potrivit mod de abordare a acestora într-un proiect integrat (Raportul Gifford 13658. R01, <i>Propuneri Inițiale pentru Turism în Roșia Montană</i>). (MMGA_0337 Alternatives)</p>
<p>Astăzi am auzit deja de 3 ori că cianura nu va fi depozitată în iazul de decantare, ci în uzina de prelucrare, respectiv că ceea ce se va afla acolo, nu va fi cianură, deci nu va fi periculos. V-aș reaminti din nou de tabelul de pe pagina 60 a capitolului 4.1. din studiul de fezabilitate, care conține rezultatele analizelor geo-chimice ale turburelii depozitate în iazul planificat, și conform acestui tabel, în iazul de decantare conținutul total de cianură se situează între valorile de 1,13 și 5,15 mg/l. Tot în acest tabel figurează și diferitele concentrații ale cianurii libere. Ar fi bine să nu intenționeze să ne facă să credem că în acest caz este vorba doar despre o cianură care</p>	<p>Sterilul de procesare va fi depozitat în iazul de decantare având o concentrație de 5-7 ppm de cianură WAD (ușor disociabilă în acizi slabi), care este sub limita impusă de Directiva UE privind deșeurile miniere, recent aprobată, adică de 10 ppm de cianură WAD. După depozitarea sterililor au loc o serie de procese chimice care au ca rezultat modificarea în timp a concentrației de cianură din iazul de decantare. În urma depunerii, soluțiile apoase vor cunoaște trei procese diferite:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Cea mai mare parte a apei rezultată din procesul tehnologic și evacuată în iaz împreună cu sterilele de procesare, cu cianuri în concentrația menționată mai sus, va fi recirculată și refolosită în uzina de procesare. 2.O parte se va evapora în funcție de pH-ul din iazul de decantare, de condițiile meteorologice și de geometria iazului. Evaporarea crește în timpul verii. Cantitatea de cianură evaporată variază în funcție de variabilele menționate mai sus. 3.Un procent de până la 40% va fi reținut inițial, fiind atașat de particulele solide. Pe măsură ce sterilele sunt îngropate, este generat un mediu neutralizator, iar o serie de mecanisme de descompunere vor descompune cianura în timp. În ceea ce privește exfiltrațiile din iazul de decantare acestea vor fi captate în totalitate de către iazul secundar de retenție, situat în aval de iazul de decantare și vor fi repompate în iaz, astfel încât nici un fel de apă cu conținut de cianuri nu va ajunge în

Problema	Solutia
<p>există doar în basmele populare. Acestea au valori-limită și de exemplu cu privire la cianura completă (saturată), și în tabel figurează că valoarea limită referitoare la apele de suprafață este de 0,1 mg. Dacă există o valoare limită, iar studiul în sine ne indică faptul că această valoare este depășită semnificativ de ceea ce se află în iazul de decantare, să nu ne facă să credem că aici nu este vorba de cianură toxică. Mulțumesc.</p>	<p>rețeaua hidrografică.</p> <p>Iazul de decantare a fost proiectat cu patru elemente de proiectare foarte importante, care încorporează parametrii de protecție a pânzei freatice. Acestea includ un baraj inițial cu permeabilitate redusă, un strat coluvial cu permeabilitate redusă în bazinul iazului de decantare, un sistem secundar de retenție și bazin de colectare și un sistem de tratare finală a oricăror exfiltrații de apă.</p> <p>Modelarea bilanțului masei cianurilor trebuie să fie semi-cantitativă până când soluția reală și concentrațiile din aer pot fi obținute din procesul de exploatare. Modelul a fost dezvoltat utilizând informațiile din fluxul tehnologic proiectat, din modelul degradării cianurii și din alte surse disponibile, inclusiv din amplasamente similare în care se desfășoară procese asemănătoare. Date fiind limitările sale, bilanțul masic identifică și estimează în mod adecvat cele mai semnificative componente pentru bilanțul cianurilor și ilustrează destinația pe care o are cianura în cadrul procesului și în cadrul iazului de decantare.</p> <p>Estimarea bilanțului masic în iazul de decantare și a dispersiei asociate din aer este în principal simplă. Sterilele descărcate în iaz și concentrația cianurilor din aceste sterile sunt relativ cunoscute. Concentrația totală de cianură este considerată a fi de 7 mg/L, la ieșirea din unitatea de denocivizare a cianurii. Acest lucru implică o concentrație de cianură WAD (ușor eliberabilă) care se încadrează în intervalul de la 4 la 6 mg/L. Pe baza ratei de deversare și a concentrației, se estimează că iazul de decantare va primi pe an aproximativ 97 tone cianuri totale. Pe baza volumului porilor din steril, aproximativ o treime din acest total va fi reținut în sterile, iar 66 tone/an vor fi conținute de apa din iazul de decantare, care se va recircula în procesele tehnologice.</p> <p>Degradarea cianurii în iazul de decantare este un proces bine cunoscut. O mare parte din degradare reprezintă, de fapt, volatilizare. În mod general se consideră că 90% este volatilizare, restul este reprezentat de alte procese chimice.</p> <p>Acest model a fost dezvoltat în mod special pentru acest proiect așa cum este prezentat în Secțiunea 4.1.4.8, în Volumul 8, Capitolul 2, <i>Procese Tehnologice</i>. Pe baza acestui model aproximativ jumătate din cianură este pierdută prin degradare pe durata unui an. Dacă se presupune că 90 la sută din această pierdere se datorează emisiilor în aer, rezultă că aproximativ 30 tone/an se pierd în aer. Modelul bilanțului cianurilor este discutat mai detaliat, cu dovezi aduse în sprijinul ipotezelor, în Volumul 8, Capitolul 2,</p>

Problema	Solutia
	<p><i>Procese Tehnologice</i>, Secțiunea 4.1.3. Deși există o serie de presupuneri cu privire la bilanțul cianurilor în iazul de decantare, numerele reprezintă medii aproximative pe intervale mici. Se vor înregistra și abateri de la aceasta estimare, dar în prezent bilanțul masic este destul de precis pentru această fază a proiectului. Una dintre abaterile cele mai probabile va fi aceea că se vor înregistra niveluri mai scăzute de cianură deversată în iazul de decantare. Pentru această fază a proiectului, ca măsură de siguranță au fost presupuse concentrații ridicate ale cianurii care iese din procesul de denocivizare. Procesul INCO SO₂/Air selectat pentru denocivizarea cianurii a produs în mod regulat concentrații de cianură WAD mai mici de 2 mg/L. Evident, în cazul în care se obțin concentrații mai reduse ale cianurii deversate, atunci vor avea loc și emisii în aer ale cianurii din iazul de decantare mai reduse.</p>
<p>Aș continua referindu-mă la o altă chestiune din studiul de fezabilitate. Dacă s-ar produce o repere de dig, atunci poluarea care ar ajunge la frontiera ungară, ar avea o concentrație de 1,3 mg/l. În sprijinul acestei afirmații publicați de asemenea doar un tabel, iar calculele preliminare privind acesta nu figurează nicăieri. Oare cum ați ajuns la acele rezultate? Și 1,3 mg înseamnă de 13 ori valoarea-limită. Pe baza acestora pot să spun că acest studiu de fezabilitate are numeroase lipsuri, neconținând nici acele date despre mediu, care ar trebui incluse într-un studiu de acest tip. Nu oferă răspunsuri cu privire la efectele potențiale ale investiției asupra mediului, și aceste răspunsuri nu le-am primit nici la cele două</p>	<p>Apreciem faptul că există preocupări cu privire la impactul transfrontalier și că s-a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se găsește în bibliografia anexată la acest raport.</p> <p>Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (Capitolul 10 <i>Impact Transfrontieră</i>) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.</p> <p>Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, S.C. Roșia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include Evaluarea Impactului asupra Mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.</p>

Problema	Solutia
<p>audieri publice. Ca urmare, în opinia mea, această investiție nu ar trebui să fie autorizată. Vă mulțumesc</p>	<p>Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvaticice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.</p> <p>Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și Cianuri, Nitrat, Amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.</p> <p>Chiar și în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.</p> <p>Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.</p> <p>Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul <i>Programul de Modelare a Râului Mureș</i> iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1. (MMGA_038 Transboundary)</p>
<p>Adineaori am auzit formula</p>	<p>Proiectul Roșia Montana (RMP) va fi un catalizator pentru dezvoltarea economică locală</p>

Problema	Solutia
<p>concretă, care spunea că această investiție înseamnă un venit garantat de 1 miliard de dolari pentru statul român. Această sumă înseamnă circa 220 miliarde de forinți, din care se pot construi cam 220 km de autostradă, deci atât ar fi profitul statului român. Întrebarea este dacă se poate sacrifica în acest scop un peisaj cum este zona Abrudului și a Roșiei Montana.</p>	<p>și regională. Efectele vor fi atât pozitive, cât și negative, așa cum există pentru orice tip de dezvoltare industrială majoră. În cazul Roșia Montană, impactul benefic va fi maximizat prin implicarea autorităților locale și regionale precum și a altor părți relevante din comunitate, în inițiativele de dezvoltare bazată pe participare. Efectele negative vor fi atenuate prin măsurile care au fost descrise în raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).</p> <p>Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) recunoaște faptul că dezvoltarea durabilă este un concept multi-dimensional care cuprinde cinci arii cheie interdependente, de capital:</p> <p>Capitalul financiar</p> <p>Impactul asupra dezvoltării economice, administrării fiscale, taxelor și impozitelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O medie de 1200 de locuri de muncă pe perioada construcției pentru mai mult de 2 ani, dintre care majoritatea vor fi ocupate cu forță de muncă locală; - 634 de locuri de muncă pe perioada exploatării (angajare directă, inclusiv contracte pentru servicii de curățenie, securitate, transport și altele, timp de 16 ani, dintre care cele mai multe vor fi ocupate cu forță de muncă locală; - Aproximativ 6000 locuri de muncă indirecte pentru 20 de ani, la nivel local și regional[1]; - 1 miliard USD din rata profitului, impozitele pe profit, redevențe și alte taxe și impozite către autoritățile locale, regionale și naționale din România; - 1,5 miliarde USD din procurarea de bunuri și servicii. 400 milioane USD pe perioada construcției (2 ani) și 1,1 miliarde USD pe perioada activității de producție, din România (16 ani); - Înființarea unei facilități de micro-creditare în zonă, care să permită accesul la finanțare în condiții avantajoase; - Promovarea dezvoltării locale și regionale a afacerilor, stabilirea unui centru de afaceri și incubatoare de afaceri pentru a oferi sprijin, instruire (antreprenorială, planuri de afaceri, management administrativ și fiscal, etc.), consultanță juridică, financiară și administrativă. <p>Capitalul material</p> <p>Infrastructura – inclusiv clădiri, facilități de alimentare cu energie, de transport,</p>

Problema	Solutia
	<p>de alimentare cu apă și management al deșeurilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterile de venit pentru agențiile guvernamentale, de ordinul a 1 miliard USD pentru mai mult de 20 de ani (construcție - activitate de producție - închidere) vor însemna fonduri suplimentare pe care autoritățile le pot aloca pentru îmbunătățirea infrastructurii din comunitate; - De asemenea, RMGC va construi localitățile Piatra Albă și Dealul Furcilor din Alba Iulia pentru strămutarea populației. Piatra Albă va include un nou centru civic, zone comerciale și rezidențiale. La finalizare, acestea vor fi transferate autorităților. Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare (RRAP) conține toate detaliile acestor inițiative. <p>Capitalul uman</p> <p>Sănătate și educație:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un dispensar și o clinică privată în Piatra Albă (a se vedea RRAP), accesibile întregii comunități prin asigurări de sănătate; - Modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, accesibil întregii comunități prin sistemul național de asigurări de sănătate; - Implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune; - Construirea unei noi școli, centru civic și rezidențial în Piatra Albă. Acest program este descris în detaliu în RRAP; - Campanii de sănătate pentru conștientizare (în parteneriat cu autoritățile locale și ONG-uri) cu referire la: sănătatea reproducției, nutriție și stil de viață printre altele; - Parteneriate cu organizații de învățământ și ONG-uri referitoare la accesul și îmbunătățirea unităților de învățământ din regiune, cum ar fi Ovidiu Rom și autoritățile locale. <p>Capitalul social</p> <p>Pregătire profesională, relații cu comunitatea și rețele sociale și capacitatea instituțiilor de a le sprijini, conservarea patrimoniului cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Eforturi pentru dezvoltarea și promovarea moștenirii culturale din Roșia Montană atât pentru localnici, cât și în scopuri turistice; o Oportunități de educație pentru adulți și îmbunătățirea abilităților prin

Problema	Solutia
	<p>programe de instruire, fonduri și burse școlare, pentru mărirea șanselor de angajare atât direct prin RMGC, cât și indirect;</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Programe de asistență pentru persoane și grupuri vulnerabile, și consolidarea rețelei sociale, în special în Roșia Montană (Programul un Vecin Bun, Programul Social); ○ Parteneriate cu ONG-uri care lucrează cu tinerii din zonă pentru îmbunătățirea și creșterea potențialului comunității. <p>Capitalul natural Peisaj, biodiversitate, calitatea apei, ecosisteme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Măsurile incluse în planurile de management ale RMP și SOP (Proceduri Standard de Operare pentru prevenirea accidentelor și managementul urgențelor) vor avea ca rezultat atenuarea impacturilor asupra mediului și îmbunătățirea condițiilor de mediu, așa cum este prevăzut în EIM; ○ Îmbunătățirea condițiilor de mediu va crește calitatea vieții în Roșia Montană; ○ Instruire și asistență pentru integrarea aspectelor legate de calitatea mediului în planurile de afaceri; ○ Campanii de conștientizare cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului în cadrul activităților economice; ○ Standarde de mediu asociate cu împrumuturi acordate prin micro-finanțare, incluzând monitorizarea măsurilor de protecție a mediului; ○ Codul de Conduită în Afaceri prin care se solicită furnizorilor RMP să respecte standardele RMGC cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului. <p>Aceste cinci sfere importante susțin, la rândul lor, trei elemente de bază ale dezvoltării viabile – elementul social, de mediu și economic.</p> <p>Viziunea RMGC asupra beneficiilor sociale și economice ale RMP este prezentată în Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității și în EIM Capitolul 4.8 – Mediul Social și Economic.</p> <p>În chestiunile de dezvoltare comunitară, RMGC va colabora cu părțile interesate din</p>

Problema	Solutia
	<p>cadru comunității. Angajamentul de colaborare va cuprinde autoritățile locale, regionale și naționale. Această abordare permite comunității să dețină, să orienteze și să controleze toate chestiunile de dezvoltare relevante, în mod integrat și printr-un acționariat multiplu.</p> <p>În spiritul acestui angajament, RMGC a efectuat deja consultații extinse, constând în 1262 întâlniri individuale și interviuri, și în distribuirea de chestionare prin care s-au obținut peste 500 răspunsuri, în 18 întâlniri cu grupuri centrale și 65 de dezbateri publice, pe lângă discuțiile cu autoritățile guvernamentale, cu organizațiile neguvernamentale și potențialii acționari implicați. Feedback-ul a fost folosit pentru pregătirea Planurilor de Management ale EIM precum și la elaborarea unor parteneriate și programe de dezvoltare.</p> <p>În prezent, RMGC, dezvoltă un program complex de monitorizare pentru evaluarea măsurilor de atenuare a impactului socio-economic și îmbunătățirea a sa, și va include propunerile și observațiile factorilor interesați, afectați sau potențial afectați. Pentru instituționalizarea acestor propuneri, RMGC – în asociere cu un număr de grupuri locale de factori interesați – se află în proces de înființare a unor parteneriate locale și regionale care să ajute compania și comunitatea în monitorizarea progresului RMP.</p> <p>Programul de monitorizare al RMGC se va desfășura într-o manieră transparentă, permițând părților să evalueze progresul eficienței sale și să sugereze îmbunătățiri privind implementarea RMP. Acest proces va continua pe toată durata de viață a proiectului, în scopul maximizării beneficiilor și minimizării efectelor negative.</p> <p>A fost stabilit un cadru preliminar care va asista ghidarea dezvoltării planului de monitorizare (a se vedea Volumul 14, Secțiunea 4.8, Mediul Social și Economic, Tabel 7-1, din EIM pentru Proiectul Roșia Montană).</p> <p>Parteneriatele includ inițiative referitoare la educație, dezvoltarea tinerilor și instruire, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parteneriatul ONG Roșia Montană; • Parteneriatul pentru Tineret din Roșia Montană; • Centrul de Resurse pentru Tineri Apuseni; • Parteneriatul pentru Educație Roșia Montană.

Problema	Solutia
	<p>Alte parteneriate privesc monitorizarea și managementul aspectelor de mediu, inclusiv Centrul de Cercetare pentru Mediu și Sănătate Roșia Montană. Aspectele bio-fizice vor fi monitorizate și co-administrate de Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană și Parteneriatul Forestier Roșia Montană.</p> <p>De asemenea, pentru promovarea și dezvoltarea oportunităților economice în viitor, oferite prin Proiectul Roșia Montană, RMGC va colabora cu factorii interesați, la nivel local, în ceea ce privește deschiderea unui centru de afaceri.</p> <p>Se așteaptă ca programele de instruire oferite prin RMGC și partenerii săi, precum și experiența profesională câștigată pe perioada RMP să aibă ca rezultat o forță de muncă bine pregătită și calificată în mai multe domenii. Acest lucru ar pune oamenii într-o poziție competitivă pentru a lucra în cadrul altor companii miniere. Calificările obținute sunt de asemenea transferabile și în sectorul ne-minier.</p> <p>Dincolo de formarea profesională directă, prezența RMP ca investiție majoră, va îmbunătăți climatul economic al zonei, încurajând și promovând dezvoltarea activităților ne-miniere. Se așteaptă ca această creștere calitativă a climatului investițional și economic să conducă la oportunități de afaceri care să se dezvolte în paralel cu RMP, chiar dacă se depășește cu mult sfera activităților direct legate de exploatarea minieră. Diversificarea dezvoltării economice este un beneficiu important al investițiilor generate pentru realizarea RMP.</p> <p>Planul de Urbanism Zonal (PUZ), care prezintă în detaliu terenul necesar RMP, afectează doar 25% din comuna Roșia Montană, lăsând deschise multe oportunități de dezvoltare a afacerilor în comunitate. Chiar și acum, s-au deschis deja, câteva afaceri în restul de 75% din Comună; PUZ , odată finalizat, va încuraja mai mult înființarea afacerilor.[2]</p> <p>Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.</p> <p>Referințe: [1] Efectul multiplicator al RMP este de ordinul a 1 loc de muncă direct la 30 de locuri de</p>

Problema	Solutia
	<p>muncă permanente indirecte timp de peste doi ani. RMGC pune la dispoziție o metodologie complexă folosită pentru obținerea acestui efect. Cu toate acestea, se folosește un raport mai conservator de 1 : 10 -Direct : Indirect, pentru a respecta efectele multiplicatoare acceptate la nivel internațional pentru marile proiecte de exploatare minieră în regiunile sărace, după cum se menționează în Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD 2006) Politici în domeniul mărfurilor pentru dezvoltare: un nou cadru pentru lupta împotriva sărăciei. TD/B/COM.1/75, Geneva, Elveția.</p> <p>[2] Date asupra industriilor existente, cum ar fi agricultura și turismul, sunt furnizate în Volumul 14, secțiunea 4.8 – Mediul Social și Economic, Plan L – Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității. Aceste date au fost colectate în principal în vederea unei evaluări a efectelor potențiale ale proiectului propus asupra acestor industrii.</p>
<p>Ar fi nevoie doar de idei pentru dezvoltarea turismului, lucru dovedit și de festivalul FânFest, organizat de trei ani încoace, la care sosesc 10 mii de tineri la podișul de Roșia Montana. Văd că Dvs. nu sunteți de acord cu acest lucru, însă suntem aici ca să clarificăm divergențele de opinie.</p>	<p>Informațiile furnizate în Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) susțin opinia generală pe care a exprimat-o petentul că celelalte industrii în afară de cea minieră sunt slab dezvoltate în Roșia Montană. Însă raportul EIM evidențiază și face o evaluare precum cea că dezvoltarea proiectului Roșia Montană nu împiedică dezvoltarea celorlalte ramuri industriale în zonă.</p> <p>Într-adevăr, proiectul Roșia Montană ar îndepărta unele dintre obstacolele care descurajează în prezent investițiile înspre această zonă, precum terenurile poluate și abandonate, râurile poluate, infrastructura și în general condițiile scăzute pe plan social și economic. Lucrările de conservare din zona protejată Roșia Montană, gestionate și finanțate în mod corespunzător, propuse în proiectul Roșia Montană ar duce la creșterea capacității zonei de a atrage turiști.</p> <p>În Capitolul 5 din Raportul EIM se afirmă că turismul va fi posibil și profitabil doar în momentul în care zona va avea ce să ofere turiștilor din punct de vedere al mediului curat, infrastructurii corespunzătoare și atracțiilor precum muzeele și monumentele istorice la care turiștii să aibă acces. Un proiect minier ca cel propus de societatea RMGC va oferi, prin impozitele plătite, fondurile necesare în vederea îmbunătățirii infrastructurii. Pe baza proiectului Roșia Montană și a planurilor sale de management al patrimoniului cultural, societatea va investi 25 milioane USD pentru protejarea patrimoniului cultural într-un mod care va susține turismul. Printr-un program de instruire, oamenii vor dobândi abilitățile necesare pentru dezvoltarea activităților de</p>

Problema	Solutia
	<p>turism, iar Micro Credit Roșia Montană îi va susține pentru a-și deschide restaurante și alte afaceri care să atragă turiștii.</p> <p>La finalul proiectului, va exista un nou sat construit, plus centrul vechi din Roșia Montană, restaurat, ce va avea un muzeu, locații de cazare, restaurante, o infrastructură modernă și monumente conservate precum Tăul Găuri – toate acestea reprezentând atracții turistice.</p> <p>Societatea RMGC a comandat un studiu pe tema Propuneri Inițiale pentru Turism care definește felul piețelor turistice potențiale și cel mai potrivit mod de abordare a acestora într-un proiect integrat (Raportul Gifford 13658. R01, <i>Propuneri Inițiale pentru Turism în Roșia Montană</i>). (MMGA_0337 Alternatives)</p>
<p>Introducerea prezentării s-a referit la compararea consecințelor proiectelor Roșia Montana și Baia Mare. Aș atrage atenția asupra unor similitudini. Prima dintre acestea este utilizarea tehnologiei cu cianură, iar cea de-a doua că ambele investiții s-au concretizat în mediul unor văi de râu. Aceste râuri se întâlnesc în Tisa, iar zona este suprafața de acumulare a Tisei. Catastrofa de la Baia Mare a periclitat (și o face până astăzi) apele strategice ale Ungariei, Roșia Montana la fel. Ambele mine de aur periclitează rezervele strategice de apă potabilă ale Ungariei și României. John a spus că Turda (cu o sută de mii de locuitori) primește apă potabilă din Arieș, iar în Ungaria, orașul Szolnok (cu 120 de mii de</p>	<p>Proiectul de la Roșia Montană nu suportă nici o comparație cu mina din Baia Mare. De la proiectare la conducerea întreprinderii ca atare, la asigurarea finanțării, raportarea publică, implicarea celor mai importanți factori, procedurile de verificare, și la conformare – care sunt în totalitate aplicate în proiectul nostru la cele mai înalte standarde – cele două proiecte sunt extrem de diferite.</p> <p>De asemenea, după câte știm noi, nu a murit nimeni ca urmare a accidentului de la Baia Mare.</p> <p>Mina de la Rio Narcea din Spania, spre deosebire de cea de la Baia Mare, este comparabilă cu mina noastră din multe motive, așa cum s-a explicat de către prezentatori în timpul întâlnirilor cu publicul ținută anul trecut. Mina Rio Narcea din Spania a fost autorizată în condițiile legislației miniere europene, la fel ca și în cazul proiectului Roșia Montană, în timp ce mina de la Baia Mare <i>nu a fost</i> autorizată în cadrul legislației europene, iar concepția ei de proiectare nici <i>nu ar fi vreodată</i> autorizată în condițiile regulilor stricte care sunt în vigoare acum în Europa.</p> <p>În realitate, proiectul Roșia Montană este supus unor standarde și mai stricte chiar decât mina Rio Nacea din Spania tocmai <i>din cauza</i> accidentului de la Baia Mare. Guvernul român, în Termenii noștri de Referință, a cerut să respectăm noua Directivă Europeană asupra Tratării Deșeurilor din Minerit 2006/21/EC chiar înainte de a fi devenit lege în Europa sau România.</p>

Problema	Solutia
<p>locuitori) își primește apa potabilă dintr-o uzină de extracție a apei de la suprafață. Extracțiile miniere sunt pericole continue, iar acest lucru nu este ideologie sau teorie, ci din păcate experiență. Dacă la Baia Mare s-a putut produce catastrofa, se va produce și la Roșia Montana, dacă investiția se concretizează. Astăzi, Valea Tisei reprezintă singurul teritoriu european în care există în continuu pericolul inundației și a catastrofei ecologice. Atât la Roșia Montana, cât și la Baia Mare, o companie mixtă, străină și română, dorește să aplice tehnologia cu cianură. Poluarea cu cianură și cu metale grele, pornită de la Baia Mare și trecută pe Someș și pe Tisa, a produs Ungariei o pagubă de 29 miliarde. Este dificil de exprimat în forinți valoarea pagubei morale, respectiv valoarea cu care trebuia să fie mai mare în anii ce au urmat suma care trebuia cheltuită pe reclame, ca turiștii să revină lângă Tisa, și câte bancuri morbide s-au spus ca de exemplu: Aș dori o ciorbă de pește, dar să nu fie cu pește din Tisa. Nici studiul de fezabilitate, nici planul de avarie, nici o altă evaluare nu conține dimensiunea pagubei (de altfel</p>	<p>Accidentul de la Baia Mare, a schimbat fundamental regulile și reglementările din Europa pentru producția, transportul și folosirea cianurii. Noile standarde mai stricte (cele mai dure din lume) au făcut imposibil ca să mai fie vreodată autorizat în Europa orice nou proiect de exploatare minieră cu o concepție și cu metode de exploatare similare cu mina de la Baia Mare.</p> <p>Studiul de Evaluare a Impactului Ecologic asupra Mediului (EIM), pe care l-am înaintat anul trecut, este primul din România care este conform UE și este proiectat așa ca să nu fie necesară nici o singură exceptare de la legile existente sau preconizate. Pentru a ilustra angajamentul nostru față de standardele cele mai înalte, în toate cazurile în care cerințele din România și cele din UE diferă, RMGC a optat să se conformeze cu cele mai stricte dintre cele două. În plus, în timp ce minele de aur existente vor avea nevoie de vreo 10 ani ca să ajungă să corespundă standardelor mai severe de reglementare, Proiectul nostru de la Roșia Montană va respecta aceste standarde din prima zi de funcționare.</p> <p>O parte importantă a schimbărilor intervenite de la accidentul de la Baia Mare este introducerea Codului Internațional de Management al Cianurilor, la care Gabriel/RMGC este semnatar și care stipulează directive stricte pentru producția, transportul și folosirea cianurilor. Acest Cod include și condițiile legate de asigurarea finanțării, prevenirea accidentelor, reacția la situații de urgență, instruire, raportare publică, implicarea celor mai importanți factori și procedura de verificare. Codul Internațional de Management al Cianurilor poate fi consultat la adresa www.cyanidecode.org.</p> <p>Cât despre o comparație specifică, Proiectul Roșia Montană ("RMP") diferă de cel de la Baia Mare la fiecare dintre indicatorii cheie – cum ar fi detoxifierea cianurii în instalația tehnologică, proiectarea și construcția Iazului de Decantare a Sterilelor (TMF) și îndiguirile, operarea Iazului Înseși, asigurarea finanțării, raportarea publică, implicarea celor mai importanți factori și procedurile de verificare.</p> <p>Pe scurt, Proiectul Roșia Montană (RMP) nu este în nici un fel comparabil cu Baia Mare. [2]</p> <p>Cianura folosită în RMP va fi supusă unui proces de distrugere a cianurii, iar cianura</p>

Problema	Solutia
<p>inestimabile), care ar putea fi provocată României și Ungariei de o catastrofă care ar porni de la Roșia Montana. Adineaori ați formulat ce anume înseamnă pentru dumneavoastră minele. Noi știm, ce vor însemna aceștia cu privire la o porțiune de 500 km a Mureșului, la Dunăre și la Marea-Neagră.</p>	<p>reziduală depozitată cu sterilele de procesare în TMF se va degrada rapid la niveluri cu mult sub nivelurile maxime reglementate. Deoarece detoxifierea va avea loc înainte ca reziduurile să fie depozitate în TMF, ele vor conține concentrații foarte scăzute de cianură (5-7părți per milion, sau ppm, sau mg/l), ceea ce este cu mult sub limita reglementară de 10 ppm, adoptată recent în Directiva UE referitoare la Deșeurile Miniere 2006/21/EC.</p> <p>Acest sistem de utilizare și depozitare a cianurii în minele de aur este încadrat de UE în clasa Celor Mai bune Tehnologii Disponibile (BAT), conform definiției date de Directiva UE 96/61/EC (IPPC).</p> <p>Aceasta este o diferență fundamentală față de Baia Mare: Baia Mare nu dispunea de un mecanism de distrugere a cianurilor (proces de detoxifiere) în cadrul instalației tehnologice, așa cum are RMP. Drept urmare, concentrația de cianură în sterilele deversate în TMF la Baia Mare era situată între 120-400 ppm de cianură. Prin urmare, în cazul improbabil de deversare, conținutul aproape-zero al soluției de la proiectul RMP ar însemna că, cantitatea de cianură din apă ar fi doar o mică fracțiune din ceea ce a existat la Baia Mare.</p> <p>Barajul propus pentru TMF de la Roșia Montană, ca și barajul secundar de la bazinul de captare sunt proiectate în mod riguros, așa încât să depășească directivele românești și internaționale, pentru a face față unor precipitații foarte importante, și să prevină avariile la dig datorate supraîncărcării și orice deversări de cianură asociate unui asemenea eveniment , ca și poluarea suprafețelor sau a apelor freatice. Baia Mare nu a fost proiectată conform acelorși standarde foarte înalte și nu a avut capacitatea necesară pentru a rezista incidentului provocat de furtuna din 2000.</p> <p>Pentru a asigura suficientă capacitate pentru a preveni deversarea, supraînălțarea din fiecare etapă a TMF pe parcursul întregii durate de existență a proiectului este determinată ca suma volumului proiectat necesar pentru: (1) a stoca apa și sterilele de procesare pentru volumul maxim normal de sterile de procesare și volumul mediu al TMF; (2) a stoca apele provenite în urma a doua evenimente meteorologie cu PMP – Precipitații Maxime Posibile și, (3) a asigura o plajă pentru reziduuri și înălțime de gardă suplimentară pentru protecția față de valuri la volumul de sterile din fiecare etapă pe parcursul funcționării; un criteriu conservator de stabilire a înălțimii de gardă se bazează</p>

Problema	Solutia
	<p>pe o capacitatea de stocare la PMF plus 1 metru de înălțare a valurilor.</p> <p>TMF a fost proiectat pentru a satisface cele mai stringente evenimente meteorologice - PMP. În plus, pentru a fi siguri că TMF poate prelua în orice moment un volum total rezultat din PMF, acesta este proiectată efectiv pentru a reține în siguranță debitele rezultate în urma a doua evenimente meteo PMP consecutive. De aceea, instalația TMF de la Roșia Montană este concepută pentru a reține un volum total al debitelor de peste patru ori mai mare decât valorile prevăzute de directivele guvernului român și de 10 ori mai mare decât debitele din precipitații înregistrate în cazul ruperii barajului de la Baia Mare. Va fi construit un deversor pentru cazuri de urgență la dig, pentru situația improbabilă în care pompele ar putea ceda din cauza unei avarii sau a unei căderi de putere, în același timp cu cel de-al doilea eveniment meteo PMP. De aceea, proiectul instalației TMF depășește semnificativ standardele de siguranță impuse. Această măsură a fost luată pentru a se asigura că riscurile implicate de folosirea văii râului Corna pentru stocarea sterilelor sunt mult sub nivelul considerat ca sigur în viața cotidiană.</p> <p>Instalația TMF pentru proiectul RMP va fi construită conform metodei liniei centrale, folosindu-se anrocamente aduse din altă parte, precum și roci sterile – ceea ce reprezintă Cea mai Bună Tehnologie Disponibilă (BAT) pentru acest domeniu de activitate. Studiul EIM descrie modul în care va fi construit barajul din anrocamente, proiectat și executat de MWH, unul dintre proiectanții de vârf în domeniul barajelor, la nivel mondial și va fi verificat și aprobat de experți români autorizați pentru siguranța barajelor (membri ai comitetului ICOLD). Înainte de punerea sa în funcțiune, barajul trebuie autorizat pentru exploatare, de către Comisia Națională pentru Siguranța Barajelor (CONSIB), și se va efectua un audit independent la fiecare doi ani. RMGC a utilizat cei mai buni experți din lume în acest domeniu pentru a asigura securitatea pentru muncitorii din proiect și pentru comunitățile învecinate. La Baia Mare, construcția s-a făcut din materiale din sterile cu granulaie grosieră – nu din anrocamente – și de aceea nu a fost în stare să facă față încărcării suplimentare determinate de fenomenul meteo (furtuna) din anul 2000.</p> <p>RMP va dispune de o structură de evacuare liberă situată deasupra digului de inițiere, un sistem de evacuări inferioare, zone cu filtre cu structură granulară și pompe – conform metodelor BAT – pentru a colecta, controla și monitoriza orice exfiltrații. În mod</p>

Problema	Solutia
	<p>special, TMF –urile și barajul iazului au fost proiectate pe baza celor mai înalte standarde pentru a preveni poluarea apelor freactice, și pentru monitorizarea continuă a apelor freactice și pentru a elimina orice surgeră detectată – un sistem confirmat de studiile hidro-geologice. În mod special, caracteristicile proiectării includ un sistem de căptușeală de argilă, conceput special în cadrul bazinului TMF, pentru a se conforma valorii de permeabilitate specifice de 10^{-8} m/s, un zid fasonat în fundația digului de inițiere pentru controlul exfiltrațiilor, un miez de permeabilitate redusă pentru digul de inițiere pentru controlul exfiltrațiilor, ca și un baraj și un iaz de colectare a exfiltrațiilor sub piciorul barajului iazului pentru colectarea și reținerea oricăror exfiltrații, care se extind dincolo de axa centrală a barajului.</p> <p>Din punctul de vedere al administrării, Baia Mare a fost încadrată în rândul obiectivelor de Categorie C – care nu necesită o supraveghere și monitorizare specială. Proiectul Roșia Montană, însă, face parte din Categoria A, ceea ce înseamnă că este nevoie de un studiu EIM complet, care să detalieze condițiile inițiale, diferitele tipuri de impact exercitate de proiect și măsurile de diminuare a acestora, înainte de primirea autorizărilor, precum și de monitorizare și raportare</p> <p>În sfârșit, la Baia Mare lipsea un Plan de Management al Cianurilor. Prin comparație, Proiectul Roșia Montană are un Plan de Management al Cianurilor, în concordanță cu Codul Internațional de Management al Cianurilor (ICMC) – care reprezintă BAT, adică Cea Mai Bună Tehnologie Disponibilă, pentru proiectele de acum.</p> <p>În concluzie, sperăm că v-am oferit o relatare detaliată asupra motivelor pentru care proiectul nostru de la Roșia Montană este nu numai cu mult diferit de mina de la Baia Mare, ci și că acesta va constitui un model de exploatare minieră responsabilă, încorporând Cele Mai Bune Tehnologii Disponibile (BAT) și punând în aplicare cele mai înalte standarde de mediu.</p> <p>Referințe: [1] Menționăm că Hotărârea de Guvern (HG) nr.918/2002 a fost abrogat de HG nr.1213/2006 referitor la procedura-cadru pentru evaluarea impactului asupra mediului pentru anumite proiecte publice și private, publicat în Monitorul Oficial , partea I nr.802 din 25/09/2006 (“HG - nr. 1213/2006”). Cu toate acestea, ținând cont de prevederile art. 29 din HG nr. 1213/2006, în care se</p>

Problema	Solutia
	<p>menționează că <u>“Proiectul înaintat către o autoritate competentă în domeniul protecției mediului pentru obținerea acordului de mediu și supus evaluării impactului asupra mediului înainte de intrarea în vigoare a acestei decizii, trebuie să parcurgă procedura de evaluare a impactului asupra mediului și de emitere a acordului de mediu, în vigoare la depunerea solicitării”</u> menționăm că, în ceea ce privește proiectul RMGC, mai sunt încă valabile prevederile HGr.918/2002.</p> <p>[2] Vă rugăm să consultați fișa de informații referitoare la Baia Mare din Anexă, pentru o comparație detaliată între Roșia Montană și Baia Mare, inclusiv rezultatele evaluării UNDP pentru Baia Mare.</p>
<p>În UE există principiul „poluatorul plătește”, acesta însă nu a putut fi aplicat atunci când statul ungar a dat în judecată compania TransGold și a fost adusă prima sentință în mai, deoarece anterior acesteia, încă din primăvară, TransGold a raportat faliment și s-a trecut la dizolvarea companiei. În raport cu firmă inexistentă nu pot fi solicitate despăgubiri, aceasta nu poate fi parte la proces, nu poate fi executată, respectiv nu poate fi adusă nicio sentință referitoare la ea. Solicitarea de 29 miliarde de forinți a statului ungar nu a fost achitată de nimeni din februarie 2000 încoace, și nici nu o va mai face nimeni. Din această cauză nu am primit răspuns ieri la întrebarea mea referitoare la faptul că acționarul în proporție de 80 % al RMGC, compania New Mond a raportat faliment în Uzbekistan,</p>	<p>Va rugăm să remarcați că nu există nicio legătură între proiectul Baia Mare și cel de la Roșia Montană care reprezintă obiectul procedurii actuale de evaluare a mediului.</p> <p>La Baia Mare s-a produs un dezastru care nu trebuie să se mai repete. Pentru a evita acest tip de accidente, la Roșia Montană, sistemul iazului de decantare va fi construit în conformitate cu cele mai înalte standarde internaționale. Aceasta va fi o construcție sigură din punct de vedere ecologic pentru depozitarea permanentă a sterilelor de procesare denocvizate rezultate din procesarea minereului. Vor fi utilizate echipamente sofisticate pentru monitorizarea geotehnică precum și pentru monitorizarea nivelului apei. Deoarece denocvizarea (epurarea) va avea loc înainte ca sterilele de procesare să fie depozitate în iazul de decantare; acestea vor conține concentrații foarte scăzute de cianură (5 -7 părți per milion, sau ppm, sau mg/l); adică o concentrație sub limita legală de 10 ppm, adoptată recent de UE în Directiva privind deșeurile miniere.</p> <p>Garanția Financiară pentru Reabilitarea Ecologică se află sub incidența Legii Minelor (nr. 85/2003) și a dispozițiilor Agenției Naționale pentru Resurse Minerale și a Normelor Metodologice ale Legii Minelor (nr. 1208/2003). Două directive emise de Uniunea Europeană influențează de asemenea Garanția Financiară pentru Reabilitarea Mediului: Directiva privind Deșeurile Miniere (“DDM”) și Directiva privind Răspunderea de Mediu (“DRM”).</p> <p>Directiva privind Deșeurile Miniere a fost adoptată după accidentul ce a avut loc la Baia Mare și are ca scop prevenirea producerii unor accidente similare. Directiva privind deșeurile miniere are menirea de a asigura fondurile necesare pentru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) toate obligațiile aferente operațiilor de îndepărtare a materialelor sterile rezultate

Problema	Solutia
<p>acum două săptămâni. Coregrafia acestui procedeu este deja binecunoscută.</p>	<p>din activitățile miniere; 2) toate costurile aferente reabilitării zonelor impactate de depozitul de deșeuri.</p> <p>Directiva privind responsabilitatea de mediu reglementează remediile și măsurile ce trebuie luate de către autoritățile competente pentru protecția mediului în cazul unor prejudicii aduse mediului, prejudicii generate de activitățile miniere cu scopul de a determina operatorii să asigure resurse financiare suficiente pentru reabilitarea mediului. Cu toate acestea, directivele încă nu au fost încă transpuse de către statul român în legislația românească. Termenele limită pentru implementarea tuturor mecanismelor aferente acestor directive sunt 30 aprilie 2007 și 1 mai 2008 – adică înainte de data la care activitățile de la Roșia Montană sunt programate să demareze.</p> <p>Conform legislației din România, există două Garanții Financiare pentru Reabilitarea Mediului.</p> <p>Prima este actualizată anual, este constituită în vederea acoperirii costurilor de reconstrucție asociate cu operațiunile minei în anul următor. Aceste costuri nu sunt mai mici de 1,5 % din valoarea costurilor totale, care rezultă din preliminarile de producție anuale.</p> <p>A doua, de asemenea actualizată anual, stabilește costurile estimate pentru o posibilă închidere a exploatării miniere de la Roșia Montană. Cuantumul GFM este stabilit ca procent anual din valoarea lucrărilor de reabilitare a mediului prevăzute în cadrul programului de monitorizare a factorilor de mediu postînchidere. Acest program face parte din Programul Tehnic de Închidere a Minelor, un document ce va fi aprobat de către Agenția Națională pentru Resurse Miniere ("ANRM").</p> <p>Ambele Garanții Financiare pentru Reabilitarea Mediului ce vor fi înființate de către RMGC vor fi puse în întregime la dispoziția autorităților române, iar sumele acoperite de aceste garanții nu sunt afectate în cazul în care societatea RMGC ajunge la faliment.</p> <p>Informații cu referire la finanțarea pentru sprijinirea proiectului minier de la Roșia Montană pot fi găsite în secțiunea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului intitulată "Planuri ale Sistemului de Management și Social" și în Anexa 1 din subcapitolul denumit "Planul de Reabilitare și Management al Minei."</p>
<p>Cei care au vorbit înaintea mea,</p>	<p>Pentru a evalua impactul rezidual al Proiectului asupra calității apelor de suprafață, s-au</p>

Problema	Solutia
<p>au accentuat protecția naturii, a peisajului și a comorilor culturale, iar eu aș adăuga la această listă, protecția râurilor noastre.</p>	<p>efectuat doua etape de studii. În prima etapă s-a modelat influența efluentului de la stația de epurare a apelor acide asupra calității cursului de apă din aval, cu accent pe concentrațiile metalelor și valoarea pH-ului (Model 1). În a doua etapă, s-a modelat efectul principalelor substanțe introduse de Proiect în cursurile de apă, respectiv calciu, sulfat (Model 2) și cianură (Model 3).</p> <p>Rezultatele primei modelări sunt prezentate în Tabelul 4.1-16, Subcapitolul 4.1. din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM). Este evidentă reducerea prin epurare a valorilor tuturor indicatorilor de calitate a apelor acide la nivelul limitelor din NTPA 001, cu excepția calciului, sulfatului și rezidului filtrabil.</p> <p>Procesul de tratare cu var este cea mai obișnuită metodă de tratare a apelor acide de mină de pe amplasamentele miniere și este recunoscută ca cea mai bună tehnologie disponibilă. Însă, deși asigură îndepărtarea metalelor toxice și creșterea valorii pH-ului, această metodă prezintă limitarea că nu poate asigura respectarea valorilor pentru calciu, sulfat și reziduu filtrabil. Cu toate acestea, beneficiile nete dovedite ale acestei metode de epurare larg răspândită, a făcut ca această metodă să fie acceptată ca tehnologie standard de epurare a efluenților de pe amplasamente miniere cu scurgeri de ape acide. Pentru a aduce calciul și sulfatul în limitele NTPA 001, a fost inclusă în Proiect epurarea suplimentară pentru acești poluanți. Al doilea model este o verificare a concentrațiilor reziduale probabile de calciu și sulfat ce pot fi așteptate să apară în cursurile de apă din avalul punctelor de descărcare ale Proiectului. Rezultatele modelării sunt prezentate în Planșele 4.1.25 și 4.1.26 din EIM.</p> <p>Dintre indicatorii analizați, cianura a reprezentat analiza cea mai dificilă. Concentrațiile inițiale de cianură din pâraiele din zonă nu sunt în general cunoscute. În plus nu sunt de așteptat evacuări care să depășească valoarea din NTPA 001 de cianuri totale de 0,1 mg/l. De aceea, majoritatea punctelor de calitate a apei au evidențiat mai puțin de 0,1 mg/l și nu sunt prezentate în Planșa 4.1.26 din EIM. Excepție fac iazul de decantare și iazul sistemului secundar de retenție.</p> <p>Forme de impact rezidual</p> <p>Calciul nu va depăși valoarea din NTPA 001 în nici una din etapele Proiectului. Concentrațiile de sulfat se vor încadra de asemenea în NTPA 001 în valea Roșiei, fiind puțin peste valoarea Clasei IV din OM nr. 1146/2003, dar și așa reprezintă o situație mai</p>

Problema	Solutia
	<p>bună decât cea inițială. Datorită nivelului ridicat al concentrației de sulfat din râul Abrud în amonte de confluența cu Roșia, nivelul în aval de confluență va continua să fie ridicat în condiții de debite mici.</p> <p>Deși în iazul de decantare și în iazul sistemului secundar de retenție apar niveluri ridicate ale concentrației de sulfat și cianuri, prin măsurile de epurare preconizate în Proiect nu vor apărea depășiri ale valorilor NTPA 001 sau OM nr. 1146/2003 Clasa IV, în aval de aceste amenajări.</p> <p>Astfel, singurul impact rezidual al Proiectului asupra calității apelor de suprafață va apărea în cazul deversării din iazul Cetate în perioade de precipitații în 24 h, mai mari decât cele cu probabilitate de depășire de 1:100 de ani. În timpul unui astfel de fenomen, pH-ul din apele revărsate va fi probabil puțin mai mic decât prevede NTPA 001 (pH 6,5, v. Sub-sectiunea 4.3.). Deversorul din calcar a fost proiectat ca măsură de prevenire a unui asemenea impact.</p> <p>De asemenea, Proiectul întocmit reduce riscul apariției accidentelor la scară largă, până la un nivel foarte scăzut și acest lucru este explicat în Capitolul 7 (Cazuri de risc). Datorită măsurilor de atenuare adoptate (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii din sterilul efluent, fapt care reduce concentrația cianurii în efluentul depozitat în iazul de decantare la mai puțin de 10 mg/l), chiar și la o deversare neprogramată la scară largă a sterilului (de exemplu, la ruperea barajului) în rețeaua hidrografică nu ar avea drept rezultat o poluare transfrontalieră, care ar putea afecta în mod semnificativ elementele sensibile de mediu din Ungaria. Este de asemenea demn de notat că datorită faptului că acesta este conceput în conformitate cu Directiva UE aplicabilă, proiectul propus pentru iazul de decantare de la Roșia Montană elimină problemele care au apărut la Baia Mare, iar acesta este un proiect cu mult mai sigur, astfel că ruperea barajului poate fi concepută doar în condiții ce depășesc extremele de climă și activitate seismică pe termen lung cunoscute. În astfel de condiții, elementele sensibile de mediu din aval de proiect vor fi probabil puternic afectate de evenimente care nu vor fi datorate proiectului aurifer Roșia Montană, de exemplu, condiții de inundații extreme sau instabilitate a terenului indusă de cutremure.</p> <p>Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (Capitolul 10 Impacturi transfrontaliere) evaluează proiectul propus cu privire la potențialul pentru</p>

Problema	Solutia
	<p>impacturi semnificative transfrontaliere și asupra bazinelor hidrografice din aval care ar putea, de exemplu, să afecteze bazinele de recepție ale râurilor Mureș și Tisa pe teritoriul Ungariei. Capitolul concluzionează că în condiții normale de operare, nu ar exista un impact semnificativ asupra condiției bazinelor hidrografice din aval/impact transfrontalier.</p> <p>Chestiunea referitoare la o scăpare accidentală posibilă pe scara mare a sterilului din iaz în sistemul hidrografic a fost recunoscută ca fiind importantă, iar întâlnirile publice au transmis îngrijorarea părților implicate cu privire la acest aspect. Drept urmare, au fost elaborate lucrări suplimentare pentru a furniza detalii în plus față de cele furnizate de Raportul EIM privind impacturile asupra calității apei în aval de proiect și pe teritoriul Ungariei. Aceste lucrări includ modelarea calității apei pentru un domeniu larg de scenarii de accidente posibile și condiții de debit.</p> <p>Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoare activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.</p> <p>Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și Cianuri, Nitrat, Amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.</p> <p>Datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l) chiar și în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră.</p>

Problema	Solutia
	<p>Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.</p> <p>Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.</p> <p>Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul Programul de Modelare a Râului Mureș din Anexa 5 iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1.</p>
<p>Nu dorim ca Valea să-și trăiască în continuare viața într-o sărăcie nemăsurată, am dori în schimb dacă habitatul de lângă râuri ar rămâne în viață, oamenii la fel, iar copiii noștri ar trăi mai fericiți.</p> <p>Programul de dezvoltare economică propus de RMGC nu servește dezvoltarea durabilă, ci exclusiv profitul investitorilor și al statului român. Managerii RMGC trebuie să ia în considerare că în capitalism există unele investiții care nu se amortizează sau se pierd, respectiv că există afaceri, care se năruie într-atât încât nici sumele investite în ele nu pot fi redobândite.</p>	<p>Proiectul Roșia Montana (RMP) va fi un catalizator pentru dezvoltarea economică locală și regională. Efectele vor fi atât pozitive, cât și negative, așa cum există pentru orice tip de dezvoltare industrială majoră. În cazul Roșia Montană, impactul benefic va fi maximizat prin implicarea autorităților locale și regionale precum și a altor părți relevante din comunitate, în inițiativele de dezvoltare bazată pe participare. Efectele negative vor fi atenuate prin măsurile care au fost descrise în raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).</p> <p>Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) recunoaște faptul că dezvoltarea durabilă este un concept multi-dimensional care cuprinde cinci arii cheie interdependente, de capital:</p> <p>Capitalul financiar</p> <p>Impactul asupra dezvoltării economice, administrării fiscale, taxelor și impozitelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O medie de 1200 de locuri de muncă pe perioada construcției pentru mai mult de 2 ani, dintre care majoritatea vor fi ocupate cu forță de muncă locală; - 634 de locuri de muncă pe perioada exploatării (angajare directă, inclusiv contracte pentru servicii de curățenie, securitate, transport și altele, timp de 16 ani, dintre care cele mai multe vor fi ocupate cu forță de muncă locală; - Aproximativ 6000 locuri de muncă indirecte pentru 20 de ani, la nivel local și regional[1]; - 1 miliard USD din rata profitului, impozitele pe profit, redevențe și alte taxe și impozite către autoritățile locale, regionale și naționale din România;

Problema	Solutia
	<ul style="list-style-type: none"> - 1,5 miliarde USD din procurarea de bunuri și servicii. 400 milioane USD pe perioada construcției (2 ani) și 1,1 miliarde USD pe perioada activității de producție, din România (16 ani); - Înființarea unei facilități de micro-creditare în zonă, care să permită accesul la finanțare în condiții avantajoase; - Promovarea dezvoltării locale și regionale a afacerilor, stabilirea unui centru de afaceri și incubatoare de afaceri pentru a oferi sprijin, instruire (antreprenorială, planuri de afaceri, management administrativ și fiscal, etc.), consultanță juridică, financiară și administrativă. <p>Capitalul material</p> <p>Infrastructura – inclusiv clădiri, facilități de alimentare cu energie, de transport, de alimentare cu apă și management al deșeurilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterile de venit pentru agențiile guvernamentale, de ordinul a 1 miliard USD pentru mai mult de 20 de ani (construcție - activitate de producție - închidere) vor însemna fonduri suplimentare pe care autoritățile le pot aloca pentru îmbunătățirea infrastructurii din comunitate; - De asemenea, RMGC va construi localitățile Piatra Albă și Dealul Furcilor din Alba Iulia pentru strămutarea populației. Piatra Albă va include un nou centru civic, zone comerciale și rezidențiale. La finalizare, acestea vor fi transferate autorităților. Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare (RRAP) conține toate detaliile acestor inițiative. <p>Capitalul uman</p> <p>Sănătate și educație:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un dispensar și o clinică privată în Piatra Albă (a se vedea RRAP), accesibile întregii comunități prin asigurări de sănătate; - Modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, accesibil întregii comunități prin sistemul național de asigurări de sănătate; - Implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune; - Construirea unei noi școli, centru civic și rezidențial în Piatra Albă. Acest program este descris în detaliu în RRAP; - Campanii de sănătate pentru conștientizare (în parteneriat cu autoritățile locale

Problema	Solutia
	<p>și ONG-uri) cu referire la: sănătatea reproducției, nutriție și stil de viață printre altele;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parteneriate cu organizații de învățământ și ONG-uri referitoare la accesul și îmbunătățirea unităților de învățământ din regiune, cum ar fi Ovidiu Rom și autoritățile locale. <p>Capitalul social</p> <p>Pregătire profesională, relații cu comunitatea și rețele sociale și capacitatea instituțiilor de a le sprijini, conservarea patrimoniului cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Eforturi pentru dezvoltarea și promovarea moștenirii culturale din Roșia Montană atât pentru localnici, cât și în scopuri turistice; o Oportunități de educație pentru adulți și îmbunătățirea abilităților prin programe de instruire, fonduri și burse școlare, pentru mărirea șanselor de angajare atât direct prin RMGC, cât și indirect; o Programe de asistență pentru persoane și grupuri vulnerabile, și consolidarea rețelei sociale, în special în Roșia Montană (Programul un Vecin Bun, Programul Social); o Parteneriate cu ONG-uri care lucrează cu tinerii din zonă pentru îmbunătățirea și creșterea potențialului comunității. <p>Capitalul natural</p> <p>Peisaj, biodiversitate, calitatea apei, ecosisteme:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Măsurile incluse în planurile de management ale RMP și SOP (Proceduri Standard de Operare pentru prevenirea accidentelor și managementul urgențelor) vor avea ca rezultat atenuarea impacturilor asupra mediului și îmbunătățirea condițiilor de mediu, așa cum este prevăzut în EIM; o Îmbunătățirea condițiilor de mediu va crește calitatea vieții în Roșia Montană; o Instruire și asistență pentru integrarea aspectelor legate de calitatea mediului în planurile de afaceri; o Campanii de conștientizare cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului în cadrul activităților economice; o Standarde de mediu asociate cu împrumuturi acordate prin micro-finanțare, incluzând monitorizarea măsurilor de protecție a mediului;

Problema	Solutia
	<ul style="list-style-type: none"> ○ Codul de Conduită în Afaceri prin care se solicită furnizorilor RMP să respecte standardele RMGC cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului. <p>Aceste cinci sfere importante susțin, la rândul lor, trei elemente de bază ale dezvoltării viabile – elementul social, de mediu și economic.</p> <p>Viziunea RMGC asupra beneficiilor sociale și economice ale RMP este prezentată în Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității și în EIM Capitolul 4.8 – Mediul Social și Economic.</p> <p>În chestiunile de dezvoltare comunitară, RMGC va colabora cu părțile interesate din cadrul comunității. Angajamentul de colaborare va cuprinde autoritățile locale, regionale și naționale. Această abordare permite comunității să dețină, să orienteze și să controleze toate chestiunile de dezvoltare relevante, în mod integrat și printr-un acționariat multiplu.</p> <p>În spiritul acestui angajament, RMGC a efectuat deja consultații extinse, constând în 1262 întâlniri individuale și interviuri, și în distribuirea de chestionare prin care s-au obținut peste 500 răspunsuri, în 18 întâlniri cu grupuri centrale și 65 de dezbateri publice, pe lângă discuțiile cu autoritățile guvernamentale, cu organizațiile neguvernamentale și potențialii acționari implicați. Feedback-ul a fost folosit pentru pregătirea Planurilor de Management ale EIM precum și la elaborarea unor parteneriate și programe de dezvoltare.</p> <p>În prezent, RMGC, dezvoltă un program complex de monitorizare pentru evaluarea măsurilor de atenuare a impactului socio-economic și îmbunătățirea a sa, și va include propunerile și observațiile factorilor interesați, afectați sau potențial afectați. Pentru instituționalizarea acestor propuneri, RMGC – în asociere cu un număr de grupuri locale de factori interesați – se află în proces de înființare a unor parteneriate locale și regionale care să ajute compania și comunitatea în monitorizarea progresului RMP.</p> <p>Programul de monitorizare al RMGC se va desfășura într-o manieră transparentă, permițând părților să evalueze progresul eficienței sale și să sugereze îmbunătățiri privind implementarea RMP. Acest proces va continua pe toată durata de viață a</p>

Problema	Solutia
	<p>proiectului, în scopul maximizării beneficiilor și minimizării efectelor negative.</p> <p>A fost stabilit un cadru preliminar care va asista ghidarea dezvoltării planului de monitorizare (a se vedea Volumul 14, Secțiunea 4.8, Mediul Social și Economic, Tabel 7-1, din EIM pentru Proiectul Roșia Montană).</p> <p>Parteneriatele includ inițiative referitoare la educație, dezvoltarea tinerilor și instruire, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parteneriatul ONG Roșia Montană; • Parteneriatul pentru Tineret din Roșia Montană; • Centrul de Resurse pentru Tineri Apuseni; • Parteneriatul pentru Educație Roșia Montană. <p>Alte parteneriate privesc monitorizarea și managementul aspectelor de mediu, inclusiv Centrul de Cercetare pentru Mediu și Sănătate Roșia Montană. Aspectele bio-fizice vor fi monitorizate și co-administrate de Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană și Parteneriatul Forestier Roșia Montană.</p> <p>De asemenea, pentru promovarea și dezvoltarea oportunităților economice în viitor, oferite prin Proiectul Roșia Montană, RMGC va colabora cu factorii interesați, la nivel local, în ceea ce privește deschiderea unui centru de afaceri.</p> <p>Se așteaptă ca programele de instruire oferite prin RMGC și partenerii săi, precum și experiența profesională câștigată pe perioada RMP să aibă ca rezultat o forță de muncă bine pregătită și calificată în mai multe domenii. Acest lucru ar pune oamenii într-o poziție competitivă pentru a lucra în cadrul altor companii miniere. Calificările obținute sunt de asemenea transferabile și în sectorul ne-minier.</p> <p>Dincolo de formarea profesională directă, prezența RMP ca investiție majoră, va îmbunătăți climatul economic al zonei, încurajând și promovând dezvoltarea activităților ne-miniere. Se așteaptă ca această creștere calitativă a climatului investițional și economic să conducă la oportunități de afaceri care să se dezvolte în paralel cu RMP, chiar dacă se depășește cu mult sfera activităților direct legate de exploatarea minieră. Diversificarea dezvoltării economice este un beneficiu important al investițiilor generate pentru realizarea RMP.</p>

Problema	Solutia
	<p>Planul de Urbanism Zonal (PUZ), care prezintă în detaliu terenul necesar RMP, afectează doar 25% din comuna Roșia Montană, lăsând deschise multe oportunități de dezvoltare a afacerilor în comunitate. Chiar și acum, s-au deschis deja, câteva afaceri în restul de 75% din Comună; PUZ , odată finalizat, va încuraja mai mult înființarea afacerilor.[2]</p> <p>Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.</p> <p>Referințe:</p> <p>[1] Efectul multiplicator al RMP este de ordinul a 1 loc de muncă direct la 30 de locuri de muncă permanente indirecte timp de peste doi ani. RMGC pune la dispoziție o metodologie complexă folosită pentru obținerea acestui efect. Cu toate acestea, se folosește un raport mai conservator de 1 : 10 -Direct : Indirect, pentru a respecta efectele multiplicatoare acceptate la nivel internațional pentru marile proiecte de exploatare minieră în regiunile sărace, după cum se menționează în Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD 2006) Politici în domeniul mărfurilor pentru dezvoltare: un nou cadru pentru lupta împotriva sărăciei. TD/B/COM.1/75, Geneva, Elveția.</p> <p>[2] Date asupra industriilor existente, cum ar fi agricultura și turismul, sunt furnizate în Volumul 14, secțiunea 4.8 – Mediul Social și Economic, Plan L – Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității. Aceste date au fost colectate în principal în vederea unei evaluări a efectelor potențiale ale proiectului propus asupra acestor industrii.</p>
<p>Am putut auzi două-trei exemple privind riscurile posibile. Până la data de 11 septembrie 2001, Ministerul Apărării și Guvernul SUA a putut susține că riscul ca SUA să fie atacate din exterior, este egal cu zero. Iar atunci când două avioane au străpuns turnurile gemene ale WTC, iar un</p>	<p>Toate detaliile legate de aspectele menționate în întrebarea de mai sus (ruperea barajului) sunt descrise în secțiunea 7 a Raportului EIM, includ o evaluare și o analiză a riscurilor și diferite scenarii de rupere a barajului. Modelul de rupere a barajului a arătat că, în cazul extrem de puțin probabil de umplere a tuturor barajelor, canalelor deversoare și bazinelor colectoare, sterilele care s-ar scurge ar fi extrem de diluate.</p> <p>Criteriile de proiectare a barajului au fost stabilite pentru a răspunde consecințelor cauzate de ruperea barajului. Barajul propus pentru iazul de decantare și barajul secundar pentru bazinul colector sunt proiectate riguros pentru a depăși liniile directoare</p>

Problema	Solutia
<p>al treilea a intrat în clădirea Pentagonului, a sosit momentul din care nu mai puteau afirma acest lucru, deoarece riscul atacului din exterior a devenit de 100%. Dacă la Roșia Montana începe să fie aplicată tehnologia cu cianură, se va întâmpla un lucru asemănător (accentuez că nu mineritul este problema, aurul și argintul ne preocupă de fapt din cauză că se găsesc în bazinul de acumulare a Tisei). În cazul în care RMGC renunță la proiect, va veni o altă companie, însă trebuie să-i mulțumim lui RMGC că ne-a făcut să ne dăm seama de importanța conservării resurselor noastre strategice de apă. Vă mulțumesc.</p>	<p>naționale și internaționale, pentru a permite evenimente de precipitații semnificative și pentru a preveni ruperea barajului datorată deversării precum și orice descărcări asociate de cianură, poluarea apei de suprafață sau subterane.</p> <p>Concret, iazul este proiectat pentru stocarea a 2 evenimente Precipitații Maxime Probabile (PMP) și Inundațiile Maxime Probabile (PMF) aferente. Criteriul de proiectare pentru iazul de decantare include capacitatea acestuia de a înmagazina două evenimente de PMF, cantități de precipitații cum nu au fost înregistrate niciodată în această zonă. Planul pentru etapizarea construcției barajului și a bazinului va fi întocmit în așa fel încât cerințele de înmagazinare a PMP să fie îndeplinite pe întreaga durată a proiectului. În consecință, iazul de decantare de la Roșia Montană este proiectat să țină un volum de inundații de patru ori mai mare decât cel menționat de liniile directoare naționale. În plus, se va construi un deversor pe coronamentul barajului pentru situații de urgență ce va fi folosit pentru a înmagazina precipitațiile dintr-un eveniment PMP (Precipitații Maxime Posibile) ce, puțin probabil va apărea după al doilea eveniment PMP. Un canal deversor este construit doar din motive de siguranță pentru a asigura descărcarea în mod corespunzător a apei în cazul unui eveniment puțin probabil, și astfel, evitând supraîncărcarea ce ar putea cauza ruperea barajului. Prin urmare, proiectul iazului de decantare depășește considerabil standardele pentru siguranță impuse. Acest lucru a fost realizat pentru a ne asigura că riscurile implicate de utilizarea Văii Corna pentru stocarea sterilului sunt cu mult sub limitele ce sunt considerate ca fiind sigure în viața de zi cu zi.</p> <p>Un studiu suplimentar a fost elaborat cu privire la cutremure, și, după cum se arată și în EIM, iazul de decantare este proiectat pentru a depăși MCE (Cutremurul Maxim Credibil). MCE reprezintă cutremurul cu cea mai mare magnitudine ce a putut fi considerat a avea loc în zona proiectului; această comparație este bazată pe înregistrările făcute până în prezent.</p> <p>În plus, Secțiunea 7 a raportului EIM include o evaluare a cazurilor de risc ce au fost analizate și conține diverse scenarii de rupere a barajului. Concret, scenariile de rupere a barajului au fost analizate pentru o rupere a barajului inițial și pentru configurația barajului final. Rezultatele modelului de rupere a barajului indică gradul de scurgere a sterilului. În baza analizării celor două cazuri, sterilele nu se vor extinde dincolo de confluența râului de pe Valea Corna cu râul Abrud.</p>

Problema	Solutia
	<p>În orice caz, proiectul admite faptul că în situația foarte puțin probabilă a ruperii barajului, trebuie implementat un Plan de Prevenire și Combateră a Poluării. Acest plan a fost înaintat cu EIM ca Planul I, Volumul 28.</p> <p>Pentru o analiză tehnică detaliată, vezi Capitolul 7, Secțiunea 6.4.3.1, “<i>Posibile scenarii de avarie a sistemului iazului de decantare</i>” din EIM.</p> <p>Pentru a analiza calitatea apei din iazul de decantare – apa decantată și exfiltrațiile prin și pe sub barajul de steril – au fost efectuate teste specifice care au fost sumarizate în cadrul „Raportului asupra calității apei și geochimia iazului de decantare din 2005” efectuat de către Grupul Minier MWH Inc (MWH Inc Mining Group).</p> <p>Apa din iazurile de decantare <u>nu</u> va fi acidă, însă va fi ușor alcalină. Din punct de vedere chimic nu este posibil pentru cianura din iazurile de decantare să provoace deplasarea sau spălarea metalelor grele în aval. RMGC va efectua toate activitățile conform Codului Internațional de Management al Cianurii, reprezentând o practică internațională recunoscută pentru managementul cianurii în industria minieră a aurului.</p> <p>Raportul EIM (Capitolul 10 Impact Transfrontieră) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.</p> <p>Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, RMGC a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include Evaluarea Impactului asupra Mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.</p>

Problema	Solutia
	<p>Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.</p> <p>Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și Cianuri, Nitrat, Amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.</p> <p>Chiar și în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.</p> <p>Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.</p> <p>Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul Programul de Modelare a Râului Mureș din Anexa 5 iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1.</p> <p>Secțiunea 7 din raportul EIM include o evaluare și o analiză a riscurilor, precum și</p>

Problema	Solutia
	<p>diverse scenarii de rupere a barajului. Modelarea ruperii barajului arată că în cazul unui eveniment foarte puțin probabil, barajul, deversoarele și bazinul colector se vor umple și apoi, orice scăpare de steril va fi extrem diluat.</p> <p>Testele au avut ca scop identificarea principalilor factori ce influențează calitatea apei atât în faza de exploatare cât și în cea de post-închidere a depozitului de deșeuri. O caracterizare detaliată a sterilității și a compoziției chimice a apei decantate descărcate în iazul de decantare este prezentată în secțiunile 3.2 și 3.3 (Tabel nr. 3-1, 3-2 și 3-3) a raportului EIM Plan F – Plan de Management al Iazului de Decantare.</p>
<p>Am văzut lângă prima coloană o imagine pe care un tip spală aur: aceasta ar fi un punct de atracție perfect pentru turiști.</p>	<p>Informațiile furnizate în Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) susțin opinia generală pe care a exprimat-o petentul că celelalte industrii în afară de cea minieră sunt slab dezvoltate în Roșia Montană. Însă raportul EIM evidențiază și face o evaluare precum cea că dezvoltarea proiectului Roșia Montană nu împiedică dezvoltarea celorlalte ramuri industriale în zonă.</p> <p>Într-adevăr, proiectul Roșia Montană ar îndepărta unele dintre obstacolele care descurajează în prezent investițiile înspre această zonă, precum terenurile poluate și abandonate, râurile poluate, infrastructura și în general condițiile scăzute pe plan social și economic. Lucrările de conservare din zona protejată Roșia Montană, gestionate și finanțate în mod corespunzător, propuse în proiectul Roșia Montană ar duce la creșterea capacității zonei de a atrage turiști.</p> <p>În Capitolul 5 din Raportul EIM se afirmă că turismul va fi posibil și profitabil doar în momentul în care zona va avea ce să ofere turiștilor din punct de vedere al mediului curat, infrastructurii corespunzătoare și atracțiilor precum muzeele și monumentele istorice la care turiștii să aibă acces. Un proiect minier ca cel propus de societatea RMGC va oferi, prin impozitele plătite, fondurile necesare în vederea îmbunătățirii infrastructurii. Pe baza proiectului Roșia Montană și a planurilor sale de management al patrimoniului cultural, societatea va investi 25 milioane USD pentru protejarea patrimoniului cultural într-un mod care va susține turismul. Printr-un program de instruire, oamenii vor dobândi abilitățile necesare pentru dezvoltarea activităților de turism, iar Micro Credit Roșia Montană îi va susține pentru a-și deschide restaurante și</p>

Problema	Solutia
	<p>alte afaceri care să atragă turiștii.</p> <p>La finalul proiectului, va exista un nou sat construit, plus centrul vechi din Roșia Montană, restaurat, ce va avea un muzeu, locații de cazare, restaurante, o infrastructură modernă și monumente conservate precum Tăul Găuri – toate acestea reprezentând atracții turistice.</p> <p>Societatea RMGC a comandat un studiu pe tema Propuneri Inițiale pentru Turism care definește felul piețelor turistice potențiale și cel mai potrivit mod de abordare a acestora într-un proiect integrat (Raportul Gifford 13658. R01, <i>Propuneri Inițiale pentru Turism în Roșia Montană</i>). (MMGA_0337 Alternatives)</p>
<p>Nu găsesc în studiul de fezabilitate indicarea acelor reacții acid-bază care se vor produce pe fundul iazului de decantare. Nu știu dacă cunoașteți ce anume se întâmplă acolo, respectiv ce valoare a pH va avea turbiditatea în acea zonă, și nu am găsit nici informații referitoare la datele de solubilitate. Dacă sunt bine informat, în iaz ar exista un conținut ridicat de sulf. Scurgerea acidă se produce atunci când minereurile vin în contact cu apa și cu aerul. Și valoarea pH a apei se poate modifica în continuu. De aceea este foarte important ca să fie făcute publice toate informațiile referitoare la scurgerea acidă. Dacă sistemul de monitorizare semnalează că există scurgeri de apă freatică poluată de către iazul de decantare – observ că există o</p>	<p>Pentru a analiza calitatea apei din iazul de decantare – apa decantată și exfiltrațiile prin și pe sub barajul de steril – au fost efectuate teste specifice care au fost sumarizate în cadrul „Raportului asupra calității apei și geochimia iazului de decantare din 2005” efectuat de către Grupul Minier MWH Inc (MWH Inc Mining Group).</p> <p>Apa din iazurile de decantare <u>nu</u> va fi acidă, însă va fi ușor alcalină. Din punct de vedere chimic nu este posibil pentru cianura din iazurile de decantare să provoace deplasarea sau spălarea metalelor grele în aval. RMGC va efectua toate activitățile conform Codului Internațional de Management al Cianurii, reprezentând o practică internațională recunoscută pentru managementul cianurii în industria minieră a aurului.</p>

Problema	Solutia
<p>fântână atât în zona iazului, cât și în afara acesteia –, ce vor face cei responsabili? Eventual vor goli iazul, sau poate îl vor izola până la urmă</p>	
<p>Dacă digul nu suportă presiunea, de ce nu vor să îl construiască din material mai gros și mai sigur, sau de ce nu optează pentru mai multe iazuri de decantare mici?</p>	<p>Barajul propus pentru TMF de la Roșia Montană, ca și barajul secundar de la bazinul de captare sunt proiectate în mod riguros, așa încât să depășească directivele românești și internaționale, pentru a face față unor precipitații foarte importante, și să prevină avariile la dig datorate supraîncărcării și orice deversări de cianură asociate unui asemenea eveniment, ca și poluarea suprafețelor sau a apelor freatice. Baia Mare nu a fost proiectată conform acelorași standarde foarte înalte și nu a avut capacitatea necesară pentru a rezista incidentului provocat de furtuna din 2000.</p> <p>Pentru a asigura suficientă capacitate pentru a preveni deversarea, supraînălțarea din fiecare etapă a TMF pe parcursul întregii durate de existență a proiectului este determinată ca suma volumului proiectat necesar pentru: (1) a stoca apa și sterile de procesare pentru volumul maxim normal de sterile de procesare și volumul mediu al TMF; (2) a stoca apele provenite în urma a doua evenimente meteorologice cu PMP – Precipitații Maxime Posibile și, (3) a asigura o plajă pentru reziduuri și înălțime de gardă suplimentară pentru protecția față de valuri la volumul de sterile din fiecare etapă pe parcursul funcționării; un criteriu conservator de stabilire a înălțimii de gardă se bazează pe o capacitatea de stocare la PMF plus 1 metru de înălțare a valurilor.</p> <p>TMF a fost proiectat pentru a satisface cele mai stringente evenimente meteorologice - PMP. În plus, pentru a fi siguri că TMF poate prelua în orice moment un volum total rezultat din PMF, acesta este proiectat efectiv pentru a reține în siguranță debitele rezultate în urma a doua evenimente meteo PMP consecutive. De aceea, instalația TMF de la Roșia Montană este concepută pentru a reține un volum total al debitelor de peste patru ori mai mare decât valorile prevăzute de directivele guvernului român și de 10 ori mai mare decât debitele din precipitații înregistrate în cazul ruperii barajului de la Baia Mare. Va fi construit un deversor pentru cazuri de urgență la dig, pentru situația improbabilă în care pompele ar putea ceda din cauza unei avarii sau a unei căderi de putere, în același timp cu cel de-al doilea eveniment meteo PMP. De aceea, proiectul instalației TMF depășește semnificativ standardele de siguranță impuse. Această măsură a fost luată pentru a se asigura că riscurile implicate de</p>

Problema	Solutia
	<p>folosirea văii râului Corna pentru stocarea sterilelor sunt mult sub nivelul considerat ca sigur în viața cotidiană.</p> <p>Instalația TMF pentru proiectul RMP va fi construită conform metodei liniei centrale, folosindu-se anrocamente aduse din altă parte, precum și roci sterile – ceea ce reprezintă Cea mai Bună Tehnologie Disponibilă (BAT) pentru acest domeniu de activitate. Studiul EIM descrie modul în care va fi construit barajul din anrocamente, proiectat și executat de MWH, unul dintre proiectanții de vârf în domeniul barajelor, la nivel mondial și va fi verificat și aprobat de experți români autorizați pentru siguranța barajelor (membri ai comitetului ICOLD). Înainte de punerea sa în funcțiune, barajul trebuie autorizat pentru exploatare, de către Comisia Națională pentru Siguranța Barajelor (CONSIB), și se va efectua un audit independent la fiecare doi ani. RMGC a utilizat cei mai buni experți din lume în acest domeniu pentru a asigura securitatea pentru muncitorii din proiect și pentru comunitățile învecinate. La Baia Mare, construcția s-a făcut din materiale din sterile cu granulație grosieră – nu din anrocamente – și de aceea nu a fost în stare să facă față încărcării suplimentare determinate de fenomenul meteo (furtuna) din anul 2000.</p> <p>RMP va dispune de o structură de evacuare liberă situată deasupra digului de inițiere, un sistem de evacuări inferioare, zone cu filtre cu structură granulară și pompe – conform metodelor BAT – pentru a colecta, controla și monitoriza orice exfiltrații. În mod special, TMF –urile și barajul iazului au fost proiectate pe baza celor mai înalte standarde pentru a preveni poluarea apelor freactice, și pentru monitorizarea continuă a apelor freactice și pentru a elimina orice scurgere detectată – un sistem confirmat de studiile hidro-geologice. În mod special, caracteristicile proiectării includ un sistem de căptușeală de argilă, conceput special în cadrul bazinului TMF, pentru a se conforma valorii de permeabilitate specifice de 10^{-8} m/s, un zid fasonat în fundația digului de inițiere pentru controlul exfiltrațiilor, un miez de permeabilitate redusă pentru digul de inițiere pentru controlul exfiltrațiilor, ca și un baraj și un iaz de colectare a exfiltrațiilor sub piciorul barajului iazului pentru colectarea și reținerea oricăror exfiltrații, care se extind dincolo de axa centrală a barajului.</p>
<p>113. Acum, la cea de-a treia audiere publică, am auzit pentru prima oară că există posibilități ca</p>	<p>RMGC a luat în considerare opțiuni pentru stabilirea amplasării iazului de decantare încă din 2000, efectuându-se numeroase studii pentru asistarea selecției finale a locației preferate. În 2001, au fost identificate două alternative de amplasament, iar în 2002 un</p>

Problema	Solutia
<p>iazul de decantare să nu fie construit în Valea Corna, ci există și locații alternative pentru acesta. Și condițiile de presiune se pot modifica în continuu, nu știu dacă acest lucru a fost luat în considerare sau nu.</p>	<p>nou studiu a analizat aceste opțiuni pe lângă unele alternative noi, recomandând în final opt opțiuni ce urmau a fi luate în considerare. Capitolul 5 din Raportul EIM explică acest proces și prezintă un rezumat asupra opțiunilor principale. Unul dintre principalele motive care a stat la baza alegerii amplasamentului pentru iazul de decantare în Valea Corna constă în faptul că se minimizează amprenta generală a proiectului, deoarece acest amplasament este în apropierea minei propuse și a locației uzinei de procesare.</p> <p>Oricum, este evident că flexibilitatea în adaptarea “amprentei” proiectului rămâne în cazul apariției unor obstacole insurmontabile, ex.: cazul în care proprietatea asupra terenului nu poate fi modificată.</p>
<p>114. Întrebarea mea legată de transport: spuneai cât de dificil ți-a fost să vii spre Ungaria cu mașina ta de teren; atunci ce riscuri ar comporta circulația în zonă a cisternelor cu cianură.</p>	<p>Cu privire la transportul cianurilor, RMGC se angajează să respecte toate cerințele legislative naționale și UE în acest domeniu, și să impună respectarea acestor obligații furnizorilor săi pentru a asigura că toate cerințele de transport în siguranță a oricăror substanțe chimice sunt îndeplinite.</p> <p>În plus, societatea noastră și furnizorii noștri vor adera la liniile directoare ale Grupului Sectorului de Cianuri al UE (CEFIC) pentru depozitarea, manipularea și distribuția cianurilor alcaline. CEFIC stabilește standardele și cerințele de conformare cu Directivele UE, ce reglementează transportul a mii de substanțe periculoase de toate tipurile care tranzitează zilnic UE.</p> <p>RMGC este și semnatar al Codului Internațional al Managementului Cianurilor (ICMI), o practică recunoscută pe plan internațional privind managementul cianurilor în industria minieră auriferă; RMGC va solicita, de asemenea, furnizorilor săi să semneze și să se supună ICMI, iar funcționarea uzinei de la Roșia Montana va fi certificată ICMI. Va urma, de asemenea, un audit periodic, riguros și independent al sistemului de management al cianurilor.</p> <p>Deoarece RMGC nu va fi certificat pentru transportul cianurilor, nu va face acest lucru. O companie cu experiență, care este certificată conform legislației naționale pentru transportul substanțelor periculoase și circulației pe drumurile publice, cât și conform standardelor CEFIC și ICMI, va fi selectată și monitorizată de către producător și utilizator.</p>

Problema	Solutia
	<p>Cianura în formă solidă, de brichete (nu ca lichid), va fi transportată cu containere standard ISO special proiectate pentru a fi rezistente la accident sau deteriorare, ce vor fi certificate și verificate în conformitate cu legislația pentru transportul substanțelor periculoase și vor respecta normele de circulație pe drumurile publice. RMGC intenționează să maximizeze utilizarea căii ferate pentru transport, până la un depou de cale ferată în apropiere de amplasamentul proiectului. Înainte de începerea funcționării uzinei va fi realizată o analiză detaliată a traseului pentru a identifica toate alternativele de traseu de transport, riscurile potențiale și măsurile necesare pentru atenuarea acestora. Analiza va fi realizată, pe cât posibil, foarte aproape de data începerii operațiunilor, pentru a beneficia de cele mai recente îmbunătățiri aduse rețelelor de cale ferată și drumurilor, conform standardelor UE și cu respectarea normelor, restricțiilor și recomandărilor de utilizare a traseului, impuse de administratorul drumurilor respective și alte autorități publice, în conformitate cu legislația națională în acest domeniu.</p> <p>Pe porțiunea de traseu în care vom folosi autotrenuri, procedura noastră de operare va fi, probabil, să grupăm transportul în convoaie de 12 camioane o dată pe săptămână, pentru a reduce riscul accidentelor. Transportul va fi efectuat numai după o apreciere a condițiilor curente și după confirmarea posibilității primirii transportului la amplasamentul proiectului. RMGC și furnizorii săi se vor supune complet normelor UE: ADR (ADR este Acordul European referitor la transportul rutier internațional al produselor periculoase) și RID (Reglementări privind transportul internațional pe calea ferată al produselor periculoase), ce reglementează transportul internațional de produse periculoase pe șosele sau pe calea ferată.</p> <p>Rutele de transport vor fi selectate în colaborare cu autoritățile de administrare și circulație astfel încât să se evite pericolele, iar comunicarea permanentă în timpul procesului de tranzit va asigura siguranța livrării la amplasamentul stabilit. La livrare, brichetele de cianură vor fi dizolvate direct într-un container sigur și nu vor părăsi amplasamentul uzinei de prelucrare. Capacitatea de înmagazinare a cianurilor din amplasamentul Roșia Montana va fi suficientă pentru a garanta funcționarea continuă și pentru a permite flexibilitatea livrării în scopul evitării accidentelor neprevăzute, precum drumuri proaste sau vreme nefavorabilă.</p> <p>Conform liniilor directoare CEFIC și Codului ICMI, firmelor de aprovizionare și transport li se cere să aibă în vedere și rute alternative. Înainte de realizarea transportului, ei sunt</p>

Problema	Solutia
	<p>responsabili pentru asigurarea: siguranței traseului și la livrare; în planificarea rutei de transport, ei vor ține cont de condițiile atmosferice precum ploi abundente. Din aceste motiv și altele similare, este preferabil transportul pe calea ferată decât pe autostrăzi.</p> <p>Reglementările UE pentru transportul materialelor periculoase sunt specifice și bine testate. Aceste reglementări includ unele dintre următoarele cerințe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Transporturile trebuie oprite pe durata condițiilor atmosferice aspre și nu vor reporni până când condițiile nu sunt confirmate ca fiind adecvate. • Transportul rutier și pe calea ferată este reglementat de normele UE: ADR și RID. • Certificare UE a șoferilor companiilor transportatoare. • Șoferii trebuie să aibă o licență ADR, clasa 6. • Șoferii trebuie să aibă un “certificat de pregătire pentru cianura de sodiu”. • Toți furnizorii trebuie să fie afiliați CEFIC. <p>Vor avea un Certificat ADR valabil pentru cianura de sodiu pentru containere standard ISO</p>
<p>Pe de altă parte: dacă s-ar ivi o problemă în uzina care produce amestecul de turbureală exploziv, ce s-ar întâmpla cu digul iazului de decantare, deoarece acesta se află la 600 m de uzina de prelucrare a minereului, respectiv la 3 km de cea mai apropiată localitate populată.</p>	<p>Proiectul tehnic întocmit pentru RMP a avut în vedere potențialul de apariție a accidentelor în cadrul uzinei de procesare și a prevăzut măsuri adiționale de combatere a acestor situații precum și măsuri de monitorizare pentru a proteja atât oamenii cât și mediul. Riscurile pot într-adevăr fi ameliorate dar nu vor putea fi niciodată eliminate. Prin urmare, în caz de accident în uzina de procesare se va acționa conform planurilor pentru situații de urgență aflate în vigoare:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planul de Urgență Internă; - Planul de Prevenire și Combatere a Poluărilor Accidentale; - Planul de Urgență Externă. <p>Principalele acțiuni de răspuns la urgență sunt prezentate pe scurt în cele ce urmează:</p> <p>1. În caz de <u>Emisii potențiale de acid cianhidric</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Intervenție: Implementarea imediată a planurilor mai sus menționate, în funcție de impactul potențial din afara amplasamentului, coordonarea imediată cu planul de urgență externă; - Notificarea și evacuarea zonelor de pe culoarele de circulație a vântului, stoparea emisiilor, dacă este posibil, urmate de asistență medicală imediată a personalului expus; - Realizarea investigării incidentului și a acțiunilor de corecție și prevenire;

Problema	Solutia
	<p>- Implementarea altor acțiuni de urgență specifice.</p> <p><u>2. În caz de Emisii potențiale de soluții de cianură din uzina de procesare, în urma avarierii rezervoarelor, conductelor sau valvelor</u></p> <p>- Intervenție: Implementarea imediată a planurilor mai sus menționate (în funcție de impactul potențial din afara amplasamentului) coordonarea imediată cu planurile de urgență externă ale comunităților locale;</p> <p>- Notificarea și evacuarea zonelor de pe culoarele de circulație a vântului, stoparea emisiilor, dacă este posibil, urmate de asistență medicală imediată a personalului expus;</p> <p>- Pomparea soluțiilor deversate din retenția secundară înapoi în procesul de cianurare;</p> <p>- Utilizarea echipamentului de îndepărtare a pământului, pentru a construi zone de retenție pentru situații de urgență, așa cum este necesar în cazul fisurării barajelor de retenție și remedierea imediată a zonelor cu sol contaminat;</p> <p>- Realizarea investigării incidentului și a acțiunilor de corecție și prevenire.</p> <p>- Implementarea altor acțiuni de urgență specifice.</p> <p><u>3. În caz de incendii sau explozii în aria clădirilor ocupate sau în zonele de procesare</u></p> <p>- Intervenție: Evacuarea imediată a zonei sau a clădirilor și notificarea personalului aflat în bătaia vântului și a brigăzii de pompieri;</p> <p>- Brigada de pompieri va interveni la stingerea incendiilor și la administrarea primului ajutor;</p> <p>- Coordonarea cu reprezentanții autorităților juridice și militare de reglementare, în cazul cunoașterii sau suspectării unor acțiuni antropice intenționate;</p> <p>- Realizarea investigării incidentului și a acțiunilor de corecție și prevenire;</p> <p>- Implementarea altor acțiuni de urgență specifice.</p> <p><u>4. În cazul unor deversări de substanțe chimice în zonele de procesare/depozitare</u></p> <p>- Intervenție: Evacuarea zonei și notificarea personalului aflat în bătaia vântului, urmată de acțiunea echipei de intervenție la incidente cu materiale periculoase ("hazmat") și inițierea intervenției în caz de deversări;</p> <p>- Intervenția echipelor medicale pentru a oferi primul ajutor personalului expus.</p> <p>Referințe:</p> <p>-Cap (V) din Raport de securitate (MMGA_0077 Risk)</p>
Iar în ceea ce privește tezaurul cultural, se prea poate că nu ar fi fost nevoie de conservarea	De la bun început trebuie subliniat că implementarea proiectului minier nu presupune dinamitarea perimetrului comunei Roșia Montană. În cadrul hărților din Raportul studiului de impact asupra mediului se poate observa care sunt zonele unde RMGC

Problema	Solutia
<p>acestua dacă nu ați fi cumpărat toate aceste terenuri.</p>	<p>propune cariere.</p> <p>S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. ține cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare, astfel că în perioada 2001-2006 a alocat un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Având în vedere rezultatele cercetărilor, opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane USD, după cum a fost făcut public în Studiul de impact asupra mediului în mai 2006 (vezi Raport la studiul de impact asupra mediului, vol. 32, Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel, se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui Muzeu modern al Mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, amenajarea accesului turistic în galeria Cătălina-Monulești și la monumentul de la Tău Găuri, dar și conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană.</p> <p>Astăzi, după cercetări ample desfășurate în ultimii 8 ani, sunt bine cunoscute natura, caracteristicile și distribuția valorilor de patrimoniu – situri arheologice, clădiri monument istorice, dar și biserici și cimitire din zona Roșia Montană. Amplele cercetări și studii de patrimoniu efectuate în perioada 2000-2006 au permis conturarea unei imagini cuprinzătoare a acestor valori aparținând patrimoniului cultural național și a zonelor cu semnificație spirituală, dar și adoptarea unor măsuri specifice în ceea ce privește protejarea acestora.</p> <p>Astfel, în conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv al Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier. (vezi Raportul de evaluarea a impactului asupra mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan</p>

Problema	Solutia
	<p>de management pentru patrimoniul cultural).</p> <p>Sintetic, valorile de patrimoniu ale Roșie Montane pot fi rezumate astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - galeriile romane din masivele situate în jumătatea de sud a văii Roșiei au fost cercetate în detaliu și s-au propus măsuri de conservare specifice pentru zonele Cătălina Monulești și Piatra Corbului; galeriile romane din masivele situate în jumătatea de nord a văii Roșiei au fost cercetate preliminar și, în cazul unor descoperiri excepționale precum cele din sectorul minier Păru Carpeni, s-au propus măsuri de conservare specifice; zona Orlea – Țarina va fi cercetată în detaliu în intervalul 2007-2012. În ceea ce privește tronsoanele de galerii vechi din partea de sud a masivului Cârnic, după studierea lor integrală și ținând cont de accesul extrem de dificil, riscul deosebit de ridicat în ceea ce privește siguranța persoanelor, dispersia lor spațială și costurile enorme de întreținere, s-a ajuns la concluzia că este imposibilă conservarea și punerea acestora în valoare prin integrarea într-un circuit turistic a acestora; - prin cercetările arheologice preventive din anii 2001-2006 au fost conturate și cercetate 13 situri arheologice, pentru unele dintre acestea – după finalizarea cercetărilor exhaustive – s-a luat decizia aplicării procedurii de descărcare de sarcină arheologică, iar în alte cazuri s-a luat decizia conservării in situ – incinta funerară de la Tăul Găuri, vestigiile romane de pe Dealul Carpeni; zona Orlea va fi cercetată în detaliu în intervalul 2007-2012; - cele 41 de clădiri monument istoric din Roșia Montană nu vor fi afectate de dezvoltarea proiectului minier, ci vor fi luate măsuri de restaurare și conservare a acestor structuri; - din cele 10 lăcașe de cult din Roșia Montană și Corna, vor fi afectate de dezvoltarea proiectului minier numai cele 4 situate în valea Cornei, cele de pe valea Roșiei fiind conservate integral; - dintre cele 12 cimitire existente în comuna Roșia Montană, 6 urmează să fie afectate de implementarea Proiectului, și va fi necesară relocarea a cca. 410 morminte din totalul 1905. <p>În ceea ce privește informațiile de detaliu cu privire la principalele vestigii arheologice și monumentele istorice, dar și o serie de considerații despre protejarea acestora și</p>

Problema	Solutia
	<p>măsurile specifice preconizate de planurile de management, vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”.</p>
<p>Mă numesc Elemér Balogh, sunt jurist și ziarist maghiar, trăiesc în Germania. Este vorba aici de primul caz în care sunt respectate prevederile internaționale la o investiție de această natură. Aceste prevederi au fost subiectul unor controverse în cazul investiției de la Baia Mare. Ceea ce este și mai grav: situația în care Ungaria nu primește despăgubiri, deoarece compania raportează faliment. Acest lucru ar trebui prevenit. De fapt, fiecare țară care autorizează o investiție, ar trebuie să-și asume responsabilitatea pentru eventualele pagube produse. Asta pentru că firma poate da faliment, dispăre, paguba rămâne, iar statul va spune că nu este responsabil. Această condiție ar trebui asigurată pe baza regulilor internaționale, iar tratativele de aderare la UE pot oferi baza corespunzătoare în acest sens</p>	<p>Va rugăm să remarcați că nu există nicio legătură între proiectul Baia Mare și cel de la Roșia Montană care reprezintă obiectul procedurii actuale de evaluare a mediului.</p> <p>La Baia Mare s-a produs un dezastru care nu trebuie să se mai repete. Pentru a evita acest tip de accidente, la Roșia Montană, sistemul iazului de decantare va fi construit în conformitate cu cele mai înalte standarde internaționale. Aceasta va fi o construcție sigură din punct de vedere ecologic pentru depozitarea permanentă a sterilelor de procesare denocivizate rezultate din procesarea minereului. Vor fi utilizate echipamente sofisticate pentru monitorizarea geotehnică precum și pentru monitorizarea nivelului apei. Deoarece denocivizarea (epurarea) va avea loc înainte ca sterilele de procesare să fie depozitate în iazul de decantare; acestea vor conține concentrații foarte scăzute legală de 10 ppm, adoptată recent de UE în Directiva privind deșeurile miniere.</p> <p>Garanția Financiară pentru Reabilitarea Ecologică se află sub incidența Legii Minelor (nr. 85/2003) și a dispozițiilor Agenției Naționale pentru Resurse Minerale și a Normelor Metodologice ale Legii Minelor (nr. 1208/2003). Două directive emise de Uniunea Europeană influențează de asemenea Garanția Financiară pentru Reabilitarea Mediului: Directiva privind Deșeurile Miniere (“DDM”) și Directiva privind Răspunderea de Mediu (“DRM”).</p> <p>Directiva privind Deșeurile Miniere a fost adoptată după accidentul ce a avut loc la Baia Mare și are ca scop prevenirea producerii unor accidente similare. Directiva privind deșeurile miniere are menirea de a asigura fondurile necesare pentru:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) toate obligațiile aferente operațiilor de îndepărtare a materialelor sterile rezultate din activitățile miniere; 4) toate costurile aferente reabilitării zonelor impactate de depozitul de deșeuri. <p>Directiva privind responsabilitatea de mediu reglementează remediile și măsurile ce trebuie luate de către autoritățile competente pentru protecția mediului în cazul unor prejudicii aduse mediului, prejudicii generate de activitățile miniere cu scopul de a</p>

Problema	Solutia
	<p>determina operatorii să asigure resurse financiare suficiente pentru reabilitarea mediului. Cu toate acestea, directivele încă nu au fost încă transpuse de către statul român în legislația românească. Termenele limită pentru implementarea tuturor mecanismelor aferente acestor directive sunt 30 aprilie 2007 și 1 mai 2008 – adică înainte de data la care activitățile de la Roșia Montană sunt programate să demareze.</p> <p>Conform legislației din România, există două Garanții Financiare pentru Reabilitarea Mediului.</p> <p>Prima este actualizată anual, este constituită în vederea acoperirii costurilor de reconstrucție asociate cu operațiunile minei în anul următor. Aceste costuri nu sunt mai mici de 1,5 % din valoarea costurilor totale, care rezultă din preliminarile de producție anuale.</p> <p>A doua, de asemenea actualizată anual, stabilește costurile estimate pentru o posibilă închidere a exploatării miniere de la Roșia Montană. Cuantumul GFM este stabilit ca procent anual din valoarea lucrărilor de reabilitare a mediului prevăzute în cadrul programului de monitorizare a factorilor de mediu postînchidere. Acest program face parte din Programul Tehnic de Închidere a Minelor, un document ce va fi aprobat de către Agenția Națională pentru Resurse Miniere (“ANRM”).</p> <p>Ambele Garanții Financiare pentru Reabilitarea Mediului ce vor fi înființate de către RMGC vor fi puse în întregime la dispoziția autorităților române, iar sumele acoperite de aceste garanții nu sunt afectate în cazul în care societatea RMGC ajunge la faliment.</p> <p>Informații cu referire la finanțarea pentru sprijinirea proiectului minier de la Roșia Montană pot fi găsite în secțiunea Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului intitulată “Planuri ale Sistemului de Management și Social” și în Anexa 1 din subcapitolul denumit “Planul de Reabilitare și Management al Minei.”</p>
<p>Mi-aș adresa întrebările investitorului, nu aștept răspuns la ele. Punctul 8.2. al documentației românești se referă sumar la tehnologia de obținere a aurului din minereu, iar din această descriere lipsește regenerarea</p>	<p>Sterilul de procesare va fi depozitat în iazul de decantare având o concentrație de 5-7 ppm de cianură WAD (ușor disociabilă în acizi slabi), care este sub limita impusă de Directiva UE privind deșeurile miniere, recent aprobată, adică de 10 ppm de cianură WAD. După depozitarea sterililor au loc o serie de procese chimice care au ca rezultat modificarea în timp a concentrației de cianură din iazul de decantare. În urma depunerii, soluțiile apoase vor cunoaște trei procese diferite:</p>

Problema	Solutia
<p>cianurii. Cunosc literatura de specialitate, în care se vorbește de așa-numitele metode CIP cu carbon activ, în cazul utilizării cărora regenerarea cianurii se petrece concomitent cu electroliza. Văd că în studiu se vorbește despre o instalație de detoxificare, însă nu se menționează, unde se pierde cianura. În descrierea tratării apei văd că la aceasta se adaugă var, dar nimic mai concret. Dacă nu se efectuează regenerarea cianurii, chiar și dacă iau în calcul jumătatea cantității de 300 de tone de aur, chiar și din acest proces rezultă 150 de tone de cianură. Pe de altă parte: dacă chiar se detoxifică sterilul care conține cianură – nu știu, cu ce, dar dacă acesta chiar se decantează –, cât de stabilă va fi această materie? Nu se degradează cu timpul?</p>	<p>1.Cea mai mare parte a apei rezultată din procesul tehnologic și evacuată în iaz împreună cu sterilele de procesare, cu cianuri în concentrația menționată mai sus, va fi recirculată și refolosită în uzina de procesare.</p> <p>2.O parte se va evapora în funcție de pH-ul din iazul de decantare, de condițiile meteorologice și de geometria iazului. Evaporarea crește în timpul verii. Cantitatea de cianură evaporată variază în funcție de variabilele menționate mai sus.</p> <p>3.Un procent de până la 40% va fi reținut inițial, fiind atașat de particulele solide. Pe măsură ce sterilele sunt îngropate, este generat un mediu neutralizator, iar o serie de mecanisme de descompunere vor descompune cianura în timp.</p> <p>În ceea ce privește exfiltrațiile din iazul de decantare acestea vor fi captate în totalitate de către iazul secundar de retenție, situat în aval de iazul de decantare și vor fi repompate în iaz, astfel încât nici un fel de apă cu conținut de cianuri nu va ajunge în rețeaua hidrografică.</p> <p>Iazul de decantare a fost proiectat cu patru elemente de proiectare foarte importante, care încorporează parametrii de protecție a pânzei freatice. Acestea includ un baraj inițial cu permeabilitate redusă, un strat coluvial cu permeabilitate redusă în bazinul iazului de decantare, un sistem secundar de retenție și bazin de colectare și un sistem de tratare finală a oricăror exfiltrații de apă.</p> <p>Modelarea bilanțului masei cianurilor trebuie să fie semi-cantitativă până când soluția reală și concentrațiile din aer pot fi obținute din procesul de exploatare. Modelul a fost dezvoltat utilizând informațiile din fluxul tehnologic proiectat, din modelul degradării cianurii și din alte surse disponibile, inclusiv din amplasamente similare în care se desfășoară procese asemănătoare. Date fiind limitările sale, bilanțul masic identifică și estimează în mod adecvat cele mai semnificative componente pentru bilanțul cianurilor și ilustrează destinația pe care o are cianura în cadrul procesului și în cadrul iazului de decantare.</p> <p>Estimarea bilanțului masic în iazul de decantare și a dispersiei asociate din aer este în principal simplă. Sterilele descărcate în iaz și concentrația cianurilor din aceste sterile sunt relativ cunoscute. Concentrația totală de cianură este considerată a fi de 7 mg/L, la ieșirea din unitatea de denocivizare a cianurii. Acest lucru implică o concentrație de cianură WAD (ușor eliberabilă) care se încadrează în intervalul de la 4 la 6 mg/L. Pe baza ratei de deversare și a concentrației, se estimează că iazul de decantare va primi</p>

Problema	Solutia
	<p>pe an aproximativ 97 tone cianuri totale. Pe baza volumului porilor din steril, aproximativ o treime din acest total va fi reținut în sterile, iar 66 tone/an vor fi conținute de apa din iazul de decantare, care se va recircula în procesele tehnologice.</p> <p>Degradarea cianurii în iazul de decantare este un proces bine cunoscut. O mare parte din degradare reprezintă, de fapt, volatilizare. În mod general se consideră că 90% este volatilizare, restul este reprezentat de alte procese chimice.</p> <p>Acest model a fost dezvoltat în mod special pentru acest proiect așa cum este prezentat în Secțiunea 4.1.4.8, în Volumul 8, Capitolul 2, <i>Procese Tehnologice</i>. Pe baza acestui model aproximativ jumătate din cianură este pierdută prin degradare pe durata unui an. Dacă se presupune că 90 la sută din această pierdere se datorează emisiilor în aer, rezultă că aproximativ 30 tone/an se pierd în aer. Modelul bilanțului cianurilor este discutat mai detaliat, cu dovezi aduse în sprijinul ipotezelor, în Volumul 8, Capitolul 2, <i>Procese Tehnologice</i>, Secțiunea 4.1.3. Deși există o serie de presupuneri cu privire la bilanțul cianurilor în iazul de decantare, numerele reprezintă medii aproximative pe intervale mici. Se vor înregistra și abateri de la aceasta estimare, dar în prezent bilanțul masic este destul de precis pentru această fază a proiectului. Una dintre abaterile cele mai probabile va fi aceea că se vor înregistra niveluri mai scăzute de cianură deversată în iazul de decantare. Pentru această fază a proiectului, ca măsură de siguranță au fost presupuse concentrații ridicate ale cianurii care iese din procesul de denocivizare. Procesul INCO SO₂/Air selectat pentru denocivizarea cianurii a produs în mod regulat concentrații de cianură WAD mai mici de 2 mg/L. Evident, în cazul în care se obțin concentrații mai reduse ale cianurii deversate, atunci vor avea loc și emisii în aer ale cianurii din iazul de decantare mai reduse.</p>
<p>Am discutat despre introducerea în producție a mercurului. Știm că în antichitate doar cu ajutorul mercurului se obținea aurul din minereu, tehnologia cu cianură a apărut la sfârșitul anilor 1800, fiind modernă la acea vreme, însă și periculoasă. Ce se întâmplă cu acel mercur care a rămas în zonă, ca reziduu, încă din era romanilor</p>	<p>RMGC va gestiona strict deșeurile rezultate din operațiunile miniere conform regulilor aplicabile, precum și o structură de management a deșeurilor, avându-se în vedere mediul înconjurător. <i>Planul de Management al Deșeurilor</i> (Planul B) și Secțiunea 3 a Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) descriu modul de structurare ca răspuns la cerințele Directivei UE cu privire la <i>Deșeurile Miniere</i> și OM 863.</p> <p>Pentru a adresa posibilitatea ca acest concentrat de aur și argint poate conține cantități mici de mercur, se vor introduce recipiente direct în retorta de mercur (cu un volum de</p>

Problema	Solutia
<p>antici? Dacă se decantează și se separă materia din producția de astăzi, nu se transformă în mercur organic? Este binecunoscut faptul că mercurul organic este extrem de toxic.</p>	<p>0,3 m³). Mercurul va fi volatilizat la o temperatură de maxim 650⁰C și va fi scos din recipiente cu ajutorul unei pompe de aspirare. Vaporii de mercur vor fi direcționați într-o stație de răcire-condensare și într-o coloană cu cărbune activ. Coloana este umplută cu cărbune impregnat cu sulf pentru a prinde orice urmă de vapori de mercur rămași necondensați. După recuperare, orice cărbune impregnat cu sulf și mercur va fi depozitat în depozitul temporar de deșeuri periculoase, în condiții stricte de siguranță și va fi vândut ca produs secundar – nu va fi reutilizat.</p> <p>Procedurile pentru manevrarea, depozitarea și transportul mercurului în condiții de siguranță vor fi cuprinse în <i>Planul de pregătire pentru situații de urgență și deversări accidentale</i> (vezi Planul I din ansamblul de <i>Planuri cu privire la sistemul de management al mediului și management social</i>).</p> <p>Desigur, unele dintre informațiile prezentate se bazează pe rezultatele testelor de laborator; date detaliate suplimentare pot fi obținute numai în faza operațională. În aceste cazuri, utilizarea unui cuvânt cum este “probabil” indică o judecată corectă și echilibrată, bazată pe toate informațiile disponibile și pe cunoștințele expertului. Nesiguranțele semnificative, dar imposibil de evitat în prezent, în ceea ce privesc presupunerile și concluziile, precum și abordarea precaută a acestui caz, sunt prezentate în Secțiunea 8 a <i>Planului de Management al Deșeurilor. Planul de Management al Deșeurilor</i>, corespunzător regulilor Directivei UE cu privire la <i>Deșeurile Miniere</i>, va fi revizuit și actualizat cu regularitate, și va cuprinde informații mai multe și mai detaliate cu privire la depozitele de deșeuri obținute pe perioada operațională.</p>
<p>În materialul rezumat citesc despre tratarea apei că se află în fază de proiectare instalația de purificare a apei. Eu la rândul meu am proiectat o astfel de instalație pentru purificarea cu acid a apei de mină. În acest proces se produce o cantitate de nămol din care doar 10% este materie solidă. Ce se întâmplă cu restul de</p>	<p>Pentru nămolul de la uzina de epurare a apelor acide, în funcție de fazele de dezvoltare ale Proiectului, sunt proiectate următoarele scheme:</p> <p>În faza de exploatare nămolul îngroșat provenit din bazinul de sedimentare de la uzina de epurare a apelor acide va fi eliminat în iazul de decantare ca deșeu suplimentar în raport de 1:500 față de materialul steril;</p> <p>În faza de închidere a minei, este planificat ca acest flux de deșeuri să fie eliminat în lacul de carieră Cetate, deoarece iazul de decantare nu va mai fi disponibil pentru depunerea deșeurilor în această fază.</p> <p>Impactul asupra mediului determinat de eliminarea nămolului de epurare a apelor acide</p>

Problema	Solutia
<p>nămol?</p>	<p>În iazul de decantare este neglijabil comparativ cu impactul provocat de sterilul de procesare datorită: cantității mult mai mici a nămolului de epurare în raport cu cantitatea de steril; proprietăților toxice mult mai reduse ale nămolului de epurare în raport cu cele ale sterilului.</p> <p>Se justifică deci referirile la Secțiunea 2.8.1.8 din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) pentru perioada în care nămolul de epurare a apelor acide va fi depozitat în iazul de decantare.</p> <p>Dacă nămolul de epurare a apelor acide este depozitat în cariera inundată Cetate, nămolul se poate dizolva și va elibera metale grele și ioni neutri majori (sulfat, calciu) în apa din carieră dacă aceasta devine acidă. Însă apa din lac nu va fi evacuată direct în mediu. Apa din carieră care va ajunge în lucrări subterane poate fi captată de barajul Cetate și repompată în stația de epurare, astfel încât să nu ajungă în mediu nici un fel de poluare.</p> <p>Mai mult, sunt prevăzute măsuri preventive care să minimizeze riscul ca apele acide generate de porțiunile sulfurice ale pereților carierei să aciduleze apa din carieră. Aceste măsuri sunt descrise în Secțiunea 2.8.2.9. din EIM. (MMGA_1560 Water)</p>
<p>Aurul și argintul se dizolvă într-o formă complexă de natriu-cianură. Unde va dispărea cianura combinată cu aur și argint? Pentru că nu se va regenera. În uzinele mai moderne din Africa de Sud cianura se regenerează în cazul electrolizei și este reductibilă.</p> <p>În cazul electrolizei cianura combinată este recuperată și reintrodusă pentru dizolvarea aurului?</p>	<p>O descriere simplificată a sistemului de procesare a sterilelor, precum și utilizarea și managementul cianurii, pot fi găsite în Rezumatul fără caracter tehnic capitolul 9 al raportului EIM sau în detaliu în capitolul 2 Procese tehnologice secțiunea 4.1.2.2 Procese tehnologice principale.</p> <p>Cel mai eficient și economic proces de extragere a aurului și argintului din minereuri de tipul celor de la Roșia Montană se bazează pe cianurația integrală a masei de minereu. Există numeroase exemple în întreaga lume, de minereuri similare, care necesită utilizarea tehnologiei cu cianură pentru a putea extrage eficient metalele prețioase. Implementarea tehnologiei de concentrare prin cianurație, pentru recuperarea aurului și argintului din minereul auro-argentifer de la Roșia Montană, are ca suport un program de testare detaliat efectuat de către AMMTEC Limited și AMDEL Limited. Testele au fost planificate și supervizate de GRD MINPROC Limited, iar ulterior concluziile programului de testare au fost verificate și reconfirmate de către S.N.C. LAVALIN și</p>

Problema	Solutia
<p>Dar nu vorbesc despre spălare – ci despre electroliză, despre recuperarea cianurii.</p>	<p>AUSENCO. În elaborarea tehnologiei de leșiere cu cianură a minereului de la Roșia Montană, s-a ținut seama de cele mai bune practici utilizate pe plan mondial și european. Tehnologia de recuperare a metalelor utilizând leșierea cu cianură prin procedeul CIL este BAT (Cele mai bune tehnici disponibile(BAT)) (conf. Cap. 3.1.6.2.2 și cap. 5.2 din Ghidul BREF [1] UE Document on BAT for Management ... in Mining Activities din martie 2004).</p> <p>Cianura va fi livrată în stare solidă, în containere ISO special proiectate și construite. Cianura va fi dizolvată direct în containerele de transport, într-o soluție alcalină, provenită din și recirculată într-un rezervor de amestec. Rezervorul de amestec este proiectat să poată prelua întreaga capacitate a unui container folosit la transport. După dizolvarea completă a conținutului unui container, soluția de cianură va fi transferată din rezervorul de amestec, într-un rezervor de stocare de mare capacitate.</p> <p>Minereul măcinat fin, constituit din fracția de la suprascurgerea hidrocicloanelor morilor cu bile, este transferat către cuva pompei de alimentare a circuitului CIL, unde este amestecat cu cianură și suspensie de var stins, necesară reglării valorii pH-ului. Pentru favorizarea procesului de leșiere și adsorbția metalelor dizolvate, în rezervoarele CIL se adaugă cărbune activ.</p> <p>Turbureala este supusă unui proces de leșiere în două baterii paralele de câte 7 rezervoare CIL, dotate cu agitatoare. Gabaritul unui rezervor CIL va fi de $D = 18 \text{ m} \times H = 20 \text{ m}$. Acestea sunt astfel dimensionate încât să asigure un timp suficient de contact între soluția de cianură, masa de minereu măcinat și cărbunele activ. În funcție de necesități, în rezervoarele CIL nr. 2 și 4 de pe fiecare linie, este adăugată soluție de cianură de sodiu, astfel încât să se păstreze concentrația necesară de cianură în cadrul circuitului. Turbureala este vehiculată în circuitul de cianurație hidrogravitațional, iar cărbunele avansează continuu în contracurent cu turbureala, cu ajutorul pompelor verticale. Timpul de avansare dintr-un rezervor în altul este reglat astfel încât să asigure o încărcare cu aur și argint în cărbune, de la 7.000 la 8.000 g/t.</p> <p>În bazinul de alimentare al îngroșătorului de steril, turbureala este amestecată cu agenți floculanți care facilitează sedimentarea fracției solide. Îngroșătorul de steril asigură creșterea conținutului de solid în sediment și totodată formarea unui supernatant relativ limpezit. Supernatantul deversat de la îngroșătorul de steril va fi dirijat către circuitul de măcinare, în vederea reutilizării și recuperării conținutului de cianură.</p> <p>Sterilul îngroșat este pompat către circuitul de denocivizare a cianurii, bazat pe procedeul SO_2/aer, unde concentrația de cianuri disociabile în acizi slabi (DAS) din turbureală va scădea sub limitele admise în propunerea de directivă a Uniunii Europene.</p>

Problema	Solutia
	<p>Managementul sterilului tehnologic și tehnologia de denocivizare sunt tehnic BAT, conf. Cap.3.1.6.3, 3.1.6.3.2 și 4.3.11.8 (Ghidul UE Document on BAT for Management ... in Mining Activities din martie 2004). Sterilul denocivizat va fi pompat către iazul de decantare.</p> <p>Cianura este o substanță extrem de toxică iar fabricarea, transportul, manipularea și neutralizarea ei trebuie să fie gestionate cu atenție. Totuși, prezintă un avantaj major pentru mediu, deoarece se descompune rapid (se biodegradează sub incidența radiației ultraviolete) în condiții atmosferice normale devine inertă, iar compușii rezultați în urma proceselor de degradare, hidroliză, adsorbție, etc din iazul de decantare sunt foarte stabili (practic inerti în mediul format în iaz o dată cu depozitarea sterililor de procesare), nu există posibilitatea de bioacumulare ca în cazul mercurului sau metalelor grele, de exemplu. Acest proiect va implementa cele mai bune tehnici disponibile (BAT) pentru extragerea aurului și pentru managementul deșeurilor (de exploatare și procesare) și va respecta Directiva Europeană privind managementul deșeurilor miniere cu conținut de cianură.</p> <p>Cianura folosită în etapa de procesare va fi manipulată/stocată în concordanță cu standardele UE și prevederile Codului Internațional de Management al Cianurii (ICMC-www.cyanidecode.org), și păstrată în siguranță pe amplasamentul uzinei de procesare, pentru a preveni orice scurgeri potențiale. Cianura și compușii acesteia vor fi supuși detoxifierii prin procedeul INCO(DETOX) considerat Cea Mai Buna Tehnică Disponibilă (BAT- best available tehnique), conform documentul BREF, iar sterilele de procesare vor fi deversate în iazul de decantare conform Directivei UE 2006/21/CE privind managementul deșeurilor din industria minieră.</p> <p>Cea mai mare parte a cianurii va fi recuperată în uzină după cum este ilustrat în Planșa 4.1.15 și prezentat în Secțiunea 2.3.3, Capitolul 4.1 Apa, din Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM). Însă o cantitate reziduală va rămâne în steril. Sterilele detoxificate reprezintă singura sursă a Proiectului de apă reziduală de proces. Concentrațiile cianurii reziduale din turbureala de steril tratată vor trebui să se conformeze Directivei UE privind deșeurile miniere care stipulează o valoare maximă de 10 mg/l CN_{WAD} (weak acid disociabile - cianuri ușor eliberabile). Cianura va fi prezentă ca potențial poluant al apelor de suprafață pe amplasament numai în faza de exploatare și în primii, un an sau doi, după închidere. Modelarea concentrațiilor previzibile din iazul de decantare a arătat că turbureala de steril tratată este de așteptat să conțină 2 – 7 mg/l cianuri totale. Prin degradarea ulterioară, concentrațiile se vor reduce până la valori sub cele din standardele pentru ape de suprafață (0,1 mg/l) în</p>

Problema	Solutia
	<p>termen de 1-3 ani de la închidere. Un efect colateral acestei tratări este și îndepărtarea multora dintre metalele care ar putea apărea în fluxul apelor uzate tehnologice. Evaluarea compoziției chimice probabile a levigatului de steril, pe baza testelor efectuate, este sintetizată în Tabelul 4.1-18 (Secțiunea 4.3.), Capitolul 4.1 Apa din raportul EIM. Schița de mai jos ilustrează complexitatea proceselor de descompunere/degradare prin care trece CN după descărcare în iaz.</p> <p>După decantare, apa este recirculată în proces; în iaz, pe toată perioada staționării, au loc procese: de degradare/descompunere naturală a cianurilor, de hidroliză, volatilizare, fotooxidare, biooxidare, complexare/ decomplexare, adsorbție pe precipitate, diluție datorită precipitațiilor etc.</p> <p>Conform datelor obținute pe perioada de operare în diferite mine, se evidențiază eficiențe variabile de reducere a cianurilor (de la 23-38% la 57-76% pentru cianuri totale, respectiv de la 21-42% la 71-80% pentru cianuri ușor eliberabile- WAD), în funcție de anotimp (temperatură).</p> <p>În medie, s-a luat în considerare o reducere de cca. 50% a concentrației de CN_t în iaz pe perioada operării. Conform modelării procesului de degradare/descompunere, după încetarea funcționării este posibilă o reducere în primii trei ani, chiar până la 0,1 mg CN_t/l.</p> <p>Cea mai mare parte (90%) din cantitatea de cianuri degradată (media de 50%) se realizează prin hidroliză/volatilizare sub formă de acid cianhidric. Modelarea matematică a concentrației de acid cianhidric în zona iazului de decantare a condus la o concentrație maximă orară de 382 μg/m³ față de 5000 μg/m³, concentrație limită în emisii impusă prin Ord. 462 al MMGA.</p> <p>Referințe: [1] Best Available Techniques for Management of Tailings and Waste-Rock in Mining Activities. EUROPEAN COMMISSION, DIRECTORATE-GENERAL JRC JOINT RESEARCH CENTRE, Institute for Prospective Technological Studies, Technologies for Sustainable Development, European IPPC Bureau, Final Report, July 2004 (http://eippcb.jrc.es/pages/FActivities.htm)</p>
<p>Ce garanții dă firma? Din prezentarea ta am aflat că recent au fost demiși 20 de angajați cu funcții de conducere, pentru că nu și-au făcut treaba. Din păcate</p>	<p>Detaliile cu privire la garanția financiară pentru refacerea mediului (GFRM) oferită de Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) sunt prezentate în capitolul din Evaluarea Impactului asupra Mediului intitulat "Planuri ale sistemului de management de mediu și social" (Anexa 1 din subcapitolul "Planul de închidere și reabilitare a minei").</p> <p>Constituirea unei garanții financiare pentru refacerea mediului este obligatorie în</p>

Problema	Solutia
<p>demiterea directorilor pentru daunele aduse mediului sau pentru că nu-și văd de treabă, este un exercițiu uzual. Dar pagubele suferite de mediul înconjurător rămân. Tare mă tem că astfel se va întâmpla și în viitor</p>	<p>România pentru a se asigura că operatorul minier dispune de fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”).</p> <p>Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind răspunderea de mediu reglementează activitățile de remediere și măsurile care urmează a fi luate de autoritățile de mediu în cazul în care activitățile miniere produc daune mediului, în scopul asigurării că operatorul miniere dispune de suficiente resurse financiare pentru acțiunile de refacere ecologică. Deși aceste directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatarei la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de Guvernul Român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>RMGC a angajat pe unul dintre cei mai renumiți brokeri de asigurări din lume, care este bine reprezentat în România și are o lungă și remarcabilă experiență în realizarea de evaluări de risc pentru proiecte miniere. Brokerul va colabora cu cei mai buni specialiști în asigurări de bunuri și asigurări pentru cazurile de avarii accidentale ale utilajelor, pentru a efectua analize de risc și evaluări ale strategiei de prevenire a pierderilor pe parcursul activităților de construcție și exploatare de la Roșia Montană, în vederea minimizării pericolelor. Brokerul va stabili suma asigurată și va colabora cu cele mai bine cotate societăți de asigurare pentru a pune la punct acest program pentru RMGC, pentru toate fazele proiectului, de la construcție, exploatare și apoi închidere.</p> <p>RMGC se angajează să adopte cele mai înalte standarde cu privire la securitatea și sănătatea în muncă pentru personalul său și furnizorii de servicii. Faptul că RMGC utilizează cele mai bune tehnici disponibile (BAT-uri) asigură realizarea acestui obiectiv. Nici o firmă nu câștigă de pe urma unei pierderi, iar în acest scop, vom avea în vedere o</p>

Problema	Solutia
	<p>implementare de soluții tehnice care să prevină riscurile, deoarece acestea sunt net superioare soluțiilor de asigurare contra riscurilor. Se poate elimina până la 75% din riscul de pierdere în fazele de proiectare și construcție a unui proiect.</p> <p>Totuși, recunoaștem că în cazul unui proiect atât de mare ca și cel de la Roșia Montană, este nevoie de încheierea unor polițe de asigurare cuprinzătoare (astfel de polițe reprezintă, totodată, o cerință obligatorie pentru obținerea de finanțări de la instituțiile de creditare). Asigurarea acoperă în principal bunurile, răspunderea și chestiuni speciale (de exemplu punerea în funcțiune cu întârziere, transport, bunuri în proprietatea terților). Astfel, în cazul unor pretenții legitime asupra societății, acestea vor fi achitate de asigurator.</p> <p>Toți asiguratorii și polițele de asigurare încheiate în cadrul activităților miniere de la Roșia Montană vor respecta în totalitate reglementările românești cu privire la asigurări. S-au stabilit garanții financiare complete, sub forma GFRM, care obligă Roșia Montană Gold Corporation („RMGC”) să prevadă fonduri adecvate pentru refacerea mediului. GFRM este actualizată anual și va reflecta întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. Costurile actuale de închidere a proiectului Roșia Montană se ridică la 76 milioane USD, calculate pe baza funcționării minei timp de 16 ani. GFRM trebuie să fie creată pentru a obține autorizația de funcționare pentru începerea activităților miniere. În prezent se efectuează o analiză pentru calculul GFRM necesară în fiecare an de funcționare. Suma minimă la început este estimată la aproximativ 25 milioane USD, valoare care va crește în fiecare an. GFRM este reglementată de Legea Minelor (nr. 85/2003) și de Instrucțiunile și Normele de aplicare a Legii Minelor emise de Agenția Națională pentru Resurse Minerale (nr. 1208/2003). Există, de asemenea, două directive ale Uniunii Europene care au efect asupra GFRM: Directiva privind deșeurile miniere („DSM”) și Directiva privind răspunderea de mediu („DRM”). Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2) toate costurile aferente reabilitării terenurilor afectate de depozitul de deșeuri. Directiva privind deșeurile miniere are scopul de a asigura că există acoperire pentru 1) toate obligațiile ce derivă din autorizația acordată pentru eliminarea deșeurilor rezultate ca urmare a activităților miniere și 2). Deși aceste</p>

Problema	Solutia
	<p>directive nu au fost încă transpuse în legislația românească, termenele pentru implementarea mecanismelor de aplicare sunt 30 aprilie 2007 (DRM) și 1 mai 2008 (DSM) - deci, înainte de începerea exploatării la Roșia Montană.</p> <p>RMGC a inițiat deja procesul de conformare cu aceste directive, iar în momentul în care normele de punere în aplicare vor fi adoptate de guvernul român, RMGC va fi în deplină conformitate.</p> <p>Fiecare GFRM va respecta regulile detaliate elaborate de Banca Mondială și Consiliul Internațional pentru Minerit și Metale.</p> <p>Actualizările anuale vor fi stabilite de experți independenți, în colaborare cu ANRM, în calitate de autoritate guvernamentală competentă în domeniul activităților miniere.</p> <p>Actualizările asigură că în cazul puțin probabil de închidere prematură a proiectului, în orice moment, GFRM reflectă întotdeauna costurile aferente refacerii ecologice. (Aceste actualizări anuale vor avea ca rezultat o valoare estimativă care depășește costul actual de închidere de 76 milioane USD, din cauză că în activitatea obișnuită a minei sunt incluse anumite activități de refacere ecologică).</p> <p>Sunt disponibile mai multe instrumente financiare care să asigure că RMGC este capabilă să acopere toate costurile de închidere. Aceste instrumente, păstrate în conturi protejate la dispoziția statului român cuprind:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Depozite în numerar • Fonduri fiduciare • Scrisori de credit • Garanții • Polițe de asigurare <p>În condițiile acestei garanții, autoritățile române nu vor avea nici o răspundere financiară cu privire la reabilitarea proiectului Roșia Montană.</p>
<p>Un punct de bază al vânzării proiectului a fost sprijinirea dezvoltării economice. Spuneți-mi, dacă peste 50 de ani aurul se termină și Dumneavoastră vă întoarceți în Irlanda, ce rămâne oamenilor din Roșia Montana? Se întrevăd în proiect training-uri, programe pentru ajutorarea</p>	<p>Proiectul Roșia Montana (RMP) va fi un catalizator pentru dezvoltarea economică locală și regională. Efectele vor fi atât pozitive, cât și negative, așa cum există pentru orice tip de dezvoltare industrială majoră. În cazul Roșia Montană, impactul benefic va fi maximizat prin implicarea autorităților locale și regionale precum și a altor părți relevante din comunitate, în inițiativele de dezvoltare bazată pe participare. Efectele negative vor fi atenuate prin măsurile care au fost descrise în raportul studiului de Evaluare a Impactului asupra Mediului (EIM).</p> <p>Roșia Montană Gold Corporation (RMGC) recunoaște faptul că dezvoltarea durabilă</p>

Problema	Solutia
<p>deschiderii de firme, dar ce se întâmplă dacă după închiderea minei vor începe disponibilizări publice. Mulțumesc.</p>	<p>este un concept multi-dimensional care cuprinde cinci arii cheie interdependente, de capital:</p> <p>Capitalul financiar Impactul asupra dezvoltării economice, administrării fiscale, taxelor și impozitelor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - O medie de 1200 de locuri de muncă pe perioada construcției pentru mai mult de 2 ani, dintre care majoritatea vor fi ocupate cu forță de muncă locală; - 634 de locuri de muncă pe perioada exploatării (angajare directă, inclusiv contracte pentru servicii de curățenie, securitate, transport și altele, timp de 16 ani, dintre care cele mai multe vor fi ocupate cu forță de muncă locală; - Aproximativ 6000 locuri de muncă indirecte pentru 20 de ani, la nivel local și regional[1]; - 1 miliard USD din rata profitului, impozitele pe profit, redevențe și alte taxe și impozite către autoritățile locale, regionale și naționale din România; - 1,5 miliarde USD din procurarea de bunuri și servicii. 400 milioane USD pe perioada construcției (2 ani) și 1,1 miliarde USD pe perioada activității de producție, din România (16 ani); - Înființarea unei facilități de micro-credite în zonă, care să permită accesul la finanțare în condiții avantajoase; - Promovarea dezvoltării locale și regionale a afacerilor, stabilirea unui centru de afaceri și incubatoare de afaceri pentru a oferi sprijin, instruire (antreprenorială, planuri de afaceri, management administrativ și fiscal, etc.), consultanță juridică, financiară și administrativă. <p>Capitalul material Infrastructura – inclusiv clădiri, facilități de alimentare cu energie, de transport, de alimentare cu apă și management al deșeurilor:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterile de venit pentru agențiile guvernamentale, de ordinul a 1 miliard USD pentru mai mult de 20 de ani (construcție - activitate de producție - închidere) vor însemna fonduri suplimentare pe care autoritățile le pot aloca pentru îmbunătățirea infrastructurii din comunitate; - De asemenea, RMGC va construi localitățile Piatra Albă și Dealul Furcilor din Alba Iulia pentru strămutarea populației. Piatra Albă va include un nou centru

Problema	Solutia
	<p>civic, zone comerciale și rezidențiale. La finalizare, acestea vor fi transferate autorităților. Planul de Acțiune pentru Strămutare și Relocare (RRAP) conține toate detaliile acestor inițiative.</p> <p>Capitalul uman Sănătate și educație:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un dispensar și o clinică privată în Piatra Albă (a se vedea RRAP), accesibile întregii comunități prin asigurări de sănătate; - Modernizarea unei aripi a spitalului din Abrud, accesibil întregii comunități prin sistemul național de asigurări de sănătate; - Implementarea sistemului medical SMURD (Serviciul Mobil de Urgență, Reanimare și Descarcerare) în regiune; - Construirea unei noi școli, centru civic și rezidențial în Piatra Albă. Acest program este descris în detaliu în RRAP; - Campanii de sănătate pentru conștientizare (în parteneriat cu autoritățile locale și ONG-uri) cu referire la: sănătatea reproducției, nutriție și stil de viață printre altele; - Parteneriate cu organizații de învățământ și ONG-uri referitoare la accesul și îmbunătățirea unităților de învățământ din regiune, cum ar fi Ovidiu Rom și autoritățile locale. <p>Capitalul social Pregătire profesională, relații cu comunitatea și rețele sociale și capacitatea instituțiilor de a le sprijini, conservarea patrimoniului cultural:</p> <ul style="list-style-type: none"> o Eforturi pentru dezvoltarea și promovarea moștenirii culturale din Roșia Montană atât pentru localnici, cât și în scopuri turistice; o Oportunități de educație pentru adulți și îmbunătățirea abilităților prin programe de instruire, fonduri și burse școlare, pentru mărirea șanselor de angajare atât direct prin RMGC, cât și indirect; o Programe de asistență pentru persoane și grupuri vulnerabile, și consolidarea rețelei sociale, în special în Roșia Montană (Programul un Vecin Bun, Programul Social); o Parteneriate cu ONG-uri care lucrează cu tinerii din zonă pentru îmbunătățirea și creșterea potențialului comunității.

Problema	Solutia
	<p>Capitalul natural Peisaj, biodiversitate, calitatea apei, ecosisteme:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Măsurile incluse în planurile de management ale RMP și SOP (Proceduri Standard de Operare pentru prevenirea accidentelor și managementul urgențelor) vor avea ca rezultat atenuarea impacturilor asupra mediului și îmbunătățirea condițiilor de mediu, așa cum este prevăzut în EIM; ○ Îmbunătățirea condițiilor de mediu va crește calitatea vieții în Roșia Montană; ○ Instruire și asistență pentru integrarea aspectelor legate de calitatea mediului în planurile de afaceri; ○ Campanii de conștientizare cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului în cadrul activităților economice; ○ Standarde de mediu asociate cu împrumuturi acordate prin micro-finanțare, incluzând monitorizarea măsurilor de protecție a mediului; ○ Codul de Conduită în Afaceri prin care se solicită furnizorilor RMP să respecte standardele RMGC cu privire la asigurarea măsurilor de protecție a mediului. <p>Aceste cinci sfere importante susțin, la rândul lor, trei elemente de bază ale dezvoltării viabile – elementul social, de mediu și economic.</p> <p>Viziunea RMGC asupra beneficiilor sociale și economice ale RMP este prezentată în Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității și în EIM Capitolul 4.8 – Mediul Social și Economic.</p> <p>În chestiunile de dezvoltare comunitară, RMGC va colabora cu părțile interesate din cadrul comunității. Angajamentul de colaborare va cuprinde autoritățile locale, regionale și naționale. Această abordare permite comunității să dețină, să orienteze și să controleze toate chestiunile de dezvoltare relevante, în mod integrat și printr-un acționariat multiplu.</p> <p>În spiritul acestui angajament, RMGC a efectuat deja consultații extinse, constând în 1262 întâlniri individuale și interviuri, și în distribuirea de chestionare prin care s-au obținut peste 500 răspunsuri, în 18 întâlniri cu grupuri centrale și 65 de dezbateri</p>

Problema	Solutia
	<p>publice, pe lângă discuțiile cu autoritățile guvernamentale, cu organizațiile neguvernamentale și potențialii acționari implicați. Feedback-ul a fost folosit pentru pregătirea Planurilor de Management ale EIM precum și la elaborarea unor parteneriate și programe de dezvoltare.</p> <p>În prezent, RMGC, dezvoltă un program complex de monitorizare pentru evaluarea măsurilor de atenuare a impactului socio-economic și îmbunătățirea a sa, și va include propunerile și observațiile factorilor interesați, afectați sau potențial afectați. Pentru instituționalizarea acestor propuneri, RMGC – în asociere cu un număr de grupuri locale de factori interesați – se află în proces de înființare a unor parteneriate locale și regionale care să ajute compania și comunitatea în monitorizarea progresului RMP.</p> <p>Programul de monitorizare al RMGC se va desfășura într-o manieră transparentă, permițând părților să evalueze progresul eficienței sale și să sugereze îmbunătățiri privind implementarea RMP. Acest proces va continua pe toată durata de viață a proiectului, în scopul maximizării beneficiilor și minimizării efectelor negative.</p> <p>A fost stabilit un cadru preliminar care va asista ghidarea dezvoltării planului de monitorizare (a se vedea Volumul 14, Secțiunea 4.8, Mediul Social și Economic, Tabel 7-1, din EIM pentru Proiectul Roșia Montană).</p> <p>Parteneriatele includ inițiative referitoare la educație, dezvoltarea tinerilor și instruire, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Parteneriatul ONG Roșia Montană; • Parteneriatul pentru Tineret din Roșia Montană; • Centrul de Resurse pentru Tineri Apuseni; • Parteneriatul pentru Educație Roșia Montană. <p>Alte parteneriate privesc monitorizarea și managementul aspectelor de mediu, inclusiv Centrul de Cercetare pentru Mediu și Sănătate Roșia Montană. Aspectele bio-fizice vor fi monitorizate și co-administrate de Parteneriatul pentru Biodiversitate Roșia Montană și Parteneriatul Forestier Roșia Montană.</p> <p>De asemenea, pentru promovarea și dezvoltarea oportunităților economice în viitor, oferite prin Proiectul Roșia Montană, RMGC va colabora cu factorii interesați, la nivel</p>

Problema	Solutia
	<p>local, în ceea ce privește deschiderea unui centru de afaceri.</p> <p>Se așteaptă ca programele de instruire oferite prin RMGC și partenerii săi, precum și experiența profesională câștigată pe perioada RMP să aibă ca rezultat o forță de muncă bine pregătită și calificată în mai multe domenii. Acest lucru ar pune oamenii într-o poziție competitivă pentru a lucra în cadrul altor companii miniere. Calificările obținute sunt de asemenea transferabile și în sectorul ne-minier.</p> <p>Dincolo de formarea profesională directă, prezența RMP ca investiție majoră, va îmbunătăți climatul economic al zonei, încurajând și promovând dezvoltarea activităților ne-miniere. Se așteaptă ca această creștere calitativă a climatului investițional și economic să conducă la oportunități de afaceri care să se dezvolte în paralel cu RMP, chiar dacă se depășește cu mult sfera activităților direct legate de exploatarea minieră. Diversificarea dezvoltării economice este un beneficiu important al investițiilor generate pentru realizarea RMP.</p> <p>Planul de Urbanism Zonal (PUZ), care prezintă în detaliu terenul necesar RMP, afectează doar 25% din comuna Roșia Montană, lăsând deschise multe oportunități de dezvoltare a afacerilor în comunitate. Chiar și acum, s-au deschis deja, câteva afaceri în restul de 75% din Comună; PUZ , odată finalizat, va încuraja mai mult înființarea afacerilor.[2]</p> <p>Pentru mai multe informații, vă rugăm consultați anexa 4 – Roșia Montană Programe și Parteneriate pentru Dezvoltare Durabilă.</p> <p>Referințe:</p> <p>[1] Efectul multiplicator al RMP este de ordinul a 1 loc de muncă direct la 30 de locuri de muncă permanente indirecte timp de peste doi ani. RMGC pune la dispoziție o metodologie complexă folosită pentru obținerea acestui efect. Cu toate acestea, se folosește un raport mai conservator de 1 : 10 -Direct : Indirect, pentru a respecta efectele multiplicatoare acceptate la nivel internațional pentru marile proiecte de exploatare minieră în regiunile sărace, după cum se menționează în Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD 2006) Politici în domeniul mărfurilor pentru dezvoltare: un nou cadru pentru lupta împotriva sărăciei. TD/B/COM.1/75, Geneva, Elveția.</p>

Problema	Solutia
	<p>[2] Date asupra industriilor existente, cum ar fi agricultura și turismul, sunt furnizate în Volumul 14, secțiunea 4.8 – Mediul Social și Economic, Plan L – Planul de Dezvoltare Durabilă a Comunității. Aceste date au fost colectate în principal în vederea unei evaluări a efectelor potențiale ale proiectului propus asupra acestor industrii.</p>
<p>Bună seara! Aș dori niște răspunsuri la câteva întrebări despre care am vorbit foarte puțin. Un prim punct nevralgic este cel legat de gospodărirea apei: nu am primit răspuns la faptul că această cantitate imensă de apă cum va fi asigurată, cu ce tehnologie va fi epurată și ce stații de purificare a apei vor fi înființate. În proiect figurează creșterea calității apei. Cum vă imaginați acest lucru? Sterilul utilizat pentru construcția barajelor de acumulare s-ar putea să producă acid. Cum puteți preveni acest proces ori neutraliza acidul?</p>	<p>În condițiile unei administrări corespunzătoare, probabilitatea ca în iazul de decantare să fie generate ape acide este redusă. Sterilul din iazul de decantare va avea potențialul de a genera ape acide. Cu toate acestea, pentru formarea apelor acide, trebuie să fie prezente sulfuri, oxigen și apă. În timpul etapei de exploatare a proiectului, nu vor exista condiții favorabile generării de ape acide ca urmare a acumulării rapide a sterilului saturat în iazul de decantare, ceea ce va limita expunerea sulfurilor la oxigen. În plus, apa tratată care va fi conținută în steril va fi ușor alcalină, ceea ce va inhiba și mai mult formarea apelor acide. Riscul real de generare a apelor acide apare după depozitarea sterilului. Acest risc va fi atenuat prin închiderea adecvată a iazului, cu ajutorul unui strat de pământ de protecție care va limita infiltrațiile oxigenului și apei în steril.</p> <p>S.C Roșia Montană Gold Corporation S.A (RMGC) depune toate eforturile pentru a se asigura că apele acide nu afectează mediul. Măsurile luate includ caracteristici suplimentare de control ale surselor (de ex. segregarea rocii sterile), de retenție și de tratare, după caz.</p> <p>RMGC s-a angajat ca deversarea apelor rezultate în urma proiectului să se efectueze (inclusiv ape acide) doar dacă acestea respectă limitele de deversare prevăzute în Normele tehnice privind colectarea, epurarea și evacuarea apelor uzate orășenești NTPA 001/2005.</p> <p>Când se va discuta perioada și gradul generării de apă acidă (și astfel, perioada de timp pe durata căreia este necesar tratamentul), trebuie reținut faptul că proiectul minier îndepărtează majoritatea suprafețelor de rocă cu potențial de generare de ape acide în momentul de față.</p> <p>Durata necesară pentru tratarea și administrarea apei, alături de alte măsuri de întreținere pe termen lung, este estimată în Secțiunea 4.7 a <i>Planului de Închidere și Reabilitare a Minei</i>. Totuși, este greu de evaluat actualmente durata certă necesară tratării. Mai multe tehnologii, printre care controlul surselor, tratarea în carieră și sisteme</p>

Problema	Solutia
	<p>de tratare pasivă pot fi folosite câte una sau în combinație pentru a elimina necesitatea unei funcționări pe termen lung a uzinei de tratare. Totuși, aceste opțiuni vor trebui evaluate și dovedite.</p> <p>Din modelările făcute pentru închiderea iazului de decantare, se pot trage următoarele concluzii: La sfârșitul fazei de operare și pe parcursul primilor ani din faza de închidere, se estimează o rată de exfiltrații de 77 m³/oră – pe baza modelelor de bilanț al apei. Dacă această rată rămâne constantă, timpul necesar pentru spălarea unui volum de pori de 63 milioane m³ este de ordinul a 90 de ani. Pentru ca exfiltrațiile să atingă nivelul de calitate necesar deversării fără epurare, este nevoie de cel puțin 3-4 astfel de cicluri de spălare, în condițiile în care nu vor interveni procese suplimentare de dizolvare sau mobilizare în corpul sterilelor de procesare. Din acest model, rezultă că exfiltrațiile vor necesita epurare continuă pentru un timp îndelungat în viitor.</p> <p>Însă, în urma reabilitărilor, prin plasarea unui strat acoperitor pe suprafața sterilelor de procesare, volumul de exfiltrat colectat în sistemul secundar de retenție va scădea, în timp ce durata specifică de spălare a corpului de sterile va crește corespunzător. Se anticipează că prin aplicarea unei cuverturi de tipul celei descrise în Capitolul 4.5 al EIM, rata de infiltrație va ajunge la 10-25 % (sau 80-200 mm/an) din precipitația anuală, cu o scădere corespunzătoare a ratei de exfiltrare. Astfel, cantitatea anuală de contaminanți eliberați din sistemul iazului de decantare va fi mai redusă, dar timpul necesar aplicării metodelor de epurare pentru obținerea unor nivele compatibile cu limitele impuse prin NTPA 001/2005 va crește invers proporțional cu rata de infiltrație. (MMGA_0783 Water)</p>
<p>Am participat la festivalul FânFest unde am putut admira monumentele care constituie proprietatea privată a firmei. Eu consider că sunt într-o stare avansată de degradare, nu mi s-a părut că cineva ar face vreun efort pentru păstrarea lor. Acest lucru se datorează faptului că încă nu s-</p>	<p>Precizăm că nici una dintre casele monument istoric din cuprinsul proiectului propus de către RMGC nu va fi afectată în mod negativ, toate cele 41 de clădiri monument istoric urmând să fie incluse într-un amplu program de reabilitare și restaurare (vezi Studiul de impact asupra mediului (vol. 33), respectiv Plan M – Plan de management al Patrimoniului Cultural, partea II-a – Plan de management pentru monumente istorice și zonele protejate din Roșia Montană, p. 74-91). Acest program este absolut necesar, indiferent de punerea în practică sau nu a proiectului minier, dacă se dorește ca aceste case să nu dispară în totalitate, din cauza stării avansate de degradare în care se află în prezent.</p>

Problema	Solutia
<p>a demarat investiția, sau sunt sortite degradării continue?</p>	<p>În momentul de față, compania RMGC deține 14 clădiri cu statut de monument istoric. Acestea au fost achiziționate urmând procedurile legale prevăzute de către Legea 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, modificată („Legea 422/2001”), la momentul achiziției imobilele aflându-se în diferite stări de conservare, acest lucru fiind consemnat atât în contractele de vânzare-cumpărare, cât și în diferite imagini realizate de la achiziționarea acestora și până astăzi. Precizăm că în cursul anilor 2000–2002, a fost elaborat de către Centrul de Proiectare pentru Patrimoniul Cultural Național (CPPCN), astăzi Institutul Național al Monumentelor Istorice, și mai apoi de către S.C. OPUS – Atelier de arhitectură S.R.L., un studiu de inventariere exhaustivă a tuturor elementelor de patrimoniu arhitectural din cuprinsul comunei Roșia Montană, cu acest prilej fiind completate și actualizate fișele de evidență analitică a fiecărei clădiri monument istoric, context în care s-au făcut observații de specialitate asupra stării de conservare a acestora.</p> <p>Legea 422/2001, art. 38 - prevede obligațiile proprietarilor de imobile monument istoric, persoane fizice sau juridice. Pentru a cunoaște aceste obligații, care au fost pe deplin asumate de către RMGC, vă rugăm să consultați broșura anexată. Astfel, datorită faptului că îndatoririle imediate ale proprietarilor de imobile monument istoric constau în întreținerea acestora, odată începută achiziționarea acestor imobile a fost constituită – din anul 2003 - o echipă din 10 persoane cu meserii conexe construcțiilor, care se ocupă permanent de întreținerea acestor imobile. Aceste persoane au fost calificate la locul de muncă, în sensul cunoașterii legislației specifice și a activităților care sunt permise în contextul unor intervenții asupra monumentelor istorice. Astfel, până în prezent, această echipă, a luat toate măsurile legale pentru păstrarea stării de conservare a imobilelor monument istoric deținute de către RMGC la Roșia Montană, cel puțin în starea inițială de conservare în care au fost achiziționate aceste clădiri. Ca o primă măsură luată în cazul tuturor caselor monument istoric proprietate a RMGC, a fost efectuată repararea tuturor acoperișurilor (pentru a evita deteriorarea clădirilor de către intemperii sau infiltrări de apă pluvială), montarea de burlane și jgheaburi (pentru a stopa infiltrarea apei pluviale în pereții și la fundația clădirii), reparații curente ale imobilelor, repararea gardurilor împrejmuitoare și a maurilor, debarasarea materialelor menajere acumulate de-a lungul timpului. Activitatea acestei echipe este continuă și constantă. Ca și activități specifice derulate până în prezent, pot fi amintite:</p> <ul style="list-style-type: none"> – proiectarea și realizarea eșafodajul ridicat la poarta casei M.I, nr. 372 pentru a

Problema	Solutia
	<p>stopa mișcarea de înclinare înspre în fața a acesteia (Aviz 142/2004);</p> <ul style="list-style-type: none"> - transformarea casei M.I. nr. 392 în spațiu de birouri, cu schimbarea funcțiunii inițiale de spațiu de locuit (Aviz 453/2004); - obținerea Autorizației de Construire pentru casa nr. 325 conform Legii 422/2001, deși aceasta nu este M.I., dar este situată în frontul central al pieței din Centrul Istoric Roșia Montană (Aviz 25/27.10.2006). Acest imobil va fi restaurat conform normelor legale ale Ministerului Culturii și Cultelor și va avea destinația de Centru de informare și spațiu expozițional; <p>În aceeași ordine de idei precizăm că pentru 11 clădiri monument istoric din zona Piață Roșia Montană, sunt actualmente în faza finală de redactare documentațiile de proiectare necesare pentru demararea lucrărilor de restaurare. Acestea urmează să fie prezentate în vederea avizării către Comisia Regională a Monumentelor Istorice.</p> <p>Pe de altă parte, trebuie amintită zona protejată a Roșiei Montane. Aceasta va avea o suprafață de peste 130 ha și va cuprinde 35 de monumente istorice și alte valori de arhitectură din cadrul acestei localități (restaurate și puse în valoare), aici urmând a fi organizat un modern muzeu al mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, etnografie (cu o secție în aer liber), patrimoniu industrial și o importantă componentă subterană localizată în jurul galeriei Cătălina Monulești. În această parte a localității compania va urmări să promoveze dezvoltarea turismului tradițional (pensiuni, mici localuri). În zona estică și sud-estică a centrului vechi se află tăurile istorice: Tăul Mare, Tăul Brazi și Tăul Anghel. Aici se poate dezvolta un turism modern, de agrement. Toate propunerile făcute de companie în acest sens trebuie însă să primească girul și sprijinul comunității locale, precum și al autorităților. Compania nu dorește „muzeificarea” acestei zone, această parte a localității urmând să fie în continuare ocupată de către localnici, iar acolo unde s-au făcut achiziții imobiliare de către RMGC, să-și desfășoare activitatea angajați ai companiei, care vor lucra în viitor în cadrul proiectului. Aici urmează să se dezvolte oportunități privind noi locuri de muncă și mici afaceri legate de turism.</p> <p>Toate aceste lucruri compania dorește să le protejeze și să le promoveze, iar pentru asta vor fi luate măsuri speciale atât în cuprinsul zonei protejate Centru istoric Roșia Montană (restaurare-consolidare-conservare), cât și în perimetrul industrial (utilizarea de tehnici speciale de pușcare, crearea de zone tampon între cele 2 perimetre,</p>

Problema	Solutia
	<p>monitorizarea continuă a vibrațiilor și adaptarea pușcărilor în funcție de viteza de propagare a undelor etc.). Așa cum s-a afirmat - în mod public - în cadrul Raportului studiului de impact asupra mediului, odată aprobată începerea Proiectului Minier Roșia Montană, toate clădirile cu statut de monument istoric din Roșia Montană, proprietate a RMGC, vor intra într-un program complex de restaurare și conservare. Dacă vor exista imobile monument istoric ce vor rămâne în proprietatea diferitelor instituții sau persoane fizice, cu acordul acestora, RMGC va contribui integral la restaurarea și a acestor imobile, în acord cu normele de specialitate emise de Ministerul Culturii și Cultelor. Fondurile pe care compania urmează să le pună la dispoziție în anii următori – în contextul implementării proiectului său – pentru lucrări de conservare, restaurare și întreținere în Zona protejată centru istoric Roșia Montană, cât și pentru clădirile monument istoric situate în afara acesteia, se ridică la un total de 3.385.000 dolari SUA (USD).</p> <p>Astfel, RMGC până în prezent și-a îndeplinit obligațiile legale care îi revin ca și proprietar de clădiri monument istoric. Prin însușirea și asumarea datelor și concluziilor din <i>Planul de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană</i> din cadrul Studiului de impact asupra mediului, RMGC își propune să continue această abordare responsabilă și să asigure fondurile necesare pentru restaurarea și conservarea clădirilor monument istoric și a centrului istoric din Roșia Montană. Toate intervențiile asupra acestor clădiri se vor face în conformitate cu prevederile legale în vigoare și pornind de la concluziile enunțate în studiul de specialitate efectuat de către Universitatea Tehnică de Construcții București - Centrul Național de Inginerie Seismică și Vibrații în perioada 2005-2006 asupra clădirilor de patrimoniu din Roșia Montană.</p> <p>Pentru mai multe detalii legate de aceste studii și simulări efectuate de către Universitatea Tehnică și IPROMIN pe tema măsurilor specifice de atenuare a impactului pușcărilor asupra clădirilor monument istoric, vă rugăm să consultați anexele.</p>
<p>Aș contura câteva aspecte care parcă n-au fost discutate. S-a pomenit de mai multe ori că aici ar trebui să vorbim despre impactul asupra teritoriilor de peste graniță.</p>	<p>Apreciem faptul că există preocupări cu privire la impactul transfrontalier și că s-a lucrat în mare parte cu experți și oameni de știință independenți pentru a evalua complet toate posibilitățile. Aceste evaluări, inclusiv studiul care tocmai a fost finalizat de Universitatea Reading privind scenariile de eșec catastrofal, au stabilit că Proiectul Roșia Montană nu are nici un impact transfrontalier. Copia studiului întocmit de Universitatea Reading se</p>

Problema	Solutia
<p>În râul Abrud sunt multe metale grele, în același timp în capitolul despre impactul asupra teritoriilor de peste graniță prin poluarea apelor fluviale se face referire doar la componentele cu conținut de cianură. John a zis să nu bem din rezervorul de cianură, fiindcă conține multe metale grele. De ce nu se menționează și metalele grele în textul care se referă la impactul asupra teritoriilor de peste graniță, sau de ce nu se argumentează omiterea sa?</p>	<p>găsește în bibliografia anexată la acest raport.</p> <p>Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) (Capitolul 10 <i>Impact Transfrontieră</i>) analizează proiectul propus sub aspectul unui potențial impact semnificativ asupra bazinului hidrografic și transfrontalier, în aval, care ar putea afecta, spre exemplu, bazinele râurilor Mureș și Tisa în Ungaria. Capitolul concluzionează că în condiții normale de funcționare, nu ar exista un impact semnificativ în aval de bazinele râurilor/asupra condițiilor transfrontaliere.</p> <p>Problema unei posibile deversări accidentale de steril, la scară largă, în rețeaua hidrografică a fost recunoscută în timpul consultărilor publice ca fiind o problemă importantă, când părțile interesate și-au manifestat îngrijorarea în acest aspect. În consecință, S.C. Roșia Montana Gold Corporation S.A. (RMGC) a întreprins un studiu adițional, în afară de ceea ce include Evaluarea Impactului asupra Mediului, referitor la calitatea apei în aval de amplasamentul proiectului precum și în Ungaria. Acest studiu conține un model asupra calității apei, cuprinzând o gamă de scenarii posibile de accident și pentru diverse condiții de debit.</p> <p>Modelul utilizat este modelul INCA, elaborat în ultimii 10 ani pentru a simula atât sisteme terestre cât și sisteme acvatice în cadrul programului de cercetare EUROLIMPACS EU (www.eurolimpacs.ucl.ac.uk). Modelul a fost utilizat pentru a analiza impactul generat de viitoarele activități de exploatare, precum și pentru activități de colectare și tratare a poluării generate de activitățile miniere din trecut la Roșia Montană.</p> <p>Modelul creat pentru Roșia Montană simulează opt metale (cadmiu, plumb, zinc, mercur, arsenic, cupru, crom, mangan) precum și Cianuri, Nitrat, Amoniac și oxigen dizolvat. Simulările din modelul menționat au fost aplicate în cazul captărilor din amonte de Roșia Montană cât și întregul bazin Abrud-Arieș-Mureș până la granița cu Ungaria până la confluența cu râul Tisa. Modelul ia în considerare diluția, procesele de amestecare și cele fizico-chimice ce afectează metalele, amoniacul și cianura în bazinul hidrografic și prezintă estimări de concentrații în punctele cheie de-a lungul râului, inclusiv la granița cu Ungaria și în Tisa după confluența cu râul Mureș.</p> <p>Chiar si în cazul unei deversări neprogramate la scară largă de material steril (de</p>

Problema	Solutia
	<p>exemplu în urma ruperii barajului) în rețeaua hidrografică, nu ar avea ca rezultat poluarea transfrontalieră, datorită diluției și dispersiei în bazinul hidrografic cât și conformării cu tehnologia UE BAT (Cele Mai Bune Tehnici Disponibile) adoptate pentru proiect (de exemplu, utilizarea procesului de distrugere a cianurii pentru efluentul de steril care reduce concentrația de cianură în efluentul depozitat în iazul de decantare, la sub 6mg/l). Modelul a arătat că în cel mai grav scenariu de rupere a barajului, toate limitele legale impuse pentru concentrațiile de cianură și metale grele în apa râului vor fi respectate înainte de a trece în Ungaria.</p> <p>Modelul INCA a fost de asemenea utilizat pentru a evalua influența benefică a colectării și epurării apelor de mină existente și a demonstrat îmbunătățirea substanțială a calității apei în bazinul hidrografic în condiții normale de funcționare.</p> <p>Pentru mai multe informații, o fișă de informare ce prezintă modelul INCA este prezentată sub titlul <i>Programul de Modelare a Râului Mureș</i> iar raportul complet de modelare este prezentat ca Anexa 5.1. (MMGA_038 Transboundary)</p>
<p>Referitor la monumente: în studiul de impact firma declină responsabilitatea asupra monumentelor unei fundații încă inexistente. În cazul în care firma dă faliment sau se retrage, cine va finanța această fundație?</p>	<p>Ca parte a procesului de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) au fost realizate estimări preliminare cumulative pentru utilajele motorizate staționare și pentru sursele liniare (vehicule), în vederea obținerii unei imagini inițiale privind impactul cumulativ datorat zgomotului și vibrațiilor generate de surse ambientale sau aferente Proiectului Roșia Montană, și a elabora o strategie a activităților de monitorizare și măsurare, împreună cu selectarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de management pentru atenuarea suplimentară a impactului sonor și vibrațional potențial datorat activităților din cadrul Proiectului. Aceste estimări preliminare se aplică majorității activităților de construcție, precum și activităților de exploatare și de dezafectare/închidere a minei și uzinei de procesare. Aceste estimări sunt documentate sub forma unor tabele de date și hărți cu izoplete pentru principalele activități generatoare de zgomot în anumiți ani reprezentativi din ciclul de execuție a Proiectului; a se vedea Tabelele 4.3.8 până la 4.3.16 Planșele 4.3.1 până la 4.3.9. Toate aceste detalii legate de metodologia de evaluare aplicată, datele de input ale modelului de dispersie, rezultatele modelării și măsurile stabilite de prevenire/minimizare/eliminare a impactului potențial pe toate etapele proiectului (construcție, operare, închidere) se găsesc în Capitolul 4 Secțiunea 4.3 Zgomot și Vibrații a raportului EIM.</p>

Problema	Solutia
	<p>Dacă se analizează datele cuprinse în studiul întocmit de S.C. Ipromin S.A. și denumit “<i>Studiu geomecanic pentru determinarea efectelor lucrărilor de derocare asupra construcțiilor din zona protejată</i>” se poate observa că în cazul tehnologiilor de excavare care se vor aplica în perimetrul minier Roșia Montană, viteza de oscilație (cel mai important parametru al undei seismice rezultate din pușcare) scade foarte mult cu cât ne îndepărtăm de centrul de explozie.</p> <p>După cum se poate observa din tabelul nr. 1 și figura nr.1, viteza de oscilație la 500 de metri distanța de centrul de explozie corespunde după scara MKS unor seisme naturale de gradul I și II. Barajul iazului de decantare Corna se afla la aproximativ 2.5 km distanță de cariera Cetate și la aproximativ 3 km de cariera Cârnic.</p> <p>Cu cât ne îndepărtăm de focarul exploziei cu atât scade viteza de oscilație și se poate spune că în zona barajului iazului de decantare aceasta va fi foarte scăzută.</p> <p>Dimensionarea barajului iazului de decantare s-a făcut în așa fel încât să asigure stabilitatea chiar și în cazul unui cutremur de excepție (8 grade pe scara Richter), prin urmare undele seismice transmise în urma pușcărilor din cariere diminuate mult datorită distanței nu pot afecta barajul sau pune în pericol stabilitatea sa.</p> <p><i>O descriere detaliată a tehnologiei de derocare propuse este prezentată în anexa 7.1 Tehnologii de pușcare propuse în etapa de exploatare a proiectului Roșia Montană.</i></p>
<p>Sunt de acord cu John, la Roșia Montana nu există turism, dar turiști sunt. Numai eu am dus în acest an 150 de turiști, ca să nu vorbim de acei 12 000 de tineri care au participat la sfârșitul săptămânii trecute la festivalul FânFest. Adineauri am văzut un camion mare...</p>	<p>Informațiile furnizate în Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) susțin opinia generală pe care a exprimat-o petentul că celelalte industrii în afară de cea minieră sunt slab dezvoltate în Roșia Montană. Însă raportul EIM evidențiază și face o evaluare precum cea că dezvoltarea proiectului Roșia Montană nu împiedică dezvoltarea celorlalte ramuri industriale în zonă.</p> <p>Într-adevăr, proiectul Roșia Montană ar îndepărta unele dintre obstacolele care descurajează în prezent investițiile înspre această zonă, precum terenurile poluate și abandonate, râurile poluate, infrastructura și în general condițiile scăzute pe plan social și economic. Lucrările de conservare din zona protejată Roșia Montană, gestionate și</p>

Problema	Solutia
	<p>finanțate în mod corespunzător, propuse în proiectul Roșia Montană ar duce la creșterea capacității zonei de a atrage turiști.</p> <p>În Capitolul 5 din Raportul EIM se afirmă că turismul va fi posibil și profitabil doar în momentul în care zona va avea ce să ofere turiștilor din punct de vedere al mediului curat, infrastructurii corespunzătoare și atracțiilor precum muzeele și monumentele istorice la care turiștii să aibă acces. Un proiect minier ca cel propus de societatea RMGC va oferi, prin impozitele plătite, fondurile necesare în vederea îmbunătățirii infrastructurii. Pe baza proiectului Roșia Montană și a planurilor sale de management al patrimoniului cultural, societatea va investi 25 milioane USD pentru protejarea patrimoniului cultural într-un mod care va susține turismul. Printr-un program de instruire, oamenii vor dobândi abilitățile necesare pentru dezvoltarea activităților de turism, iar Micro Credit Roșia Montană îi va susține pentru a-și deschide restaurante și alte afaceri care să atragă turiștii.</p> <p>La finalul proiectului, va exista un nou sat construit, plus centrul vechi din Roșia Montană, restaurat, ce va avea un muzeu, locații de cazare, restaurante, o infrastructură modernă și monumente conservate precum Tăul Găuri – toate acestea reprezentând atracții turistice.</p> <p>Societatea RMGC a comandat un studiu pe tema Propuneri Inițiale pentru Turism care definește felul piețelor turistice potențiale și cel mai potrivit mod de abordare a acestora într-un proiect integrat (Raportul Gifford 13658. R01, <i>Propuneri Inițiale pentru Turism în Roșia Montană</i>). (MMGA_0337 Alternatives)</p>
<p>Am putut vedea o mașină care ne demonstra modalitățile de transportare a cianurii. Eu cunosc Valea Arieșului, un camion de dimensiunea acestuia nu poate circula acolo.</p>	<p>În timpul operațiunilor, RMGC intenționează să maximizeze utilizarea căii ferate pentru transport, până la o stație de cale ferată apropiată de amplasamentul proiectului.</p> <p>Când se vor utiliza camioane, procedura noastră de operare va fi, probabil, să grupăm transportul în convoaie de 12 camioane o dată pe săptămână, pentru a reduce riscul accidentelor. Transportul va fi efectuat numai după o apreciere a condițiilor curente și după confirmarea posibilității primirii transportului la amplasamentul proiectului. RMGC și furnizorii vor respecta pe deplin normele UE, ADR (Acordul European pentru transportul rutier internațional al produselor periculoase) și RID (Reglementari pentru transportul internațional pe calea ferată al produselor periculoase), ce reglementează</p>

Problema	Solutia
	<p>transportul internațional de produse periculoase pe șosele sau pe calea ferată.</p> <p>Traseele de transport vor fi selectate în colaborare cu autoritățile de administrație și rutiere pentru a evita pericolele, iar comunicarea permanentă în timpul procesului de tranzit va asigura livrarea în siguranță la amplasamentul stabilit. La livrare, cianurile solide vor fi dizolvate direct într-un container sigur și nu vor părăsi amplasamentul proiectului pe toată durata desfășurării procesului. Capacitatea de înmagazinare a cianurilor din amplasamentul Roșia Montană va fi suficientă pentru a garanta continuitatea activității și, de asemenea, pentru a permite flexibilitate în livrări în scopul evitării riscurilor neprevăzute, precum drumuri proaste sau vreme nefavorabilă. Gradul de impact asupra Zlatnei va diferi în funcție de această apreciere importantă. Într-una din variantele de traseu, Zlatna ar putea fi selectată ca stație feroviară de descărcare pentru livrările de cianură, cu transport rutier până la amplasamentul proiectului.</p> <p>EIM declară că RMGC va efectua o verificare pentru a furniza noi informații; această verificare va include o strategie robustă de atenuare și va permite mai multe prevederi detaliate pentru cazuri specifice. Noua verificare propusă va furniza informații despre condițiile din Zlatna, iar comunitatea va fi consultată cu privire la îngrijorările ei. Evaluarea impactului transportului va identifica categoriile de impact, inclusiv creșterea volumului de trafic greu, zgomot și vibrații, precum și potențialul de accidente și deversarea de substanțe periculoase. (MMGA_327 Transport)</p>
<p>Aș adresa întrebarea mea reprezentantului guvernului român. Sunt istoric specializat pe antichitate. Ieri, la audierea publică de la Szeged, am aflat de la profesorul Vishy că primul colegiu de arheologi a lumii, ICOMOS, pe parcursul anilor precedenți a propus în repetate rânduri ridicarea localității Roșia Montana la rang de patrimoniu cultural al umanității. După cum știm, guvernul român se ocupă</p>	<p>De la bun început trebuie subliniat că implementarea proiectului minier nu presupune dinamizarea perimetrului comunei Roșia Montană. În cadrul hărților din Raportul studiului de impact asupra mediului se poate observa care sunt zonele unde RMGC propune cariere.</p> <p>S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. ține cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare, astfel că în perioada 2001-2006 a alocat un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Având în vedere rezultatele cercetărilor, opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane USD, după cum a fost făcut public în Studiul de impact asupra mediului în mai 2006 (vezi Raport la studiul de impact asupra</p>

Problema	Solutia
<p>deja de această problemă. Putem să ne așteptăm că în viitorul apropiat se va decide dacă Roșia Montana va face parte din moștenirea culturală a omenirii? Dacă da, în ce măsură va afecta acest lucru investiția planificată, mai ales că în adâncul masivului Carnic se ascund galerii romane, vechi de 2 000 de ani.</p>	<p>mediului, vol. 32, Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel, se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea unui Muzeu modern al Mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, amenajarea accesului turistic în galeria Cătălina-Monulești și la monumentul de la Tău Găuri, dar și conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană.</p> <p>Astăzi, după cercetări ample desfășurate în ultimii 8 ani, sunt bine cunoscute natura, caracteristicile și distribuția valorilor de patrimoniu – situri arheologice, clădiri monument istorice, dar și biserici și cimitire din zona Roșia Montană. Amplele cercetări și studii de patrimoniu efectuate în perioada 2000-2006 au permis conturarea unei imagini cuprinzătoare a acestor valori aparținând patrimoniului cultural național și a zonelor cu semnificație spirituală, dar și adoptarea unor măsuri specifice în ceea ce privește protejarea acestora.</p> <p>Astfel, în conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și al Gospodării Apelor, respectiv al Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de impact asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier. (vezi Raportul de evaluarea a impactului asupra mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul cultural).</p> <p>Sintetic, valorile de patrimoniu ale Roșiei Montane pot fi rezumate astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - galeriile romane din masivele situate în jumătatea de sud a văii Roșiei au fost cercetate în detaliu și s-au propus măsuri de conservare specifice pentru zonele Cătălina Monulești și Piatra Corbului; galeriile romane din masivele situate în jumătatea de nord a văii Roșiei au fost cercetate preliminar și, în cazul unor descoperiri excepționale precum cele din sectorul minier Păru Carpeni, s-au propus măsuri de conservare specifice; zona Orlea – Țarina va fi cercetată în detaliu în intervalul 2007-2012. În

Problema	Solutia
	<p>cea ce privește tronsoanele de galerii vechi din partea de sud a masivului Cârnic, după studierea lor integrală și ținând cont de accesul extrem de dificil, riscul deosebit de ridicat în ceea ce privește siguranța persoanelor, dispersia lor spațială și costurile enorme de întreținere, s-a ajuns la concluzia că este imposibilă conservarea și punerea acestora în valoare prin integrarea într-un circuit turistic a acestora;</p> <ul style="list-style-type: none"> - prin cercetările arheologice preventive din anii 2001-2006 au fost conturate și cercetate 13 situri arheologice, pentru unele dintre acestea – după finalizarea cercetărilor exhaustive – s-a luat decizia aplicării procedurii de descărcare de sarcină arheologică, iar în alte cazuri s-a luat decizia conservării in situ – incinta funerară de la Tăul Găuri, vestigiile romane de pe Dealul Carpeni; zona Orlea va fi cercetată în detaliu în intervalul 2007-2012; - cele 41 de clădiri monument istoric din Roșia Montană nu vor fi afectate de dezvoltarea proiectului minier, ci vor fi luate măsuri de reastaurare și conservare a acestor structuri; - din cele 10 lăcașe de cult din Roșia Montană și Corna, vor afectate de dezvoltarea proiectului minier numai cele 4 situate în valea Cornei, cele de pe valea Roșiei fiind conservate integral; - dintre cele 12 cimitire existente în comuna Roșia Montană, 6 urmează să fie afectate de implementarea Proiectului, și va fi necesară relocarea a cca. 410 morminte din totalul 1905. <p>În ceea ce privește informațiile de detaliu cu privire la principalele vestigii arheologice și monumentele istorice, dar și o serie de considerații despre protejarea acestora și măsurile specifice preconizate de planurile de management, vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”.</p> <p>Până în anul 1999, galeriile romane de la Roșia Montană nu au fost studiate de către specialiști în domeniul arheologiei miniere, deși existența lor era cunoscută de mai bine de 150 de ani. Practic, acest tip de vestigii arheologice erau înainte de anul 2000 o necunoscută din perspectiva unei abordări științifice, referirile legate de acestea fiind de cele mai multe ori empirice. Nici vestigiile arheologice de suprafață nu erau mai bine cunoscute anterior anului 2000, nefiind efectuate aici cercetări arheologice în adevăratul</p>

Problema	Solutia
	<p>sens al cuvântului, ci informațiile provenind din descoperiri întâmplătoare ocazionate de lucrări agricole, activități de construire, etc.</p> <p>Ca urmare, până la începutul anului 2000, despre Roșia Montană ca sit antic minier de epocă romană se putea spune că este o zonă cu potențial arheologic semnificativ, în care nu se efectuaseră săpături arheologice propriu-zise, necesare pentru a contura în detaliu diversele elemente componente și caracteristici, precum și localizarea și distribuția spațială a vestigiilor miniere antice din cadrul sitului.</p> <p>În ciuda acestor realități, la Roșia Montană statul român a derulat – vreme de mai bine de 60 de ani -exploatarea zăcămintului auro-argintifer, chiar și după ratificarea Legii nr. 5/2000 unde sunt menționate ca valori de patrimoniu cultural și galeriile romane ale exploatărilor miniere aurifere, fără a fi date alte precizări privind localizarea, caracteristicile și distribuția acestora.</p> <p>În contextul implementării unui nou proiect minier în această zonă, cercetările arheologice preventive la Roșia Montană au demarat în anul 2000 prin participarea colectivelor de arheologi de la Muzeul Național al Unirii Alba Iulia și de la Institutul Național al Monumentelor Istorice, București, iar în ceea ce privește studiul galeriilor antice s-a apelat la expertiza unei echipe de arheologi minieri de la Universitatea Toulouse Le Mirail din Franța, coordonată de dr. Beatrice Cauuet. Începând cu anul 2001, luând în considerare concluziile studiilor preliminare din anul precedent, a fost instituit Programul Național de Cercetare “Alburnus Maior” prin Ordinul Ministrului Culturii și Cultelor nr. 2504 din 07.03.2001, unul dintre obiectivele acestuia fiind investigarea de către specialiști a galeriilor miniere romane și medievale din acest areal, precum și inventarierea și propunerea de soluții de conservare/restaurare a porțiunilor reprezentative. Astfel, administrația centrală, respectiv Ministerul Culturii și Cultelor s-a implicat din anul 2000 și până în prezent, conform atribuțiilor sale legale, în ceea ce privește problematica galeriilor romane de la Roșia Montană.</p> <p>Conform prevederilor legale în vigoare în România, compania a asigurat resursele financiare necesare pentru evaluarea și studierea acestor tipuri de vestigii arheologice. Respectând opiniile și concluziile cercetătorilor care au efectuat aceste studii și deciziile autorităților competente – Ministerul Culturii și Cultelor și Comisia Națională de Arheologie, respectiv Comisia Națională a Monumentelor Istorice, compania a asigurat</p>

Problema	Solutia
	<p>și o serie de cheltuieli materiale – dotări, echipamente de lucru și de protecția muncii, cheltuieli cu forța de muncă – constituirea unui colectiv permanent de minieri pentru acces și asistența în subteran a echipei de arheologi minieri, întreținere lucrări subterane. Astfel, în contextul elaborării Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, a fost elaborat un buget dedicat acestor tipuri de lucrări.</p> <p>În decursul a opt ani de cercetări la Roșia Montană, au fost explorați peste 140 km de lucrări miniere subterane din toate epocile, două treimi fiind localizate în masivele Cărnic și Cetate, din care aproape 7 km cumulați sunt lucrări miniere antice săpate cu unelte de fier (daltă și ciocan) sau cu focul. Lucrările moderne și recente, identificabile în urma studierii pereților lor (urme de împușcare prin perforare, forma generală a lucrărilor, comparație cu planurile miniere de arhivă, etc.), se datează fără alte detalii între secolele al XVII-lea și începutul secolului al XX-lea, prin intermediul analizelor de carbon radioactiv pe cărbune de lemn sau pe lemn conservat. Cei 7 km de galerii datate în epoca romană reprezintă suma tuturor lucrărilor de acest tip identificate și cartate, în toate masivele în care s-a efectuat cercetarea, nefiind vorba despre un tot unitar. Astfel, conform concluziei echipei care a efectuat cercetarea, marea majoritate a lucrărilor vechi au fost revizitate și parțial reexploatare de minierii care s-au succedat de-a lungul secolelor.</p> <p>Menționăm, de asemenea, că săpătura arheologică care permite restituirea, datarea și interpretarea, contribuie în același timp la creșterea vulnerabilității galeriilor. Mai precis, degajarea lucrărilor vechi le face accesibile tuturor și, în consecință, le expune unor degradări. În egală măsură, executarea unor săpături arheologice exhaustive determină, cum este și firească, dispariția „zăcămintului arheologic”, deoarece, în momentul finalizării săpăturilor, nu rămân decât structurile goale (galerii și alte lucrări), informațiile cronologice (inventarul arheologic) în totalitatea lor fiind recuperate în timpul săpăturilor.</p> <p>Informații de detaliu asupra descoperirilor arheologice întâmplătoare și a cercetărilor arheologice preliminare (de suprafață și subteran) din zona masivului Orlea, au fost publicate în Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului pentru Proiectul Roșia Montană, vol. 6 – Studiu de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, Anexa I, p. 219-222.</p> <p>În Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural se precizează – vol. 6, p. 45 -</p>

Problema	Solutia
	<p>că în ceea ce privește zona masivului Orlea, este planificată continuarea cercetării arheologice preventive de suprafață și subteran, respectiv într-o zonă cu potențial arheologic reperat. De asemenea, se specifică faptul că cercetările întreprinse până în acest moment în zona acestui masiv au avut un caracter preliminar. Amintim că în cadrul studiului se face precizarea: “Cum dezvoltarea Proiectului în zona Orlea este preconizată pentru o dată mai târzie, investigațiile de arheologie de suprafață se vor concentra în acest perimetru începând cu 2007”. Astfel, activitățile de construcție implicate de dezvoltarea Proiectului, nu vor putea fi inițiate înainte de finalizarea cercetărilor arheologice, desfășurate în conformitate cu prevederile legislative românești și recomandările și practicile internaționale.” (Studiul de condiții inițiale asupra patrimoniului cultural, vol. 16, p. 43).</p> <p>Conform prevederilor legale, RMGC va finanța în perioada 2007 – 2012 un program de cercetări arheologice preventive desfășurat de către specialiști abilitați. În baza analizei rezultatelor acestor cercetări se va putea apoi decide aplicarea sau nu a procedurii de descărcare de sarcină arheologică. Nu există prevederi legale care să interzică desfășurarea cercetărilor arheologice cu caracter preventiv în cazul zonelor cu patrimoniu arheologic reperat, așa cum este cazul zonei Orlea.</p> <p>Cum în cadrul zonelor protejate conturate actualmente în perimetrul proiectului minier Roșia Montană, respectiv Cătălina Monulești, Coș, Piatra Corbului și Păru Carpeni, arheologii francezi au precizat că au pus în evidență majoritatea tipurilor de lucrări miniere care există și în celelalte sectoare miniere care vor fi afectate totuși, după cercetarea lor, de către proiectul minier, compania și-a asumat susținerea financiară și logistică a lucrărilor de conservare și restaurare în aceste perimetre. RMGC va pune la dispoziție resursele financiare necesare pentru cercetarea arheologică ce va continua în sectorul minier Păru Carpeni și pentru realizarea atât a conservării <i>in situ</i> a camerelor ce adăpostesc roțile hidraulice, cât și a instalațiilor hidraulice și a echipamentelor auxiliare propriu-zise care vor fi, la rândul lor, restaurate. Suplimentar sunt prevăzute fonduri din partea companiei pentru construirea unor noi roți hidraulice, identice cu cele antice. Toate aceste acțiuni prevăzute de RMGC credem că vor spori spectrul de atracții turistice din zonă.</p> <p>În ceea ce privește galeriile miniere istorice, datând din epoca romană, descoperite în sectoarele miniere Cătălina Monulești și Păru Carpeni, sunt prevăzute ample lucrări de</p>

Problema	Soluția
	<p>redeschidere, consolidare și amenajare care să permită conservarea lor in situ și amenajarea lor pentru un circuit public de vizitare. Această decizie a luat în considerare valoarea și semnificația vestigiilor arheologice excepționale păstrate în aceste galerii, respectiv instalații romane din lemn realizate în epoca romană pentru evacuarea apelor de mină (așa numitele „roți romane”). În același timp, galeria Cătălina Monulești are faima de a fi cea în care – la mijlocul secolului al XIX-lea s-au găsit – a fost descoperit cel mai semnificativ lot de tăblițe cerate (conform surselor de arhivă istorică fiind vorba de peste 11 piese, dintr-un total cunoscut până astăzi de 32 de astfel de artefacte).</p> <p>Cea mai mare parte a lucrărilor miniere antice din masivul Cârnic, dar și din celelalte sectoare miniere, sunt accesibile, în condiții dificile, doar specialiștilor, fiind practic aproape inaccesibile publicului larg. Mai mult, normele de securitate ce reglementează desfășurarea unor activităților publice de vizitare în muzeele din Uniunea Europeană și care vor fi adoptate și în România, nu sunt compatibile cu transformarea integrală a galeriilor romane, expuse în permanență unor factori de risc ridicat, într-un spațiu public destinat turiștilor. Menționăm faptul că vor exista însă porțiuni consistente de galerii romane care vor fi păstrate <i>in situ</i>. Ca o măsură de minimizare a impactului asupra acestei categorii de vestigii arheologice, pe lângă cercetarea deplină și publicarea rezultatelor acesteia, specialiștii au considerat că este necesară realizarea unui model grafic tridimensional al acestor structuri, cât și realizarea unor replici la scara de 1:1 a acestora în cadrul viitorului muzeu al mineritului care va fi construit în curând la Roșia Montană. Ținând cont de caracteristicile rețelelor studiate, este vorba de operațiuni de restaurare extrem de ample, foarte costisitoare, la care trebuie adăugat un cost de întreținere deloc de neglijat pe termen lung.</p> <p>În conformitate cu cerințele Ministerului Mediului și Gospodării Apelor, respectiv ale Ministerului Culturii și Cultelor în cadrul documentației privind Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană au fost elaborate planuri de management specifice pentru gestionarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană, în contextul implementării proiectului minier, implicit în ceea ce privește galeriile miniere istorice (vezi Raportul la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, vol. 32-33, Plan M – Plan de management al patrimoniului cultural, partea I – Plan de management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, partea II-a – Plan de management pentru monumentele istorice și zonele protejate din Roșia Montană, partea III-a – Plan de management pentru patrimoniul</p>

Problema	Solutia
	<p>cultural). În aceste planuri de management sunt prezentate pe larg obligațiile și responsabilitățile pe care compania, conform deciziilor administrației culturale centrale, și le asumă în contextul implementării proiectului său minier – în ceea ce privește protejarea și conservarea valorilor de patrimoniu din zona Roșia Montană: vestigii arheologice de suprafață și subteran, clădiri monument istoric, zone protejate, elemente de patrimoniu imaterial, elemente de peisaj cultural etc.</p> <p>Menționăm că în afara obligațiilor asumate de către RMGC, în privința protejării și conservării vestigiilor arheologice și a monumentelor istorice, există o sumă întreagă de obligații care revin atât autorităților publice locale din Roșia Montană și județul Alba, cât și autorităților publice centrale, respectiv statului român. Planurile de management pentru patrimoniu cultural din cadrul Raportului la studiul de evaluare a impactului asupra mediului aduc precizări asupra acestor aspecte (vezi Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 21-22, 47, 52-53, 66-67 și Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului, vol. 33, Plan de Management pentru monumentele istorice și zonele protejate din zona Roșia Montană, p. 28-29, 48-50, 52-53, 64-65, p. 98 – Anexa 1).</p> <p>Ținând cont de importanța patrimoniului cultural de la Roșia Montană și de prevederile legale în vigoare, S.C. Roșia Montană Gold Corporation S.A. a alocat în perioada 2001-2006 un buget pentru cercetarea patrimoniului de peste 10 milioane USD. Mai mult decât atât, ținând cont de rezultatele cercetărilor, de opiniile specialiștilor și deciziile autorităților competente, bugetul prevăzut de către companie pentru cercetarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural al Roșiei Montane în viitorii ani, în condițiile implementării proiectului minier, este de 25 de milioane de dolari, așa cum a fost făcut public în Studiul de Impact asupra Mediului în mai 2006 (vezi Raport la Studiul de Impact asupra Mediului, vol. 32, Plan de Management pentru patrimoniul arheologic din zona Roșia Montană, p. 78-79). Astfel, se are în vedere continuarea cercetărilor în zona Orlea, dar în special crearea – conform unuia dintre obiectivele enunțate ale Programul Național de Cercetare “Alburnus Maior” - unui Muzeu modern al Mineritului cu expoziții de geologie, arheologie, patrimoniu industrial și etnografic, precum și amenajarea accesului turistic în galeria Cătălina-Monulești și la monumentul de la Tău Găuri, cât și conservarea și restaurarea celor 41 de clădiri monument istoric și a zonei protejate Centru Istoric Roșia Montană.</p>

Problema	Solutia
	<p>Potrivit recomandărilor formulate de echipa de cercetători francezi și a practicilor internaționale în domeniu decizia de a păstra cele mai importante vestigii arheologice din cadrul sitului Roșia Montană <i>in situ</i> sau sub forma unor replici fidele pare fi soluția care servește cel mai bine punerii în valoare a patrimoniului. În cazul replicilor lucrărilor miniere vor fi recreate și condițiile existente în subteran, respectând însă normele naționale și ale Uniunii Europene în ceea ce privește securitatea, astfel încât vor fi accesibile publicului larg. De asemenea, se vor păstra și instalațiile miniere de tipul roților hidraulice, atât sub formă de piese originale - ce vor fi stabilizate prin lucrări specifice de conservare și restaurare -, cât și de reconstituiri realizate la scara 1:1.</p> <p>Ca o alternativă s-a avut în vedere și elaborarea unui studiu de specialitate prin care s-au făcut estimări financiare legate de conservarea integrală și punerea în circuit turistic a galeriilor situate în Masivul Cărnic. Astfel trebuie precizat că investițiile necesare pentru amenajarea și întreținerea unui circuit public de vizitare în acest masiv se ridică la un nivel nejustificabil economic (vezi în anexă broșura informativă intitulată <u>Evaluarea costurilor lucrărilor de amenajare a rețelelor miniere istorice din masivul Cărnic</u> elaborată în colaborare de către firmele britanice Gifford, Geo-Design și Forkers Ltd.).</p> <p>În ceea ce privește invocarea unor galerii și situri dacice trebuie să precizăm că rezultatele cercetării arheologice nu au evidențiat, până în acest moment, prezența unor vestigii care să poată fi atribuite - în baza unor dovezi certe - acestui neam antic. Nicăieri în cuprinsul acestor galerii sau în cercetările de suprafață desfășurate în tot perimetrul Roșiei Montane nu au fost descoperite materiale arheologice care să pună în evidență cu certitudine o prezență dacică, cu atât mai mult o exploatare auriferă efectuată anterior cuceririi romane.</p> <p>În concluzie, precizăm că galeriile vechi romane au fost investigate în ultimii 8 ani de către o echipă specializată. Cercetarea de acest tip – cunoscută sub denumirea de cercetare arheologică preventivă/de salvare - se face însă, peste tot în lume, în conexiune cu interesul economic pentru anumite zone, iar costurile acesteia, ca și costurile de punere în valoare și întreținere a zonelor păstrate, sunt asigurate de cei care fac investiția, realizându-se un parteneriat public–privat în sensul protejării patrimoniului cultural, conform prevederilor Convenției europene de la Malta (1992) cu privire la protejarea patrimoniului arheologic [1].</p>

Problema	Solutia
	<p>Pentru informații de sinteză asupra istoricului cercetărilor și al principalelor descoperiri legate de galeriile istorice de la Roșia Montană, precum și pentru a cunoaște concluziile specialiștilor în această chestiune, dar și evaluările făcute pentru realizarea unui traseu turistic dedicat structurilor miniere istorice din masivul Cârnic sau opiniile formulate în anul 2004 de către Edward O'Hara, raportor pe probleme de patrimoniu al Adunării Parlamentare a Consiliului Europei vă rugăm să consultați anexa intitulată „Informații cu privire la patrimoniul cultural al Roșiei Montane și gestionarea acestuia”, precum și versiunea anexată, în limba română a raportului O'Hara. Informații de detaliu asupra problematicii complexe a studiului lucrărilor miniere vechi de la Roșia Montană, a rezultatelor acestor cercetări și a perspectivelor de punere a lor în valoare sunt disponibile în Raport la studiul de evaluare a impactului asupra mediului pentru proiectul Roșia Montană, vol. 6 – Studiu de condiții inițiale, p. 26, 32-53, 79-105.</p> <p>Referințe: [1] Textul convenției este disponibil la adresa web: http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=143&CM=8&DF=7/6/2006&CL=ENG</p>